

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Az obstrukció természetrajza.

Budapest, január 27.

Magyarországon minden obstrukció buktat egy, néha több kormányt is. Ez könnyen érthető, mert az obstrukció lehetetlenné teszi azt, hogy a többség vezére vagyis a miniszterelnök vezesse a parlamentet. Nálunk alkotmányosan csak parlamentáris formában lehet kormányozni és az a miniszterelnök, aki nem tudja a maga többségének segítségével vezetni a parlamentet, az minden egyéb téren kereshet és találhat is boldogulást, de miniszterelnök többé nem lehet. Khuen megbukott aznap, amikor az ellenzék elhatározta az obstrukciót a véderőtörvényjavaslat ellen.

Ha már most valaki azzal áll elő, hogy hát az mégsem járja, hogy a kisebbség diktáljon a többségnek, hogy a kisebbség megakadlyozza a parlament működését stb., annak azt felelem, hogy az urnak tökéletesen igaza van. Ámde amit az ur mond, az csak egyik oldala az éremnek. Felteszem, hogy az ur épp úgy tudja a görög filozófia történelmét, mint e sorok írója és nagyon jól fogja tudni, miképpen keletkezett Protagorasnak, a dialektika atyamesterének az a filozófiai hitelve, hogy két ellenkező vélemény közül mindkettő igaz. Tudniillik ha különböző szempont-

ból nézzük. Az urnak igen bölcsen hangoztatott tézisének van egy másik oldala is és ez az, hogy nálunk az obstrukció még sohasem volt ok, hanem mindig okozat volt. Az obstrukció, hogy a filozófiánál maradjunk, sohasem volt causa sui, hanem mindig okozatja volt valaminek, legtöbbször pedig a kormány rosszaságának, vagy ügyetlenkedésének. Bánffy 1896-ban nagyon jól csinálta a választást, nemde? Ő jobb választást csinált, mint elődjei közül bárki is, az egy Lónyayt kivéve (aki szintén belebukott a szörnyű jó választásba), de Bánffy kifejejtette kalkulusából azt az egyszerű nyarspölgári igazságot, hogy „a jobb ellensége a jónak”, valamivel kevesebb a jóból több lett volna. Ki nem tudta akkoriban, hogy a Bánffy-féle választás méhében rejti a legközelebbi obstrukció csiráit? A Khuen-féle választás pedig ugyanannak a boszorkánykonyhának a sütetje, mint a Bánffy-féle választás volt. Az 1910-iki választás szintén sokkal jobb volt a kelleténél, de éppen ezért szintén talpraállította hovatovább az obstrukciót. És ha most Lukács László azzal fenyegetőzik, hogy a kormány új választásra fog appealálni, akkor tisztelettel kérjük, hogy milyen választásra czélol? Olyanra-e, amelyet Bánffy és Khuen csinált, vagy pedig olyanra, amelyet Széll és a koalíció csinált 1901-ben és 1906-ban?

Ha Lukács László az utóbbi választásokat érti, akkor nem érhet czélt vele, mert egy ilyen választás nem fog változtatni semmit a mostani párthelyzeten. Ha pedig ő Bánffy—Khuen-féle választást ért, akkor még annál kevésbé sem fog czélt érni vele, mert egy ilyen választás, még ha tiszter is megismétli, mindig méhében hordja a legközelebbi obstrukció csiráit. Az okozat csak akkor fog megszűnni, ha megszűnt az ok, de előbb nem.

Vegyük tudomásul a magyar államférfiak, hogy a választás és az adminisztráció, mely elválaszthatatlanul összefügg egymással, oly szegényfolt a magyar államiség testén, hogy legnagyobb részét ez okozza, hogy a magyar nemzet számára nem tudjuk a művelt államokban megszerezni azt a tiszteletet és azt a megbecsülést, amely különben a nemzetet feltétlenül megilletné. Valakit megvesztegetni azért, hogy ezt vagy azt a politikai meggyőződést vallja, valakit megfenyegetni, sőt büntetéssel üldözni, ha más politikai hitvallást tesz tanúságot, ma már annyira civilizációellenes, annyira barbar, hogy csakis mint atavizmus a boszorkánypercek idejéből, mint egy régen elhalt testnek sötét éjfélkor hazajáró lelke kísértet köztünk. Széchenyi és Kossuth, Deák és Andrássy, nemkülönben Petőfi és Arany és Jókai kulturális

Viola d'amour.

Írta: Hevesi József.

(Utánerőmés dílos.)

I.

Mester,

Ne gondoljon rosszat felőlem, aki egy fiatal, tizennyolcz éves leány vagyok, ne gondoljon rosszat felőlem, mikor ennek a levélnek a tartalmával megismerkedik. Sok álmatlan éjszaka, sok lelki küzdelem után tudtam csak részánni magamat arra, hogy ezt a néhány sort megírjam.

Ezt a néhány sort, melyeket titokban rovek össze, hogy beléjök leheljem mindazt a sok sajgó érzést, ami gyötör és boldogít, ami fojtogat és kéjesen czirógat, ami lázban tart és rózsákat fakaszt a lelkemben.

Mert olyannak érzem én most magamat, mintha egy Vezuv volnék, mely fölváltva szórja ki magából a tüzes köveket és az illatos rózsákat, Egymást követő erupeziókban.

Hát ez az érzés addig fojtogatott és ölegetett, addig tánczolta lelkemmel a szilaj tarantellát, míglen, ime, vad forgataga odasodor magához, mester.

Mert nem tudom többé visszafojtani lelkemnek tüzes láváját, mely viharzik és tombol fékét vesztve.

Keresem a szavakat és hosszas vergődés után úgy érzem, hogy hiru dolog a szavak és kifejezések üres burkai között szegyenkezni. Mikor a naptiszta, verőfényesen világos valóság magát az üdvösséget jelenti.

Szépen sorjában fogom elmondani — amennyire izgatott lelkem szava követni képes az ész nyugalmát — el fogom mondani, hogy micsoda varázslat alatt állok. És értsen meg jól: az Ön varázslata alatt, mester.

Mert tudja meg, hogy én Önt...

De nem, nem. Szépen sorjában!

Hol is kezdjem? Igen, igen. Ott voltam három hónap előtt — a napra is emlékezem: január 17-ikén! — ott voltam az Ön hangversenyén.

Azaz, hogy nem jól kezdtem. Először talán el kellene mondanom, hogy ki vagyok, hogy én egy tizennyolcz éves leány vagyok, hogy a zárdában nevelkedtem, hogy az apám egy gazdag...

Eh, talán mégsem!

Hiszen ezek mind fölösleges dolgok.

Hát ott folytatom, ahol már megkezdtem.

Január 17-én ott voltam azon a hangversenyén, mely életem naptárának pirosbetűs ünnepnapja. Oh, több ennél... Tavaszri rügybontás, hajnalhasadás, sivatag közepén fölbuggyanó patak esobogása.

Látja, mester, milyen ezífrán beszélek, holott egyszerű szavakban szeretném elmondani a szívem történetét.

Mert a szívem...

De már megint elkalandozok!

Január 17-én ott voltam az Ön hangversenyén. Azon a fényes, csillogó, ragyogó estén. A gyönyörű terem zsufolt volt. Szép, előkelő, zenéért lelkesedő közönség áhitattal szemlélte a zene gyönyörét.

En először voltam ilyen nagy és fényes közönség között. Egész életemet a zárda magányában töltöttem. Alig volt róla tudomásom, hogy ennyi sok szép, előkelő, boldog ember van a világon. Hiszen én csak a záróvizsgálaton láttam nagyobb közönséget. És ezek a vizsgálatok olyan szürkék és egyhangúak voltak. És mi úgy trémáztunk, mi mindnyájan, fehérbe öltözött kis leánykák.

És ime, most egy káprázatos, szép nagy teremben voltam. Ez volt az én első bemutatásom a nagyvilágban.

Hát nagyon szép világ volt!

Előbb egymást néztük. Egyik a másikat. Melyik a szebb? Melyik az elegánsabb? Melyiknek ragyog sugárzóbban az arca?

De azért lopva, a szem szegletéből, a pócnun felé tekintgetett mindenki. Mikor kezdődik már a hangverseny?

Egyszerre aztán elült a zsbongás.

Taps hallatszott. Zajos, tüntető taps és hangos éljenzés.

Önök szólott, mester!

És ön ott állott és hajlongott előkelően és mégis szerényen. Egy ezüst fürtje előre-csuszott és rakoncátlanul himbálózott a homlokán a szeme körül.

Azóta mindig így látom önt, mester, azzal a rakoncátlan hajfürttel.

Ön aztán helyet foglalt és kezébe vette azt a esodálatos hangszert, melyet akkor láttam és hallottam legelőször. A viola d'amourt.

Áhitatos, szinte félelmetes csend. Izgatótt várakozás.

És ön játszani kezdett.

téren fél munkát műveltek csak, ha nem szüntetik meg a lélekvásárlást a választásnál. Lessing, Kant és Göthe is csak fél munkát végeztek volna, ha a hesseni landgraf például még ma is szállíthatna Angliának összesen 16,992 hessen-kasseli alattvalót tengerenteli háborúra, mely üzlet 60 millió tallér tiszta nyereséget hozott a derék landgraf magánpénztárának.

Valaki becsületes meggyőződésből lehet híve a közös banknak és a közös vámterületnek, de azért nem szabad kívánnia azt, hogy ezt a közösséget erőszakolt választásokkal tartsuk fenn. Mert a választási korrupció nálunk megakasztja a nemzeti lélek szabad röptét, a nemzeti géniusz szabad szárnycsattogását és a művelődő egyén akarat szabadságát. A szabadság e posztulátumai korántsem a legujabb kor, vagyis a modernizmus szüleményei. Danté-ban olvassuk, hogy az ember boldogsága egyéniségének érvényesülésében áll és hogy az emberi természet sarkpontja nem az észben, hanem az akaratban rejlik. A választási korrupció és a hozzáfűződő reménykedés egyrésztől és rejtgetetés másrésztől milliószorta nagyobb kárral jár a nemzetre nézve, mint járna akár a külön bank, akár a külön vámterület. Mennyire megmosolyogtuk egykor a jó Kautz Gyula nemzetgazdasági okfejtését, amikor tudniillik vagy huszonnyolcz érvet állított sorompóba a közös vámterület mellett, de aztán épp annyi argumentummal szolgált a külön vámterület javára is. Azt mondtuk, hogy lám milyen lengeteg a profeszori tudomány, nem bir megállapodni semmiben. Ma azonban úgy látjuk, hogy a professzor okfejtésében mély bölcsesség rejlik, mert ma már tudjuk, hogy gazdasági téren nincsenek abszolút igazságok, ott minden csak relativ. Bizonyos jelszavak

hatással bírhattak ránk egy bizonyos ideig, de ma már elvesztettek minden jelentőséget. Ma például már nem lehet a külön vámterület ellen azzal érvelni, hogy az osztrák határon meg fogják vámolni a magyar búzát, mert hiszen már most is oly kevés búzát exportálunk, hogy ez a vám alig eshetik latba. És így folytathatnók tovább, ha ez volna a mai cikkünk tárgya.

Tessék tiszta választást csinálni. Ha netalán azzal méltóztatik előhozakodni, hogy hiszen a koalíció tiszta választást csinált és végtére mégis az obstrukció szirtjén törött meg a sajkája, erre az a válaszuk, hogy először is a koalíció a parlamentáris kormányok átlagos életkorát jól végig élte, másodsor pedig azt mondjuk, hogy valamint egy fecske nem hoz nyarat, úgy egy tiszta választás sem enyészetheti el testünkben azt a kóranyagot, amely emberöltők óta oly mély gyökereket eresztett vérünkbe és husunkba. Ez az obstrukció természetrajza. De tessék csak folytatni egy párszor még a tiszta választást és meg lesz a jó eredmény. Csináljanak háromszor egymásután tiszta választást és — híre-hamva sem lesz többé az obstrukciónak a magyar parlamentben.

Budapest, január 27.

A képviselőház ülése. A képviselőház hétfőn délelőtt tíz órakor tartja legközelebbi ülését. Napirendre tűzte az appropriációs törvényjavaslat harmadik olvasását és az egyes igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról szóló törvényjavaslat megszakitott tárgyalásának folytatását.

A főrendiházról. A főrendiház pénzügyi bizottsága ma délelőtt 11 órakor báró Harkányi Frigyes helyettes elnök elnöklésével tartott ülésében tárgyalta az egyes pénzforgalmi eszközök szaporításáról s az érme- és pénzrendszerre vonatkozó pótszerződésről szóló törvényjavaslatokat, amelye-

ket Hertelendy Ferencz előadó ismertetett. A kormány képviselőjében Székely Ferencz igazságügy-miniszter és a pénzügyminiszterium részéről Pap Elek államtitkár voltak jelen. A bizottság vita nélkül elfogadta a törvényjavaslatokat és észrevétel nélkül hitelesítette az előadó részéről bemutatott bizottsági jelentést, amivel az ülés véget ért. — A főrendiház pénzügyi bizottsága folyó hó 29-ikén, hétfőn déli 12 órakor ülést tart, amelyen tárgyalni fogják az 1912. évi állami költségvetést, az ezzel kapcsolatosan hozott képviselőházi határozatokat és a bizottsághoz utasított kérvényeket. — A főrendiház csütörtökön, február elsején délután négy órakor tartja legközelebbi ülését, amelyen az 1912. évi költségvetést tárgyalja. Az ülés napirendje a következő: Elnöki előterjesztések. 2. Az igazoló bizottság jelentése. 3. A mentelmi bizottság jelentése. 4. Az 1912. évi állami költségvetés, az ezzel kapcsolatban hozott képviselőházi határozatok és a pénzügyi bizottsághoz utasított kérvények. 5. A jegyzőkönyv hitelesítése.

A privígyei választás. Privígyéről jelentik, hogy Rudnay Egyed a kerület eddigi munkapárti jelöltje ma visszalépett és így Brestyanszky Kálmán néppárti képviselőjelölt megválasztása egyhangunak ígérkezik.

Nyitóról félhivatalosan viszont a következőket jelentik: A privígyei kerületben Rudnay Egyed a munkapárt jelöltje e héten befejezte körútját és a választók mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták. Eddig zavargások nem fordultak elő. A választási február első hetében tartják meg.

A fiumei kormányzó Budapesten. Fiuméből jelentik: Gróf Wickenburg István fiumei kormányzó vasárnap nejevel Budapestre utazik több napi tartózkodásra. A kormányzó referálni fog a miniszterelnöknek. Gróf Wickenburg hétfőn részt vesz a nemzeti munkapárt által gróf Khuen-Hédervary Károly miniszterelnök tiszteletére rendezendő lakomán. A kormányzó táviratilag gratulált József főhercegnek a sikeres operációhoz és érdeklődött állapota iránt.

Előadás a választójogról. A Reform Klub által megindított előadássorozatban, amelyet a választójog felől indítottak, dr. Farkas Géza fölbirtokos előadása következik „Választójog és a mezőgazdasági népesség” czímen a jövő hét hétfőjén, január 29-én. Az előadás fél 7 órakor kezdődik és a Reform Klub helyiségeiben tartják. (Andrássy-ut 27.).

Valami esuda volt! Mintha emberi hangok, oh nem, seraphok hangjai sirtak volna. Valami nagy szomorúságot sirattak. Gyászt és csalódást, rombadólt reményeket, elpusztult boldogságot, virághervadást és a tavasz elmúlását.

A szívem tájékán valami bus zsongást éreztem. Mintha a benne levő idegszálak egyszerre megelevenedtek volna és vibrálva nyugtalanokodnának. És a viola d'amour sírása végigfutott az egész testemen és valami hideg borzongás fogott el. És... és... egyszerre csak azon vettem észre magamat, hogy forró eszpek eszsznek végig az arczomon és mint a harminc eszurrannak lejjebb, lejjebb... Könyeztem. Sirtam.

Miért? Miért? Ugy fáj a lelkem. De miért?

És magára néztem, mester.

És maga hogy megváltozott! Nagy fekete szeméből valami rejtélyes láng lobogott. Valami magikus légkör fonódott egész lényem körül. Az arca csupa izgalom. Szép ezüst fürtjei mind előrebuktak a homlokára, és úgy borongtak rajta, mintha tulvilági felbők lettek volna.

Látszott, hogy a lelke távol van. Hogy nem lát semmit a környezetéből. Hogy megszire kalandozik, valahol a sphaerák hetedik menyországában.

A művészet glóriájában ragyogott egész lényem.

És közben sirt a hangszere és zokogott és panaszosan siránkozott és szivettépően kesergett.

Az egész hallgatóság az ön büvöletének mágikus hálójában volt.

Hát akkor szerettem meg magát, mester!

Akkor szerettem meg, és azóta szeretem magát, mester.

Mint egy félisten, mint egy egész isten, úgy rajzolódott bele a lelkembe, mikor a zugó, tomboló, viharos tapsok közepette ön a közönség előtt hajlongott.

Én nem tapsoltam magának. Csak némán esudáltam. És áhitattal imádkoztam magához a szemeimmel, a lelkemmel, minden csepp véremmel.

És azóta benne a szívemben.

Valami bus borongásnak vagyok azóta rabja.

Zeng, sir, zokog, ujjong bennem a viola d'amour syrén-hangja. A maga nagy művészelkelt hallom folyvást szólani belőle.

Fiatal emberek léhaskodnak folyvást körülöttem. Unom őket és húzódok tőlük. Beszélnek hozzám, de nem is hallgatom. Ostromolnak, de ők nekem közönyesek. Idegenek. Távol vannak a lelkemtől.

Mert én mindenütt, mindenkor csak magát látom, mester, a maga diésfényben ragyogó arcát, a maga sugárzóan égő, misztikus tekintetű, nagy fekete szemét és azt a ragyogó ezüst fürtöt, mely a homlokán kaczérekodott, mikor a viola d'amour zengésébe sirta bele a saját lelkének borongó bánatát.

És azóta nincs se' éjjelem, se' nappalam.

És sok álmatlan éjszaka, sok lelki küzdelem után, nem tudom többé visszafojtani lelkemnek tüzes láváját, és megírom magának, mester, hogy a lelkem vágyódik maga után, hogy én... én szeretem magát és hogy életemnek egyetlen boldogsága volna, egyetlen boldogsága maga volna.

Megírom ezt magának és kérem, ne uta-

sítsa vissza egy fiatal hódolójának rajongó érzését.

Harmath Magda.

II.

Kedves Magda!

Dehogy is gondolok rosszat maga felől, drága kis Magda, a maga kedves, bájos, aranyos levelének olvasása után.

Boldoggá tett rajongó soraival, melyekben egy tiszta, fehér léleknek a vonzódása nyilatkozik meg.

Köszönöm önnek, kis Magduska, azt a boldog érzést, melyet levelével bennem fakasztott.

És hogy köszönetem meg hálám igazán őszinte, meggyőződhetik abból, hogy meg akarom magát óvni az ábrándos illúziók nagy csalódásától.

Egy ihletett pillanat hatása alatt a maga lelkében édes, kis zárdabeli leányka, rokon-érzés támadt egy öreg művész iránt. És azt hiszi, hogy a viola d'amour, melyen én játszottam, egy örök érzés bimbóját fakasztotta ki a szívemben.

Hát ez csupán csak illúzió, én drága gyermekem.

A művészet varázsa csak rövid ideig tarthatja igézetben a maga fiatal lelkét. És ha ez a varázslat megszünnék, amint ahogy a viola d'amour elnémulásával, bizony csak rövid életű lehetne, akkor egy vén, törődött, öreg, megroppant muzsikust látna csak bennem, az ezüstfürtös művészből.

Nem, drága Magda, meg kell önt óvnom a csalódástól.

Csalódás pedig az, hogy maga, a maga fiatal tizenéves fehér lelkével, lázasan

A király előtt.

Budapest, január 27.

A miniszterelnök felépült s első útja Bécsbe vitte. A parlament várhat, a párt is várhat, Bécs az első. Rendben van, különösen, ha igaz, hogy a miniszterelnök azért sietett úgy Bécsbe, mert puhatólózni akar, hogy mennyiben szabad neki az Apponyi-féle békejavaslatokkal szemben előzékenynek mutatkoznia. Akkor is gyászos jelenség, hogy egy magyar kormánynak ilyen kérdésben felhatalmazásért kelljen esedeznie, ami elutasítással is végződhetik: de hát ebbe a gyászos jelenségbe már bele kell törödni.

Nagyon érdekes azonban figyelni, hogy másoda lármával próbál a bécsi politika már messziről ráijeszteni a magyar miniszterelnökre, nehogy csak eszébe is jusson a katonai kérdések darázsfészkébe nyulni. Valóságos halálos fenyegetések zuhognak a királyhoz induló miniszterelnök felé. Nagy hangon figyelmeztetik, hogy még eddig minden magyar kormány belepusztult, ha közeledni mert a katonai kérdések égő csipkebokrához. Bele fog pusztulni a Khuen-kormány is, ha enged parlamenti ellenfeleinek és azok kívánságára konzessziókat próbál kérni az uralkodótól. Aztán szeliden megrógatják a felgyógyult miniszterelnököt, hogy: „ugy-e ő okos ember, megfontolt ember és nem is kísérti meg a nemzeti konzessziók megbolygatását?”

Hát mi nem tudjuk, megijed-e a halálos fenyegetéstől Khuen-Héderváry? Igaza van a bécsi politikának, hogy tíz év óta minden magyar kormány belebukott a katonai kérdésekbe, ha bolygatni próbálta. De az legalább is olyan igaz, hogy a katonai kérdések is belebuktak. Tíz év óta egész sor kormány bukott, de a katonai követelések se teljesültek. A közös hadsereg egy lépéssel se jutott előbbre abban az irányban, amelyben a hadvezetőség szerette volna. Tíz év óta a magyar kormányoknál is rosszabb sorsban

voltak a katonai követelések, mert a magyar kormányok helyett, ha megbuktak, jöttek mások, de a katonai követelésekből semmi, de semmi sem valósulhatott meg. Ha tehát az osztrákok babonásan ijesztgetik Khuent, hogy ne közeledjék a katonai kérdések égő csipkebokrához, akkor emlékezzenek arra is, hogy abban az égő csipkebokorban a katonai követelések is elégték.

Nekünk úgy rémlik, hogy az osztrákoknak kevésbé fáj a sorra elpusztult magyar kormányok halála, mint a katonai követelések szomorú sorsa. Ahogyan mi az osztrákokat ismerjük, nem sokat szomorkodnának ők még tíz magyar kormány bukásával sem, csak a létszámemelést kaphatnák meg azonnal. Ne Khuent ijesztgessék tehát, hanem szedjék össze a saját bátorságukat, mikor tudomásul kell venniük, hogy nemzeti konzessziók nélkül most se lesz a véderőreformból semmi! Vagy talán azt hiszik Khuenről, hogy passzióból kér nemzeti konzessziókat? Nem gondolják, hogy Khuen boldog volna, ha szállíthatná a létszámemelést anélkül, hogy teljesítene legalább az Apponyi föltételeit? Bizony nem szívesen kér Khuen ilyesmire felhatalmazást. De azért közeledik az égő csipkebokorhoz, mert érzi és tudja, hogy e közeledés nélkül nincs véderőreform.

Ha csak Apponyiról s a Kossuth-párt kívánságairól volna szó, a bécsi uraknak nem is volna módjuk Khuent megfenyegetni. Nem menne ő azok kedvéért a király elé. De Khuen teljesíteni akarja a katonai követeléseket. Khuen szállítani szeretné a létszámemelést. S azért ment Bécsbe. A bécsi ijesztgetők pedig, ha igazán akarják a katonai követelések elintézését, imádkozzanak inkább, hogy Khuen sikerrel járjon az audiencián. Mert ha sikerrel jár: lesz létszámemelés. Ha pedig nem jár sikerrel: akkor fog megbukni igazán Khuen. Nem azért, mert közeledett az égő csipkebokorhoz, hanem azért, mert nem mert komolyan közeledni hozzá.

Gróf Héderváry kihallgatáson.

— Akut a külügyminiszter-válság. —

Hirek a politika világából.

Budapest, január 27.

A magyar politika az eddigi holtpontról egy-két napon belül erős lökessel el fog távolodni. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök holnap audienciájára kétségtelenül valamely fordulatot hoz a poshadó helyzetbe s végre meg fogjuk tudni, hogy a kormánynak mi a terve és szándékai a véderőreform újra napirendretüzése alkalmából. Ha az előjelek nem csalnak, a béke kilátásai igen megcsapantak. Nem valószínű, hogy a miniszterelnök legközelebb teendő s nagy érdeklődéssel várt nyilvánkozataiban dezavualná Lukács László pénzügyminiszter pénteki, agresszív hangú beszédét. Hogy az erőszak dolgában a kormány meddig mer elmenni, az is hamarosan ki fog derülni, de hogy mitsem fog vele elérni, az egészen bizonyos. Az ellenzék teljes fegyverzetben, harcra készen várja az eseményeket s készen áll a legmesszebbmenő küzdelemre.

Mai hireink itt következnek:

A miniszterelnök Bécsben.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, ma reggel 7 óra 55 perczkor, feleségével Bécsbe utazott. A miniszterelnököt utján dr. Drasche-Lázár Alfréd, miniszteri titkár kísérte. A miniszterelnök 12 óra 10 perczkor érkezett Bécsbe és a Magyar Házban szállott meg. A miniszterelnök vasárnap délelőtt 11 órakor jelenik meg különkihallgatáson a királynál.

A „Zeit“ esti lapja a következőket írja: A miniszterelnöknek szüksége volt az utján kíséretre. Az első pillanatra meglátszik rajta, hogy betegségenél következményeit még távolról sem heverte ki. Amikor Khuen-Héderváry kiszállt a szalonkocsiból, kísérőinek mind a két oldalról támogatni kellett a grófit. Most a hályog miatt sötét szemüveget hord. A megoperált szem szabadon van, a másik, szintén megbetegedett szemét azonban, mely még nem érett meg a műtetre, fekete üveg védő. A gróf azt a benyomást teszi, hogy nagyon keveset vagy semmit sem lát. Amikor leszállt a

buzgó vérével az élet nagy boldogságát találta meg egy öreg művész közelében.

Magának fiatalság kell, az élet gyönyörű tavasza. Csak ne áltassa magát! És nézzen körül azok között a fiatal emberek között, akik önt most untatják. Esküt teszek reá, hogy egy kis jóakarattal találni fog majd közöttük egyet; egy feketeüftűt, akit nem fog léhának találni és akinek a hangja, ha majd szerelemről fog szólni magához, zengzetesebb lesz, édesebb lesz, mint a viola d'amour.

Köszönöm, köszönöm, magának, kis leánykám, hogy mint egy meleg napsugár belesurrant, ha csak egy pillanatra is, az én hidegülő vén szívembe. Nagyon jól esett.

Az öreg művész az áldását küldi ezért magának. Maga édesen zengő, bűbájos kis viola d'amour!

Az öreg mester.

A rablólovag.

(Színmű három felvonásban, írta: Bíró Lajos. A Magyar Színház mai bemutatott előadása.)

A kritikus bizonyos szemérmes tartózkodással írja le az első mondatot és érzi, hogy mennyire kényes probléma, fentartás nélküli elismeréssel írni egy íróról, aki a közönségtől már régen megkapta a régen beérkezett majdnem minden elismerését. Egyáltalában nem látszik nagyon előkelőnek, odaadni magunkat egy írónak és ezért akarva, nem akarva, kell, hogy megbújják itt az a bizonyos szemérmes tartózkodás, amely voltaképpen a megkülönböztetett tisztelet megadását jelenti az olyan íróval szemben, akit

fenntartás nélkül, szemérmetlenül is szabadna dicsérni anélkül, hogy ezzel a túlzás bünébe esnénk. Az újságkritika szempontjából az írónak két csoportja van s hogy az elsőbe kik tartoznak, azt meg lehet érteni abból a megállapításból, hogy a második csoportba tartoznak azok, akiknek az újságkritika már sem nem árt, sem nem használ. Ezeknél az írónál már csak a közönség létezik és az sem mint ítélő bíró, hanem mint elfogulatlan, hálás, odaadó hívő szerepel. Ez is egyik előnye a „beérkezett“ írónak, mert ő már előbbi munkáiban ugyyszólván kipreparálta, előkészítette (népszerű nyelven: meghódította) magának a publikumát, a közönségből kisajátított magának egy részt és ez a rész éppen elegendő ahhoz, hogy a siker csónkjában minden hullámvérés nélkül felszinen tartsa a maga íróját. Az erre a fokra elért kevésszámú írónk között van kétségtelenül Bíró Lajos is, akinek ma bemutatott darabjáról írván, minden igyezetünk ellenére sem tudjuk hirtelen feloldani magunkat a közönségben élő ama tudat alól, hogy Bíró Lajos első sorban elbeszélő, novellairó. Ez alól a megrögzött megállapítás alól előbb ki kellene bujni, hogy egy par excellence novellairót mind drámairót lássunk meg, egészen más megvilágításban. A legtöbb írónál ez talán lehetséges volna és hogy Bíró Lajosnál nehezen lehetséges, annak speciális oka van.

Most előbb Bíró Lajosról, az elbeszélőről kellene írni, hogy levezethessük azt a közönséget, amely nála a novellái és darabjai között fenáll, egy bizonyos elválaszthatatlanság jellemzi őket, elgondolásban, felfogásban, kidolgozásban hasonlóan, „-gtöbb

novellája egy miniatűr dráma és ezekben a kis drámákban ott van elszórva a nyoma azoknak a drámairói tulajdonságoknak, amelyek a darabjaiban nagy vonásokban kidomborodnak. Sok novellája egy-egy dráma kiinduló pontja, vagy befejezése lehetne és ahogy a novelláinak egyes eseményeit előkészíti, megindokolja, az mindig a drámairói eszközeivel történik. És mindezekből és sok másból végeredményül az következik, hogy Bíró Lajos nemcsak novelláiban, hanem darabjaiban is a közönségnek ír, első sorban a közönségnek és ebben a tulajdonságban „A rablólovag“ tulszárnyalja még a „Sárga lilium“-ot is. A közönséggel való merész játék ez a darab, okos, fölényes, biztos, a sikerre kihegyezve és ami ezenkívül a magasabb, az irodalmi érték benne, az talán csak az írónak és nekünk fontos, a közönségnek mindegy. A közönség megkapja a maga okos, fölényes írójától a neki való szenzációt és ha ennél többet kapna, azt talán el sem bírná. És ebben rejtezik „A rablólovag“ elkövetkezendő sikere.

„A rablólovag“ voltaképpen egy minden hájjal megkent, ravasz, okos, harminczéves ember, egy kétféle életet élő életművész, aki reggeltől délig hivatalnok a vámházban, déltől hajnalig pedig játszsza az arisztokratát azért, hogy valamikor maga is az lehessen. A kártyából él, nem riad vissza az apró inkorrektségektől sem, ha arról van szó, hogy jól éljen. Életművész, de azért voltaképpen egy jószívű fiú, aki szeretni is tudott valamikor egy szegény leányt. Ez a rablólovag valami módon befurakodik a grófok közé, ahol éppen nagy szükség van reá. Az öreg gróf, a

kocsiból, lábaival tapogatott a léposófokok után. Ez a jelenet a pályaudvaron nagy feltűnést keltett és még mozgóképek számára is készítettek róla felvételeket. A pályaudvarról a miniszterelnök egyenesen a Bankgassei magyar palotába hajtatott, hol megérkezése után *Vértessy* osztályfőnököt és *Révy* udvari tanácsost fogadta. Azután gróf *Szapáry* külügyminisztériumi osztályfőnökkel értekezett. Este a miniszterelnök részt vesz a német császár születésnapja alkalmából Schönbrunnban tartandó udvari ebéden. Holnap délelőtt megy a miniszterelnök a királyhoz és itt tartózkodása alatt *Aehrenthal* külügyminisztert is meglátogatja.

Más forrásból viszont a következőket jelentik: Gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök délután 12 óra 20 perckor érkezett meg Bécsben. A miniszterelnök minden segítség nélkül szállott ki a szalonkocsiból és a rája várakozó fogatba ülve a magyar házba hajtatott. A miniszterelnök megérkezését egy mozi-vállalat lefényképezte, ami rendőri beavatkozásra adott okot. A magyar házban kevéssel a miniszterelnök megérkezése után megjelent gróf *Aehrenthal* külügyminiszter titkárja, gróf *Szapáry*, aki a külügyminiszter megbízásából jött és hosszasan tárgyalt gróf *Khuen-Héderváry* Károlyval.

Felhivatalosan a következőket közlik: Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök, akit a pozsonyi vasuti állomáson *Bartal* Aurél főispán üdvözölt felgyógyulása alkalmából, némi késéssel félegy órakerkezett meg Bécsbe. A bankgassei magyar házba hajtatott, ahol feleségével megszállt, azután pedig a *Sacher*-szálló éttermében megebedett. A délután folyamán a miniszterelnök a magyar házban több látogatót fogadott, köztük gróf *Szapáry* Frigvest a külügyminisztériumból. Gróf *Khuen-Héderváry* félhat órakerkezett Schönbrunnba hajtatott, hogy résztvegyen a német császár tiszteletére rendezett udvari diszebeden. A miniszterelnök vasárnap délelőtt tizenegy órakerkezett Schönbrunnban külön kihallgatáson jelenik meg a királynál s ez alkalommal köszönetét fogja tolmácsolni a királynak az operáció alkalmával tanúsított kitüntető résztvevő érdeklődéséért, majd a *parlament* helyzet legújabb alakulásáról fog jelentést tenni. A kihallgatáson a kabinet elnöke bejelenti ő felségének, hogy teljesen felgyógyulván, hétfőn ismét megjelenik a parlamentben, hogy hivatalos működését egész terjedelmében folytassa. Gróf *Khuen-Héderváry* holnap délután feleségével visszautazik Budapestre.

család agglagény feje hatvan éves korában nősülni készül s késő őszi fellobbanásában megszereti a gazdatisztje leányát. A megrémült utódok, a leendő örökösök, erre előveszik a rablólovagot és pénzért felbérlik arra, csábítsa el a leányt, akit valamikor ugyis szeretett, ők majd tetten érik őket és a házasságot ilyen módon megakadályozzák. A rablólovag beleegyezik az üzletbe, de a leány, aki még mindig szereti a rablólovagot, megtudja a cselt és revolverrel megy a randevura. Ha az a férfi, akit még mindig szeret, képes arra, hogy pénzért törbe csalja őt, akkor keresztül lövi. És az utolsó pillanatban a szerelem és halál ösvénye között gyáván dülöngélve végre felülkerekedik a rablólovagban a régi szerelem, esendes, szomorú emlékeivel jön a múlt és a rablólovagból becsületes ember lesz. Nem csábítja el a leányt, mert újra szereti. És itt átfordul a darab a szatírába. A grófi család, amely az adott jelre várt, hogy rajtakapja őket, felült. Az öreg gróf megtud mindent, lemond erről a késői szerelméről és egymásnak adja ezt a két idegen világból való polgárembert.

Itt, a befejezésben nyilvánul meg *Biró* szatirikus ereje. A két ellenkező néposztály éles viadalt vív egymással és a rablólovag fölénybe lép az arisztokráciába. A rablólovag a leányon kívül mindent megkap, a kikötött pénzt és a birtokot is.

— Mi lesz itt? — kérdik tőle.

— Itt egy dinasztia alapítása történt — mondja a grófnak. — A ti őseitek sok száz évvel ezelőtt kereskedőket raboltak ki és én a kereskedők fia most nem tehetek

A miniszterelnök, aki hétfőn jelenik meg betegsége után először a képviselőházban, az ben este hat órakerkezett a képviselőházba, az országgyűlési nemzeti munkapárt körhelyiségébe este hat órakerkezett. Onnan fognak a pártkör tagjai a Hungária-szálló nagytermében a miniszterelnök tiszteletére rendezendő diszvacsorára menni, amely félkilenc órakerkezd.

Mit jelent *Khuen* a királynak?

Gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök ma délben Bécsbe érkezett s ma délután résztvevett a német császár születése napja alkalmából rendezett udvari diszebeden, holnap pedig megjelenik különkihallgatáson. A magyar közvélemény érdeklődése természetesen ez audienzia felé fordul, amelyről felhivatalosan azt közlik, hogy egyrészt meg akarja köszönni a királynak betegsége folyamán tanúsított meleg érdeklődését, másrészt referálni fog az újabb parlamenti helyzetről, amelyet az appropriációs vita teljesen megérlelt s amely előfutárja volt a jövő héten ismét meginduló véderő-harcnak, de esetleg *Héderváry* a külügyminiszter-válsághoz is lesz némi szava.

A miniszterelnök, nem ok és alap nélkül, a korona föltétlen bizalmával dicsekedik s hivatkozva azzal szokta megnyugtanni, hogy az ő előterjesztéseit legfelső helyen mindig kegyesen fogadják és jóváhagyják. Ez a nagy bizalom még abból az időből származik, amikor gróf *Héderváry* volt az egyetlen ember, aki a koalíciós kormány távozása után a siker reményével mert kabinet- s párt-alakításra vállalkozni. Két évvel ezelőtt valóban mérhetetlen szolgálatot tett a trónnak, mert a semmire alapított optimizmusát valóban a szerencse kísérte. De bizony ez a közmondásos szerencseje bizony nagyon megesapant s a király hosszú uralkodása idején már sokszor látuk, hogy a legszilárdabb bizalom s a legsugárzóbb kegy is megingott, ha a politika érdekei úgy kívánták. Már pedig Bécsben éppenséggel nem veszik kedvező körülménynek, hogy a június óta napirenden levő katonai javaslatok egy lépéssel sem jutottak előre s az általános vita még csak az elején sincs. Mert az a né-

hány beszéd, amelyet a vitarendezők engedélyeztek, egyáltalán jelentőséggel nem bír, különösen, ha tekintetbe veszik, hogy a technikai obstrukció most oly erővel készül kitörni, amely minden érdemleges felszólalásnak útját szegi. Lehet, hogy az uralkodó türelme még nem fogyott el, de kérdéses, vajjon a trónörökös és a környezete is hajlandó-e még sokáig elnézni *Héderváry* habozó taktikáját.

Amint értesülünk, a miniszterelnök éppen arra épít, hogy a király még nem vettette el türelmét s ennél fogva azt fogja ajánlani — miután az ő természetének a passzivitás a legjobban felel meg, — hogy ismét várjanak. *Héderváry* ugyanis utalni fog arra, hogy az eddigi gyöngye elnökséget egy erősebb kezű elnökség váltotta fel a képviselőházban, amelynek a technikázással szemben szigorubb s talán célravezetőbb módszere van. Egyelőre tehát ezt kell kipróbálni és csak ha a házszabályoknak újabb magyarázata nem járna eredménytel, akkor folyamodik majd a kormány egyéb eszközökhöz.

Egyébként a miniszterelnöknek az a terve, hogy a jövő hét közepe táján, amikor az igazságsügyi novella elintézése után megint napirendre kerül a véderő-javaslat, az ellenzék akcióba lépését egy nagyobb beszéddel fogja megelőzni, amelyben felelni fog a *Kossuth*-párt és a *Justh*-párt feltételeire. *Héderváry* ki fogja jelenteni újra, hogy a kormány nem zárkózik el a katonai javaslatok részleteinek módosítása elől, de — csak, ha a véderő-törvényt általánosságban elfogadta a parlament. A választói reformra nézve pedig meg fogja ismételni, hogy junktimról vagy a priuszról szó sem lehet, s hogy a reformot csak a statisztikai adatok gondos feldolgozása után, lehetőleg még ez év folyamán fogja benyújtani. *Héderváry* természetesen nem vet azzal számot, hogy az ellenzék nem adja ki a kezéből addig a fegyvert, míg tisztában nincs a katonai engedmények mértékével s így eladdig általánosságban sem hajlandó átengedni a véderő-törvényt, de éppen így a választójogi ígéretnak sem adhat hitelt, hiszen a sta-

egyebet, mint hogy ezt visszarábom az arisztokratától.

Az izgalmas, szenzációs drámából így a végén szatirikus társadalmi vigjáték lett. Voltaképpen nem is tartozik szorosan a darabhoz, talán rövidebb formában, egyszerűbben is lehetett volna éreztetni ezt a dráma mögött rejlő szociológiai igazságot, de ez a hosszabb mód sincs ártalmára a darabnak. A közönség az első, de főleg a második, a leg hatásosabb felvonásból él és a harmadik felvonás már nem ronthat az első két felvonás hatalmas sikerén.

Ez a dráma ismét egy lépés afelé az okos és igaz elmélet felé, hogy a színpad a minden rajtalévóval s így a drámával együtt is első sorban a közönségé. Ez az elmélet nem ütközik sértően, bántóan, vagy üzleti könyörtelenséggel az irodalomba, csupán azt követelgeti, hogy az igazi drámairás a megnyilatkozás legnehezebb (de talán nem legművészebb) formája, mert megköveteli két külön művészet törvényeinek, az irodalomnak és a színpadi technikának az összeegyeztetését, majdnem megalkuvást követel és a nagy drámairói művészet éppen ott nyilatkozik meg, hogy az összeegyeztetés megtörtént, de a megalkuvás nem az irodalmat kisebbítette meg. „A rablólovag”-ból ez az irói gondolat letározott erővel csucsosodik ki, a közönséget a leghozzáférhetőbb oldalról fogja (és nem támadni) meg az irás művészet majdnem minden felhasználható eszközével. Mert akárhogy is forgassuk, az igazi drámairásnál az irás művészet mégis csak eszköz. És itt válik szükségessé egy kis összehasonlítás

Henry Bernsteinnel, akivel rokonságot tart fenn *Biró Lajos*, de csak azon a téren, amelyen igazi irónak rokonságban lenni *Bernsteinnel* nem diffamáló. A színpadi felépítésben. Csaknem ugyanolyan módon, a második felvonás végéig nagyszerűen korrektül, hozzáférhetően építi a darabot, valamivel több bőbeszédűséggel, mint *Bernstein*, de éppen olyan biztonságosan, számíttással és izgatón. A fokozatosan fejlődő technikájával mindig hegyesebbre hegyezi, hurok módjára szűkíti a cselekményt és a második felvonás végén eléri a színpadi hatás tetőpontját. A harmadik felvonás elejétől kezdve pedig lezuhan a darab a békés megegyezés, a polgári megoldás, az észszerű és nem erőszakolt kibontakozás felé, amire viszont nem lehet azt mondani, hogy ez is a közönség többször kipróbált akaratára szerint történik, csak meg kell egyszer próbálni az olyan drámát, amelyben a cselekmény tetőpontja a harmadik felvonás közepére esik és az az építőmester, aki ezt megcsinálja, lesz a legnagyobb és legneppelebb dráma-technikus. De a drámairásnak száz különböző törvénye szerint ez majdnem keresztülvihetetlen.

Ismételjük, itt csak technikai összehasonlításról volt szó. Irodalmilag *Biró Lajos* egészen sajátos, külön uton halad és ennek a különös utnak egyes utjelzőit „A rablólovag”-ból is látjuk kiemelkedni. Hol finom, hol éles drámai momentumokkal világít be az embereibe és mindez eléri csúcspontját a második felvonás végén, ahol szerencsésen összetalálkozik ez a két csúcspont, a színpadi hatásé és az irodalmié.

Az első két felvonás stílusából egy nagy,

tisztikára éppen 1872 óta hivatkoznak a kormányok.

Lehet, hogy ezuttal még kegyesen fogja fogadni a király a miniszterelnök előterjesztését s egy újabb terminust fog neki adni. Hoeszu időre azonban ez nem terjedhet, mert hiszen a jövő hónap közepén már Ausztriában is megkezdik a véderő-javaslatok tárgyalását. Jellemző a helyzetre a trónörökösök közel álló bécsi „Reichspost“-nak a következő megjegyzése:

„Magyarországban a politikai probléma oda élesedett ki, hogy az ország dilemma elé van állítva vagy a véderőreform elfogadása és a választói reform elodázása, vagy pedig az országgyűlés feloszlata következnek. De nem okvetlenül szükséges, hogy a megoldás a mai regim alatt történjen, a mai Khuen-Héderváry regim alatt, amelynek feje tulajdonképpen gróf Tisza István.“

Bécsben tehát huzzák már a mai rendszer halálharangját s úgy lehet, tavaszra csakugyan be is fog állni a krízis, amikorra teljesen ki fog tűnni Héderváry tehetetlensége.

A véderőreform Ausztriában.

Bécsből jelentik, hogy a Reichsrathot február 17-ére hívják össze. A napirend első pontnak a véderőjavaslat tárgyalása van kitűzve.

Aehrenthal távozása.

Bécsből jelentik: Gróf Aehrenthal külügyminiszter tegnap a királyhoz ismételt benyújtotta irásbeli lemondását. A király a lemondás fölött még nem döntött, de minden valószínűség szerint el fogja fogadni azt. A külügyminiszter utódjául Pallavicini örgróf van kiszemelve.

Még nincs eldöntve, hogy gróf Aehrenthal külügyminiszter hova fog menni súlyos baját gyógyítani. A miniszter egyelőre Bécs közelében akar maradni és valószínűleg Badenbe, vagy Vöslauba megy. Az orvosok sürgetik a kúra megkezdését.

A külügyminiszter állapota ma is változatlanul rossz. A palotából kiszivárgó hírek vigasztalanul szólnak. Arról, hogy Aehrenthal visszavonulna, mindazonáltal ma senki sem beszél, hanem azt mondják, hogy provizorium

majdnem bántó zökkenővel ugrik át a cselekmény a harmadik felvonásba, mint már mondtuk: lefelé ugrik a megnyugtató, kielégítő befejezés felé és egyben egyszerre stílust változtat. Az izgalmas drámából átcsap a szatirikus komédiába és az utolsó gondolatig, az utolsó mondatig viszi a darabot most már a sokkal könnyebbfejű komédia útján. Ez a merész zökkenés nem volna annyira érezhető, ha a cselekmény még legalább a harmadik felvonás közepéig felfelé épülne, de Bíró Lajos darabjában a második felvonással voltaképpen befejeződött a dráma, megkaptunk mindent és a harmadik felvonásra csak a gyengébbek és teljesen kielégülni akaró kíváncsiak számára való befejezés, a szavakkal, nyílt színen való befejezés és a társadalmi tanulság marad.

Külön kell szólni Bíró Lajos dialógusairól, amelyek esodálatosan kifinomodtak és egy kis bőbeszédűségtől eltekintve magukban foglalják a hatásos dialógus minden tulajdonságát, szellemesek, okosak, az alakokat élesen megjellegzők és észrevétlenül viszik, lökik előre az alakokat majdnem úgy, mintha nem is a saját akaratuk, hanem valami végtelen vinné őket az elkövetkezendő cselekedetek felé. A dráma technikájában és főleg a dialógusokban impozáns ez a fejlődés, amely már közel jár a tökéleteshez. A harmadik felvonás majdnem akció-nélküli dialógusai pedig, amelyek ellentétben az első két felvonás dialógusaival, nem drámaiak, váratlanul és frappánsan hatnak egymásra halmozott okos, fölényes, szellemes igazságokkal.

Teljes egészében Bíró Lajos új darabja hatásos, értékes, szép munka, amely különö-

sen Pallavicinivel. Mindez a legjobb esetben csak a holnapi kihallgatáson fog eldőlni.

Báró Müller, a külügyminiszterium első osztályfőnöke utasítást kapott, hogy Konstantinápolyba utazzék. Az osztályfőnök utazása Pallavicini örgróf nagykövet helyettesítésével van kapcsolatban aki ez idő szerint még Konstantinápolyban van.

A „Cseszko Szlovo“ bécsi értesülése szerint Ferencz Ferdinánd trónörökös azt a kívánságát fejezte ki, hogy a külügyminiszterium vezetésében változás álljon be, de arról a hadjáratról, amelyet bizonyos osztrák körök gróf Aehrenthal ellen indítottak, rendkívül elítélően nyilatkozott. A trónörökös az urakháza egyik tagjával beszélt erről a dolgról s elmondta neki, hogy nem helyesli azt a harezmodort, amelyet a külügyminiszterrel szemben a legutóbbi időben alkalmaztak. Ugyanez a lap udvari körökből kapott értesülés alapján még azt is jelenti, hogy Ferencz József király egyik bizalmasának ezt mondta volna:

— Amíg én élek, a régi politikai irányban és a hármasszövetségben nem lesz semmi változás.

A „Wiener Allgemeine Zeitung“ jelenti: Mint már napok előtt közöltük, gróf Aehrenthal külügyminiszter nagybeteg és állapotában mindeddig nem állott be változás. Mindamellett valószínűnek látszik, hogy a legközelebbi időben várható döntés afelől, vajjon gróf Aehrenthal milyen formában vehet magának a felgyógyuláshoz nélkülözhetetlen szabadságot.

A berlini osztrák-magyar nagykövetségre határozott jelentés érkezett arról, hogy gróf Aehrenthal külügyminiszter betegsége nagyon komoly természetű. Egyik berlini esti lap közlése szerint gróf Szögyény-Marich László, Ausztria és Magyarország berlini nagykövete, a közeli napokban Bécsbe utazik, ahol kihallgatáson jelenik meg a felség előtt. A lap a nagykövet utazását gróf Aehrenthal külügyminiszter visszavonulásával hozza kapcsolatba.

A berlini „Tägliche Rundschau“ arról értesül, hogy gróf Aehrenthal közös külügyminiszteri visszavonulása küszöbön áll s a külügyminiszteri székre legnagyobb eshetőséggel örgróf Pallavicini konstantinápolyi nagykövet pályázik. A külügyminiszteriumban beálló személyváltozás azonban változást fog hozni a berlini nagykövetségre is. Gróf Szögyény-Marich László ugyanis agg kora miatt már nem érzi magát alkalmasnak a monarchia

sen a színpadi siker szempontjából (és ez minden drámaírás főszempontja) igen előkelő magasságban foglal helyet.

A darabban három ember kivételével csupa gróf szerepel. A három polgárember a rablólovag, az öreg gazdatiszt és a leánya. R. Gombaszögi Frida asszony játszotta a leányt, szerepét teljesen megértő ösztönrel és abban a szerencsés helyzetben, hogy végre egyéniségének teljesen megfelelő szerephez jutott. A rablólovagot Balla Kálmán játszotta, a külsőségekben igen jól, de ott, ahol az alak bensejét, az egyéniségét kellett volna éreztetni, gyenge volt, nem tudott eléggé melege lenni és az alak imponáló fölényéből is hiányzott valami. Az öreg, elzüllött gazdatiszt szerepében igen jó volt Kürti. A hatványesrendű gróftól Törzs játszotta meglepő tökéletességgel és művészettel. A többi szerepekben Haraszthy Miezsi, T. Forray Rózi, Sebestyén, Z. Molnár, Réthey és Tarnay adtak kitünő, finoman megjellegzett figurákat, némelyik egy kissé torzítva, ami csak használt a darabnak, mert legalább ezzel előkészítette a szatirikus, mulatságos komédiába átzelekkent drámát. A stílusos rendezés Vajda László munkája.

A bemutató előadás sikere igen nagy volt. A színészek játéka tetszett és a szerzők az első felvonás után vagy tizszer, a második után már többször, sőt a vasfüggöny lebecsajítása után is ünnepeelve tapsolták a rivalda elé.

Balassa Emil.

ügyeinek Berlinben való vitelére s életének hátralevő részét magyarországi birtokán szeretné eltölteni. Ennélfogva le fog mondani állásáról, melyre gróf Esterházy Pálnak, a külügyminiszterium első osztályfőnökének van a legnagyobb eshetősége.

A berlini „Lokalanzeiger“-nek jelenti Párisból, hogy gróf Aehrenthal közös külügyminiszter hat hónapos szabadságra készül, amelynek folyamán Rómában találkozna San Giuliano olasz külügyminiszterrel. Ez a látogatás folytatása lenne Kiderlen-Waechter római látogatásának s az osztrák-magyar monarchia külügyminisztere az olasz külügyminiszterrel folytatandó tanácskozásában Kiderlen-Waechterhez hasonlóan szorosabban fűzné a hármasszövetség jelenlegi viszonyát. Ez a jelentés gróf Aehrenthal mostani állapotára való tekintettel korainak látszik, de nagyon valószínű, hogy olyan terről van szó, amelyet a külügyminiszter állapota előtt vetettek fel s amelyet a jövőben, Aehrenthallal vagy nélküle, végre fognak hajtani.

A félhivatalos „Bud. Tud.“-ot illetékes bécsi helyen felhatalmazták annak kijelentésére, hogy a külügyminiszteri állás tekintetében eddigelő semmi irányban döntő lépés nem történt.

A pártonkívüli 48-asok értekezlete.

A pártonkívüli függetlenségek e hó 28-án értekezletet tartanak az Országos Kaszinóban, ahol a politikai helyzetet fogják megvitatni és a pártnak a véderőjavaslatokkal szemben követendő taktikáját állapítják meg. Az értekezleten, — ha addig a csoport elnöke, gróf Károlyi József visszaérkezik — ő, különben Egrý Béla fog elnökölni.

Vihar Andrassy körül

A képviselőházat ma is gróf Andrassy Gyula és Lukács László pénzügyminiszter tegnapi beszéde foglalkoztatta. A Justh-párt mind a kettőt nagyon zokon vette s ma gróf Batthyány Tivadár főszólalet, hogy válaszoljon rájuk. De bejött a Házba a gyöngékedő Déry Zoltán is, hogy válaszoljon Lukácsnak. Déryt Justh Gyula igen melegen üdvözölte, majd ezeket mondta neki:

— Mi csak hálások lehetünk Andrassynek és Lukácsnak. A tegnapi beszédük több hasznot hozott, mintha hetekig kapacitáltunk volna. Ugy összekovácsolta a függetlenségi pártokat, hogy velünk szemben most már semmi módon meg nem állhatnak.

A Justh-párton hiábavalónak mondják Andrassy minden egykezetét, amely a függetlenségi pártok szétfeszítésére, szembeállítására irányul. Déry Zoltán azt a rendkívül érdekes kijelentést tette, hogy beszélt a Ház minden oldalához tartozó képviselőkkel és fogadást ajánl, hogy nyolc nap alatt a parlament kilencztedrészét megnyeri a választójognak.

Justh Gyula nem csinált titkot abból, hogy Andrassy Gyula és Lukács beszéde szerinte nem használt a békének, sőt most már csak a legenergiusabb harcz következik.

— Nem fél kegyelmes uram az izolálástól? — kérdezték Justhtól.

— Nevetséges és felesleges erőlködés az izolálása, hiszen amire olyan nagyon törekszenek, önmagától előbb-utóbb be fog következni a radikálisok izolálása. Egyik oldalon lesznek a konzervatívok, másik oldalon radikálisok, odát a reakció, minálunk pedig a demokratikus haladás.

Gróf Batthyány Tivadarnak felszólalása nyomán élénk polémia támadt közte és gróf Andrassy Gyula között különösen abban a kérdésben, hogy a koalíció alatt miért helyezkedett Andrassy a priusz álláspontjára s miért adott elsőbbséget a választójognak a katonai javaslatokkal szemben. Amikor Batthyány befejezte beszédét, a Justh-párt — noha Andrassy már szólásra emelkedett — tombolva követelt öt perces szünetet, amit azonban Návay Lajos megtagadott, nehogy időt veszítsenek, miután mindenáron be akarta végezteni az apropriációs vitát. A Justh-párt erre boszuból azal felelet, hogy Ráth Endre s még egy-ketten föliratkoztak a javaslatához, ami a munkapárton nagy konsternációt okozott, mert ezzel az ex-lex vesze-

delme ismét fenyegetően előtérbe lépett, miután az indennitás csak február 1-ig tart s a harmadik olvasáson kívül még a főrendiháznak is tárgyalnia kell a költségvetést a szentesítés előtt. A kormány a szorult helyzetre való tekintettel arra gondolt, hogy holnap a vasárnapi ünnep ellenére is ülést tartson s a Ház folytassa a javaslat tárgyalását.

A munkapárt két elnöke, báró Vojnits István és báró Ghillány Imre a folyosón fölkeresték Justh Gyulát, hogy megnyerjék a holnapi üléshez az ellenzék hozzájárulását. Justh azonban elutasította a kérést.

— Návay — így szólt Justh — ma Batthyány beszéde után öt percznyi szünetet sem akart nekünk adni, hiába kértük, azt mondta, nem adhat, mert a javaslat érdekében minden percz drága. No hát, ha ő öt perczet megtagadott, mi megtagadjuk az egész holnapi ülést tőletek . . .

Gróf Andrassy Gyula mai beszéde alatt egy érdekes epizód játszódott le. A volt koalíciós vezérférfi uzzal vádolta meg egykori szövetségstársait, Justhékát, hogy ők most ugyanazt akarják, mint Kristóffy. Justhék élénken tiltakoztak az összehasonlítás ellen, közben az egész Ház szeme a jobb-közép egyik hátulsó padsora felé fordult, ahol csaknem Andrassy háta mögött Kristóffy József ült s tenyerét a füle mellé illesztve hallgatta a vitát közt.

Kristóffyt azután megkérdezték a jobboldali folyosón, mit szól az Andrassy beszédéhez.

— Semmit, — mondotta Fejérváry volt darabont belügyminisztere — Andrassy igazat mondott, s Justhékának nincs okuk az ellen tiltakozni.

A baloldali folyosón viszont sokáig háborogtak Justhék Andrassy beszéde miatt.

— Andrassynek — hangoztatta Justh Gyula — már a koalíció alatt az volt a törekvése, hogy a függetlenségi pártot izolálja és visszaszorítsa. Nem áll az, hogy a függetlenségi párt csak egy pillanatig támogatta volna a pluralitáshoz javaslatot. Mikor Kossuth Ferencz turnusokban magához hívatta a párt tagjait, kiderült, hogy senki se akarja magáévá tenni Andrassy gondolatát. Andrassy ezt látva, javaslatának még csak bizottsági tárgyalását sem kísérelte meg.

Az ülés végén, Désy beszéde alatt a Justh-párt meggondolta magát s elállott attól, hogy továbbhuzzza az appropriációs vitát és a föliratkoztak ismét letörülköztek. Így azután megszavazták a budget-törvényt s a harmadik olvasást hétfőre tűzték ki; a vasárnapi ülés tervét elejtették. A főrendiház pénzügyi bizottsága még hétfőn délelőtt tárgyalás alá veszi a költségvetést, de a plénum csak február elsején ül össze s ekkor fogja elintézni a javaslatot, amiről másnap azután jelentés megy a képviselőházhoz s a királyi szentesítést távirati uton fogja megkérni a kormány. Így tehát a legnagyobb sietség mellett is két napos ezlex következik, ami azonban semmiféle zavaró körülménnyel nem fog járni, legfeljebb egy pénzügyminiszteri rendelet kiadására fog alkalmat adni.

Harc a választójogért.

A Magyar Gazdaszövetség Darányi Ignác elnökelete alatt tartott látogatott igazgató-választmányi ülésén Vancsó Gyula terjesztett elő összefoglaló jelentést a miniszterelnök választójogi körirata kapcsán a kötelekbe tartozó gazdakörökhöz és szövetkezetekhez intézett választójogi kérdésekre beérkezett válaszokról. A többség ezekben a válaszokban a választójog kiterjesztése mellett nyilatkozik, de hogy ez miféle korlátozások mellett történjék, arra nézve a kisgazdaszervezetek igen jelentékeny tilalomfákat álltanak fel s a végeredmény abban foglalható össze, hogy a választójog kötéssék a magyar írás és olvasáshoz, az egy helyen való huzamos tartózkodáshoz és az állandó foglalkozáshoz. Darányi elnök abban mondotta ki a határozatot, hogy az elnökség válaszul a miniszterelnök köriratára, a kisgazdák eddig sehol meg nem nyilatkozott választójogi kívánságairól összefoglaló fölterjesztést intéz a belügyminiszterhez, megemlítvén ebben, hogy fentartja a Magyar Gazdaszövetség a jogot, ha a választójogi kérdés konkrét alakot ölt, újabb és pozitív előterjesztéssel élhessen.

A függetlenségi és 48-as párt a szociáldemokrata párttal és a Választójog Országos Szövetségével együttesen tiltakozó nagy gyűlést rendez

a Vigadó nagytermében február hó 4-én. A gyűlés rendkívül impozánsnak ígérkezik, amennyiben ezen az összes helybeli függetlenségi szervezetek és szociáldemokrata párt résztvesznek. Vidékről is igen számos és nagy küldöttség jelentette be részvételét. A függetlenségi párt részéről felszólal a gyűlésen Justh Gyula, a függetlenségi párt elnöke. Résztvesz a gyűlésen a függetlenségi és 48-as párt legtöbb tagja. Ugy a szociáldemokrata párt, mint a Választójog Országos Szövetsége állít szónokot a gyűlésen. A pesti tiltakozó nagygyűlés, amelyen a polgárság a katonai javaslatok ellen és az általános, egyenlő és titkos választói jog mellett emeli fel szavát, megnyitója lesz ama gyűlések sorozatának, amelyeket a függetlenségi párt programja mellett a vidéken kora tavasztól kezdve rendezni fog.

A Magyar Jogászegylet ma este 6 órakor Nagy Ferencz ny. államtitkár, egyetemi tanár elnöklésével, a budapesti ügyvédi kamara dísztermében teljes ülést tartott, melyen folytatták a választói jog körül megindult nagyszabású vitát. Az első előadó dr. Joo Gyula, kecskeméti jogakadémiai igazgató volt. Azt kívánja, hogy aktív választói joggal felruházandó minden 24 életévét betöltött férfi, aki magyar állampolgár, magyarul írni s olvasni tud, a négy elemi iskolát elvégezte és állandó lakással bír. Végül a választói jog nyilvános gyakorlása mellett foglalt állást. Harrer Ferencz székesfővárosi tanácsos az általános választói jog hívének vallja magát. Utána dr. Móricz Károly kecskeméti jogakadémiai tanár szólalt fel és hibáztatta azt az irányzatot, amely minden áron a nyugati áramlatokat akarja választójogunk reformjában érvényre juttatni. Híve a vagyoni cenzusnak, mert a vagyoni szerinte nagyobb műveltséggel is kapcsolatos. Végül dr. Kéglly János ügyvéd az általános választói jog mellett foglalt állást. A vagyoni cenzust igazságtalannak tartja. A szavazati jogot az írni-olvasni tudáshoz kívánja kötni. Nagy súlyt helyezne a szavazás titkosságára, mint a választások tisztaságának egyedüli biztosítékára, valamint arra is, hogy a választás községenként történjék. A vitát a jövő szombaton folytatják.

Elfogadták az appropriációt.

— A Justh-párt Andrassy ellen. —

A képviselőház ülése.

Budapest, január 27.

A képviselők ma még mindig Andrassy és Lukács tegnapi nagy beszédének hatása alatt állottak és a beszédekben elhangzott kijelentésekkel foglalkozott ma is, az appropriációs vita utolsó napján a Ház.

Az első szónok a keresztényszocialista Giesswein Sándor volt, aki Andrassyval és Lukácsal szemben a választójogi priusz mellett foglalt állást a Justh-párt zajos tetszése mellett. Utána gróf Batthyány Tivadar válaszolt a Justh-párt nevében gróf Andrassy Gyula tegnapi beszédére és figyelmeztette Andrást, hogy annakidején, a koalíciós kormány kinevezésekor ő is a választójogi priusz alapján vállalt tárczát. Ha most Andrassy mégis a választójogi priusza és a népjogok kiterjesztése ellen foglal állást és ezzel teljes megértésre jut a munkapárttal, úgy ez nem jelent mást, mint a két-fekete blokk megalakulását a magyar parlamentben. Ennek ellenében pedig a szociáldemokrata párttal való együttműködés becses és szükséges.

— Ez pedig a vörös-blokk! — kiáltották közbe a munkapárttról.

— Inkább vörös, mint fekete-sárga! — kiáltotta vissza hevesen Justh Gyula.

Batthyány ezután Lukács beszédével foglalkozott és a kormány által kilátásba helyezett erőszakra azt válaszolta, hogy erre az ellenzék a tömegek erőszakával fog válaszolni.

Batthyány beszéde után, amelyet a Justh-párt zajosan megtapsolt, személyes kérdésben gróf Andrassy Gyula szólalt fel és csodálkozását fejezte ki afölött, hogy őt tegnapi kijelentéséért a Justh-párt megtámadja. Hiszen ő tegnap a Justh-párt érdekében járt közbe, amikor azt ajánlotta a kormánynak, hogy közvetlenül keresse a Justh-párttal a megegyezést. Hogy azután ő beszéde további folyamán a választójogi priusz ellen foglalt állást, ez teljesen egyéni álláspontja, amely már évek óta ismeretes. Ő sohasem akart a választójog terén abba a hibába beleesni, amibe beleesett annakidején

Kristóffy és most a Justh-párt. Itt Andrassy Kristóffyra mutatott, aki az egész beszéd alatt kezeit füle elé tartva, feszült figyelemmel hallgatta Andrassyt és ennél a kijelentésnél elégtelen bőlintott a fejével, mintha tényleg azt akarná elismerni, hogy a választójogi priusz csakugyan ő hozta be a magyar közéletbe.

Andrassy ezután visszautasította és a Justh-párt vállaira háritotta át a politikai következetlenség vádját, amit azzal okolt meg, hogy a Justh-párt annakidején nem foglalt nyíltan állást a pluralitás ellen, hanem a be-terjesztett törvényjavaslat után is együttműködött vele.

Gróf Batthyány Tivadar természetesen reflektált Andrassy szavaira és ezzel a szemé-lyes éli esatározás véget ért.

Szünet után Désy Zoltán, a Kossuth párt lelkes alelnöke szólt hozzá az appropriációs javaslatához és óva intette az ellenzék, hogy olyan momentumokat kapcsoljon be a mostani küzdelembe, amelyek az ellenzék szolidaritását megbonthatják. Mert csakis szolidáris és erős ellenzék tudja a kormánytól és Bécestől kiero-szakolni a megegyezést, amely azonban csak akkor létesülhet, ha abból a Justh-párt sem marad ki.

Désy Zoltán nyílt és egyenes kijelentése az ellenzéki pártokra mély hatást gyakoroltak és alkalmat szolgáltattak arra, hogy az egy-mástól eltávolodni készülő elvi álláspontokat a folyosói politikában ismét megállítsák a tul-zások felé való haladásban.

Ezután a Ház az appropriációs javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta. Még csak Lengyel Zoltán rövid interpellációja volt hátra, amelyet a trialista nyomtatványok ügyében intézett a kereskedelmi és igazságügyi miniszterhez és amelynek elmondása után a Ház e heti munkálkodását szerencsésen befe-jezte.

Részletes tudósításunk a mai ülésről a kö-vetkező:

Návay Lajos elnök feltizenegy órakor meg-nyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja a Kuria átiratát, amelyben közli, hogy az Andrics Tivadar ellen beadott peti-ciózt elutasította. Végleg igazolták. Az interpell-ációs könyvből Lengyel Zoltán jegyzett be új inter-pellációt a trialistikus mozgalmak ellen való szigorú fellépés tárgyában. Az interpellációkra félkettőkor tér át a Ház.

Következik az appropriáció folytatolagos tár-gyalása.

Az appropriáció.

Giesswein Sándor: A vita folyamán sok rövid beszéd hangzott el. Felszólaltak: Apponyi, Holló, Andrassy és Lukács, de ahelyett, hogy tisztázták volna a helyzetet, még jobban összebogozták. A választójog reformjának elintézéséig teljesen megrekednek kell tekintenünk a parlamentáriz-must. Korszerű, a demokratikus haladásnak meg-felelő választójogot kell alkotnunk és ennél nincs egetőbb szükségletünk. (Éljenés és taps a szélső-baloldalon.) Polemizál Apponyi és Andrassy beszé-dével. Elismeri, hogy kötelességünk fegyverkezni, de a hadseregnek biztos alapot kell teremteni a nemzetben. Mielőtt új terheket raknánk a népre, előbb meg kell erősíteni a népet. Követeli a progresszív adót, de ezt is csak a népparlament fogja megalkotni. (Éljenés és taps a szélső-baloldalon.) A választójog reformját kell tehát elősorban elin-téznünk. A kormány programjából nem tudunk mást, mint hogy nem lesz pluralitás. Követeli a választások tisztaságának biztosítását és a titkos szavazást. A javaslatot nem fogadja el. (Éljenés és taps a baloldalon.)

Batthyány Andrassy ellen.

Gróf Batthyány Tivadar válaszolt ezután Andrassy tegnapi beszédére. Andrassy és Rakovszky — mondotta — izolálástról beszéltek. Cso-dálatos iróniája a sorsnak, hogy két olyan politik-us tette, akik teljesen izolálva vannak. (Tetszés és taps balfelől.) Az obstrukciós harcban erős bizta-tást kaptunk éppen Andrassytól, aki a harc elején nagy beszédet mondott és lovat adott a mi nyergünk alá. Nagyon furcsa és érthetetlen ezzel szemben, amikor tegnap mondott. A véderő szükséges, korszerű fejlesztését a Justh-párt is elismeri. Andrassy még kevesebbre zsugorította azokat a követelése-ket, amelyeket Apponyi a véderő követelésével szemben felállított és Lukács még ezt is lefelé akarja licitálni. Apponyi zászlóról és ezimerről beszélt, Andrassy csak ezimerről. Apponyi világo-san kifejtette, hogy a véderőjavaslatból eliminá-landó a szolgálati nyelv kitétele, követelte, hogy a

magyar honosságu tisztek magyar ezredeknél helyzetesenek el. Követelte a sérelmes közjogi kitételek kiküszöbölését, hogy az 1888. évi törvényt eredeti értelmében léptessék hatályba és végül a véderő terheinek leszállítását. Ezeknek teljesítése nélkül, azt hiszi az egész ellenzék, mint egy ember fog küzdeni. A Justh-párt az Apponyi által kifejtett követelésekhez teljes mértékben hozzájárul. De kéri, helyes volna-e az, ha a függetlenségi pártok összekülönbözésének követeléseik tekintetében, mielőtt ismernék a kormány szándékait. Felhívja a munkapártot, hogy jelentse ki ma, hajlandó-e teljesíteni az Apponyi beszédében megjelölt követeléseket, igen vagy nem?

Felkiáltások a baloldalon: Még nem tudják ezegények!

Gróf Batthyány Tivadar: De ma válaszolnak, mert ha holnap vagy holnapután válaszolnak, ez már nem a nép akaratának megnyilatkozása lesz, hanem Schönbrunn és a Ballplatzé. Az ellenzék hajlandó a tisztességes békére, de nem hagyja magát kijátszani igéretekkel. Emlékezteti Andrásst arra az időre, amikor együtt harcolt Tisza ellen. Kéri Andrásst, hogyan fogadhatta el 1906-ban a kormányalakításban a részt az általános választójog alapján, amikor most olyan hevesen harcol a priusz ellen. Erre Andrásznak, aki a választójogi priuszszal vállalt miniszteri tárczát, nincsen joga. (Kitörő éljenzés és taps a baloldalon.) Emlékezteti Andrásst arra, hogy a koalíciós kormány megalakulása előtt Wekerle elmondta programját a Royalban. Tessék megmondani, volt-e akkor szó pluralitásról? Emlékezteti Andrásst, hogy a koalíció idején a nemzet szembehelyezkedett a koronával.

Gróf Andrassy Gyula: Most szemben áll!

Gróf Batthyány Tivadar: Csak a választójog tekintetében nem szabad szembehelyezkednünk a koronával? A többség hirdeti a választójogot. Hogyan valósíthatja ezt meg, amikor egyik vezére, Tisza István, kézzel-lábbal harcol ellene. A szerencsétlen statisztikai hivatalal és a szerencsétlen statisztikai adatokkal leplezgetik azt, amit nem akarnak megcsinálni. Az ellenzék álláspontja erős, mert mellette van a király és a többség álláspontja. A priusz tekintetében is mellettünk van a korona. Ebből az álláspontból mi nem engedünk. Rakovszkyval polemizálva, furesának találja, hogy olyan párt kritizálja Justhék választójogi állásfoglalását, amely még egyáltalán nem foglalt állást. A Justh-párt és a szociáldemokraták választójogi szövetségese a szabadelvű elemek tömörülése volt a reakcionárius választójogellenes szövetség, a magyar fekete-kék blokk ellen.

Justh Gyula: Vörösek a fekete-sárgák ellen!

Gróf Batthyány Tivadar: Engedjék meg, hogy most kikapcsoljam a választójogi polémiát...

Báró Podmaniczky Endre: Mindig kikapcsolnak?

Sümei Vilmos: A vesztegetéseket kapcsolják ki a választásokból!

Lovász Márton: Akkor maguk is ki lesznek innen kapcsolva. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Felkiáltások a jobboldalon: Mégis csak cizizmus! Rendre, rendre!

Bikády Antal: Nem szegyenlik magukat?

Gróf Batthyány Tivadar: Ha mi megalkotjuk az általános, titkos választójog alapján a népparlamentet, szolgáljuk az ország nemzeti, szociális és gazdasági érdekeit. Els várhatjuk, hogy azok, akiket beengedünk az alkotmány sánczaiba, a nemzeti politikát fogják képviselni. De ha a tömegekbe átmege az a tudat, hogy a vezető társadalom iratózik megadni a jogokat, a tömeg a nemzetellenes császári demokrácia, császári demagógia mellé szegődik. (Éljenzés és taps a baloldalon.) Reflektál Lukácsnak a véderőprovizóriumra vonatkozó szavaira. Ő ugy képzeli, hogy provizórium csak rövid, átmeneti jellegű lehet, az idő alatt meg volna alkotandó az általános, egyenlő, titkos választójog és az ennek alapján összeülő népparlament döntene véglegesen a véderőreform felett. Azt hiszi, egy ilyen provizórium Ausztriában is keresztülmenne Lukács helytelenítette az obstrukciót, Tisza pedig felhozta ellene rozsdás érveit.

Darvay Fülöp: Halljuk! Halljuk!

Gróf Batthyány Tivadar: Jó, a gyengébbek kedvéért elmondom. (Nagy derűtség.) De egyszer megtehetné már Darvay, hogy ne csak közbeszéljon, de beszéljen is. Szóla is kívánja, hogy az obstrukció szükségé megszünjön. Tessék tehát megalkotni az általános, egyenlő, titkos választójogot. Akkor odanyújtjuk kezünket s belemegyünk a házszabályrevízióba is. De addig küzdeni fogunk minden törvényes eszközzel. És ha önök a mi törvényes harczunkra törvénytelenséggel, erőszakkal válaszolnának, akkor a véderőjavaslatból nem lesz más, mint egy rongy papír. És erőszakkal szemben a tömegek erőszakával fogunk válaszolni. (Éljenzés és taps a baloldalon, a szónokot számosan üldözik.)

Andrassy válasza.

Gróf Andrassy Gyula személyes megtámadatás és félreértett szavai helyreigazítása címűen válaszolt. Nem büszke rá, de közelebb áll a fölmerült kérdésben Batthyányhoz, mint Lukácshoz és ő mégis személyi támadást intézett ellene. Pedig azt hiszi, ő szolgálatot is tett Justhéknek.

Gróf Batthyány Tivadar: Hol, mikor?

Gróf Andrassy Gyula: Nem most, a multban, amikor nehéz időkben önökkel küzdöttem. Lukácsal nem küzdöttem soha.

Sümei Vilmos: De szeretne! (Nagy derűtség.)

Gróf Andrassy Gyula: Nem akar mást, mint békét az ország érdekében. Honnét veszi azt Batthyány, hogy én izolálni akarom őket? Én csak annak vagyok híve, ha nem lehet megkötni mind a két féllel az egyezséget, kösse meg a kormány az egyik féllel.

Justh Gyula: Hisz ez az izolálás!

Gróf Andrassy Gyula: Azt mondja Batthyány képviselő ur, hogy én egyik régi beszédemben levat adtam alájuk. Ezt ma egyik lapban olvastam, nem méltó, hogy a képviselő ur beveszi a beszédébe.

Gróf Batthyány Tivadar: Hol olvasta?

Gróf Andrassy Gyula: Az Ujságban.

Gróf Batthyány Tivadar: Legyen nyugodt, azt a lapot nem olvastam.

Gróf Andrassy Gyula: Azt mondja Batthyány képviselő ur, hogy nekem nincs jogom a priusz ellen beszélni, mert azon az alapon vállaltam miniszteri tárczát. Én már annak idején is helytelenítettem a priuszt, de rám erőszakolták felülről. A vezérőbizottságban is harcoltam ellene, míg egészen magamra maradtam. De Kristóffy azt a tanácsot adta a királynak, hogy csak olyan kormányt nevezzen ki, amelynek programjában priuszként szerepel a választójog. Amit az ellenzék akar, ugyanaz, mint amit Kristóffy akar. (Taps a jobboldalon.)

Sümei Vilmos: Kristóffy önök között ül!

Felkiáltások a jobboldalon: Elég sajnós!

Gróf Andrassy Gyula: Ismétlem, önök is általános, titkos választójogot akarnak, amit Kristóffy.

Justh Gyula: Kristóffy hozta a priuszt!

Gróf Andrassy Gyula: A nagy nemzeti veszedelmek elkerülése érdekében meghajoltam a priusz előtt, de sohase helyeseltam. De most nem támogathatom ezt a priuszt, amely nem a békét, hanem a harcot akarja. (Nagy zaj.) És hogy a pluralitásból nem lett törvény, az nem annyira az önök demokratikus lelkiismeretének, mint a bankkérdésnek köszönhető. (Kitörő naps a jobboldalon.) És ha én a pluralitással elárultam a választójogot, amikor ezt megtudták, miért maradtak még tovább is szövetségben velem? Igen, önök tisztában voltak vele, hogy én sohase akartam az általános, titkos, se a priuszt. Legyen tehát méltányosabb Batthyány képviselő ur személyes támadásaiban. (Tetszés jobbfelől.)

A pluralitásról.

Gróf Batthyány Tivadar nyomban válaszolt Andrásznak, még pedig nagyon élesen és ötletesen. Bocsnatot kért elsősorban Lukácsról, hogy vele simábban bánt el, mint Andrasszal. Ő azonban azt hiszi, elég zafosan megmondta mind a kettőnek az igazságot. Emlékezteti Andrásst arra, hogy a pluralitásnak a függetlenségi pártban a koalíció alatt se volt meg a többsége és én, amikor a javaslat ismeretessé lett, felszóltam a pártban és határozottan kijelenttem, hogy a pluralitást soha se fogadom el. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Justh János: Turnusokban rendelték be bennünket a minisztériumba!

Sümei Vilmos: De nem sikerült a puhítás!

Gróf Batthyány Tivadar: A függetlenségi pártnak 1871 óta programja az általános, titkos. Miért bujtatják mindig Kristóffy nőgé?

Cserny Károly: De 1871-ben nem a király akarta!

Gróf Batthyány Tivadar: Ugyan miért blamája Zurány választókerületét ilyen közbeszólással? (Elénk derűtség.) Azzal fejezi be beszédét, hogy az ellenzék most is csak ugyanazt akarja amit a koalíció idejében. (Tetszés a szélsőbaloldalon.)

Désy Zoltán beszéde.

Désy Zoltán azzal vezette be beszédét, hogy az itt most hallottak daczára, fentartja, hogy a béke meglesz, mert meg kell lennie. Egy kis jóakarattal a béke megoldható. Polemizál a pénzügyminiszter beszédének amaz összehasonlításával, amelyet a többi államok katonai költségeire vonatkozólag adott elő. Ezt az összehasonlítást hibásnak s a mi viszonyaink szempontjából elhibáztottnak tartja. A pénzügyi egyensúly fenntartására a jövőben legnagyobb szükség van a katonai terhek mérséklésére és újabb bevételi források keresésére. Az a nézete, hogy katonai követelésekre csak a legszükségesebbeket szabad kiadni. A véderőreform

mot revízió alá kell venni, hogy mely kiadások felülne meg a tényleges szükségnek s mi odázható el. Reflektál ezután Lukács beszédének politikai részére, de előrebocsátja, hogy csak egyéni nézetét mondja el. Szóla a békés munkát akarja látni a parlamentben. Lukács azt is mondta, hogy sajnálja, hogy Apponyi pártját nem igyekezett az obstrukciótól visszatartani. Kijelenti, hogy Apponyi ezt meg akarta tenni, de hogy ez nem sikerült, szóla-nak köszönhető. A történelem hivatva van ítéletet mondani, hogy kiket terhel a felelősség, hogy ebben az országban négy évtizede nem lehet békés nemzeti politikát folytatni. A béketárgyalásokat meg kellett volna a fegyverszünet alatt kezdeni a kormánynak. Ami Apponyi békepontjait illeti, azok a legminimálisabb követelések s ha ezeket sem fogadja el a kormány, béke aligha jöhet létre. A békében ha nem lehet legyőzött a többség, nem lehet ez a kisebbség sem. Az obstrukció lehetséges minden parlamentben, amikor a kisebbség a nemzet érdekében akadályoz meg valamit. A többségi akarat jogát elismeri a parlamentarizmus érdekében, de a parlamentarizmusnak a nemzet akaratát kell képviselnie. Mindnyájan óhajtják a többségi akarat s a parlamentarizmus érvényesülését, de akkor a bajok gyökerét kell orvosolni. Ellenkezik a parlamentarizmussal, ha a kisebbség akarja a többségre oktrojálni a maga programját. De ebben az obstrukcióban arról van szó, hogy a többség a saját programját hajtsa végre. Elimináltassék a közéletből a kilenczes bizottság programja. Elismeri a többségi elvet, de követeli, hogy a többség hajtsa végre programját. Ami a békét illeti, szerinte nemcsak az egyik párttal, hanem a másik párttal is meg kell egyeznie azzal, amelyik a harcot a legelszántabban folytatja. Meg kell kísérelni a békét minden párttal s ha az egyik párt az elfogadható békefeltételeket visszautasítja, — övé a felelősség. Eljöhét az idő, amikor ő is szembe kerül a Justh-párttal, ha az egy becsületes béke megkötésére nem lenne hajlandó. A békének létre kell jönnie fontos okokból. Ez a béke összefügg a 67-es kiegyezés kérdésével. A hullámok akkor csapnak fel, amikor a kiegyezést nem tartotta be a 67-es párt. Érdeke tehát a többségnek, hogy védje meg a kiegyezést s tartsa fenn annak szellemét. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök, több szónok nem lévén, a vitát bezártá.

Hegedüs Loránt előadó kéri a határozati javaslatok mellőzését.

A többség a javaslatot általánosságban elfogadta. A részletekkel néhány pillanat alatt végeztek s ezzel a javaslatot részleteiben is elfogadták. A harmadik olvasást a hétfői ülésre tüzték ki.

Elnök megállapítja a hétfői ülés napirendjét s ezután áttér a Ház az interpellációkra.

Interpelláció a trializmusról.

Lengyel Zoltán interpellálta meg az igazságügyi és kereskedelmi minisztert a trialista nyomtatványok és iratok üldözése tárgyában. Ausztriából elárasztják Magyarországot nyomtatványokkal. Felmutat egy Bécsben készített térképet, amelyben Magyarország mint önálló állam el van tüntetve. Felhívja a miniszterek figyelmét, hogy ne engedjék az ily térkép terjesztését. Ez a térkép külön illyr királyságot tüntet fel, melynek fővárosa Zágráb. Büntetőtörvénykönyvünk ezt a büncselekményt lázításnak mondja. A kereskedelmi miniszternek meg kell akadályozni az ily nyomtatványok behozatalát. A magyar nemzet integritásának megsértését eltiltni nem lehet. (Helyeslés a baloldalon.)

Az interpellációt kiadták az igazság- és kereskedelmi minisztereknek.

Elnök az ülést két órakor berekeszti.

Budapest, január 27.

A magyar-amerikai szerzői jogi egyezmény aláírása, mint félhivatalosan jelentik, kedden, e hó 30-án, délelőtt féltizenkét órakor Budapesten a magyar királyi igazságügyminisztériumban fog végbemenni. Az egyezményt az amerikai Egyesült-Államok részéről *Kerens* Richárd C. nagykövet, Magyarország részéről pedig gróf *Esterházy* Pál titkos tanácsos, közös pénzügyminiszteri osztályfőnök és dr. *Töry* Gusztáv magyar királyi igazságügyi államtitkárok írják alá.

Az új bécsi nunczius. A néhány nappal ezelőtt elhalt *Bavona* bécsi pápai nuncziusnak már meg van az utóda. Mint Rómából táviratoznak, a katolikus „Corriere D'Italia” jelentése szerint msgr *Scapinelli di Leguigne*-t a rendkívüli egyházi ügyek kongregációjának titkárát bécsi nuncziussá nevezték ki. — Az „Osservatore Romano” hivatalosan megerősíti msgr *Scapinelli*-nek bécsi nuncziussá történt kinevezését. Az új nuncziust egyidejűleg *Laodices* címzetes érsekévé nevezték ki.

Rémuralom Horvátországban.

— Feloszlatták az új Szabort. —

Ellenzéki képviselők letartóztatása.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 27.

A horvát országgyűlést ma királyi kéziratral váratlanul feloszlatták, anélkül, hogy az új választások határidejét is kiírták volna. Mindössze csak az a felhívás van a Cuvaj bánhoz intézett királyi kéziratban, hogy a választások iránt tegyen előterjesztést.

A felosztás váratlanul történt ugyan, de azért egyáltalán nem meglepő. A király azt mondja, fel kellett oszlatni az országgyűlést, mert tőle eredményes munka nem remélhető, s nincs senki, aki ennek az indokolásnak igazságától át ne volna hatva.

Horvátországban a helyzet alaposan megromlott, s úgy lehet hosszú idő telik bele, míg orvosolni lehet azokat a bajokat, melyeket ott egyrészt a horvát-szerb koalíció aknamunkája, másrészt Tomasics rémuralma előidézett.

Nem vagyunk hívei az erőszakos megoldásoknak. Ha vannak jogos követeléseik a horvátoknak, azt a módszerrel nem lehet kivívni, amelylyel azt a szerb-horvát koalíció akarta. De viszont a legnagyobb felháborodással utasítjuk vissza a közösséget azzal a móddal, amelylyel Tomasics az ellenzékét le akarta törni s egy ugynevezett unionista többséget akart teremteni. Mert megtanultuk, hogy mit ér az unionista többség. Hisz maga Tomasics, aki a legutóbbi választások alatt a politikai gazságok egész sorát követte el, csak egy ilyen többséget létrehozott, akit tehát mint az unionista párt egyik fanatikus hívét kell tekintenünk, volt az, aki egy olyan könyvet írt Horvátország külön jogáról, aminőt Pliverics óta még nem írt senki, s a horvát-szerb koalíció magyarellenes programjának igazolását maga Tomasics kísérelte meg ebben a könyvében. S ha a Magyarország és Horvátország közötti viszonyt a horvát képviselőknek a magyar képviselőházban hónapokon át folytatott obstrukciója rontotta meg, nem szabad elfeledni, hogy az ugynevezett unionista pártnak egy másik oszlopa, Josipovich Géza volt az, aki először horvátul beszélt a magyar képviselőházban, „nehogy a horvátoknak ez a joguk feledésbe merüljön.“

Igy fest valójában az egész unionista tábor is. Talleyrand híres mondását, hogy meg kell küssé kaparni az orosz, s azonnal elötünik alóla a tatár, nagyon szépen lehet a horvát unionistákra is alkalmazni, mert a magyar-barátság csak vékony máz rajtuk s valójában a horvát irredentizmus híve valamennyi.

A horvát-szerb koalíció abból a talajból nőtt ki, amelyet a régi unionista párt készített elő a horvát politikának dudvája számára. Mert ha nem vagyunk is hívei a horvát-szerb koalíciónak, sőt ha a legveszedelmesebb pártalakulásnak tartjuk is Horvátországra, nem lehet szemet hunyni afelett, hogy a régi unionista pártnak korrupciója, személyi és politikai erkölestelensége, haszonlása, kapzsisága és önzése volt az, amely a horvát közvéleményt első sorban terelte a koalíció karjaiba.

Az aztán más lapra tartozik, hogy a horvát-szerb koalíció azzal a hatalommal, melyet a sors és a jó szerencse a kezébe juttatott, visszaélt. De ebből nem az következik, hogy miután ez a koalíció hibásabb, tehát a régi unionista táborot kell ismét talpra állítani, még pedig, ha másképp nem lehet azokkal a meg nem engedhető eszközökkel is, amelyekkel Tomasics akarta Magyarországnak és Horvátországnak közös érdeke az, hogy végre ott lenn rend legyen. De ezt erőszakkal és korrupcióval elérni nem lehet. Aki ma Horvátország pacifikálására vállalkozik, az csak a béke olajjával mehet le. Nem tudjuk, hogy Cuvaj bánnak má a programja, de azt hisszük, ő sem fog eszázrmettséssel egészséges gyermekeket a világra segíteni tudni.

Lassu és óvatos módon kell a horvát állapotok gyógyításához fogni. Nem egy erőszakkal megválasztott unionista pártra van szükség, amely éppen ezért gyűlöletes volna s így egyáltalán nem volna befolyása a horvát közvéleményre, hanem az egész horvát közvéleményt meg kell nyerni a Magyarországgal való békére.

De Cuvaj eddigi működése nem sok reménnyel keesget a jövőre. Azt a rémuralmat, melyet Tomasics inaugurált, tartja fenn ő is. Ma délután már egy esomó horvát ellenzéki képviselőt letartóztattak. Még publikálva sines a zágrábi hivatalos lapban a horvát országgyűlés felosztása, a poroszok máris munkába léptek. Nem tudjuk, mit szól ehhez a miniszterelnök, de kétségtelen, hogy ezt a magyar parlamentben szó nélkül hagyni nem szabad. Végre is Horvátország nem kísérleti nyul tehetetlen államférfiak számára. Békét kell teremteni, és nyugalmat. De nem a börtönök és a temetők csendje kell. Ebből Magyarországnak semmi haszna nem volna s így nem lehet megoldani a vitás kérdéseket, hanem becsületes megegyezés kell. Be kell vinni a horvát köztudatba, hogy Magyarország nem engedi ugyan az uniót megbontani, de nem akar egy lajzsálynit sem elkobozni Horvátország jogából. És végre meg kell szüntetni azt a barbarizmust, mely a börtönben látja csak az alkalmas eszközt egy nép lecsendesítésére.

Tudósításunk itt következik:

A királyi kézirat.

Mint Zágrábból jelentik, a hivatalos „Narodne Novine“ ma délben megjelent száma két legfelsőbb királyi kéziratot közöl, amelyek az ujonnan megválasztott s eddig meg nem alakult horvát országgyűlést felosztottnak jelentik ki. A kéziratok így hangzanak:

„Kedves Hivünk! Horvátország, Szlavónia és Dalmácia kedvelt királyságaink országgyűlését, amelyet 1912. évi január hó 15-iki királyi leiratunkkal 1912. február hó 7-ére láttunk jónak egybehívni, javaslatára felosztjuk és felhatalmazzuk Önt királyi jogunknál fogva, emez üzenetünk köztudomásra hozására. Együtt felhatalmazzuk Önt a törvény értelmében a jövő országgyűlési választások kiírására, az új országgyűlés egybehívásának időpontjára vonatkozólag pedig annak idején várjuk megfelelő előterjesztéseit.

Kihez egyébként királyi kegyelmünkkel hajlandó maradunk.

Kelt Bécsben, 1912. január hó 25-én.

Ferencz József s. k.

Khuen-Héderváry s. k.

Cuvaj s. k.“

A másik királyi leirat így hangzik:

„Mi I. Ferencz József Ausztria császára, Csehország királya, stb. stb. és Magyarország apostoli királya Horvátország, Szlavónia és Dalmácia királyságok méltóságainak és képviselőinek királyi üdvözlőnkét.

Horvátország, Szlavónia és Dalmátország királyságok országgyűlését, melyet 1912. évi január 15-iki királyi leiratunkkal 1912. február 7-ére hívtunk egybe, miután az pártösszetételénél fogva eredményes munkára reményt nem nyújtott, a horvát, szlavon és dalmát királyságok országgyűlésének szervezetéről intézkedő 1870. évi II. tcz. 3. szakasza alapján ezen felosztatni jónak látjuk.

Kihez egyébként királyi kegyelmünkkel szívesen hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, 1912. január hó 25-én.

Ferencz József s. k.

Khuen-Héderváry s. k.

Cuvaj s. k.“

Zágrábból jelentik: Radics János parasztpárti képviselőt lakásán letartóztatták.

Elfogott képviselők.

Pribicevics Szvetozár országgyűlési képviselő, az önálló szerb párt vezére, ma délben sürgős idézést kapott az ügyészségtől. Valószínűnek tartják, hogy őt is letartóztatják.

A hatás Zágrábban.

Már a kora délutáni órákban ismeretes lett az országgyűlés felosztásának híre, amely városszerre nagy feltűnést keltett úgy a politikusok, mint a nagyközönség körében. Közvetlenül utána Radics képviselő letartóztatásának és Pribicevics beidézésének is híre terjedt, amit nagy konsternációval fogadtak. Mindenfelé élénken tárgyalták a váratlan politikai fordulatot és általános volt a vélekedés, hogy a felosztás tervét a bán mostani audienciájára alkalmával határozták el. Azt hiszik, hogy a bán a törvényes három hónap eltelte előtt kirítja az új választásokat.

Félhivatalos jelentés.

Félhivatalos uton a következőket jelentik Zágrábból: A tartománygyűlés felosztásának oka annak teljes munkaképtelensége. A nemzeti haladás unionista pártja csak 21 mandátum felett rendelkezett, míg a többi pártok, azok is, melyek a kiegyezés mellett nyilatkoztak, nem adtak elegendő garanciát azért, hogy a kiegyezés politikáját követik. A hivatalos lap felszólítja a pártokat, hogy a tizenkettedik órában vizsgálják át programjukat és taktikájukat egyeztetéssel a reális politikával, mert ellenesetben elsodorja őket a politikai fejlődés árja. A legtöbb lap este külön kiadást adott, amelyben a ház felosztását tárgyalják. Ma délután Radics István volt képviselő, a parasztpárt vezérét, a rendőrség azonnal a tartománygyűlés felosztásának publikálása után letartóztatta, mert ellene több becsületsértési pöbben ítéletet hoztak és Radics a kirótt pénzbírságot nem fizette meg, úgy, hogy most szabadságbüntetéssel sújtják. Egy ellenzéki lap jelentése szerint Pribicevics Szvetozár képviselőt sürgős kihallgatásra rendelték a bíróság elé. Valószínű, hogy ellene is több becsületsértési per van folyamatban. Itteni lapokban különböző, legközelebb megteendő intézkedésekről szóló szenzációs jelentések mind üres kombináción alapszanak.

Budapest, január 27.

Uj törvények. Folyó évi január 27-én megjelent az „Országos Törvénytar“ (Corpus Juris) I. száma a következő tartalommal: I. t-cz. Az 1911. évi márczius hó 30—17-ik napján Szerbiával kötött konzuli egyezmény becsikkelyezése tárgyában. II. t-cz. A hagyatékok, a gyámság és a gondnokság, az okiratok és az anyakönyvek tekintetében Szerbiával az 1911. évi márczius hó 30—17. napján kötött egyezmény becsikkelyezése tárgyában. III. t-cz. A polgári eljárás egyes kérdései, a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági ítéletek és egyezségek végrehajtása, valamint a esődök tekintetében Szerbiával az 1911. évi márczius hó 30—17. napján kötött egyezmény becsikkelyezése tárgyában. IV. t-cz. A közönséges büntetések kölcsönös kiadatása iránt Szerbiával az 1911. évi márczius hó 30—17-ik napján kötött egyezmény becsikkelyezése tárgyában. Ára 1 korona 20 fillér. Az „Országos Törvénytar“ szerkesztősége.

KÜLFÖLD.

A török politikai helyzet. Konstantinápolyból jelentik: A Sabah megczáfolja a nagyvezér kuszöbön álló lemondásáról és a kabinet rekonstrukciójáról szóló híreszteléseket. A nagyvezér egészség állapota teljsen kielégítő.

A montenegrói összeesküvők. Cettinjéből jelentik: Mint a Cetinskije Vjestnik jelenti, azok a katenatiztek, akiket a király ellen tervezett merénnyel gyanúsítottak, megszöktek az országból. Ugy látszik, a tisztek tagjai a belgrádi Fekete Kéznek és az volt a céljuk, hogy vagy elkergetik, vagy kiirtják a dinasztia és azután Szerbiával együtt nagy szerb köztársaságot alakítsanak.

Taft és Roosevelt. Newyorkból jelentik: A jövő évi elnökválasztásra máris kezdődnek az előkészületek. A köztársasági párt Oklahamában gyűlést tartott és delegátusokat választott a párt nagygyűlésére azzal a megbízással, hogy Taft jelöltségére szavazzanak. Az oklahamai gyűlésen a Taft-párt nagy többséggel győzött, dacára annak, hogy Roosevelt hívei viharosan tüntettek ennek a jelöltsége mellett. Roosevelt hívei azt állítják, hogy a Taft-párt az oklahamai gyűlésen a kormány hivatalnokainak a befolyásával győzött. Hadley, Missouri állam és Osborne, Michigan állam kormányzója kijelentették, hogy Roosevelt jelöltségét pártolják.

Barkóczy bukása.

— Más ügyosztályba helyezték át. —

Budapest, január 27.

A liberális középiskolai nevelés híveinek mindenestre kellemes meglepetésül fog szolgálni az a hír, hogy báró Barkóczy Sándor, közoktatásügyi miniszteri tanácsost ma áthelyezték a középiskolai ügyosztály éléről egy más ügyosztályba és helyette Boncz Ödön miniszteri tanácsost bízták meg a középiskolai ügyek vezetésével.

Ez a szenzációzás változás váratlanul érte a közvéleményt és magát Barkóczyt is, akinek mindenható hatalmát mindenki megingathatatlanul hitte a kultuszminiszteriumban. Hiszen ösmeretes, hogy Barkóczyt erősen klerikális velleitásaier — amelyek gyakran a legszűkebb túlzásokba ragadták a miniszteri tanácsost — már évek óta a legnagyobb elkeseredéssel vívták a liberális középiskolai nevelés hívei, de minden támadás megtört az az áttörhetetlennek látszó gyűrűn, amelyet nagybefolyású klerikális barátai alkottak Barkóczy körül.

A kormányok változtak, de Barkóczy minden támadás dacára továbbra is megmaradt, élt és uralkodott. Klerikális oldalról pláne azt hirdették, hogy Barkóczy pozíciója gróf Zichy János kultuszminisztersége alatt csak megszilárdult és nincs mód arra, hogy ellenségei ez alatt a kormány alatt diadalmaskodhassanak felette.

Ez a hír azonban — mint a következmények mutatják — nem bizonyult valósnak. Mert Barkóczy ime megbukott és éppen gróf Zichy János kultuszminisztersége alatt bukott meg, akinek intencióival Barkóczy elhelyezése kétségkívül találkozott.

Barkóczy pozíciójának megrendülése azonban nem mai keletű. Ő már elejtett ember volt akkor, amikor két hónappal ezelőtt gróf Tisza István a munkapárt értekezletén a kultusztervezet költségvetésének tárgyalásakor nyíltan is szót emelt ellene. Zichy János akkor már ugyszintén tudta, hogy Barkóczy nem maradhat meg tovább a középiskolai nevelés élén, de a menesztés mindmáig nem volt publikálható, mert klerikális körök teljes súlyukat és befolyásukat érvényesítették Barkóczy érdekében. Azonban teljesen sikertelenül. Csak elodázhatták a bukást, de meg nem akadályozhatták.

Annyit mégis sikerült elérniük, hogy Barkóczyt nem küldték nyugdíjba — mint ez ilyenkor szokásos — hanem csak áthelyezték. Odáig azonban nem terjedt a klerikális körök hatalma, hogy elháríthatták volna Barkóczyról az áthelyezésben rejlő degradálást, amelyet a miniszteri tanácsosnak mégis csak el kell szenvednie.

Barkóczy ugyanis nem kap az áthelyezéssel önálló ügyosztályt, hanem meg kell osztania új hatáskörét, mely a papi javak kezelésének ellenőrzésében áll, Madách miniszteri tanácsossal, ami egymagában véve oly súlyos degradálás, hogy azt Barkóczy el nem viselheti. Így tehát valószínű, hogy most már ő maga fogja kérni nyugdíjazását, amelynek — a közfelfogás szerint — már jóval előbb hivatalból kellett volna bekövetkeznie. De hát jobb későn, mint soha!

Barkóczy bukásának körülményeiről egyébként a következőket jelentik:

Báró Barkóczy Sándor kultuszminiszteri tanácsost ma reggel, amikor hivatalába ment, kellemetlen meglepetés érte. Míttsem sejtve beszélgetett ügyosztályában a folyamatban lévő ügyekről és egyik-másik referenssel a sürgősebb ügyekről is tárgyalt. Mialatt ez a beszélgetés történt, báró Barkóczynak levelet hoztak a miniszterétől.

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter egy miniszteriumi szolgálattal kézbesített levélben értesítette elhatározásáról báró Barkóczy Sándort, azzal, hogy a középiskolai V. ügyosztályt Molnár Viktor államtitkár távozásával kapcsolatban Balogh Jenő államtitkár hatáskörébe utalta és vezetésével dr. Boncz Ödön miniszteri tanácsost bízta meg, aki már egy ízben élén állott ennek az ügyosztálynak. Együttal értesítette a mi-

niszter báró Barkóczyt, hogy a VIII. ügyosztály keftéválasztásával VIII-A. szám alatt új ügyosztályt szervezett, amely a katolikus autonómia előkészítésével és a közalapítványi ügyekkel fog foglalkozni, és hogy őt ennek az ügyosztálynak vezetésével bízta meg, olyképpen, hogy az egész VIII. ügyosztályt, amelynek ügykörébe főképp a katolikus főpapság (érsekség, püspökségek, apát-ságok) javadalmi összes ügyei, az alapok és alapítványok, az erdélyi római katolikus státus vagyoni ügyei, a közalapítványi ügyigazgatóság, a főpapi és káptalani javadalmi erdőbirtokok kezelésének ellenőrzésére vonatkozó ügyek tartoznak, a kettéosztás mellett is Madách Emánuel államtitkár teendőivel megbízandó miniszteri tanácsos hatásköre alatt marad, s így Barkóczy Sándor báró mint miniszteri tanácsos is alája lesz rendelve Madách Emánuel miniszteri tanácsosnak. A miniszter levelében végül teljes elismeréssel emlékezik meg báró Barkóczy Sándor működéséről és az áthelyezést a katolikus autonómia előkészítésével kapcsolatos munkálatok fontosságával okolja meg.

A kultuszminiszternek ez az intézkedése mindenfelé nagy feltűnést kelt és sokféle megjegyzésnek tárgya. Báró Barkóczy Sándor miniszteri tanácsos áthelyezésének ügyével kapcsolatban elmondta egy újságíróknak, hogy nem először éri az ilyenfajta áthelyezés, mert annak idején Wlassics Gyula volt kultuszminiszter már egy ízben áthelyezte őt egy kisebb hatáskörrel bíró ügyosztályba. Azokat a híreket, amelyek arról szólnak, hogy báró Barkóczy az áthelyezés következtében beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét, báró Barkóczy Sándor a leghatározottabban megczáfolta. Barkóczy már ma ki is hurcolkodott az V. ügyosztályból és hosszabb szabadságra szándékozik utazni.

Klerikális körök értesülése szerint a miniszter elhatározásánál latba estek a multban elhangzott különféle sajtónyilatkozatok, továbbá főleg a Katolikus Népszövetség az u. n. Barkóczy-ügyről az ország minden vidékén a mult ős folyamán rendezett népgyűlései, amelyeknek száma mintegy hétszázat tett ki s amelyekről számtalan sürgöny-nyel és felirattal fordultak a kultuszminiszterhez, nemkevésbé azok a Barkóczy melletti tüntetések, amelyek legutóbb a fővárosban rendezett katolikus gyűléseken lefolytak. Báró Barkóczy Sándor ügyét magukévá teszik a dologban eddig is szerepelt tényezők, az országgyűlési néppárt nevében valószínűleg Rakovszky István országgyűlési képviselő jegyez be hétfőn sürgős interpellációt gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, a Katolikus Népszövetség pedig a katolikus köztisztviselők lelkiismereti szabadsága érdekében nagy arányú gyűlést és sajtókeziót rendez. A klerikálisok azonban a parlamentben egészen magukra fognak maradni, mert a liberális ellenzék nem fog részt venni ebben az akcióban. Sőt ellenkezőleg!...

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Városok segítése. Nagyváradról jelentik: A belügyminiszteriumból értesítették Rimler Károly nagyváradai polgármestert, hogy a városok államsegélyéből még csak az idén osztanak ki segélyeket azonban a többi négy milliót nem osztják szét s a jövőben minden város csak annyit kap, a mennyi az eddigi négy millió koronából reája esett. A városokat a további segély elmaradásáért kárpótolják olyképen, hogy a rendőrségeket államosítják és így a rendőrség fentartási költségének jó részét az állam veszi át. Az államosítás a jövőre az egész vonalon keresztül megy. A városi törvény is készen van s abban az autonómiát kiegyenlíti és így kevesebb lesz a jóváhagyást igénylő törvényhatósági határozatok száma.

Az állami tisztviselők mozgalma. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai állami tisztviselők ma értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy miután a pénzügyminiszter nem adta meg részükre a második lakbérosztályba való sorozást, ez ügyben újabb kérvénnyel fordulnak a miniszterhez.

Újabb olasz—francia konfliktus.

— A tripoliszi háború. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 27.

Alig hogy elintéződött a kinos Manouba-affér, ismét egy újabb incidens élesíti fel az olasz-francia konfliktust. Az olaszok ma a tengeren lefoglalták a „Tavignano“ francia gőzöst és bár átkutatása után szabadon bocsájtották, az ügy ezzel még nem nyert bfejezést. A francia kormány a Tavignano gőzös lefoglalása ügyében elhatározta, hogy Barrére római nagykövetet sürgős és erőlyes lépésekre utasítja Olaszországgal szemben. Ennek az újabb afférnek elintézését nem engedik olyan hosszúra nyulni, mint a Carthage és Manouba gőzöskét, mert itt Franciaország belső ügyéről van szó, miután a gőzöst francia vizeken tartóztatták fel az olasz hadihajók. A Manouba-affér ma hivatalosan is elintézését nyert, a huszonkilenc török tisztet szabadonbocsájtották s az ügy vitás részeit a hágai döntőbírótság elé viszik.

A harezteron újabb esemény nem történt. Táviratainkat a mai eseményekről itt adjuk:

Ismét lefoglaltak egy francia hajót.

Páris, január 27.

Az Avignano csomagszállító gőzöst, mely a tuniszi postaszolgálatot végzi, csütörtök este az olasz torpedónaszádok feltartóztatták és Tripoliszba vitték.

A Compagnie Mixte, a Tavignano tulajdonosa kijelenti, hogy ez a gőzös tudomása szerint sem hadi dugarut, sem utasokat nem vitt magával, amelyek az olasz tisztek előtt gyanusaknak tűnhetnek volna fel. Mindazonáltal lehetséges, hogy egyik kis tuniszi kikötőben, amelyek között a lefoglalt gőzös a postaszolgálatot szokta teljesíteni, néhány utas szállhatott fel a hajóra, amiről azonban a társaság az igazgatóságát nem értesítették.

Páris, január 27.

A Tavignano gőzös lefoglalásáról szóló hír a lapok külön kiadásában közölték és nagy izgatottságot idézett elő. A Tavignano a parti szolgálatot végezte Sfaz és Port el Biban között és Port el Biban magaslatán olasz torpedónaszádok megállították és rakományát megvizsgálták. Az olasz tisztek eközben nagyon kíméletlenül jártak el. A „Le Journal“ szerint a hajó rakománya buza, rozs és zab volt. Egy másik híradás szerint tizenöt török utas volt a hajón, akiket szigorú kihallgatásnak vetették alá.

Páris, január 27.

Barréretől részletes jelentést kért a kormány a Tavignano átkutatására vonatkozólag és főleg arra vonatkozólag kér részletes adatokat, hogy milyen alapon tagadta meg a hajó kapitánya az olaszoknak a rakomány átkutatását. Az a körülmény, hogy a hajón lévő élelmiszerek Tunisznak voltak szánva, határozottan komplikálja a helyzetet és a legújabb tengeri konfliktus híre mind Párisban, mind Tuniszbán nagy izgalmat keltett.

Róma, január 27.

A Stefani-ügynökség közli, hogy a Tavignano átkutatásánál megállapították, hogy rakománya lisztből, cukorból, huskonzervből és borból ll. de mindezek nem voltak ugy csomagolva, hogy háborus használatra alkalmasak lehettek volna. Ennek megállapítása után az olasz hadihajó békésen tovább engedte a francia gőzöst.

A Manouba-affér békés elintézése.

Róma, január 27.

A francia-loasz konfliktus tegnap békés elintézését nyert. Erről a nagyfontosságú eseményről, amelyik a két állam barátságát komolyan fenyegette, a kormány, a Stefani-ügynökség útján, a következő kommunikét tette közzé:

„A francia nagykövet és az olasz külügyi-

niszter a legbarátságosabb módon vizsgálat tárgyává tették a Marseilleből Tuniszba utban volt két francia gőzösnek egy olasz ezirkáló által történt feltartóztatása és átkutatása előtt és után előállott helyzetét és abba a szerencsés helyzetbe kerültek, hogy egyértelműen és az összes körülmények megfontolása után konstatálták, hogy az esettel kapcsolatban egyik országnál sem hatott közre olyan szándék, mely az őszinte és állandó barátság összekapcsoló érzelmeivel ellenkeznék. Ez a megállapítás mindkét kormánynak lehetővé tette, hogy a következőkben állapodjék meg:

1. A „Carthage” gőzös feltartóztatásából és lefoglalásából folyó kérdések a Franciaország és Olaszország között 1903. december 25-én kötött és 1908. december 24-én megújított döntőbíróági szerződés értelmében, a hágai döntőbírósa el lesznek terjesztendők.

2. Ami a „Manouba” lefoglalását és a hajón lévő török utasok visszatartását illeti, a speciális körülmények, amelyek között ezek az intézkedések történtek, és a belőlük folyó következmények, tekintettel arra, hogy ezek az intézkedések az olasz kormány állítása szerint oly jogoknak megfelelően történtek, amelyeket Olaszország a nemzetközi jog alapprinzipiumainak tekint, és tekintettel az 1909. évi londoni deklaráció 47. szakaszára is, — szándékunk el fogunk terjeszteni a Hágában működő nemzetközi bíróságoknak megvizsgálás végett. Abból a célból, hogy a statusquo ante a visszatartott utasokat illetőleg helyreállítsuk, utóbbiak a Cagliari francia konzul rendelkezésére fogunk bocsátani, hogy gondoskodjék hajóra szállásuk helyére való visszaküldésükről, a francia kormány felelőssége alatt, amely meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket annak megakadályozására, hogy török utasok, akik nem a vörös féldélhez, hanem kombattáns hadesapatokhoz tartoznak, francia kikötőből tuniszi területre, vagy a katonai operációk színhelyére menjenek.

A 29 török utas sorsa.

Páris, január 27.

A minisztertanács után a kormány a Carthage parancsnokához, aki most nyílt tengeren van Tunisz és Marseille között, drótnélküli táviratot intézett, amelyben felszólítja a parancsnokot, hogy menjen Cagliari-ra és az ott lévő 29 törököt hozza vissza Marseillebe.

Francia hajók titkos küldetése.

Toulon, január 27.

Ma reggel négy órakor két páncéloshajó és több torpedónaszád titkos rendelettel elindult az itteni kikötőből. Általános az az hírszék, hogy a hajók a tripoliszi vizekre mennek.

Döntő ütközetet!

Róma, január 27.

A Messengernek jelentik Tripoliszból: A gargarasi csata után, melyben az arabok nagy veszteségeket szenvedtek, vezetők azzal a lélekkel fordultak Resad bej parancsnokhoz, hogy vagy határozza el magát megszállásu döntő ütközetre, vagy pedig engedje őket haza földjeikre, mert gazdaságuk tönkremegy, ha ilyen sokáig a harcmezén maradnak. Resad bej válaszában kifejtette, hogy igyekezni fog döntő ütközetre vinni a háborusodást, de csak akkor, ha Törökországból megfelelő segédesapatok és lözerek érkeznek. Ha ez a segítség nem érkezik meg, haza engedi az arabokat, miután meg van győződve arról, hogy az ellenfelek fékétárgyalásokat folytatnak egymással.

AZ „EGYETÉRTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

József főherceg betegsége.

— Nyugalmas éjszaka. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 27.

József főherceg állapotában, a tegnapi esti rosszabbodás után ma örvendetes javulás állott be. Három óra után egyszerre megszüntek a fájdalmai és az egész nap folyamán semmi komolyabb változás nem történt. A hivatalos bulletinek állandó javulást és lázesükkenést konstatálnak és a beteg ágya mellől kiszivárgó hírek is megerősítik a hivatalos jelentéseket.

A népszerű főherceg betegágyától érkező híreket nemcsak a közéletben szereplő nagyságok várják mohó érdeklődéssel, de a nagyközönség is aggódva lesi, hogy a beteg állapota javult-e? A király ma is folyton értesítéseket kéretett, sőt Ferencz Ferdinánd trónörökös maga, személyesen beszélt telefonon a szanatóriummal.

Este nyolcz órakor vizsgálták meg utóljára a beteg főherceget. Mivel minden reményben volt, a tanár elhatározta, hogy az éjjel folyamán még zavarni se fogja a főherceget. Bulletint nem adnak ki, ami azt bizonyítja, hogy semmi komolyabb komplikációtól nem kell félni.

A betegség mostani állásáról és a javulás folyamatáról tudósítunk a következőket jelenti:

A főherceg jobban van.

A mai számunkban már részletesen beszámoltunk a főherceg éjszakájáról és hirt adtuk arról is, hogy az orvosok komplikációktól félnek. Herczel tanár ezért az éjszaka többször megvizsgálta a beteg főherceget. Egy óra tájban járt nála utóljára, de mivel nyugodtan aludt, többé nem háborgatta annál is inkább, mert esetleg még az ajtónyitogatás is felverte volna álmától a herceget. A tanár nagyon megörült annak, hogy a főherceg alszik, mert a zavartalan alvása és pihenése nagy szüksége van a betegnek, a javulást csak elősegítheti. A főherceg kisebb-nagyobb megszakítással hét óráig aludt.

Amikor kinyitotta a szemét, már ott ült az ágya mellett Augustó főhercegasszony. A beteg arca az örömtől felesillant és hálásan üdvözölte a feleségét:

— Azt hiszem, jobban vagyok — mondotta az aggódó főhercegnőnek, aki hogyléte felől kérdezősködött. A fájdalmaim csillapodtak, de tegnap este borzasztó kínjaim voltak...

Hangja, amely tegnap még a fájdalomtól tompán hanzott, ma már erősen csengő, beszéde sokkal élénkebb. A délelőtti folyamán sokat beszélgetett Augustó főhercegnővel és Katona dr.-ral is, aki félóránként benéz a szobájába, hogy megtudja, nincs-e valamire szüksége.

A főhercegnővel állandóan németül beszél, de az orvosokhoz csak magyar szóval fordul.

A reggeli orvosi tanácskozás.

Kilenc óra után pár perccel Herczel és báró Korányi egyetemi tanárok, valamint dr. Czizewsky udvari orvos látogatták meg a beteg főherceget és megvizsgálták. Az orvosok örömmel látták, hogy a főherceg aránylag jól érzi magát és rögtön konstatálták, hogy a főherceg állapotában örvendetes javulás állott be.

A délelőtti orvosi tanácskozásról a következők közölte:

József királyi herceg öfensége megszakítással mintegy hat óráig aludt. A közérzése javult. Fájdalmai csökkentek. Hőmérséklet 36.7. után 74.

Herczel dr.,
Korányi dr.,
Czizewsky dr.

Az orvosok azonban figyelmeztették a főherceg környezetét, hogy még mindig nagy nyugalomra van szüksége és lehetőleg mindenféle beszélgetést kerülnie kell. Ezért Herczel tanár kiadta az utasítást, hogy senkit se szabad fogadnia.

A táplálkozására is nagyon vigyáznak. Csak folyadékot adnak a betegnek. Hideg teát, vagy

forralt hideg tejet vehet csak magához. Hogy a főherceg szomjuságát, mely a láz miatt jelentkezett, csillapítsák, száját jégbehűtött szénasavas vízzel öblögetik. Ma délben kapott először tiszta levest és némi hig paraj-főzeléket.

A király érdeklődése.

A tegnapi nap folyamán a királyt is értesítették, hogy a főherceg rosszul érzi magát. A király olyan melegen érdeklődik a beteg főherceg állapota iránt, hogy meg se várta, míg a távirat megérkezik, a kabinet irodája utján rögtön jelentést kért József főherceg állapotáról. A király nagy örömmel fogadta a szerencsés fordulat híreit.

Az uralkodóház tagjai is ismételt táviratban érdeklődtek a beteg hogyléte felől. Ferencz Ferdinánd trónörökös pedig kabinet-irodája utján telefonon érdeklődött a szanatóriummal.

Gróf Szápáry József főudvarmester intézkedett, hogy a táviratokra azonnal sürgős választ adjanak.

Az érdeklődők.

A Fásor-szanatórium előtt ma is minden perezen megállott egy-egy autó, vagy fogat és közéletünk kitünőségei közül érdeklődtek a főherceg hogyléte felől. A telefon minden pillanatban csilingelt, az érdeklődés napról-napra növekszik.

A két függetlenségi párt vezetősége melegen érdeklődött a tegnapi és a mai nap folyamán is József főherceg állapota iránt és a párt tagjai örömmel vették tudomásul, hogy a főherceg állapotában javulás mutatkozik.

Részint személyesen, részint telefonon érdeklődtek a délelőtti folyamán, Montenuovo herceg, Széll Kálmán, Glattfelder Gyula esanádi püspök, gróf Kinsky főistállómester, Pálffy herceg, gróf Serényi Béla miniszter, Schreiber hadtestparancsnok, Bihar Ferencz altábornagy, Fülepp Kálmán főpolgármester, Berzeviczy Albert, Montecuccoli haditengerészeti parancsnok nevében Malinariich Jenő fregatt-kapitány, gróf Lónyay Gábor, báró Fejérváry Géza, Csernoch János püspök, Boda Dezső dr. főkapitány, Ludvig Gyula és még számosan.

A beteg ebédje.

A királyi herceg délutáni kettőfél órakor költötte el ebédjét: kis marhabús levest és parajt. Nem sokat evett de elég jóízűen. Állapotáról az eddigi vizsgálat alapján ma délután négy órakor jelentést küldöttek Bécsbe a királynak. Ezt a jelentést Herczel professzor tette meg.

A délutáni vizsgálat.

Délután négy óra felé ismét megvizsgálták a beteget. József főherceg, bár egész délután jól érezte magát, még nincsen túl a krízisen, nagyon gondos figyelemre van szüksége, mert még mindig megeshetik, hogy komplikáció áll be, amelynek következményeit most még nem lehet mérlegelni. Egyetlen megnyugtató jel, hogy a királyi herceg súlyos állapotához képest most elég jól érzi magát.

A tanár nyilatkozata.

Munkatársunk a délután folyamán kérdést intézett dr. Herczel egyetemi tanárhoz József főherceg állapotáról és egyuttal arról is érdeklődött, hogy igaz-e az esti lapoknak az az értesítése, hogy a mai lapok közlései túlzottak voltak. A tanár a következőket mondotta:

— Öfensége nagyon jól érzi magát. Éppen most érkezett meg Klotild főhercegnő Erzsébet főhercegnővel Alcsutról. Most fűnyannak a beteg szobájában. József főherceg nagyon megörült a rokonainak és sokáig elbeszélgetett velük.

— A reggeli lapok közléseire vonatkozólag nem nyilatkozhatok, mert nem olvastam egyet sem, annyira el vagyok foglalva. Az tény, hogy az éjjel nagyon rosszul volt a főherceg. Ma hál' Isten jól érzi magát, de ez még nem azt jelenti, hogy túl van minden veszélyen. A komplikációk még mindig föléphetnek. Este újra meg fogom vizsgálni...

Ferencz Ferdinánd telefonált.

Félhat óra felé megszólalt a Fásor-szanatórium portáoszobájában a telefon. Egy erős hang Herczel tanár után tudakozódott. A portás megkérdezte:

— Ki beszél?

A válasz egész váratlanul a következő volt:

— *Ferencz Ferdinánd, sürgősen akarok beszélni a professzor urala...*

A portás nagy böcsánatkérések között átkapcsolta a telefont és a trónörökös a következő kérdéssel fordult a tanárhoz:

— *War es wirklich so ernst?* (Tényleg olyan komoly volt?) (A reggeli lapok aggasztó tudósításait értette.)

A tanár részletezen megmagyarázott mindent és az éjjel történetéről részletesen referált. Végül még megkérdezte a trónörökös:

— *Ist er ausser Gefahr?* (Veszélyen kívül van-e?)

Csak amikor megnyugtatták, tette le a kagylót. Így folyt le az érdekes telefon-beszélgetés.

A két bulletin.

József főhercegnek a legnagyobb nyugalomra van szüksége és éppen ezért még maguk az orvosok is alig zavarják. A délután folyamán mindössze csak kétszer vizsgálták meg. Az első vizsgálat 5 óra 15 perczkor történt és mind a három orvos, *Herczel, Korányi és Czzyewszky* jelen volt. A vizsgálat eredményéről a következő hivatalos orvosi jelentést adták ki:

József főherceg ur ő fenségének hőmérsékete 36.9 fok. Értékes 76. A fájdalom csekély. A táplálkozás kielégítő. A bélátjárás szabad.

*Herczel
Korányi,
Czzyewszky.*

József főherceg a vizsgálat után kissé elszunyadt, de egész estig jól érezte magát. Néhányszor ugyan erős fájdalmakról panaszkodik, de a javulás úgy látszik tartós lesz.

Este nyolcz órakor *Herczel, Korányi és Czzyewszky* újra bementek a beteg szobájába és megvizsgálták a főherceget. Aggodalomra ismét nem volt semmiféle ok és a következő bulletin adták ki:

József főherceg ő fensége közérzete jó. A bélátjárás helyreállításának jelei mutatkoznak. Hőmérsék 36.9. Értékes 72.

*Herczel,
Korányi,
Czzyewszky.*

Herczel tanár késő este kijelentette munkatársainknak, hogy a beteget az éj folyamán nem zavarja annál is inkább, mert dr. *Katona* és *Augusta* hercegasszony mellette vannak és más orvosi beavatkozásra nincs szükség. Megvizsgálni nem fogják a beteg főherceget és több bulletin az éj folyamán nem adnak ki. A legközelebbi vizsgálat csak holnap délelőtt lesz és akkor adják ki a következő orvosi jelentést.

Augusta főhercegasszony mint ápoló.

Augusta főhercegasszony hűsies kitartással ápolja az urát és alig mozdul el mellőle. Amióta a férje beteg, alig aludt egy-két órát, azt is csak a pamlagon, ruhástól végig heverve a diványon. Rögön felriad, ha a beteg főherceg csak meg is mozdul.

Herczel tanár már figyelmeztette a fenséges asszonyt, hogy kímélje magát, mert az ő egészségére is káros befolyással lehet a sok éjszakai. A főherceg mellett van még egy polgári ápolónő is és együtt virraszt a főhercegnővel.

Augusta főhercegasszony ma délután félhat felé hagyta el először a szanatóriumot. Már régebb idő óta a fogát kezelte és a fogorvoshoz hajtattott. Amikor visszatért — nem telt bele egy félóra — a főherceg még mindig aludt és amikor kinyitotta a szemét, a főhercegasszony már ismét az ágyánál ült.

A főherceg éjszakája.

A szanatórium előtt nagy a csend, sőt az épület, csak az első emelet folyosójáról szűrődik le egy kis fény az éjszakába. A rendőrség kiadta az utasítást a posztoló őrszemeknek, hogy a kocikat ne böcsássák keresztül a fasoron, hanem a mellékutcákon keresztül kerüljék meg a szanatóriumot.

Éjjel tizenkét órakor kérdést intéztünk a szanatórium vezetéséhez, ahonnan azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a főherceg csekélyebb megszakítással alszik és csak holnap adnak ki hivatalos jelentést.

Éjjel félhárom órakor jelenti tudósítónk: A szanatórium igazgatósága az egész éjjel folyamán nem adott ki semmi jelentést. Magánértesülésünk szerint a beteg főherceg kisebb megszakításokkal nyugodtan alszik s állandóan mellette van *Augusta* főhercegasszony és dr. *Katona*.

Roboznak

az olaszok.

Mostanában mindennap olvasom, hogy az olaszok elkoboznak, letartóztatnak, elsinkófálnak egy hajót. Megkérdeztem az olasz illetékest, hogy mit jelentenek ezek a kobzások.

Az illetékes: Ezt nélkülem is kitalálhatta volna... Hallott már valamit a gyűjtőszendélyről?...

Én: Hallottam, hát...

Az illetékes: Vannak bélyeggyűjtők, gombgyűjtők, fegyvergyűjtők, képgyűjtők, autogramgyűjtők... Mi hajókat gyűjtünk...

Én: Kicsit különös módja a gyűjtésnek...

Az illetékes: A világ rosszul itéli meg a dolgokat... Mi tényleg hajókat gyűjtünk... Csak a hajó kell... Látja, az egyik példál huszonkilencz török és pár százezer korona volt, ezt nyomban kiszállítottuk a hajóból...

Én: És persze meg is tartják...

Az illetékes: Ez más lapra tartozik... Különben a törököket okvetlenül elbocsátjuk...

Én: Ugy tudom, hogy a törökök is gyűjtenek. Erőt gyűjtenek és tavaszra elverik Önöket.

Az illetékes: Akkor tiszta haszonnak megmarad a hajógyűjteményünk.

Én: De hiszen eddig minden egyes elkobzott hajót visszapöröltekt Önöktől.

Az illetékes: Akkor hát mit akar tőlünk a világ?

Én: Félnek Önöktől mindazok, akik vizre szállnak... Már a Városligetben, a tavon sem mernek hajókázni, mert attól tartanak, hogy egyszerre csak ott terem egy olasz kobzó és koboz.

Az illetékes (főcsillanó szemmel): A városligeti tavon hajókáznak?

Én: Igen.

Az illetékes: Mi van azokban a hajókban?

Én: Evező...

Az illetékes: Hát még?

Én: Szerelmes párok...

Az illetékes: Pénz nincs?

Én: Nincs.

Az illetékes: Akkor ki koboz?

Ray.

TÁVIRATOK.

A belgrádi „fekete kéz.”

Belgrád, január 27.

A „Tribuná”-nak az a híre, hogy a „Fekete kéz” nevű titkos egyesület halálra ítélte *Pasicot* és több más pártvezért, tegnap beigazolást nyert. *Pasic* ugyanis, mint már jelentettük, tegnap ajánlott levelet kapott, amelyik a „Fekete kéz” pecsétjével volt ellátva és amelyben értesítették, hogy az egyesület visszavonhatatlanul elhatározta, hogy legelőször *Pasicot* lövik agyon. *Pasic*on kívül *Protics Stojan* és *Stefanovics Acza* is kaptak halálos ítéleteket. Tegnap reggel ugyanis mind a három politikus ajánlott levelet kapott, amely a fekete kéz pecsétjével volt ellátva és a nevezeit férfiaknak, mint megmásíthatatlan határozatot, a következőket adta tudtul:

„Amidőn ezt az irást kezdedbe veszed, egész testedben meg fogsz remegni. Hátborzongató iszonyat fog keresztülcikázni a csontjaidon, mert saját szemiddel fogod elolvasni halálos ítéletedet, amelyet ezennel házádban kézbesítenek neked. Reszkess és bucsuzz az élettől, mert valamennyien egyek vagyunk abban a határozatban, hogy *Pasicot* kell legelőször agyonlőni. Ez a mi határozatunk, amelynek végrehajtása már nem fog sokáig várni magára. Nem sokszor fogod már látni a napot felkelni és lenyugodni.”

A rendőrség kijelenti, hogy ezeket a halálos

ítéleteket nem lehet komolyan venni, csakis megfélemlítési kísérletekről van szó, amelyeknek azonban kétségtelen politikai hátterük van. Ennek dacára a rendőrség gondoskodott a megfenyegetett politikusok biztonságáról. Hivatalos helyen különben tagadják azt, mintha a hadseregben komoly mozgalom volna és *Stefanovits* hadügyminiszter is ilyen értelemben tett jelentést *Péter* királynak.

Belgrádból jelentik: A tiszti kaszinóban ma délután véres összekocczanás történt a *Fekete Kéz* nevű titkos szövetséghez tartozó katonatisztek és a békésebb érzelmiük között. Néhány tiszt büszkén vallotta be, hogy ők is a szövetséghez tartoznak, mire kollegáik egy része kifakadt a szövetség működése ellen. *Milescic hadnagy a vita hevében revolvert rántott*, de abban a pillanatban, mikor el akarta sütni a fegyvert, egyik tiszttársa *kardjával úgy a fejére vágott, hogy a hadnagy véresen esett össze*. A tisztiszolgák vészkiáltásaira utcai járőrök és rendőrök hatoltak a tiszti kaszinó helyiségebe s jelenlétükkel egyszeriben végét vetették a csunya összekocczanásnak. A rendőrség ezután a tisztiszolgák segítségével kiszorította az utcai népet a kaszinóból, mire később maguk a tiszték is elvonultak. A mai verekedésnek egész *sereg párbaj* lesz a folytatása. A *Fekete Kéz* nevű titkos szövetség beavatkozása az államügyekbe s hatalmának a hadseregben történt tulságos elharapozása arra birt sok nyugalmazott katonatisztet, hogy *hazafias szerb egyesületet alakítsanak*, amelynek célja a mostani katonai viszonyok, helyesebben katonatiszti anarchia megváltoztatása. Az új egyesülés élén *Stefkovics* nyugalmazott ezredes áll, akinek katonai és polgári körökben egyaránt nagy tekintélye van.

A kínai események.

Peking, január 27.

Juansikkai lemondása el van határozva. Utóda *Chasersun* mandzsuri király lesz.

Peking, január 27.

Liangpira, a császári gárda volt parancsnokára, amidőn háza előtt egy kocsból kiszállt, egy kínai egyenruhás ember bombát dobott, amely *Liangpit* súlyosan megsebesítette. Egyik lábát amputálni kellett. Állapota igen komoly. *A merénylő*, ki szintén kínai, életét vesztette. *Liangpi* reakziós és azt tartották róla, hogy ő adta a tanácsot a kínaiaknak Pekingnek legutóbb történt megtámadására.

Mukden, január 27.

A „*Reformok gyorsítása*” ezimen működő forradalmi egyesület elnökét *legyilkolták*, valószínűleg politikai motívumokból. A lakosság igen izgatott.

London, január 27.

A „*Times*” azt jelenti Pekingből, hogy a türelmetlenül várt *császári ediktumot*, amely a hercegek hétfői tanácskozásának határozatait tartalmazza, tegnap tették közzé. Az ediktumban a *dinasztia kijelenti, hogy a császár nem fog azonnal lemondani, hanem megvárja a nemzetgyűlés határozatait, amely meg fogja állapítani Kína jövőző kormányformáját*. A közvélemény az ediktumot a béke előjelének tartja, azt pedig teljesen bizonyosra veszik, hogy a *fegyverszünetet meg fogják hosszabbítani*.

Triesztben — német flottabázis.

London, január 27.

Párisból az a jelentés érkezik, hogy *Ausztria-Magyarország Németország részére Triesztben flotta-bázis berendezését engedélyezte*. Az összes angol lapok foglalkoznak ezzel a hírrel és a kormány lapja, a „*Westminster Gazette*” konstatálja, hogy Németország ezzel elérte a nagy-német politika főcélját.

Trieszt, január 27.

A fentebbi hír nem felel meg a valóságnak. A híresztelés valószínűen abból származott, hogy a magyar és osztrák tengerészeti hivatal a *Lloyd-társaság* több nagy épületét megvette, amelyeket szénraktárnak fognak berendezni a monarchia haditengerészete számára.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

	Jan. 27.	Jan. 26.	Jan. 25.
Newyork.			
Buza helyben	104 ³ / ₈	103 ³ / ₄	—
májusra	106 ³ / ₄	106 ¹ / ₈	—
júliusra	101 ³ / ₄	101 ¹ / ₈	—
Chicago.			
Buza májusra	102 ⁷ / ₈	101 ⁷ / ₈	—
Tengeri januárra	64 ¹ / ₂	64 ¹ / ₂	—

Az elhajasodás megrövidíti az életet!

Hogy a kövérség oly teher, mely életünket megkeseríti, munkaképességünket minden tekintetben csökkenti és a testet eltorzítja; tudja minden kövér, ha ezt épen nem is mondja.

Az elhajasodás azonban életünknek egynehány évtizeddel való megrövidítését is jelenti, ez statisztikailag ki van mutatva és az életbiztosítótársaságoknál már régen ismeretes tény; ezek nem is biztosítanak szívesen kövéreket, vagy ha igen, magasabb jutalékkal vagy egyáltalában nem biztosítanak.

A benső szerveknek elhajasodása (szív, máj, vese, bél stb.) megátalja a rendes működést, ezért a szervek könnyen megbetegszenek. A zsírtömeg, amely a véredényekre nyomást gyakorol, megátalja a vérnek rendes keringését, gutaütést, veszedelmes vértelulást, aranyeret, bőrbetegséget, tüdőtorok- és orrhurutot és még sok más betegséget idéz elő.

Ritkán ér el kövér ember nagy életkort, ha idejekorán a fölösleges zsírnak eltávolításáról nem gondoskodik s ezért nem ritka eset, hogy hosszú életű családokban, korpulens ember alig éri el a 70-ik évet, holott ugyanabban a családban normális testalkatu a 90-ik évet is meghaladja. Vanak ugyan kivételek; de mit élvez az az ember életéből, ki 25—50 kiló zsírtömeget cipel magával? Élt-e úgy, mint mások? Nem volt-e már 40 éves korában nehézkes és esetlen, mintha már 60 éves volna? Nem kellett-e sokszor az élet gyönyöreiről lemondania, míg mások azt teljes mivoltában élvezték?

E kérdések előtt egy korpulensnek sem volna szabad a legnagyobb gondatlansággal kitérnie, mert jöhet idő, amikor életének egynehány évvel való meghosszabbítására a legnagyobb örömmel áldozná fel egész vagyonát. Csak egyszer élünk és úgy magunk, mint hozzátartozóink érdekében kell hogy életünket amennyire csak lehetséges meghosszabbítsuk, még akkor is, ha ennek keresztülvitele kényelmetlenségekkel volna egybekötve. Ez utóbbit azonban már nem is szükséges! A tudomány ma már azon a fokon áll, hogy koplaló, izasztó kurák, testi megerőltetés, vagy az annyira nem kedvelt hashajtó szerek bevétele, fölöslegessé vált; a zsírtömeg eltávolítását ma már gyümölessavnak, gyümölessóknak és növényi sók kivonatának fogyasztásával érjük el, amelyek a friss gyümölcsben is kisebb mennyiségben előfordulnak. Ismeretes, hogy a gyümölcs és főzéklet rendes élvezete, a zsírtömeg csökkentésére előnyösen hat. Hogy azonban észrevehető súlycsökkenést konstatálhassunk, sokkal több gyümölessőt és főzékletet kellene elfogyasztanunk, mint amennyit egy egészséges gyomor fel képes emészteni.

E gyümölessók és savak kivonatából Dr. Ganting tanár G. m. b. H. „Vitalito“ szert készít, mely szer igen könnyen emészthető, teljesen ártalmatlan és minden mellékhatástól mentes.

Előkelő orvosok a szert behatóan megvizsgálták, rendszeresen használják és igen előnyösen nyilatkoznak róla:

Pl. Dr. Ripár Bécsben, következőképpen ír felőle:

Többszörösen használtam eredménytel a „Vitalito“ a korpulencia ellen oly esetekben is, amikor a baj már gyógyíthatatlannak mutatkozott. Sőt még a legsúlyosabb esetekben sem hagyott cserélen.

Dr. Ripár K., Bécs, IX.

Minden kövérnek tehetségében van erről teljes egészében meggyőződnie, ha e lapra való hivatkozással Dr. Ganting tanárhoz, G. m. b. H., Berlin 35. Postafiók A. 177. fordul. Minden kötelezettség nélkül és ingyen kap az illető egy próbadozot és használati utasítást. Minthogy a kövérek egész nagy tömege gyógyult meg a Vitalitótól ily kényelmes módon, miért ne kérjen mindenki, kinek érdekében áll egy ingyen próbadozot?! Levelezőlap teljesen elég.

UJDONSÁGOK.

A törvény fölött.

* * *

Meglehetősen homályosok annak a nagy botránynak az előzményei, amely tegnap történt Temesvár városában, annak egyik legforgalmasabb helyén. Az eset ismeretes: egy őrnagy a kardjával össze akart kaszabolni egy ügyvédjelöltet. Nem sikerült neki, mert az áldozatnak kiszemelt ügyvédjelölt oly izmos ember, hogy pusztá kézzel birkózott meg a törzstiszttel. S pusztá keze erősebb volt, mint az őrnagy karddal fölfegyverzett keze. S jöllehet a tiszt hatalmában volt: összetörhette volna, vagy kicsavarva kezéből a kardot, erkölcsileg megsemmisíthette volna. De nem tette. Az utca népe választotta el a dulakodókat.

Azért volna jó ismerni ebben a konkrét esetben az előzményeket, nehogy generális következtetéseket kelljen levonni belőle. Elvégre nem lehetetlen, hogy az őrnagyon az ügyvédjelölt részéről valami olyan sérelem esett, amelyet ember nem tud elviselni anélkül, hogy valahogyan magának elégtételt ne szerezzen. Ebben az esetben emberileg érthető és ilyenformán menthető pszichológiai magyarázata volna az őrnagy magaviseletének.

És éppen azért, mert az előzményeket nem ismerjük pontosan, csak homályos illúziók vannak a tudósításokban, hogy asszony van a dologban, (mely esetben a diszkreczió köteleesség), nem mondunk, mert nem mondhatunk véleményt az őrnagyról. Bizonyos, hogy az őrnagy olyan befolyások alatt állt, amikor indíttatva érezte magát, hogy utcai botrányt provokáljon, amelyek alól nem vonhatta ki magát s kénytelen volt azt tenni, amit tett, jöllehet kitette magát a veszélynek, hogy őt kaszabolják le, amikor ő akart mást lekaszabolni.

És ez a nevezetes ebben az utcai botrányban, mint minden ilyen, vagy ehez hasonló skandalumban. Ez teszi jelentőssé a dolgot. Mert az őrnagy elégtételt kért, még pedig fegyverest, az ügyvédjelölttől, mielőtt utcai skandalum provokálására határozta el magát. Kért és nem kapott.

A polgári világban az elmék már annyira felvilágosultak, hogy az, akitől elégtételt kérnek lovagias formák közt, azt mondhatia, ha nem hajlandó szatiszfakéziót adni: „Az az ur meg van sértve? Helves. Ha sértve érzi magát, méltóztassék neki a bírósághoz fordulni. A bíróság majd szerez neki elégtételt, ha az őt megilleti, mely esetben alávetem magam szükségszerűen a föltételeknek.“ És ezzel el volna intézve a dolog méltányosság és igazság szerint.

De katonáké másképen gondolkoznak és másképen itélkeznek is. És itt van a lényeges határvonal a polgári és katonai felfogás közt. Mondhatjuk egész bátran, hogy itt lehet meghuzni az elválasztó vonalat az igazságos és igazságtalan, a méltányos és erőszakos világnézet között.

Mert katonatisztnek, még ha nem is érkezett el az őrnagy ranghoz, kötelessége verekedni. Ezt megkövetelik tőle oly szigoruan, mint azt, hogy betéve ismerje a „Dienstreglement“-t. Jaj neki, ha nincs abban a helyzetben, hogy verekedhessék, mikor arra kerül sor és a szituáció ezt megköveteli. Ha oly civilemberrel van összeütközése, aki nem akar lovagias elégtételt adni, akkor a katonaság a törvény fölül emeli a katonatisztet. Tessék ütni-vernüi úgy, ahogyan tud; tessék kutyakorbácsot használnia; tessék kardot rántani és kaszabolni az utcán, a kaszinóban, vagy a templom előtt. Szóval, ott és úgy legyen elégtételt, ahogyan tud. De vérnek kell folynia.

Hogy esetleg a tiszt vére is folyhatik, (mint ebben az esetben könnyen megtörténhetett volna) azzal katonák szintén nem törődnek. Hisz páros viadalban is megeshetik, hogy a tiszt huzza a rövidesbet. De a vér a földolog.

Erre vezet a párbajmánia a hadseregben. Az angol hadsereg tisztjei legalább is oly ön-

ézetesek és bátrak, mint a miénk. Mégis hatvan év óta nem párbajoznak az angol tisztok. S a mi hadseregünk legfőbb vezetőségének mégsem jut eszébe megszüntetni a párbajt. Inkább felrugják a törvényt, a méltányosságot és igazságot. (t.)

NAPIREND: Naptár. Vasárnap, január 28. — Róm. kath.: G. 4. Apollonia. — Prot.: G. 4. Nagy Kár. — Görög-ország: január 17. N. Antal ap. — Zsidó: Sebat 9. A nap két reggel 7 óra 34 perczkor, nyugszik este 4 óra 54 perczkor. — A hold két délelőtt 11 óra 14 perczkor, nyugszik éjjel 1 óra 45 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Művészi géphimnuszok kiállítása az Iparművészeti Múzeumban. Nyitva 9—12-ig. Belépődíj nincs. — Petőfi-ház (Bajza-utca 31.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum összes tárai 9—12-ig. — Erzsébet Múzeum 9—1-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Fővárosi Múzeum 9—2-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—12-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Tanszermúzeum 9—12 óráig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Fővárosi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Műcsarnok jubiláris kiállítása. Nyitva 9—3-ig. Belépődíj 9—1-ig 1 korona, azután 40 fillér. — Feszty Árpád kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 1 korona. — Barta Ernő festőművész kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 60 fillér. — A „Neukunst Wien“ kiállítása a Művészházban (Krisztof-tér 2.) Nyitva 10—2 óráig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum összes tárai. Nyitva 10—2-ig.

Hétfő, január 29. — Róm. kath.: Szafl. Ferencz. — Prot.: Ferencz. — Zsidó: Sebat 10. — Görög-ország: január 16. Sz. P. Jáncsi. — A nap két reggel 7 óra 33 perczkor, nyugszik este 4 óra 53 perczkor. — A hold két délelőtt 11 óra 45 perczkor, nyugszik reggel 3 óra 6 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

— A királynál Bécsből táviratozzák: A király ma délelőtt György bajor herceget magánkijelölésén fogadta.

— A német trónörökös-pár Svájcban. Berlini jelentés szerint a német trónörökös, aki tudvalevően már hosszabb idő óta erős hurutban szenved, a jövő hónapban több heti üdülésre Svájcba utazik. A trónörökös utjában Cecilia trónörökösné is el fogja kísélni.

— A trónörökös Vilmos császárnál. Berlinből jelentik: Ferencz Ferdinánd trónörökös vasárnap reggel 10 óra 19 perczkor az anhalti pályaudvaron érkezik Berlinbe. Fogadtatására Vilmos császár és a német trónörökös teljes kíséretükkel vonulnak ki a pályaudvarra s jelen lesznek ott teljes számban a berlini osztrák-magyar nagykövetség tagjai is. Ugynevezett nagy fogadás nem lesz a pályaudvaron, gárdaezredek megtekintésével egybekötve, amiért is kis egyenruha kötelező a megjelenő katonai méltóságokra. A fogadtatás után a menet a potsdami várba vonul, ahol délután 5 órakor disztribúció lesz, pohárköszöntőkkel. Este 11 órakor Ferencz Ferdinánd elutazik Berlinből. Konopistből jelentik, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös ma éjjel 12 órakor Berlinbe utazott s ott részt vesz a német trónörökös legifjabb fiának keresztelvényén, ahol a keresztapai tisztet vállalta.

— Utban hazafelé. Maltából jelentik: Az angol királyi pár a két hajóraj üdvözlése közben elutazott. Ezután a francia hadihajók a lakosság élénk ovációi közben elindultak.

— A román király betegsége. Bukarestből jelentik: Károly román király állapotában némi javulás állott be. A király felgyógyulása után orvosai tanácsára több heti tartózkodásra San Remóba fog utazni.

— Gróf Zichy Nándor emléke. A Zichy-emlékbizottság, ma délután 5 órakor dr. Csernoch János kalocsai érsek elnöklésével ülést tartott a Szent István Társulat kistermében. Csernoch érsek bejelentette, hogy a nagybizottság és az előkészítő bizottság megalakult és Erdős Károly társulati igazgatóval felvestatta az erről szóló jegyzőkönyvet. Majd előterjesztést tett ama módok felől, amelyek segítségével oly tekintélyes összeg volna összehozható, hogy abból méltó emlék állíttassék fel gróf Zichy Nándornak.

— A khán tragikus halála. Pétervári jelentés szerint Bakuban tegnap rablók hatoltak be a khán palotájába, agyonverték a khánt és kifosztották a palotát. A rablójelölteknek eddig nem sikerült nyomába akadni.

— Vilmos császár születésnapja. Berlinből jelentik, hogy a német császár születése alkalmából ma reggel 8 órakor ébresztő volt, amelyet a császár a kastély ablakából hallgatott végig. Miután a császár előbb a császári család és a szűkebb udvar szerencsekívánatait fogadta, délelőtt 10 órakor megkezdődött az istentisztelet a kastély kápolnájában. A császár az ünnep alkalmából arany- és ezüst porosz királyi érdemkeresztet alapított, amelyet a királyi korona díszít. — A német császár születése napja alkalmából istentisztelet volt, amely után a császár a kastély fehértermében tisztelgés volt. A császár és a császárné a trón lépcsői előtt állottak. Közvetlenül a diplomáciai kar vezetője után a birodalmi kancellár haladt, akinek a császár kezét megszorította. Utána haladtak Kiderlen-Waechter államtitkár, Ausztria-Magyarország, Spanyolország, Olaszország, Franciaország, Törökország, Angolország, Amerika és Japán nagykövetei. Minden egyes nagykövettel a császár kezét szorította és mindegyiket barátságosan megszólította. — Bécsből jelenti telefonon tudósítónk: Schönbrunnban ma Vilmos császár születésnapjának tiszteletére diszebéd volt, amelyen hosszú idő után először a király is megjelent a nyilvánosság előtt. Általánosan konstataálták, hogy a király jó színen van és hogy egészsége nem hagy kívánnivalót hátra, bizonyítja az is, hogy igen jó étvágygyal evett. A harmadik fogás után a király pohárral a kezében felállott és rögtönzött, rövid pohárköszöntőt mondott drága barátja és hű szövetségese, Vilmos császár egészségére s felszólította a jelenlévőket is, hogy üritsék poharaikat. Vilmos császárra. A nagybeteg Aehrenthal helyett Müller osztályfőnök, aki a külügyminiszter távollétében a minisztérium vezetője, jelent meg a diszebédén.

— A hírlapírók nyugdíjintézetének. A Salgótarjáni Köszömbánya Részvénytársulat ma arról értesítette a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetét, hogy az intézet fennállásának harminczéves jubileuma alkalmából 4000 koronával az alapítók sorába lép. Az intézet alapító tagjai közül a legelső lépés által — ugymond a bejelentés — őszinte hálánknak óhajunk kifejezést adni a magyar hírlapírók iránt, akik nagy tudással, rendkívüli buzgósággal és egész odaadással szolgálják nap-nap után nemzetünk nagy érdekeit. A nyugdíjintézet elnöksége köszönetét fejezi ki az alapítványozóknak.

— Milliós hagyaték a debreczeni kollegiumnak. Ma délelőtt temették el Kolozvárrott báró Horváth Ödönné szül. Rhédey Istvánné grófnét, aki 74 éves korában elhunyt. Ma hirdette ki Gidófalvy István kir. közjegyző Kolozsvár város járásbírósa előtt az elhunyt végrendeletét, melyben a több millióra terjedő vagyomból mindkét lányára, név szerint özv. Vetter Nándorné Petricsevich-Horváth Katinka bárónőre s gróf Attems Károlyné szül. báró Horváth Eugéniára hagyta vagyona nagy részét. Ezenkívül a debreczeni református kollegiumnak hagyományozta a Mátyás királytérén lévő két nagy házat, melyek értéke körülbelül 2 millió korona. A végrendelet e hagyományt azzal a megszorítással rendeli el, hogy gyermekei, vagy ha ezek már nem élnek, unokái és ha ezek is kihaltak volna, az ezektől származó legidősebb gyermek legyen annak hasznélvezője.

— Házasság. Kornai Berta, a kedves és népszerű szubrett férjhez ment dr. Nemes Tóth Elemérhez, néhai dr. Tóth Gézának, a Magyar Hajózási Egyesület elnökgazdájának fiához. A házasságkötés tegnap délelőtt egy órakor volt a VII. ker. anyakönyvvezető előtt.

Pick Dezső, a Fleischl Samu-évező tisztviselője, eljegyezte Rózsa Margitot, özv. dr. Rózsa Jakabné leányát. Kőrös Leo Lajos, a Porges és Társa-évező képviselője eljegyezte Breszlauer Margitát, özv. Breszlauer Vilmosné leányát.

— Kézrekerült rablógylkos. Brüsszeli jelentés szerint Vincent Raul volt francia postatisztviselőt ott letartóztatták abban a pillanatban, amiótt egy váltóközvetítőnél nagyobb számú zárolt levő francia és orosz papírt el akart adni. Bevallotta, hogy ő volt a Páris—Marseille között közlekedő gyorsvonaton nem régen elkövetett rablógylkosság tettese. Vincent lakását ma átkutatják és remélik, hogy megtalálják a többi értékpapírt is.

— Botrány egy művészeti előadásán. Kokošchka Oszkár bécsi festőművész, akinek tudvalevőleg néhány modern osztrák festővel együtt most Budapesten van kiállítása, tegnap este előadást tartott Bécsben a modern művészetről és saját festményeiről. Vetített képekkel mutatta be a maga és művészársai festési stílusát és igyekezett azt megvédeni a támadó kritikák ellen. Közben a hallgatóság soraiból hangos ellenmondások hallatszottak, majd gunyos nevetések, sőt egy fiatal festő egy székre állva egész szónoklatban támadta Kokošchkát és festőtársait. Kokošchka védelmezői szembeszálltak a támadókkal és a felolvasás így hangos vitaközpontok közepette ért véget.

— Az aradi Benoid-gyár vezérigazgatója. Az aradi Benoid-gyár vezetője mára várta, hogy Lészai Ottó, a gyár eltűnt vezérigazgatója valami életjelt ad magáról. Ez azonban nem történt meg és most már biztosra veszik, hogy Lészai Amerikába utazott, ahol egy testvéröccse él. Legutoljára 18-án irt levelet és akkor kérte, hogy a néhány nap mulva lejáró váltókat prolongálják. Az igazgatóság az Arad-csenádi takarékpénztárnál, ahová az összes váltókat telepítették, hatvanezer koronát helyeztet el a lejáró váltók kifizetésére. A gyárban ma reggelre készen lettek a könyvek átvizsgálásával és megállapították, hogy Lészait semmiféle visszaélés nem terheli, mert a gyár pénzügyeit rendeltartotta és a rábizott pénzeket rendszeresen beszolgáltatva.

— A temesvári kardaffér. A temesvári kardafférre vonatkozólag, amely tegnap este zajlott le Temesvár egyik legforgalmasabb utcáján, még a következő részletesebb felvilágosítást jelentik:

— Nem igaz, hogy Péja őrnagy megvágta kardjával Balaneszku, mert az ügyvédjelölt rendkívül izmos ember, aki mindvégig hátracsavarva tartotta a tisztnak mind a két kezét, úgy hogy az őrnagy kardjához sem nyulhatott. Szinte lehetetlen s rendkívül kínos volt a helyzet. Az őrnagy sapkája s az ügyvédjelölt kalapja is a sárban hevert, míg dulakodtak egymással. Azalatt a tömeg is veszedelmesen megnövekedett s biztatni kezdte az ügyvédjelöltet, hogy vegye el az őrnagy kardját. Balaneszku azonban ezt nem akarta megtenni, hanem így szól Péjához németül:

— Őrnagy ur, becsületiszavát adja nekem arra, hogy nem vág meg, ha eleszem.

— Kérem, az az én dolgom, válaszolta az őrnagy s tovább dulakodtak. A tömeg ezalatt fenyegetően kezdett viselkedni, mire nagynehezen szétválasztották a verekedőket. A dolog előzménye az, hogy Péja lovagias elégtételt kért valamiért az ügyvédjelölttől, amit azonban Balaneszku megtagadott. Hogy miért történt a kihívás, nem tudja senki, csak suttogják, hogy asszony van a dologban. A rendőrségnek egyébként hivatalosan nem jelentették az esetet s így ott sem lehet megtudni semmit. Természetesen most mindenféle mendemonda kering a városban. Egy másik jelentés szerint ebben az ügyben a tényállás a következő: Péja György őrnagy, temesvári téparancsnok-helyettes Reznicek ezredes és Porsinszki őrnagy által provokáltatta Balaneszku ügyvédjelöltet, aki őt becsületében súlyosan megsértette. Az őrnagy tegnap este 7 óra felé véletlenül találkozott Balaneszkuval, aki nővérével háladt a Dózsa-utcában. Az őrnagy kérdőre vonta Balaneszkuval hogy miért nem adott neki elégtételt, Balaneszku zavartan felelt s az őrnagy, mivel attól tartott, hogy reá támad, kardot rántott. Balaneszku elkapta a kardot, de nem sérült meg. A nővére segítségért kiabált, mire nagyobb tömeg csődült össze, amely inzultálni akarta az őrnagyot, aki azonnal hazament és ma reggel jelentést tett a hadtestparancsnokságnál. Balaneszku nem tett jelentést. A botrányos eset katonahőse, Péja őrnagy is nyilatkozik. Előadta, hogy közte és Balaneszku közt már régi keletű a viszálykodás. Tegnapelőtt egy ezredes és egy őrnagyot elküldött Balaneszkuhoz, hogy lovagias elégtételt kérjenek tőle, de az kijelentette, hogy nem ad elégtételt, mert már nem tartalékos tiszt. Péja ezt a választ délután 3 órakor tudta meg. Hat órakor azután találkozott Balaneszkuval, ki nővérével sétált és így szólott hozzá:

— Uram, ha ön nem ad elégtételt, veszek én magamnak.

Nyomban rásujtott kardjával, de csak karját érte Balaneszku. A következő pillanatban közöjjük lépett Balaneszku nővére, nagy tömeg verődött össze, egy rendőr is közbelépett. Így történt az eset. Az őrnagy kijelentette, hogy nyugodtan néz felsőbb hatósága döntése elé.

— A kegyelmes czár. A berlini „Post“ katonai körökből arról értesül, hogy Stünzer porosz századosnak, akit kémkedés miatt Oroszországban elítéltek, a czár megkegyelmezett és Stünzer, aki a hannoveri 10. számú hadtest volt parancsnokának a fia, már ma este Berlinbe érkezik.

— Szélhámós ügynök. A mai számunkban már jelentettük, hogy a rendőrség fuvarlevéllel történt szélhámosság miatt letartóztatta Horváth Béla huszonhárom éves raktárnokot, akit a szélhámosságra Berger Dávid huszonöt éves szénügyi-nök bérelt föl. Berger Dávid megszökött, de mint jelentettük, letartóztatták Bosznabrodban. Berger ellen már hónapok óta család és hamis tanúzásra való rábírást miatt folyik a nyomozás a rendőrségen. Berger, aki davodi születésű huszonöt éves ügynök, több szén- és takarmánykereskedő-czeggel volt összekötötésben. Ezeknek megbízást adott, hogy szénát szállítsanak a címére a budapesti teherpályaudvarokra s ő a szénát drágább áron tovább adja. — Át is vette az árut, eladta, de a közvetítő czégnek egy fillért sem fizetett.

Amikor ezek fizetésre szólították föl, majd pört indítottak ellene, Berger három tanut állított, névszerint Zsoldos György szabadkai, Friedmann József újvidéki és Reichenberg László budapesti ügynököket, akik eskü alatt vallották, hogy látták, amikor Berger a czégnek kifizették az összegeket. Ezek a czégek most följelentették Bergert a rendőrségen. Ezek Röser és Neuhaus gyertyamosi, Kremer Jenő huszti, Stern Lajos karczagi, Szegér Vilmos czellömölki, Bettelheim Aladár nagykanizsai, Szilassy Oszkár budapesti és Weinstein Arnold budapesti szalma- és takarmánykereskedők. A nyomozó hatóságnak azonban nagyon gyanus volt hogy minden pörben ugyanaz a három tanu tett vallomást. Beidéztek a tanukat, s ezek megvallották, hogy Berger bérelte fel őket hamis tanuságtételre s ezért kisebb-nagyobb összegeket fizetett nekik. Berger tizenöt-huszezer koronát csalt ki ilyen módon különböző czégektől. A rendőrség megkeresésére Bosznabrodban letartóztatták Bergert és holnap Budapestre hozzák.

— Változások a rendőrtiszt karban. Illetékes helyről kapott értesülésünk szerint az új rendőrtanácsosok, akiket a VI. fizetési osztályba soroznak, Krecsányi Kálmán detektívőnök és Gyáló-kay Lajos, az I. kerületi kapitányság vezetői lesznek. Azonkívül a VI. fizetési osztályba jut Liekl Ede rendőrpáncsnok is. Valóságos rendőrtanácsosokká lépnek elő: Tóth János, Schreiber Emil, dr. Csócsán Jenő, Bónis István, Miskolczy László címzetes rendőrtanácsosok és Diener Ákos dr., Tóth Mihály, Vermes József dr., Lévy Antal kapitányok. Rendőrkapitányok lesznek: Székely Vladimir, a rendőri sajtóiroda vezetője, Winter Mór, Szmetana György, Kubes Béla, Thurý Sándor, Zolyomy Lajos, dr. Gábor Béla és Polgár József rendőrfogalmazók. Természetesen a fogalmazói karban is egész sereg előléptetés lesz. Mindez a kinevezés egy héten belül valószínűleg megtörténik.

— Hamispénz-gyártó zsebmetszők. Székesfehérvárról táviratozzák: A bicskei csendőrség ma letartóztatott két nőt és egy férfit, akik az ottani vásárbán hamis ötkoronásokat hoztak forgalomba. Megállapították, hogy az illetők többször büntetett zsebmetszők s valószínű, hogy valamely pénzhamisító bandával állanak összekötötésben.

— A nők barátja. A berlini rendőrség letartóztatta Goldschmid Márton 25 éves állítólagos budapesti kereskedőt, aki egy amerikai milliomosnőt kifosztott. Goldschmid a múlt év végén még Franciaországban volt, ahonnan hajón Amerikába ment. Utközben megismerkedett egy épp oly szép és fiatal, mint gazdag amerikai nővel, akivel, amikor megérkeztek Newyorkban, egy szállodában vett lakást. Goldschmid annyira megnyerte a hölgy bizalmát, hogy ez nagy összegről szóló csekket adott át neki beváltás végett, de Goldschmid megtartotta a csekket és miután a hölgytől még nagyértékű ékszereket is ellopott, megszökött, Goldschmid Budapestre jött, itt újabb szédeltéseket követett el, aztán Berlinbe utazott. Berlinben magára vonta a rendőrség figyelmét és egy bankban, ahol a lopott csekket bé akarta váltani, letartóztatták. Lakásán a lopott ékszerek és egyéb értékek egy részét még megtalálták.

— Esküvő elől a halálba. Temesvárról jelentik: A gyárkúlvárosi fürdőben ma mellbelőtte magát Markó Pál huszonnégy éves fiatalember, akinek holnap lett volna az esküvője Hauer Antónia tizenhétéves leánynyal. Az életunt levelet hagyott hátra a menyasszonynak, amelyben bocsnatot kér tőle tetteért, de nagy titok nyomja a lelkét, amelyet nem árulhat el. Markó súlyosan sérülve a kórházba szállították, hol felkereste a menyasszonya is, azonban Markó minden felvilágosítást megtagadott.

— **Don Juan torreador.** Madridból jelentik: Nagy feltűnést kelt itt a következő eset: Balagóból automobilon megszóktették Moron Boldio csodaszép fiatal leányt. A tüzesvéri lovag nem más, mint Emilio Bombita a híres torreador. A szülők feljelentést tettek leányuk és lovagja ellen, úgy, hogy a szerelmes párt most a rendőrség a kiadott körözölve alapján országosan körözi. *Bombita*, a szóktető torreador *nős és hat gyermeke apja.*

— **Zavargó suffragettek.** Londonból jelentik, hogy a Kingshallban tegnap népgyűlés volt, amelynek egyetlen tárgya az egyház és az állam szétválasztásának kérdése volt. Többek között Mac Kenna belügyminiszter is beszédet mondott a népgyűlésen és a beszédet a suffragettek és férfi-hívek közbeiktatásai többször zavarták. A népgyűlés rendezői erre a teremszolgákkal el akarták tiltatni a csarnokból a suffragettek, de ezek ellenkeztek, mire valóságos verekedés támadt a női választójog hívei és ellenesei között. Egy férfit a hajánál fogva vonszolták ki a tereméből és a tömeg ilyen kiáltásokkal biztatta a verekedőket:

— Rugd meg! Üsd nyakon! Ki velük!

Csaknem félóráig tartott, mikorra a rend a csarnokban ismét helyreállt.

— **A nagy sztrájk.** Ifferdingenből (Luxemburg) jelentik: Ma délig itt minden nyugodt volt. Falragasokkal tudatta a hatóság, hogy a katonaság parancsot kapott, hogy a sztrájkolók első támadására sortűzzel válaszoljanak. Ezer olasz bányamunkás fellázad Luxemburgban és kétségbeejtő izgalomba juttatta a lakosságot, mert a nagyherceg, nem lévén katonasága, nem tud rendet teremteni. A kormány kénytelen a lázadó olasz munkásokkal, mint valami politikai hatalommal tárgyalni s kétségbeesésében már az a gondolat is fölvetődött, hogy Németország fegyveres segítségét kell igénybe venni az olasz munkások ellen. *Az olaszok több luxemburgi munkást megölték és sokat megsebesítettek.* A nagyherceg elhatározta, hogy valamennyi olasz alattvalót kiutasítja országa területéről.

— **Szociálpolitikai tanfolyamok.** A Népművelő Társaság szociálpolitikai tanfolyama során a Mária Terézia-téri tanítóképző-intézet dísztermében ma este dr. Meszlény Arthur egyetemi magántanár folytatta előadását a szociális magánjogról. A legközelebbi előadást hétfőn este nyolc órakor dr. Pap Dezső miniszteri osztálytanácsos, az ipartörvény újjalkötésének kitűnő munkatársa tartja a „Munkáviszony”-ról. Jegyeket 50 fillérért a helyszínen lehet váltani.

— **Dunai árvízveszedelem.** Paks jelentés szerint a Duna jege Paksnál megállott, minek folytán a folyam nagyon ár. Gombosnál jégtorlasz képződött, amely a víz lefolyását megakadályozza. Mivel a vízduzzadás leginkább Pakstól Doromlásig terjed, a szakemberek azt hiszik, hogy Doromlásnál szeméttorlasz képződött, amely a felszínen nem látható. Közvetlen veszély nincs ugyan, mindazonáltal a paksi ármentesítő társulat minden óvintézkedést megtett és az öröket megkettőztette. Mihályik Géza főmérnök állandóan a töltésen tartózkodik. A jelenlegi állapot tökéletes mása az 1902. december 27-iki állapotnak. Ha az akadály nem mulik el, attól tartanak, hogy a víz rövid idő alatt kilép medréből.

— **Tűzbe dobta a gyermekeit.** A franciaországi Lorientban egy Le Bris nevű munkásasszony, a nyomora felett való kétségbeesésében retentő tette határozta el magát. Az asszony három gyermekével egyedül volt otthon, miközben férje munka után járt. Gyermekei enni kértek, de neki nem volt egy falat kenyere sem, amit nekik adhatott volna. Ekkor az udvaron egy rakásra hordta az összes fát, amit talált és meggyújtotta, azután sorban a lángok közé dobta előbb öt hónapos csecsemőjét, majd harmadfél éves fiúcskáját és öt éves leányát. A gyermekek retentő jajveszkelésére az udvarba törtek a szomszédok és kiszabadították a lángokból a gyermekeket, akik retentő égési sebeket szenvedtek. Az anya szintén bele akarta magát vetni a tűzbe és a szomszédok csak nagynehelyen tudták ettől visszatartani.

— **Sikkasztó pénztáros.** Székesfehérvárról jelentik: A várpalotai ipartelep pénztárosa, Leicht Rudolf, aki 5000 korona elikkasztása után megszökött, mint a rendőrség megállapította, a szökést követő éjszaka egyik székesfehérvári kávéházban hajnalig mulatott egy barátjával, majd innen Budapest felé vette útját. Leicht Rudolfot körözik.

— **Letartóztatott szülésznő.** A rendőrség ma délelőtt letartóztatta *Aulich* Györgyné született *Frisz* Erzsébet negyvennyolcz éves szülésznőt magzatelhajtás büntette és *Grünhut* Henrik ötvennégy éves vendéglőst magzatelhajtásra való rábírás büntette címén. *Aulich* ellen már esztendőök óta panaszok érkeznek a rendőrségre, amelyben elmondják, hogy üzletszerűen folytatja a szegénybeesett leányok és asszonyok a tiltott műtétet. A rendőrség ki is hallgatta és ő oly ügyesen és felfogatosan intézte a dolgait, hogy nem lehetett elene bizonyítékot beszerezni. Tegnap a rendőrségen egy névtelen levélben bejelentették, hogy *Aulich* egy fiatal leányon végzett műtétet a nap. A nyomozás során azután megállapították, hogy B. Mariska tizenhat éves szövőgyári munkásnőről van szó. A csinos fiatal lánnyal *Krausz* Sándor szövőgyári cégvezető viszonyt kezdett, amelynek következményei mutatkoztak. *Krausz* elpanaszolta a dolgot *Grünhut* Henrik ötvennégy éves vendéglősnök, aki Gyömrői-ut 86. szám alatt lakik és ez elmondotta, hogy ő tud egy szülésznőt, aki ezer koronáért elintézt mindent. *Krausz* átadta az ezer koronát *Grünhut*nak, aki a leánnyal elment *Aulich*éhoz. A szülésznő a leányt nővérének a Mária-utca 20. szám alatti lakására vitte és ott műtétet végzett rajta, amely sikerült. A rendőrség kihallgatta B. Mariskát, aki beismerő vallomást tett. A vallomás alapján azután *Aulich* Györgynét és *Grünhut* Henriket letartóztatták.

— **Tragédia a bíróság előtt.** Marseilleből jelentik: *Journet* és *Beissier* ügyvédek egy járadék-szerződés miatt bepörölktek *Verant* hornagykereskedőt. Ma volt a tárgyalás, amelyen *Verant* elvesztette a pört. Mikor az ítéletet kihirdették, a hornagykereskedő villámgyorsan revolvert rántott elő és a két ügyvédre lött, majd saját fejébe röpített egy golyót. Mindhármán szörnyethaltak.

— **Földközi-tengeri utazások Cunard-hajókon.** A „*Franconia*” 18.000 tonnás kettőscsavarú Cunard gyorsgőzös 1912. február 14-én, szerdán délelőtt indul Fiuméből Messinába, Palermo-ba, Nápolyba és Gibraltárba, Fiuméba való visszautazásra a 18.000 tonnás „*Laconia*” gőzös nyújt kedvező alkalmat Nápolyból február 19-én, vagy a „*Caronia*” gőzös, amely márczius 2-án indul Gibraltárból, Algier, Villefranche, Nápoly, Alexandria érintésével vissza Fiuméba. Az utasok feladásra szánt pódgázsát 240 kilogramm a társaság díjtalanul szállítja. Az I. osztályú utazási díjak ellátással együtt a következők: Fiume—Messina 84.—korona, Fiume—Palermo 96.—K. Fiume—Nápoly vagy vissza 144 K., Fiume—Gibraltár 240 K., Gibraltár—Triest direct 240 K., Gibraltár—Fiume direct 288 K., Nápoly—Fiume via Alexandria 480 K., Alexandria—Fiume 240 K. A Földközi-tenger kikötői között körutazási jegyek 10 százalékos kedvezményvel bocsátottak ki. Bővebb felvilágosítást nyújt az „*Adra*” m. kir. tengerhajózási r.t. Fiumében, az „*Adria*” személyszállító osztálya Budapesten (V., József-tér) az „*Idegenforgalmi és Utazási Vállalat R.-T.*” Budapesten (IV., Vigadó-tér), az összes külföldi Cunard ügynökségek, valamint minden körutazási menetjegyiroda.

— **A lépfene áldozatai.** A lépfene Szentkut vasmezei községben már a nyáron is sok bajt okozott. Nemesak az állatok pusztultak el tömegesen, több embert is megfertőzött a vész, sőt egy halottja is volt a veszedelemnek, s a tanítót is csak a gyors orvosi segítség mentette meg. A lépfene azóta is grasszál s most olyan tragédiát csinált, amely általános nagy részvétet keltett az egész megyében. *A lépfene megölte a németújvári állatorvost, Alexay* Istvánt, aki hivatalosan eljárt Szentkuten s két cigány segítségével felboncolt egy lépfenés tehenet. Csupa lelkiismeret volt. Észre vette például, hogy az egyik cigány kezén seb van, a másiknak pedig el van vágva az ujjja. Nem engedte tehát, hogy az állat belső részeihez nyuljon s maga dolgozott. És mikor benyult a léphez, egy borda a kettős ingen keresztül is megkerezolta a karját. Csak napok múlva, amikor viszketni kezdett a karja, fordult orvoshoz. Tegnapelőtt délután nagyon rosszul lett s nem volt segítség, *éjjel meghalt vérmérgezésben.* Harminczkét éves korában, özvegyet s négy kis árvát hagyva hátra.

— **Luxuskirándulás a Rivierára.** Február hó 3-án indul a Központi Menetjegyiroda társaskirándulása a Rivierára, amely évek hosszú sora óta megismételve, rendkívül gazdag programjáról, a résztvevők kiváló kényelméről és a kitűnő rendezésről nevezetes. Ezen a luxustúrázón a magyar társadalom előkelő köréből, kellő számban vesznek részt, úgy, hogy a jelentkezéseket a holnapi nappal lezárlják. A rendezőség (siürgőnyezim: Menetjegyiroda Budapest) most már csak távirati, vagy idejekorán történő személyes bejelentéseket vehet figyelembe.

— **A Párisi Nagy Áruház Lotz-termében.** Héten naponta délután 4—8 óráig katonazenekar hangversenye.

— **Gyorsíró-tanfolyamok.** Az *Orfeum* Magyar Gyorsíró Egyesület február 1-én új tanfolyamokat nyit Gyarmati Dezső országgyűlési képviselő személyes vezetésével, VI. Hegedűs Sándor-utca 7. szám alatti helyiségében, a parlament épületétől vezetett Gabelsberger Szakiskolában. A tanfolyamok ideje: délelőtt 8—9 magyar, délután 6—7 német. Ezeken kívül több nappali és esti tanfolyam kezdődik, amelyekben a júniusi záróvizsgáig mind a magyar, mind a német gyorsírásról, gépirásból, fogalmazásból és kereskedelmi iratok írásában teljes kiképzés nyerhető. A növendékeket a vizsga után az egyesület helyezi el.

— **Sztrájkoló diákok.** Eszékéről táviratoztuk: Az eszéki kereskedelmi akadémia harmadik és negyedik osztályának hallgatói ma sztrájkba léptek. A diákok Svrljuga tanárnak elhelyezését követelik, mert ellenkező esetben eltávoznak az iskolából és a második félévet másutt fogják elvégezni.

— **Nick Winter és művésztársai** ma, vasárnap lépnek fel utoljára a népszórúvó vált „Kinema-Sketch”-ben, az „Omnia” színpadán. A kitűnő francia művészek büszke önérettel térnek vissza hazájukba az elért óriási sikerek után, melyekkel maguknak díesőségek, a közönségnek pedig igazi művelvézetet szereztek. A francia művészek mellett az „Omnia” is méltó részt követelhet a díesőségből, mert övé az érdem, hogy a mozgó-színházak nivójának ezeltudatos emelésével még azokat is meghódította, akik eddig minden alkalmat megragadtak, hogy a mozik ellen agitáljanak.

— **Royal-Orfeum.** A Royal-Orfeum januári parádés műsora már csak néhány napig látható. *Hans Homma*, a bécsi Deutsches Volkstheater tagja és társulata, *Holden's Marionetten*, *Morris Cronin Comp*, *Christie Duo*, *Freser Frères*, *Rafaette*, *The Empire Comedy* v. *Maets 8 Merry Marvels*, *Les Decharneux* e hó végével bucsuznak a *Royal-Orfeum* közönségétől, hogy helyet adjanak a *februári vasárnap* szenzációs világatrakéziójának. Vasárnap, január 28-án délután 3 és fél órakor mérsékelt helyáru nagy családi előadás lesz, melyen *Hans Homma* és társulata, valamint a januári parádés műsor összes attrakciói fellépnek.

— **Halálozás.** Özvegy győrötskei Győrötskei Györgyné, felsőbüki Nagy Karolin életének 48-ik évében Veszprémben meghalt.

Róder Vilmos nyug. m. kir. honvédszázados kezelőtiszt, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa életének 66-ik évében Keszthelyen meghalt.

Pécsről jelentik: *Zurna* Károly, az elhunyt altábornagy özvegyéhez a király, továbbá Frigyes főherceg, *Paar* és *Boljrus*, a király főszárnysegédei az összes szárnysegédek nevében meleghangú részvétlétávitatotk intettek. A temetés Pécsen vasárnap délelőtt nagy katonai pompával megy végbe. Innen a temető Kitzbühelbe, Tirolba viszik és ott a családi sírboltba helyezik örök nyugalomra. Kitzbühelbe Innsbruckból a kedden reggel végbemenő temetésre tűzreseméttel rendeltek ki.

Pozsonybol jelentik: *Dr. Schmidt* Hugó egyetemi magántanár, kir. tanácsos, a pozsonyi állami kórház sebész-orvosát ma délelőtt temették el. *Schmidt* a legnépszerűbb orvosok egyike volt a városban és temetés nagy részvét mellett ment végbe. A belügyminisztérium egészségügyi főosztálya képviselőjében *Fay* Aladár közegészségügyi főfelügyelő jelent meg. A beszentelés *Zandt* Ödön pápai prelátus végezte és a sírnál az országos sebész-egyesület nevében *dr. Manning* Vilmos budapesti egyetemi magántanár, a pozsonyi kórház és orvoskara nevében *dr. Pantocsek* József igazgató és *dr. Dobyovics* Mátyás kir. tanácsos bucsuztatták a halottat.

Szilva Géza, a büntetőjársírbíróság váratlanul elhunyt régi érdemes bíráját, ma délután három órakor temették a Fehérvári-ut 56-a. sz. alatti gyászházból. A temetésen *Drill* Béla táblabírónak, a büntetőjársírbíróság vezetőjének vezetésével megjelentek a büntetőjársírbíróság összes bírói, jegyzői, kezelői és szolgaszemélyzete. Ott voltak továbbá *dr. Saly* Dezső táblai bíró, *Csáder* Gusztáv törvényszéki bíró és *dr. Horváth* Sándor törvényszéki bíró a büntetőjársírbíróság képviselőjében, *dr. Biró* Kálmán és *dr. Herits* Tóth Lajos kir. ügyészek a budapesti kir. ügyészség képviselőjében. A beszentelés után a megboldogult bírót a farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Dr. Kobler Ferenc székesfehérvári tizti ügyésznek, aki e hó 24-én Berlinben meghalt, holnap, vasárnap délután fél négy órakor lesz a temetése a kerpesi-uti temető halottasházából.

— **x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körut 31. sz.** Színházi és variéte műsor. Kezdeté 8 órakor.

— **x Fodor-féle vívóterem a Koronsherezegete 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme.** Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

— **x Negyvenegyedik jótékonycélú államsorsjáték.** A cs. kir. lottójóvedéki igazgatóság Bécsben most rendezti a polgári jótékonycélokra szóló 41-ik sorsjátékot, melynek húzását február 15-én tartják meg. Mint a játéktérvekből kitűnik, ezen sorsjáték dusan el van látva nyereségekkel, melyek mind készpénzben kifizettetnek — köztük főnyeremények 200.000, 50.000, 30.000, 20.000 stb. koronával — nagyon kedvező esélyeket nyújt. Tekintettel arra, hogy a tisztá jövedelem jótékonycélokra fordították, ezen sorsjegyek aránylag olcsó áruk mellett — darabonként 4 korona — nagy kelendőségnek örvendenek.

A család és a becsület.

— Az élet regénye. —
— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 27.

A detektiv egy leányt kísért Barna fogalmazó elé. Fiatal, tizenhét esztendő leány, tehát még fiatalkoru, azért került ide a „Dunai kapitányságra”, a gyermekkapitányságra. Remegve állt meg a fogalmazó előtt. Az arcán végigpergett a könyvek, a haját kétségbeesésében összekuszálta és a barna csintalan fürtök ide-oda libegtek, ahogy megmozdult. A ruhája egyszerű, de izléses, csak a kalapja nagy, drága pleureuse illeg rajta, szinte elűt a szegényes ruházatától. Széles, hatalmas, divatos kékításká a kezében, görcsösen markolja meg az átázott zsebkendő.

— Kérem, fogalmazó ur! — könyörög, — ereszszenek el, az anyám és az apám nem tudja, hogy hova lettem. Szegények kétségbe lesznek esve, talán még kárt is tesznek magukban . . .

Barna fogalmazó azonnal látta, hogy nem sablonos esetről van szó. A rendőr érkeke megsugta, hogy ez a szegény leány valószínűleg nehéz kálváriát járt meg, míg idekerült. Mert a büne már nagyon züllött: pásztorórán fogták el a detektívet, amikor a szerelmét pénzért árulta.

— Ugyan nekem beszélhetsz! — kiáltott rá a fogalmazó, hogy vallomásra bírja. — otthon jól tudják, hogy a te üzletedet nem lehet anélkül üzni, hogy egyszer a rendőrség kezébe ne kerülj. Majd idejönnek . . .

A leány szemét ismét előntik a könyvek. — Nem tudnak ők róla semmit sem, ha csak sejtének is, inkább megfojtának . . .

A fogalmazó felüti a fejét és rákiált: — Ilyeneket ne beszélj, hiszen előbb bevalótlad, hogy már két hónapja jársz szállodáról-szállodára. Az ilyen dolgokat nem lehet tagadni!

De ők azt hiszik, hogy üzletbe járok, nem gondolják, hogy rossz utra tévedtem! — zokog fel a leány. Most már nem kell biztatni, beszél magától, elmondja az élete tragédiáját. Egyszerű, szimpla történet. Nincs tele fantasztikus bonyodalmakkal, rejtélyes esetekkel, de a maga primitív ségében annyira megható és annyira jellemző a megfertőzött levegőjü Budapestre, hogy érdemes elmondani.

Folyékonyan beszél a leány, szinte látszik rajta, hogy örül, hogy végre kiontheti a lelkét. Az elbeszélést néha-néha megszakítja a lelkéből feltörő zokogás.

— Az apám Erzsébetfalván jómódu kereskedő, talán ismeri is a fogalmazó ur, K. S.-nek hívják. Én Sárika vagyok, az egyetlen leánya. Ugy az atyám, mint az anyám, nagyon szerettek, de azért a nevelésemet sem hanyagolták el. Iskolát is végeztem, majd az atyám üzletében szolgáltam ki a vevőket. Az idők fordultak, az üzlet nem ment valami jól, a forgalom nagyon kevés volt és én mindig tétlenül álltam a pult előtt. Egyszer így szóltam az apámhoz:

— Volna egy gondolatom, gondolkodjék az édesapám is rajta és ha jönnek találja, dolgozni fogok. Az üzletben nem sok hasznomat veszi, elmegyek Pestre, valamelyik üzletbe, sok pénzt fogok keresni.

Az apámnak semmi kifogása sem volt az ötletem ellen s nemsokára már az egyik kalapos-üzletben voltam elárúsítónő. Nagyon szorgalmas voltam, a hölgyek nagyon szerettek és később már csak én tölem hagyták magukat kiszolgálni. De csakhamar elért a végzet, mert másnak nem tulajdoníthatom a balszerencsémét. Az utcán megszólitott egy fiatalember, de elmenekültem előle az üzletbe. Este, amikor kiléptem a boltból, megremegett a szívem: ott várt az ulcásarkon. És addig ostromolt, amíg megismerkedtem vele. Virággal és más aprósággal kedveskedett és én nagyon szerelmes lettem beléje. A többire már vissza sem szeretek gondolni. Egy szerencsétlen órában elmentem a lakására . . .

Együtt éltünk vagy föléstendeig, aztán kido-

bott. De én már nem tudtam meglenni férfi nélkül, annál is inkább, mert időközben otthagytam az üzletet és mindig nála voltam, csak este, amikor az üzleti óra lejárt, mentem haza, mintha minden úgy volna, mint régen volt . . . És jött az egyik ismeretség, majd a másik, aztán már mindegy volt . . . és . . . és most itt vagyok . . .

Ebben a pillanatban kitarult az ajtó. A fogalmazó értesítette a leány szüleit, akik eljöttek a kopitányságra. Az asszony keserves sirással mindjárt a diványra rogyott, az apa csöndesen odament a leányhoz, a szemébe nézett és halkán kérdezte:

— Igaz?
A leány nem bírta ki az atyja nézését, elfordult. Ebben a pillanatban a férfinék elfutotta az arcát a vér, a keze a levegőbe lendült és ha ott nem terem Barna fogalmazó, az ökölbe szorult kéz lecsapott volna a leányra.

A következő perczben már az apa meg volt törve. Leroskadt az egyik székre és megüvegesegett szemmel nézett maga elé. Halkan, vontatottan mondta, de azért az üres szobában, a nagy csöndben viszhangzott a szava:

— Mi lett az egyetlen gyermekemből?! Most már vége! Hónapok óta súlyed mindinkább lejjebb és lejjebb a mocsárba. Elment reggel rendesen, este jött haza. Fáraódnak látszott, mintha az üzletben egész nap állt, dolgozott volna. Milyen büszke voltam az egyetlen leányomra, mindenkinek eldicsekedtem vele, hogy senkinek sincs ilyen derék gyermeke. És most? Megöltek! Megöltek! . . .

A nagy erős ember zokogott, mint a kis gyermek. Az asszony közelebb ment a leányához, mintha már megszajnálta volna. A leánynak is lassan megeredtek a könnyei és végigfutottak az arcán.

A történet kiegészítésére még csak azt kell elmondani, hogy a leány belátta, hogy otthon már nyugodtan nem élhet, nagyon megviselte az a két hónap. Az apa kéréseire, nem akar tudni róla. Így előbb kórházba került, onnan a javítóba, még most is ott van . . .

Egyszerű sablonos történet, mindennap megtörténik, de azért lehetetlen, hogy szánakozó könyvet ki ne csikarjon a szemünkből, mert ebben a tragédiában nagy szerepe jutott a bohó Budapest léha felfogásának is.

(p. 5.)

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Pianola-hangverseny.** Alig akad ma már zene iránt érdeklődő ember, aki ne ismerné azokat a feketepolituros, gömbölyű tetejű, keskeny és még mindig nagyon drága butordarabokat, melyek néhány éve kerültek forgalomba, gazdag emberek szórakozására, Pianola néven. Az ismert Chmel J. és fia zongoragyáros-cég ma este a Vigadó kistermében rendezett hangverseny keretében mutatott be egy ilyen zongorázó-gépet, mely a zongora billentyűzete elé helyezve hihetetlen pontossággal reprodukálja a legnehezebb zongoradarabokat is. Bach, D'Albert, Chopin, Liszt és Weber szerzeményeit hallottuk matematikai, szinte kínos precizitással ezen az érdekes hangversenyen, amelyről azonban mégis csak azzal a meggyőződéssel távoztunk, hogy a Pianola sohasem fogja a zongorázó embert pótolni, egy talán kevesebb precizitással, de egyéniséggel játszó zongorista mindig nagyobb és intenzívebb hatással lesz ránk és a Pianola egyelőre csak nagyon gazdag, zongorázni nem tudó emberek fényűző szórakoztatója lehet. A zeneszámok között Berzeviczy Mária, a Népepera fiatal művésznője Liszt és Strauss Richárd egy-egy dalát, valamint a „Sámson és Delila” egy áriáját csengő hangon és nobilis előadással énekelte a Pianola kísérője mellett és művészetével zajos tapsokat váltott ki a szépszámu közönségtől. (—na.)

(*) **Színházak műsora.** Az Operaházban holnap, vasárnap a denevér kerül színre. — Hétfőn Marak Ottó vendégfellépésével a Rigolettó-t adják a folyó idényben először. A vendégművész a herceg szerepét énekl. — Kedden tizenegyévi pihenetés után Delibes Coppélia-ját újítják fel. A főszerepet Nirschy Emilia, Kócs M., Brada, Smeraldi és Pini tánczolják. A reprishez Guerre Miklós balletmester új koreográfiát írt, új lesz a ballet színpadi kiállítás, amely Kémény Jenő és Ujváry Ignác tervei szerint készült. A Coppéliával együtt adják a Janesi és Juliska meseoperát, hosszabb idő óta ezuttal ismét esti előadásban és részben új szereplőkkel. Az eddigi szereplők közül Váradi Margit, Payer Margit, N. Valent, R. Berts, Várady Sándor lépnek fel benne ismét; új lesz Marschalkó Rózi és Háber Gyöngyike mint altató, illetve harmat-bácsi. Mind a két művet Szikla Adolf karmester vezényli, a dalművet Alszevgy Kálmán főrendező, a balletet Guerra Miklós balletmester rendezi. (Évi hárlet 21. szám.) — Szerdán a Filharmóniai Társaság Vigadóbeli hangversenyé miatt az Operaházban nincs előadás. — Csütörtökön Marak Ottó fejezi be vendégszereplését Puccini Tosca-jában, amelyben Mariót énekl. — Pénteken a Hercegisasszony van műsoron. Népszerű előadás, olcsó helyárakkal. — Szombaton Tannhauser kerül színre az eredeti, nem a párisi vezérkönyv szerint. — Vasárnap, február 4-én a Hoffmann meséit adják. — Hétfőn ifjúsági előadás lesz, amely alkalommal a Fidelio-t adják a legutóbbi repris szereplőivel.

Nemzeti Színház. A jövő hét műsorát a színház legyönyörű darabjaiból állította össze az igazgató, Pierre Wolf legújabb nagyszerű darabja, a pénteken bemutatott „Tiltott szerelem” című háromfelvonásos színműve három estén kerül színre: holnap, vasárnap, szerdán és szombaton. Kedden és pénteken a „Judith”. Heibel tragédiája kerül színre Csütörtökön kilencededik előadását éri meg Bernard Shaw komédiája, a „Nem lehessen tudni”. Vasárnap este a „Szerlem gyermeke” van kitérve. Kedden teljesen új bemutatással elevenítik fel Szigethy József „Rang és mód” című színművét és ennek a felújításnak rendkívüli érdekessége Blaha Lujzának és Ujházi Ede nézőközönsége lesz. Blaha Lujza ez alkalommal játsza először Erzsébetet, amely Prielle Kornéliának volt egyik legkiválóbb alakítása. Ujházi Ede pedig régi kitűnő szerepét, Auenburgot tartotta meg. A délutáni előadások során vasárnap délután „A peleskei notárius”, pénteken a „Vasgyáros”, a jövő vasárnap pedig a „Borgia Lukretia” kerül színre a rendes szereposztásban.

A Népepera e héten is dominál a szenzációs sikerű Furulyás Janesi. A népszerű operett, amely mindenkor zsúfolásig megtelt a Népepera hatalmas nézőterén és amelynek gyönyörű melódiait viharosan ismételteti a közönség, hétszer kerül színre, vasárnap, hétfő, kedd, szerda, szombat és megint vasárnap este. A hét másik eseménye a Szibéria bemutatása lesz. A nagyszabású operát, Umberto Giordani minden énekes színpadot diadallal bejárt háromfelvonásos dalművét pénteken játszzák először. A Szibéria, mely regényes eseményével és dallamos zenéjével mindenfelé egyszerre meghódította a közönséget, Harsányi Zsolt fordítása, a zenekart Grosskopf Márk vezényli. Főszereplők Basiliades Mária, Glavitsky Irén, Pogány, Gábor és Hajagos lesznek. A Szibéria pénteki bemutatóját a Quo Vadis 20-ik előadása előzi meg csütörtökön. A délutáni mér-

Nyíltér.

Elrovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÖZERDEKÜ!

HEMOPATHIA.

A vérgyógyítás és eredményei.
A legújabb orvosi gyógymódról szóló, tudományos tájékoztató.
Diszes vászonkötésben 2 korona.

Kapható minden hazai könyvkereskedésben és a szerzőnél
Dr. Kovács Izsó a vérgyógyítás megalapítója,
Budapest, V. ker., Váci-körút 18. sz.

Leltározás előtt

mindennemű arany-, ezüst és ékszer áruimat a legújtanysabbban becsátom a közönség rendelkezésére.

Zirner Testvérek utóda

Liszt Hugó 2. Pontos címre ügyelni.
Budapest, IV., Váci-utca 2.

Kirakatom megtekintéset kérem, hol minden tárgyon a szabott ár feltüntetve van!

sékelt helyáru előadások során pedig most vasárnap délután a Troubadour, pénteken pedig a Kornevillei harangok kerül színpadra.

A Vígyszínház jövő hetének a közönség minden részében várt eseménye a „Györgyike drága gyermek”. Szomorú Dezső háremfelvonásos színművének bemutatása lesz, amelyet szombatra, február 3-ára tűztek ki. A jeles szerző, akinek már annyi kiváló irodalmi sikere volt, ezúttal először szerepel a Vígyszínház színpadán, ahol minden megtörtént, hogy darabja művészi tökéletességgel és egyúttal ennek megfelelően, fényes külső keretben jusson a nyilvánosság elé. A hálás szerepek következményeihez képest a színház java erői működnek közre, élükön a czimszerepben Varsányi Irénnel, aki rendkívül színes, ezernyi arnyalatot felidéző leányalakot személyesít: Györgyikét, a kis színeszövedéket, aki alig fejlett gyermekből hódító aszszonygyá lesz. Féltelet kineve egy családnak, amelynek megrajzolásában pompásan érvényesült Szomorú Dezső szatirja. Az apát Göth Sándor, az anyát Harasztly Hermin játssza. Egy rokonszenves, érdekes szerep jutott Mészáros Gizának, egy félig gyermekleány szerepében pedig Láncey Margit, Láncey Ilkának, a Vígyszínház egykori kitűnő művésznőjének leánykája lép fel. A Györgyike körül kifejlődő szerelmi versengés hőseit, egy döggyárgyárt és egy fiatal bohémlegényt Fenyvesi Emil és Tanny Frigyes játsszák. Nagyobb szerepet ad Kemény Lajos is. A próbákat, amelyeken a szerző is jelen van, Jób Dániel vezeti. A „Györgyike drága gyermek” második előadása vasárnap, a harmadik hétfőn lesz. A bemutatóg temetésesen a „Csitri”, Véber és de Grasse kivételes sikerű vígjátéka dominál, amelyet a holnap vasárnapon kívül még hétfőn, kedden, esütőrtőkön és pénteken ismételnék. Közben szerdán a „Papa”, Flers és Caillavet nagyhatású vígjátéka kerül színpadra, amelyet holnap délután is adnak. Péntek délután a „Diákelet”, jövő vasárnap pedig a „Nincs tovább” fogja szórakoztatni az ünnepi közönséget.

Magyar Színház. Bíró Lajosnak nagyszerű új darabja, amely óriási hatást gyakorolt, nyolcz nap alatt hatzor van műsorra tűzve. Az érdekes és izgalmas mesejü darabot holnap, vasárnap, hétfőn, szerdán, esütőrtőkön, szombaton és a jövő vasárnap estjén adják a bemutatógadás szereposztásában. A hét fennmaradt két napja közül kedden *Tristan Bernard* kedves vígjátéka, a Kis kávéház kerül színpadra *Z. Molnárral* a főszerepben, péntek este pedig *Farkas Pál* mulatságos komédiáját, a Varsányi esatát adják. — Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepének délutánján *Rostand* külföldi műve, a Sasfők van műsorra tűzve *Törzs Jenővel* a czimszerepben, a jövő vasárnap délutánján pedig *Bíró Lajos* népszerű darabjának, a Sárga lilomnak lesz a 107-ik előadása. Holnap, vasárnap délután *Burnett Hodgson* bájos életképének, a Kis lordnak az előadását ismétlik meg *Fenyves Annuskával* a czimszerepben.

Király Színház. *Brady, Martos és Jacobi* kivételes sikerű operettje, a Leányvásár, amely rohamosan kezdeledek a 100-ik előadása felé, e hét műsorát is teljesen betölti. Holnap, vasárnap délután ugyancsak a *Leányvásár* kerül színpadra, rendez szereposztásban, rendez esti árrakkal. Pénteken, Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén is lesz délutáni előadás, amely alkalommal *Bokonyi és Kacsóh* népszerű daljátéka, a János vitéz van műsorra tűzve, a jövő vasárnap délutánján pedig a Kis grófot adják, *Feddák Sárival* a fő női szerepben, *Királylyal, Rátkayval, Borossal, Lonczayval, Gerő Idával* és *Krasznayval* a többi szerepben.

Kamurajáték. Ismét erős érdeklődés mutatkozik *Timár Béla* „A munka” című szociális színműve iránt, melyben a főszerepeket *Feld Irén* mellett a *Kamurajáték* legkiválóbb tagjai: *Marosi Juli, Márton Margit, Kapossyó A., Vitéz R., Molnár J., Szentirmay B. és Ritka F.* játsszák. — A Strindberg-est iránt már az első híradásra oly frappáns érdeklődés mutatkozik, hogy a jegyek árusítását már hétfőn megkezdik. Az előadás mindig 6 órakor kezdődik. Ugy „A munka” előadására, mint a Strindberg-estre jegyek a Varszínházban. Bár jegyirodáiban és *Lóhr J.* virágüzletében (Fő-u 1.) válthatók.

Budapesti Színház. Ma, vasárnap két előadás lesz a Budapesti Színházban. Délután — mérsékelt helyárrakkal — *Kéry Klára* fellépésével *Jean Gilbert* remek zenéjü operettje, „A lengyel menyecske” kerül színpadra. Este — rendes helyárrakkal — *Faraó Jenő* és *Feld Mátyás* felette kacagtató „Gróf Schlessinger” című látványos pesti bohózatuk, melynek eddigi előadásai teljesen zsúfolt házak előtt viharos taps és tetszés közepette folytak le. A kitűnő újdonságban *Kornay Bertán, Sántori Paulán,* az átváltozó táncosnőn és 36-ik Rácz Lacin kívül még *R. Szöllösy Rózi, Radó Nelly, Veszprémi, Heltay, Körmeny, Mányoki, Ötvös, Delyné, tevébbé Fekete, Szaboles, Gábor, Szalay, Kleonics, Fenyvessy* és *Török* játszanak főszerepet.

Gyermekszínház. Ma, vasárnap, ezidő utóljára adják *B. Grahmann Károly,* a hírneves gyermekdarabíró a „Telhetetlen hercegnő” című hét lépből álló énekes és táncjátékát. Pénteken, február hó 2-án, ezidőn először kerül színpadra *Feld Aurél* az „Arany hajcska” című látványos mesejátéka *Feld Rózsival* a czimszerepben. A vasárnapi előadásra már délelőtt lehet jegyet váltani a színház pénztáránál. Az előadás 4 órakor kezdődik.

(*) Uj Szinpad. Csöndben, minden előrelátó gondossággal az Uj Szinpad befejezte szervezési és előkészítési munkáját. Társulatát sikerült úgy összeállítani, hogy kulturális és művészeti programját a megszerzett örökkel meg tudják valósítani. Amint már jelentettük, *Forgács Rózi,* akivel kapcsolatban nagy szinpad sikerekre emlékszik a közönség, az Uj Szinpadon fog újra a publikum elé lépni. A társulat eddig szerződött tagjai a következők: *Ju... E... a régi Thália*

Társaság ismert hősnője, *Harmos Ilona,* a Magyar Színház volt kiváló tagja, *D. Huszár Irén,* aki legutóbb a Vígyszínházban a Diákelet főszerepében tűnt fel, *Markovics Margit,* a vidéki szinpadok egyik legünnepeltebb színésznője, *Nagy Margit* és *Saláth Etel,* az Uj Szinpad érdekes fölfedezései, *Garas Márton,* a Thália és a Magyar Színház volt elsőrendű tagja, *Gellért Lajos,* a Thália volt komoly tehetségű tagja, *Harsányi Rezső,* akinek már számottevő sikerei voltak a Vígyszínházban, *Pesti Kálmán,* a szegedi színház jó hírű jellegszíneze, *Antalfy Sándor, Darvas Ernő, Czákó Pál, Pethő Pál* és *Ungváry Kálmán,* valamennyi ígéretes fiatal tagja az új színháznak. Csupa fiatal, megválasztott tehetség, akik közül egyik-másik már megbecsült ismerősei a közönségnek, a kevésbé ismeretek az Uj Szinpad deszkáin fogják bemutatni a talentumukat. Az Uj Szinpad első titkára *Pók Ödön,* második titkára *Vámos Hugó.* Az új színház vezetősége február 24-ére tűzte ki a bemutató előadást.

(*) Magyar koncert. *D. Ligeti Juliska* és *Rózsahégyi Kálmán,* a Nemzeti Színház tagjai egy pompás és kedves ideát valósítanak meg. Február 20-ikán, kedden este a Zeneakadémia dísztermében kizárólag magyar szerzők műveiből irodalmi estét rendeznek. Jeleneteket játszanak, verseket mondanak el, dalokat énekelnek, csupa értékes és nagyértékű produkciót mutatnak be a közönségnek, melynek már régi kedvencei. A magyar koncert külön érdekessége, hogy az egyes programszámokat *Nagy Endre* konferánszai kötik össze. A magyar koncert jegyeit a *Harmónia* árusítja.

(*) Gunyvacsona. „A rablólovag” után következő újdonsága a Magyar Színháznak *Sem Benelli* „La cena delle Beffe” című verses drámája lesz, amelynek *Erdős Renő* fordításában egyelőre „A gunyvacsona” a címe. A darabból hétfőn tartják meg az első próbát. *Márkus László* rendezi a fő szerepeit *Törzs Jenő, Kürthi József* és *Báthori Gizella* fogják játszani.

(*) Ifjusági színház. A Magyar Tanítók Otthona ifjusági színházában (IX., Kinizsy-u. 16. sz.) tegnap a fővárosi árvaházak növendékei részére ingyenes előadás volt. A szegény kis árvák, akik ritkán jutnak ilyen élvezetekhez, kitűnően mulattak a szép műsoron. Vasárnap délelőtt fél tíz órakor az iparos iskolák tanulói részére tartanak előadást, amelyen a fővárosi szociálpolitikai osztályának vezetője, *dr. Wilner Ödön* tanácsos és *Wittinger Gyula* tanácsjegyző is meg fog jelenni. A jövő héten, péntek kivételével mindennap tartanak előadást. Csütörtökön, február 1-én, este fél nyolcz órakor a szülők, tanítók, tanárok és egyéb érdeklődők számára bemutatja a színház igazgatósága az ifjusági színház teljes műsorát, amelyre az érdeklődőket ez uton is meghívják. Ez alkalommal belépődíj nincs. Ruhátrát az egyesület tagoknak 60 fillér, nem egyesületi tagoknak 1 korona.

(*) A magyar képzőművészek *Strobl Alajos* ellen. A Jókai-szoborbizottság egyik ülésén azt határozta, hogy *Strobl Alajos, Gácsi István, Maróthi Géza* és *Tóth István* szobrászművészek között szűkebb pályázatot hirdet. A Magyar Képzőművészek Egyesülete egyik ülésén foglalkozott ez ügyvel és *Strobl Alajos* napirend előtt annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a Jókai-szobor ügyét csakis általános pályázat útján tartja megvalósíthatónak s ő — ugymond — ezt az elvet a szoborbizottság előtt is hangoztatta eredmény nélkül. Ragaszkodott az általános pályázat egyedüli célravezető elvhez, a szűkebb pályázat való részvételt nem fogadta el és erről a szoborbizottságot értesítette is. E felszólalás után a többi szobrász sem fogadta el a szűkebb versenyre való felszólítást. Kijelentették, hogy ők erkölcsi kötelességnek tartják a nekik nyújtott nagy előny mellőzését és úgy ak öz, mint a művészkollegák érdekében az általános pályázat kiírását kérték, a nyilatkozatok után az Egyesület egyhangú határozat alapján a szoborbizottság elnökéhez *Berzevicsy Albert*hez fordult azzal a kérelemmel, hogy hasson oda a bizottságnál, hogy a Jókai-szoborra általános pályázatot hirdessen. Azonban annak dacára, hogy az elnök ur az Egyesület kívánását magáévá tette és ily értelmű indítványt is tett, a szoborbizottság úgy határozott, hogy a szobrot egyenes megbízás útján a bizottság egyik jelenlevő tagjának, *Strobl Alajosnak* adják ki. A Magyar

Képzőművészek Egyesülete ilyen előzmények után az e hó 26-án tartott ülésén a Jókai-szobor ügyével újra foglalkozott és egyhangúlag kimondotta, hogy miután éppen *Strobl Alajosnak* az általános pályázat mellett való szónoklása volt egyik indító oka annak, hogy három pályatársa a szűkebb versenyről lemondott és hogy az Egyesület az általános pályázat érdekében a szobor-bizottsághoz fordult, *erkölcsi lehetetlenségnek tartja, hogy Strobl Alajos az általa hirdettet elvek ellenére a szobor kivételére való megbízást elfogadja.*

(*) Gróf *Andrássy Gyula* a Műcsarnok igazgatójához. Gróf *Andrássy Gyula* titkos tanácsos, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat elnöke, a társulat ezidén megtartott első választmányi ülése egyhangú határozatának az alapján a következő üdvözlő átiratot intézte *Benkő Kálmán* udvari tanácsoshoz, a társulat gyenkékedő igazgatójához: *Méltóságos igazgató ur! Az ezidén megtartott első választmányi ülésünkön végtelen sajnálatunkra ismét nem üdvözölhettük körünkben méltóságodat s hogy az immár hosszú idő után megint nélkülözniük kellett, mindannyian őszintén fájlaltuk. Fájlaltuk, hogy a legszűkebb körben sem volt alkalmunk elismerésünket és hálaikat méltóságodnak leróni társulatunk és a magyar képzőművészeteknek történelmi jelentőségű, felejthetetlenül gyönyörű ünnepe után, amelyek létrejöttében méltóságod nemcsak és rajongó szívének szeretetével párosult, klasszikus bölcsesége és fáradhatatlan munkássága volt az egyik legelső tényező. Fájlaltuk, hogy nem volt alkalmunk erre sem, pedig forrón óhajtottuk volna ott látni méltóságodat azon a ragyogó ünnepen, amelyen dicsőségesen uraikodó királyunkkal az élén az egész nemzet elismeréssel adózott azoknak a férfiaknak, akik oly magasra emelték a képzőművészetünk szent lobogóját, hogy ma már egész Európa látja és csodálja. A zászlótartók közül hiányzott méltóságod s nem övezhették babérral a homlokát. Én itt nem bocsátkozom és nem is bocsátkozhatom azoknak az érdemeknek a felszámolásába, amelyeket a Képzőművészeti Társulat és a magyar képzőművészetek nagygyógyfejlesztése körül méltóságod szerzett, hiszen azok köteteket tennének és mi azokat mindannyian igen jól ismerjük és tudjuk. Csak röviden tolmácsolom úgy a választmány, mint a magam halás elismerését és egyben a választmány, valamint a magam azon hó óhaját, hogy a mindenható adja vissza méltóságodnak mielőbb teljes egészségét, hogy már a legközelebb ismét ott láthassuk a legelső soraiban. Budapest, 1912. január hó 27. Kiváló tisztelettel Gróf *Andrássy Gyula,* elnök*

(*) Igazgatók a moziketsek ellen. Mint értesülünk, *Ludapesti színházigazgatók,* de főként a varieté tulajdonosok körében mozgalom indult meg a moziketsek ellen, minthogy eöben nemcsak a minderöbbsen tapasztalható mozikonkurrencziát látják, hanem mert tiltakozni akarnak a színjátszásnak ilyen módon való becsempészése ellen. Tiltakozni akarnak a mulatók igazgatói az ellen is, hogy míg ők a rendőri engedélyekért naponta 45—50 korona díjat fizetnek, azalatt a mozik rendőri díjak nélkül „szinjátszanak.” A hét folyamán memorandumot akarnak intézni *Boda Dezső* főkapitányhoz eöben a tárgyban s a rendőri díjakon kívül hivatkozni akarnak a tőlük megkövetelt s a moziktól meg nem kívánt rendőri és tüzrendészeti rendszabályokra és rámutatnak arra, hogy miként játszzák ki a moziketsekkel a szabályrendeleteket, és hivatkozni arra, hogy a mozikban szinpadon előszemélyekkel játszani nem szabad. Kérni fogják, hogy vagy terjeszszék ki a törvények rendelkezéseit a moziketsek helyiségeire is, vagy pedig engedjék el nekik a rendőridíjakat.

(*) *Feszty Árpád* kiállítására a Nemzeti Szalonban. *Feszty Árpád* gyűjteményes kiállítását általában nagyszámu közönség látogatja. Tekintettel a nagy érdeklődésre és mivel a közönség egy részének csak délután van alkalmja a kiállítást megtekinteni, a Nemzeti Szalon igazgatósága elhatározta, hogy a jövő héttől kezdődőleg minden kedden és pénteken este 7 óráig tartja nyitva a Nemzeti Szalon kiállítási helyiségeit, vagyis *Feszty Árpád*

Dr. Jules Félix, a belga *Szent-Gertrud* közkórház igazgatója, jelenti: „Az én tapasztalatom szerint a természetesen *Perencz József-keserűviz* a legeslegjobb gyomorerősítő-hashajtók egyike.” — *Kapható* gyógyszerárakban és fűszerkereskedésekben. A szétküldési Igazgatóság Budapestben.

nagyérdemű kiállítása ezeken a napokon villanyvilágítás mellett is megtekinthető.

(*) A Kokoschka-kiállítás bezárása. A Művész-házban rendezett „Neukunst Wien“ bécsi fiatal művészek és Oscar Kokoschka nagyszerű kiállítása már csak vasárnap, a hó 28-áig látható.

(*) Az elhalasztott Petőfi-matiné. A Petőfi-Társaságnak a Lipótvárosi Kaszinóban a holnapi vasárnapra tervezett matinéjét közbejött akadályok miatt elhalasztották. Végleges megállapodás szerint a matiné február 4-én, vasárnap déli fél-tizenkét órakor lesz a Lipótvárosi Kaszinóban.

(*) A Mátyás-templom műremekei veszélyben. A budavári koronázó Mátyás-templom világhíres műremekei, a Lotz Károly és Székely Bertalan falfestményei komoly veszedelemben forognak. A templom jelenlegi fűtésberendezése ugyanis oly tökéletlen, hogy a templom belső világát átmelegíteni nem lehet.

(*) Díjak grafikai művekre. A Magyar Grafikusok Egyesülete és a Magyar Aquarell- és Pastellfestők Egyesületének együttes kiállítása a Nemzeti Szalonval való meg egyezés alapján tavasszal a Műcsarnokban lesz, amelyre a vallás- és közoktatásiügyi minisztérium alakrajzra egy 400 koronás, tájrajzra egy 400 koronás, a könyv-tervezéséhez alkalmazkodó rajzra egy 500 koronás, eredeti metszetre, karcazra, könyvmatra vagy a grafikai művészet egyéb fajtára egy 500 koronás és egy 300 koronás, pastellre egy 500 koronás díjat tűzött ki.

(*) Filharmónia. A VI-ik filharmóniai hangverseny szerdán, január 31-én lesz a Vigadóban Kerner vezetésével Friedmann Ignác zongora művész közreműködésével, a következő műsorrall: 1. Schubert Befejezetlen szimfonia (h-moll); 2. Buttykai „Az ünnepprontók“ szimfóniai költemény; 3. Brahms I. zongoraverseny; 4. Reger „Változatok Hiller Ádám egy vig témájára“ (elsőzör).

(*) Hangversenyek. Méry Béla hangversenyei. Hegedűs Ferenc hegedűművész második és bucsuhangversenyét vasárnap tartja a Royal-teremben a már közölt remek műsorrall. — Yvette Guilbert első estélyét hétfőn tartja a Royal-teremben. A szenzációs művésznő második és utolsó dalestélyét jövő héten hétfőn, február 5-én tartja, ismét a Royal-teremben a következő repant érdekes műsorrall: 16 Női Typus 16 Chansonban. L'Esolière, la jeune fille, la mère, la grande mère, l'amoureuse, la menteuse, la Prudente, la Duiée l'Impatiente, la Peureuse, l'Hyppercrite, la soularde, la fidele, Belle de Nuit, la scoupeuse, le femme. Közben Louis Fleury fuvolaművész Gustave Ferrari zongoraművész szel előadják: Bach e-dur Sonátáját és Georges Enesco Adagio cantabile et Prestoját. Guilbert-szövegkönyv 1 K 20 fill-ért Méry Bélánál kapható. — A párisi Capet-önöséggyes esütörtökön, február 8-án a Royal-teremben Beethoven-estét rendez, amelyen elő fogja adni a következő három vonóséggyest: e-moll op. 18., es-dur op. 127. és e-moll op. 50. — Koenen Tilly, a nagyszerű holland dalénekesnő hétfőn, február 12-én a Royal-teremben rendezi egyetlen dalestélyét a következő rendkívül izlées műsorrall: Brahms: O wüsst' ich doch, Sapphische Ode, Sonntag, In stiller Nacht, Dort in den Weiden, Schubert: Auf dem Wasser, Minde, Hubay: Vater unser, Auf dem Balle; Reger: Mein Traum, Das sterbende Kind; Debussy: De fleurs, Mandoline; Strauss: Verführung, Wiegenliedchen, Ich schwebte, Winterliebe. — Moissi Alexander, a berlini Reinhardt-zínház világhírű tagjának pénteken, február 16-án a Royal-teremben

tartandó egyetlen előadó estélyére már ma a terem nagyobb fele le van foglalva a legelőkelőbb közönség részéről. — Hétfőn, február 19-én a Vigad nagytermében először lép a budapesti közönség elé Donalda Pauline, a londoni Coventgarden Opera világhírű primadonnája, kinek felfedezője néhány év előtt Richter János volt, aki öt először szerepeltette Londonban. Donalda kanadai születésű és tanulmányait Párisban végezte Jean de Reszkenél. Jegyket Hegedűs, Guilbert, Capet, Koenen, Moissi és Donalda estélyeire Méry Béla ad ki.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* A római régi császársági kiállításról. A Nemzeti Múzeum disztermében ma délután nagy közönség hallgatta végig dr. Hampel József régiségtani igazgatónak harmadik előadását a római archeológiai kiállításról.

* Eremhamisítvány-kiállítás. A Magyar Numizmatikai Társulat a saját, valamint tagjai gyűjteményéből kiválasztott régi pénzhamisítványokból igen tanulságos kiállítást állított össze, amely a hamisítás minden módjára kiterjedve, nemcsak a szakban hivatásszerűen működő emberek figyelmét ébreszti fel, hanem élénk érdeklődésre tarthat számot a nagy mértékben megszorított gyűjtőközönség körében. Főképen az ókori magyar és erdélyi érmekek legelterjedtebb és jellegzetesebb hamisítványaival keltenek felvívást. A kiállítást a nagyközönség hétfőn és csütörtökön délután fél hat órától nyolcz óráig tekintheti meg díjtalanul a társulatnak Csepregi-utca 4. szám alatti helyiségében.

* Iparosok Olvasótára. Mártonffy Márton ily című vállalata, mely már eddig is nagy szolgálatokat tett irarosságunk kulturális haladásának, most két igen hasznos és tanulságos új füzetet adott ki. Az egyikben dr. Orel Géza a technológia köréből mond el sok érdekes tudnivalót: az üveggyártásról és történetéről, a papiros gyártásáról és szöves történetéről, a közlekedésről stb. A füzet egyes cikkei nagyon világosan és vonzóan vannak megírva, minden olvasó, de különösen az iparos nagyon sok tanulságot meríthet belőlük. A vállalat másik új füzetében Resofszky Viktor Az asztalos-ság költségvetésána címmel azokat a tudnivalókat foglalja össze, melyekre az asztalosnak, különösen a kisiparosnak költségvetései összeállításánál szüksége van. Népszerűsége alkalmas, praktikus könyv, amely a szerzőnek nagy gyakorlati tapasztalatain alapszik s megbízhatóan tájékoztat minden tárgya köréba tartozó tudnivalóiról. A két könyvet a Lampel R. (Wodianer F. és fia) cég adta ki; az előbbinek ára 60 fillér, az utóbbié 1 korona 20 fillér.

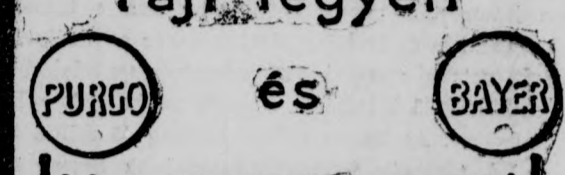
* A Történelmi Társulat pályázata. A Magyar Történelmi Társulat dr. Thaly Kálmán alapítványából nyílt pályázatot hirdet a következő tételre: A magyar nemzet önállóságáért és függetlenségéért vívott küzdelmek története a rákosi országgyűléstől a mohácsi vészig. 1505-től 1526-ig. (Bevezetést Albert király trónra lépésétől a rákosi országgyűlésig.) A pályázatot tervrajz és lehetőleg mutatóvány kíséretében a társulat titkári hivatalába (Budapest, V., Akadémia-utca 2. sz.) 1912. február 29-ig kell beküldeni. A munka tiszteletdíja, beleértve az irói díjat és a nyomtatás költségét 5500 korona, amelyet akkor fizetnek ki, ha az egész munka ki lesz nyomtatva. A 25—30 nyomtatott ívre terjedő mű elkészítésének határideje 1911. december 31-ike.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

◎ Tengerészeti aviatika. Bécsből jelentik: A közös haditengerészet 1913. évi költségvetésében először fog szerepelni egy tétel, a tengeri aviatika czíjára. 25.000 koronát vesznek fel e tételbe s ha a delegációk a hitelt engedélyezik, Pólában repülőteret létesítenek, amely ugyszólván állomáshe-lye lesz a tengerpart védelmére létesítendő aviatikai osztlálynak. A tengeri repülőtelep parancsnokául Klobucsár Viktor sorhajóhadnagy van kizemelve, akinek kinevezése s a terep rendezése után két-három tengerésztsziszt, továbbá négy-öt tengerésztsziszt kiképzést fog nyerni a tengeri aviatikában.

◎ Tilalmazott repülés. A londoni Royal Aero-Club választmánya egyhanguan elfogadta a következő indítványt: „Tilos repülőgépekkel repülni a Themse, vagy a folyó két partja fölött reggatták alkalmánál, vagy olyan esetekben, amidőn sok ember gyűl össze a Themse környékén. E határozat ellen vétőktől megvonják a pilótaengedélyt, vagy esetről-esetre olyan súlyosan büntetik őket, amint azt a Royal Aero-Club éppen jónak látja.“

Minden Purgó szemcsén rajt legyen

!Vissza az ufánzattal!

TANÜGY.

= Négyessy László válasza. Dr. Hajdu Tibor pannonhalmi főpátnak a lapok mai számában megjelent nyilatkozatára Négyessy László, az Országos Középiskolai Tanáregyesület elnöke a következő válasz közvételére kérte fel lapunkat:

Meg kell erősítenem Hajdu Tibor főpát ur mai nyilatkozatának azt a pontját, hogy aradi pohárköszöntőmnök a benzés tanárookra vonatkozó része is, egy aradi hírlapiró téves tudósítása következtében, hibás szövegben jelent meg és le vagyok kötelezve a főpát ur iránt, hogy nyilatkozatában hiven adta vissza azt, amit én Aradon mondtam, s amit magam nem voltam jogosítva részletező helyreigazítással a nyilvánosság elé vinni. Mondtam ezt abban a gondolati keretben, hogy a tanárságban támadt ellentétek nem lehetnek véglegesek. Egyfelől a legjobb tanári gárdának a zöme, melyet destructivnak kezdtek híresztelni, legutóbb, egy tudományos egyesület szervezésekor, nagy morális jelentőségű bizonyosságát adta annak, hogy minden egyházellenes, vagy akár papellenes czélat távol áll tőle, mert minden elfoglaltságtól menten, személyi érdemek alapján egyhangulag vezető állásba emelt egy paptanárt, akinek a kilépést péskor exponált szerepe volt; másfelől pedig biztató jelek szerint a kilépést megindító benzés rend sem fog elvben elzárkózni az elől, hogy bizonyos adott esetben, melyet forrásomhoz hiven megjelöltem, a magyar tanárság nagy egysége érdekében a tanáregyesületbe visszatérjen. Ugy látom, hogy a főpát ur nyilatkozata megerősíti ezt a fentartásokkal kifejezett véleményemet. A nyilatkozatnak a világi tanárokkal való junktimra vonatkozó része tárgyaltan, mert általánosságban senki sem mondta, hogy a kilépést világi katolikus tanárokat nem fogadnók örömmel vissza. Remélem, a közérdek minden félreértést előbb-utóbb kiküszöböl.

= A pozsonyi egyetem neve. Pozsonyból táviratozzák: Még a mult év novemberében, amikor köztudomásúvá lett, hogy Poosony egyetemét kap, mozgalom indult meg a városban, hogy néhai Erzsébet királyné nevével nevezék el. Ujabbán száznál több törvényhatósági bizottsági tag nyújtott be indítványt a legközelebbi városi közgyűléshez, hogy intézzen a közgyűlés a kormány útján feliratot a királyhoz, azzal a kérelemmel, hogy a pozsonyi egyetem a Magyar Királyi Erzsébet Tudomány-Egyetem nevet viselhesse.

= A székesfővárosi igazgatók gyűlése. A székesfőváros mindenfajta iskolájának igazgatói közös megállapodással elhatározták, hogy ma, szombaton nagygyűlést tartanak a Saskör nagytermében. Mint értesítenek bennünket ezen gyűlést február 10-ére halasztották, hogy sikere még biztosabb legyen. A gyűlés főpontja az iskolák biztoserőbb adminisztratív vezetése lesz. Praktikus sablonokat akarnak keresni, hogy az igazgatók egymással hivatalos dolgokban könnyebben érintkezessenek. Semmi valószínű alapja nincs tehát azon híreknek, mintha az igazgatók a tantestületek fölött való jogaiknak kiterjesztését firsziroznák, avagy a tanítók-tanárok jogait akarnák kisebbiteni. Sőt a tanérek érdekeinek óhajtanak külön állásfoglalással nagyobb súlyt kölcsönözni.

= Tanítók gyűlése. A Budapesti Tanítótestület VII. kerületi köre szombaton délelőtt tartotta közgyűlését Sándor Péter elnöklésével a Murányi-utcai iskolában. A munkaiskola kérdése körül Zimmermann Kornél előadó és Zsigány Zoltán közt igen heves szövíta fejlődött ki, amelyben az elnök, Udvardy Aladár, Szerényi Mór, Kemény Simon, Róza Ignác, Székely János és Perényi Mór vettek részt. A közgyűlés arra a véleményre jutott, hogy a munkaiskola ügye még nincsen teljesen előkészítve, s addig is, míg megvalósítható, a nyolcz osztályú népiskola sürgős felállítását fogják követelni.

FŐVÁROS.

(A városi villamos vasut új vonalai. A főváros szerdai közgyűlése fogja tárgyalni a városi villamos vasutársaságnak általunk már részletesen ismertetett programját, melyben a társaság új vonalakra és budai relációkra kér engedélyt. A tervbe vett új vonalak 112 kilométer terjedelműek. Ezek közül 86 kilométer Pesten, 26 kilométer Budán épülne. Az összes építési költség 45 millió korona. A társaság jelenlegi vonalainak hossza 101 kilométer. Az új vonalakra a társaság ötvenéves új koncessziót kér, akkép, hogy a mestani szerződését az új szerződéssel egységesítsék. A társaság kérelmével már foglalkoztak a szakbizottságok is, valamennyi kedvezően nyilatkozott a nagyszabású tervről s a tanács azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a kérdés gyors elintézése végett a pénzügyi és a közlekedésügyi bizottság 20-20 tagjából alakítandó vegyes bizottsággal tárgyalassák le a tervezetet s a bizottság véleménye alapján döntson a közgyűlés.

(Közgyűlés. A főváros törvényhatósági bizottsága szerdán, e hó 31-én rendes közgyűlést tart, melynek napirendjén a következő fontosabb tárgyak szerepelnek:

Az üresedésben levő egy árvaszéki elnökhelyettesi, egy árvaszéki ülnöki, két tanácsjegyzői és egy tisztviselői állásnak, továbbá különböző bizottságokban megüresedett tagsági helyeknek választás útján való betöltése; a budapesti villamos városi vasut r.-t. által tervezett új vonalak engedélyezése ügyében a tárgyalások megindítása; a Damjanich-utcai és Podmaniczky-utcai vágányra vonatkozó területhasználati szerződés jóváhagyása; a budapesti villamos városi vasut r.-t. Baross-utcai és keleti pályaudvari vonalának összekötésére tervezett új vonal engedélyezése; a budapesti villamos városi vasut r.-t. által a kispesti állami munkástelephöz tervezett vonalnak engedélyezése; a Lánchíd elzárása folytán teendő intézkedések; a máv. pályaudvarainak rendezése ügyében tett tanácsai előterjesztés; a máv. utszintbeli keresztvezéseinek kiküszöbölése; a hatósági árverési csarnok; az ujonnan tervezett tüdőbeteg-kórház; a pedagógiai szeminárium tanfolyamabileumi díjből a szobrászművészeti szakot megíleumi díjből a szorászművészeti szakot megíleumi díj odaítélése. A tárgysorozatnak 34 pontja van.

(Az Erzsébet-hídi villamos. A krisztinavárosi érdekeltség küldöttsége tiszteltet ma délelőtt dr. Bárczy István polgármesternél dr. Szében Antal orsz. képviselő vezetésével. A küldöttség megkérte a polgármestert, hogy a hadnagy-utcai és mézváros-utcai villamos vasuti vonalat a városi vasut útján az Erzsébet-hídon át sürgősen építsék ki, még pedig oly módon, hogy ez a vonal a városi villamos vasut Wesselényi-utcai tervezett vonalával szerves összefüggésbe kerüljön. A polgármester azt felelte a küldöttségnek, hogy ebben a kérdésben könnyű a helyzete, mert ő is ugyanezen az állásponton van. Tekintettel arra, hogy a Lánchídot nemokára elzárják és így gondoskodni kell a forgalom levezetéséről, maga is sürgősnek tartja az ügyet. A kérdés megoldását a Tabán szabályozása is előmozdítja, mert a Tabánban már előre kijelölik a fő utvonalakat és költségkímélés szempontjából előre lefektetik az utakon a sineket.

(Fogalmazók új beosztása. A polgármester rendeletet adott ki, amellyel Czibor Gyula tanácsjegyzőt (VI. ker. előjáróság) és dr. Lobmayer Károlyt (VIII. ker. előjáróság) kölesönösen áthelyezte. Dr. Szalay Lajos fogalmazót a III. ker. előjáróságtól a VI. ker. előjárósághoz. Dr. Tompó József segédfogalmazót a II. ker. előjárósághoz. Gassi Benő fogalmazót a III. ker. anyakönyvi hivatalhoz. Vanka Sándor fogalmazót a III. ker. anyakönyvi hivatalhoz. Vaszary Gábor fogalmazót a V. ügyosztályba. Balogh Hugó fogalmazót a XI. ügyosztályba. Dr. Buczászky Bertalan tanácsjegyzőt a VII. ügyosztályhoz helyezte át s azonkívül még számos kisebb áthelyezést rendelt el.

(Jelölések. A belvárosi bizottsági tagok mai értekezletükön árvaszéki elnökhelyettesé Morlin Imrét, ülnöknek Hámory Zoltánt, másodosztályú tanácsjegyzőknek Kiticsán Miklóst és Károlyi Józsefet, tisztviselőnek dr. Laky Árpádot jelölték.

(Válasz interpellációkra. A legközelebbi közgyűlésen Rényi Dezső tanácsos válaszolni fog a villamos vasuti szabadjegyek ügyében, Déri Ferenc tanácsos pedig az iskolaorvosi intézmény ügyében előterjesztett interpellációra.

(A fővárosi vállalkozók cégjegyzése. A kislakások és iskolák építésére felügyelő bizottság legutóbb Krátky János tanácsos elnöklésével tartott ülésén Zilahi Kiss Jenő fogalmazó bejelentette, hogy a kiírt munkákra beadott pályázatokhoz a pályázók cégek nem csatolják cégjegyzői igazolványukat, holott ezt a közszállítástról szóló szabályrendelet megköveteli. A szabályrendelet értelmében ezeket a hiányosan fölszerelt ajánlatokat vissza kellene utasítani. Az elnöklő tanácsos kijelentette, hogy a vállalkozókat fel fogja hívni igazolvány csatolására, kérte azonban a bizottságot, hogy nyilvánítsa vélekedését a fölvetett kérdésben. Több fölszólalás után a bizottság végül abban állapodott meg, hogy egyes esetekben, ha szükségét látja, a cégjegyzői igazolványnak utólagos betérjesztését fogja kérni a vállalkozótól.

Mulatságok.

(Medikus-táncestélye. A medikus-bál nemcsak az, hogy az Orvostanhallgatókat Segítő Egyesülete javára minél több pénz jusson egy kedves mulatság nyomán. A rendezőket áthatotta e tudat és a legmesszebbmenő körültekintéssel járt el a rendezésben, hogy az erkölcsi és anyagi haszon minél nagyobb legyen. A Royal foyerje ragyogó pompában díszlett, benna sűrűforog az érkezők megszámlálhatatlan raja. Gyönyörű toillettek, ragyogó ékszerek, szőke-barna hajdíszek, villogó, beszélő leányszemek élénkítik a képet. Fürge rendezők vezetik fel az érkező lányokat és fél tizkor már együtt van az egész társaság. A hatalmas terem a szorongásig megtelt. Radics Béla rázendített a pompás csárdásra: „Hallod rózsám, Katika, kelle doktor, patika...”, a fiatalok ropogós csárdásba fogtak. Forró volt a hangulat. A mai bál méltó a tavalyihoz, sőt sokban felülmúlja. A jótékony célra esinos összeg jutott, különösen sok a felülfizetés. Hainiss Elemér elnök, Szukováthy Imre, Schmidt Albin, Grosz Géza a rendező-bizottság élén szép sikerrel fáradoztak és elite közönséget gyűjtöttek össze.

A háziasszonyok névsora: Angyán Béláné, Bókay Árpádné, Diescher Ferenczné, Dirner Lajosné, Donogány Zakariásné, Elischer Gyuláné, Fenyvessy Béláné, Grósz Emilné, Hainiss Gézáné, Horváth Mihályné, Hódossy Gidáné, Janny Gyuláné, Illyés Gézáné, Kopits Jenőné, Kéty Lászlóné, Lénárd Zoltánné, Nagy Emilné, Poor Ferenczné, Preisz Hugóné, Pákozdy Károlyné, Rejtő Sándorné, Rácz Istvánné, Rihmer Béláné, Sass Istvánné, Scipiades Elemérné, Szabó Józsefné, Szontagh Félixné, Tangl Ferenczné, Torday Ferenczné, Vály Ernőné, Vámosy Zoltánné, Wallheim Béláné, Wein Manóné, Windisch Ödöné, Wenhardt Jánosné.

Notabilitások: dr. Fröhlich Izidor, dr. Tangl Ferencz dékán, dr. Kolozsváry Endre min. tanácsos, Balázs György altábornagy, Lázár Pál udvari tanácsos, dr. Turcsa János főorvos, Kun Béla miniszteri tanácsos, Lórencz Róbert vezérőrnagy, Kónya József miniszteri tanácsos, Vértési Weisz Ernő altábornagy, dr. Herczel Manó, dr. Tellyesniezky Kálmán, dr. Buchböck Gusztáv, dr. Bárony János, dr. Dollinger Gyula, dr. Generisch Antal, dr. Moravcsik Ernő Emil, dr. Janny Gyula, dr. Schaffer Károly, báró Korányi Frigyes dr., dr. Kuzmik Pál, dr. Hoór Károly, dr. Grósz Emil, Preisz Hugó, dr. Réczey Imre, dr. Baecker József, dr. Lénárt Zoltán, dr. Poór Ferencz, dr. Juba Adolf, dr. Rottmann Ármán, dr. Tauszk Ferencz, dr. Hasenfeld Artur, dr. Németh Ödön, dr. Winternitz M. Arnold, dr. Hainiss Géza, dr. Ottawa Ignác, dr. Wein Manó, dr. Szily Adolf, dr. Baumgarten Egmond, dr. Györy Tibor, dr. Prochnov József, dr. Horhalt Károly, dr. Herzog Ferencz, dr. Pólya Jenő, dr. Reiner Béla, dr. Stiller Bertalan, dr. Szabó József, dr. Donogány Zakariás, dr. Hudovering Károly, dr. Terray Pál, dr. Donáth Gyula, dr. Borszék Károly, dr. Horváth Mihály, dr. Pauncz Márk, dr. Krompecher Ödön, dr. Dieballa Géza, dr. Hüttl Hümér, dr. Minnich Károly, dr. Wenhardt János, dr. Tngel Károly egyetemi tanárok és magántanárok.

Asszonyok: Barezén Gyuláné, Burger Károlyné, Bossits Jánosné, Balás Györgyné, Baecker Antalné, Badies Ferenczné, Eberhardtné Emmy, Fittler Dezsóné, Gollvitz Sándorné, Hainiss Sándorné, Haranghy Sándorné, Hegyi Istvánné, Jalsoviczky Gézáné, Kolozsváry Endréné, Kónya Józsefné, Klingler Hugóné, Kuzmik Pálné, Kelety Istvánné, Kraussné Kreyer Vilma, Kun Béláné, Kanka Henrikné, Lázár Pálné, Lorentz Róbertné, Nutterdorfer Lajosné, Plopu Györgyné, Pecz Árminné, Posgay Miklósné, Ruszter Györgyné, Rósa Imréné, Raics Milosné, Schön Istvánné, Schack Béláné, Schön Rezsóné, Szurmák Rezsóné, Szekke Árpádné, Szénássy Béláné, Sziebenliszt Gyuláné,

Sztojkovits Tivadarné, Szentgyörgyi Lajosné, Turcsa Jánosné, Troján Antalné, Wack Keresztélyné, Kossuth Árpádné, Wilfinger Sándorné, Szigetváry Gézáné, Vértessy-Weiss Ernőné, Janser Gézáné, Ketényi Kálmánné.

Leányok: Barezén Rózsika, Burger Gröly, Bossits Böske, Balás Ida, sumi Bartsch Emma, Baecker Margit, Badies Juczika, Berzsenyi Annuska, Dubraviczky Mariska, Dulovics Rózsika, Farkas Mariska, Fittler Edith, Gyurits Sárika, Gollvitz Mariska, Hainiss Dusy, Hamvai Ilorika, Horváth Paula, Horváth Vilma, Haranghy Lolly, Hegyi Olga, Halász Margit, Janny Gizi, Jalsoviczky Irén, Jalsoviczky Margit, Kolozsváry Böske, Kónya Steffike, Klingler Dóra, Kuzmik Margit, Kelety Margit, Kun Anny, Kanka Miczi, Lázár Margit, Lorenz Irmá, Mitlerdorfer Aliee, Plopu Déliá, Pecz Erika, Pecz Györgyi, Pákozdy Sárika, Posgay Rózi, Ruszter Edith, Rósa Margit, Raics Zóra, Raics Náda, Schön Margit, Schack Manka, Schön Emmy, Sziebenliszt Ilonka, Sztójkovits Olga, Szentgyörgyi Eta, Sztupjár Terka, Tangl Hertha, Jocheerne Miczi, Jocheerne Maneci, Turcsa Léda, Turcsa Margit, Troján Aranka, Wein Olga, Wack Biri, Kossuth Ilona, Kossuth Margit, Wilfinger Giza, Szigetváry Margit és Ilonka, Vértessy-Weiss Angela, Janser Mariska, Ketényi Irma és Teda, Sass Margit.

(A tisztviselői kaszinó estélye fényesen sikerült. Az óriási terem teljesen megtelt magas rangú katonatisztekkel, családtagjaikkal, de sok előkelő civilvilág is résztvett a mulatságon.

(A dohánygyári dalkör ma este nagyszámú közönség jelenlétében a Katolikus Körben jól sikerült mulatságot rendezett, melynek jövedelme a dalkör saját pénztára javára esett.

(Pénzüntézeteki tisztviselők estélye. A pénzüntézeteki tisztviselők is ma tartották meg évenként szokásos estélyüket. A Lloyd disztermét teljesen megtöltötte e bál közönsége.

(A felsőipariskola táncestélye. A tisztviselői kaszinójában esinos mulatságot rendeztek a felsőipariskolai hallgatók. A mulatság jövedelmét a segítő-alap javára fogják fordítani.

(A Saskör házi estélye. Pompásan sikerült házi estélyt rendezett a Saskör, amelyet ma este saját palotájának földszinti disztermében tartottak meg. Családi jellegű volt a mulatság, de hangulatban annál gazdagabb.

(Tüzoltó-mulatság. A Máv. gépgyár tüzoltótestülete, a csepeli löszgyár tüzoltótestülete zenekarának közreműködésével, február hó 3-án, a létesítendő „Tüzoltó Otthon“ javára műkedvelői előadással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez a Máv. gépgyár nagytermében. (X., Golgotha-utca 3.). Az előadás keretében színterület Gardonyi Géza „Az új lámpás“ című színdarabja.

EGYESÜLETEK.

(Felolvasás a Lipótvárosi Társaskörben. A Lipótvárosi Társaskörben ma este díszes közönség előtt, amelynek soraiban a hölgyvilág is nagy számban volt képviselve, dr. Viroslak Viktor főorvos előadást tartott „Életmentés és első segítségnyújtása“ czímen. A tanulságos és érdekes előadást a közönség mindvégig a legnagyobb figyelemmel hallgatta és az előadót zajosan ünnevelte.

(Kaszinók közgyűlése. Holnap, vasárnap tartja az ország két legelőkelőbb kaszinója, a Nemzeti Kaszinó és az Országos Kaszinó közgyűlést. A Nemzeti Kaszinónak délelőtt 11 órakor, az Országos Kaszinónak pedig délután 4 órakor lesz az ülése. Az Országos Kaszinó közgyűlést este félkilenc órakor társasvácsora követi, amelyen előreláthatólag Wekerle Sándor, a Kaszinó igazgatója fel fog szólni. Felsőszólását nagy érdeklődéssel várják a kaszinó tagjai. A Nemzeti Kaszinó szokásos Széchenyi-lakomáját a jövő vasárnap, február 4-én tartja, amelyen az ünnepi beszédet a Széchenyi-serleggel kezében, dr. Berzevitz Albert mondja.

(A Pesti Izr. Nőegylet Herzl Antalné elnök elnöklése mellett legutóbb tartott választmányi ülésében jelentős tételt az egyletnek a lefolyt három hónapban kifejtett tevékenységéről. Elhatározták, hogy az egylet sokoldalú ténykedése érdekében évente rendezni szokott jótékony célú elita álarozos bál az idén farsang-vasárnapon, f. é. február 16-án tartassék meg, mely alkalmából a jegyelárusítás ezttal is kizárólag az egylet pártfogóihoz intézendő írásbeli felkérés útján eszközöltessék.

**BELATINY
PEZSGO**

SPORT.

() **Amerikai evezős-tréner Budapesten.** Az „Előre” Evezős-Egylet választmánya elhatározta, hogy ez évben már az aktív versenyzés terére lép s az ideai regattákra elküldi juniorjait. E terv végrehajtására már minden intézkedést megtett. Mindenekelőtt széleskörű pályázat alapján szerződtette *F. A. Pagels* kiváló amerikai tréner, a newyorki egyetem trénerét, aki működését az egyletnél márczius 15-én kezdi s az egylet kötelékében szeptember 15-ikéig marad. *Pagels* nemcsak egyénileg kitünő evezős, hanem elméletileg is a legképzettebb szakemberek egyike, aki rendszerint egy külön tanulmányban irodalmilag is értékesítette. *Pagel* egy külön rendszerrel fog dolgozni Budapesten s az „Előre” ezért már *Pagels* módosításaival meg is rendelte Londonban, Siemsnól az új versenyhajót. A klub tagjai nagy várakozással tekintenek az új amerikai tréner működése elé, mert *Pagels* nemcsak a versenyzőket, hanem az összes tagokat is egy egységes stílusra fogja tanítani s egész nap a tagok rendelkezésére fog állni. Ezért is szerződtette az egylet választmánya a tréneret 25 hétre. Az egyletben egyébként pezsgő élet uralkodik, nagyban készülődnek a minden évben fényesen sikerült „Előre bálra”. Az egyletnek tennispályája is lesz, ami szintén hozzá fog járulni ahhoz a kényelemhez, amit a Margitszigeten álló kellemes hajóház nyújt a tagoknak. Most folynak az egyletben a jelentkezések azokra a tagsági helyekre, amelyeket az egylet választmánya az 1912. évre megállapított. Még megemlítjük, hogy a most érkező angol hajókkal együtt az egyletnek 22 hajója van.

() **A vasárnapi labdarugó-mérkőzések.** A hivatalos tavaszi szezon csak február 2-án kezdődik, de már vasárnap az összes csapatok komoly tréninget tartanak. Az illó-úti pályán a Ferencvárosi Torna-Club szerepel az idén először nyilvánosan és teljes első csapata a Budapesti Egyetemi Atlitika Clubbal játszik. A mérkőzést a FTC nagyon nagy fölényvel fogja megnyerni, de valószínű, hogy a szép játékra fogja fektetni a fősúlyt a csapat. Előzőleg a 33-as Football-Club játszik barátságos match keretében a Budapesti Torna-Clubbal. A két csapat utolsó találkozásakor a 33-asok 3 : 2 arányban győztek, most valószínűleg az eldöntetlen eredmény várható. A Magyar Testgyakorlók Köre első csapata a Nemzeti Sport-Clubbal treniroz a népszínpad pályán háromnegyed 3 órakor. A bajnokságnak jelenleg második és harmadik helyén szereplő csapatainak találkozása rendkívül érdekessé ígérkezik és egy heves, mindvégig fair mérkőzésre van kilátás. Mindkét csapatnak nagy technikai játékosai vannak és csak a jobbik csapatot fogja a győzelmet megszerezni az egyik csapatnak, amely valószínűleg az MTK lesz. Előzőleg az Újpesti Torna-Egylet játszik barátságos matchot a Budapesti Testgyakorlók Körével. A millenáris pályán a vasárnap egyetlen hivatalos bajnoki mérkőzés kerül eldöntésre a Terézvárosi Torna-Club és Törökvis Sport-Egylet között *Hajós József* bíraskodása mellett. A múlt szezonból még lejátszandó bajnoki match (amely egy igazolatlan játékos miatt fog lefolyni), győztesét az TTC-ben látjuk. Előzőleg a Pénzügyi csapatok játszanak egymással.

() **A Magyar Automobil Klub új titkára.** A királyi Magyar Automobil-Klub igazgatósága tegnapi tartotta az évi első igazgatósági ülését. A megválasztott titkári állásra *Pivny Béla* kereskedelmi miniszteri kir. mérnököt választották meg. A kocsijelvény pályázat első díját *Kandó László*, a második és a harmadik díjakat *Helbing* iparművész *Kovács Elemér* ügyvéddel nyerte meg. Elhatározta továbbá az igazgatóság, hogy új automobil-túra térképeket fog kiadni, amelyek már a tavaszi szezon megkezdésekor meg fognak jelenni.

() **A BTC. tornaversenye.** A Budapesti Torna Club bajnoki tornaversenye vasárnap este 6 órakor kezdődik a club Markó utcai tornacsarnokában. A nagyszabású programon Budapest tornász-bajnokságával hét szám szerepel, még pedig a bajnokság nyújtón, korláton, levon és gyűrűhintán; ifjúsági verseny korláton és nyújtón; kezdők versenye korláton és haladók versenye nyújtón és végül heles minta csapatverseny nyújtón. A versenyek előtt szabaddagorlatok lesznek, amelyekben épp úgy, mint a bajnoki versenyeken részt vesz a stockholmi olimpiára készülő teljes tornászgárda.

TÖRVÉNYSZÉK.

s Rónay Kamill nyugalomban. A pestvidéki királyi büntető törvényszék ősz elnöke, *Rónay Kamill* királyi kuriai bíró néhány nap mulva elhagyja a bírói széket, amelyben sok évtizeden keresztül érdemekben gazdag munkát végzett. *Rónay Kamill* túl a nyolcvanra, eltávozik díszes helyéről, nyugalomra vágyva, de még mindig erejének teljességében. Utolsó aktáit intézi most el, hogy rendben átadja hivatalát utódjának. A kombinációk természetesen már megindultak és ezekből főleg két név vált ki: *Dr. Halász Lajos* budapesti főügyész-helyettes és *Bánó József* táblabíró, tanácselnök a pestvidéki királyi büntető törvényszéken.

s A közigazgatási bíraskodás reformja. A közigazgatási bíróság *Wlassics Gyula* elnöklésével ma délelőtt tartotta az évben első ülését. *Wlassics Gyula* elnök hosszabb beszédet mondott, amelyben köszönetét és elismerését fejezte ki a bírói karnak mult évi odaadó munkásságáért. Meleg szavakban emlékezett meg a bíróság két elhunyt tagjának, *Tóth Dezsőnek* és *Végh Odőnnak* érdemeiről és indítványozta, hogy emléküket jegyzőkönyvben örökítsék meg. Rámutatott a folyton szaporodó ügyforgalomra, különösen arra a nagy arányú munkatöbbletre, amelyet az új adótörvények teljes életbeléptetése fog okozni. De ezenkívül — ugymond — a modern állam céljainak mind szélesebb körre terjedése azt eredményezi, hogy az egyes az állammal szemben mindig nagyobb bírói védelemre szorul. A rendőrállam idejét rég föl-váltotta a jogállam, ezt pedig a kulturállam, amelynek most már oly társadalmi és kulturális tevékenységi köre van, amiről a mult században még szó sem lehetett. Ez az intenzív tevékenység mélyen belenyúl az egyesek életébe és érdekükébe és így természetesen, hogy az egyesek és a köz érdekei közt a konfliktusok folyton szaporodnak. Ez aztán azt eredményezi, hogy törvényhozási uton mindig több és több ügyet utalnak a bíróság hatáskörébe. Az egyfoku érdemben döntő közigazgatási bíróság rendszere azonban a bírói védelem elkerülhetetlen kiterjesztésének igényeit alig lesz képes kielégíteni és azért minél előbb szükséges lesz a középfoku közigazgatási bíraskodás szervezetről úgy gondoskodni, hogy bizonyos apróbb ügyek már ott végleges elintézés nyerjenek. Bejelentette beszéde során a teljes ülésnek, hogy a szükségesnek talált reformokra nézve a kormány felhívására legközelebb előterjesztést is tesz a kormánynak.

s Balogh bíró afférje. Szabadkáról táviratozók: A Haverda-pörből ismert *Balogh Béla* törvényszéki bírónak kinos afférje volt. Egy telekkönyvi ügyben zárgondnok kirendeléséről volt szó. *Balogh*nak aggodalmi voltak a *Tordai* Izsó ügyvéd által propenált zárgondnok megbízhatóságát illetőleg s helyszíni tárgyalást tűzött ki a megbízhatóság megállapítására. Az ügyvéd megjegyezte, hogy elég lett volna az ügyfelet végzéssel utasítani, hogy igazolja a zárgondnok megbízhatóságát. Erre *Balogh* haragosan felszólította az ügyvédet, hogy vagy kérjen bocsánatot vagy távozzék. Az ügyvéd meglepetten mondotta, hogy nem volt sértő szándéka, nincs miért bocsánatot kérnie.

— Távozzék! kiáltott rá ismét a bíró, ezután szolgálkért kiáltott, hogy eltávolítsa *Tordait*. *Tordai* hamar eltávozott s a törvényszéken bejelentette az inzulust. Jelentést tett továbbá az ügyvédi kamarának is.

s Ügyvédjelöltek mozgalma. A képviselőházban tárgyalás alatt levő egyes igazságügyi szervezeti és eljárás szabályok módosításáról szóló törvényjavaslat tudvalevőleg az ügyvédjelöltekre nézve sérelmes intézkedéseket tartalmaz. Ujabbán egy módosítás terve került fel, amely mellett, hogy az igazságügyminiszter álláspontját nem érinti, minden jogos és méltányos érdeket kielégíteni látszik. Ez abban állana, hogy a bejegyzett ügyvédjelöltek, kik a folyó egyetemi tanévben 1912. július 1-ig a jogi doktorátust megszerzik, az eddigi jogszabályok szerint tehetik le az ügyvédi vizsgát. Eben az ügyben az ügyvédjelöltek országos egyesülete ma ifj. *Nagy Dezső* elnöklésével értekezletet tartott, amelyen kimondták, hogy a fentemlített tervet macukává teszik.

s A kliens pénze. Az aradi ügyvédi kamara fegyelmi választmánya *dr. Fényes Kálmán* fiatal aradi ügyvédet három hónapra fölfüggesztette, mert klienseinek pénzét megtartotta. *Fényes* fölébegett a Kuria fegyelmi tanácsához, amely az ítéletet megerősítette.

s A téglacsalók bűnügye. A leleplezett téglacsalók bűnügyében *dr. Kendi Elemér* vizsgálóbíró ma délelőtt hallgatta ki *Bród Ernő* téglagyár-igazgatót és *Frank Bernát* nagyfuvarost. A kihallgatás után mindkettő ellen elrendelte az előzetes letartóztatás fentartását csalás bűntette miatt a kiszabandó büntetés nagyságára való tekintettel. A vizsgálóbíró határozata ellen ugy *Bród Ernő*, mint *Frank Bernát* felfolyamodást jelentettek be és védelmükkel *dr. Vázsonyi Vilmos* és *dr. Salusinszky Gyula* ügyvédeket bízták meg. Ma délelőtt kísértette át a rendőrség a téglacsalások ügyében utólag letartóztatott *Eisler Vilmost*, *Frank Bernát* vejét és *Udvardy Ferenc* rakodót. Ezeket a vizsgálóbíró csak a holnapi napon fogja kihallgatni.

s Izgalom a járásbírószéken. Pécsről jelentik: *Halvax Ödön* albiró tárgyalótermében izgalmas jelenet történt. *Zidasics Józsefné* egy becsületesértési perben vádlottként állott a bíróság előtt. Amikor a vádat fölolvasták előtte, fölkiáltott:

— Nem igaz!

Aztán eszméletlenül rogyott össze. A bíróság értesítette a hatósági orvost, aki az eszméletét vesztett asszonyt a kózkórházba szállíttatta.

s Téglagyárosok és a munkásbiztosító. Szabadkáról jelentik: Amióta az ipari munkások balesetbiztosításáról szóló 1907. évi 19. t.-cz. életbe lépett, állandó volt a surlódás a téglagyárosok és a Munkásbiztosító Pénztárak között. A szabadkai Kerületi Munkásbiztosító Pénztár egy alkalommal a közte és a téglagyárosok közt fölmerült vitás ügyet a kereskedelemügyi miniszter elé vitte, aki kimondotta, hogy a téglagyárosok, az akkordmunkások az ugynevezett asztalfőnökök mellett alkalmazott segédmunkásokat is kötelesek bejelenteni a pénztárnál. A szabadkai Munkásbiztosító és Balesetbiztosító Pénztár a miniszternek eme országos jelentőségű elvi határozata alapján visszamenőleg négy évre kirótt a téglagyárosok be nem jelentett munkásai után mintegy 20.000 korona járulékot. A téglagyárosok a rendes bíróság elé vitték az ügyet, de azok is, így a szegedi kir. tábla is magáévá tette a miniszter álláspontját és kimondva a téglagyári segédmunkások biztosítási kötelezettségét, a Munkáspénztárnak a 11 téglagyárosról követelt 20.000 koronáját jogerősen megítélte. A téglagyárosok most gyűlést tartottak és elhatározták, hogy ügyüket a parlamentben fogják szövevé tétetni.

s Öngyilkosság a Csillag-börtönben. Szegedről jelentik: *Márkus Mihály*, a csillagbörtön földszintes cellájának őre, ma reggel, amikor rendes ellenőrző sétáját végezte a börtön folyosóján, az egyik ezella kémlelő lyukán betekintve rémüléssel látta, hogy a rab az ablakrácsra akaszta mozdulatlanul magát. Azonnal föllármázta a személyzetet, betörték a cellába, levágták az öngyilkost. A személyazonosság megállapításánál kiderült, hogy az illető *Nagy János* emberölésért 4 évi börtönre ítélt szegedi földműves, aki még a börtönben is összeférhetetlen természetéről vált híressé. Állandóan csivakodott öreivel, szófogatatlankodott és legutóbb megtagadta a mosókonyhai munkában való részvételt. Emiatt az engedetlensége miatt megbüntették, elkeseredésében a lepedőjéből kötelet csavart és ezzel kötötte fel magát az ablakra. Mikor levágták már alig volt benne élet. A börtön igazgatósága szigoruan titkolta az öngyilkosságot, de a hír mégis kiszivárgott.

s Hamisjátékosok Szegeden. Szegedről jelentik: *Kaufmann* Izsák budapesti automobilgyáros az őszszel leküldötte Szegedre *Rosenthal* Jacques nevű jeruzsálemi származásu ügynököt, aki ott hamis roulette gépeket árusított, illetőleg adott ki bizományba. A gépeket több kávéházban és vendéglőben használatba is vették és a rendőrség egy razzia alkalmával leleplezte a játékbándákat. *Rosenthal*, aki zenész órák árusítása címén kért engedélyt a házalásra, ma vona felelősségre *Gömörny Andor* járásbíró tiltott szerencsejátékért. Vele együtt 27 szegedi kávé, pinczér, vendéglős és felirónó került a vádlottak padjára, akik mind játszottak és vesztek a hamis masinákon. Mivel a vádlottak között sok fiatalok is van, ma el kellett napolni a tárgyalást és a vádlottak egy részét gyermekbírószék elé utasítani. A vádlottak padjára kerül *Osvald* párisi származásu roulette-gyáros, aki a hamis gépeket készítette. A mai tárgyaláson sem *Kaufmann*, sem *Osvald* nem jelent meg és így legközelebb elővezetik őket.

A kitünő ízű és étvágygerjesztő

Szaplonczai korona gyógyviz
 páratlan hatású az összes hurutos bántalmaknál. Kapható
Brázay Kálmán cégnél
 Budapest, VIII., Baross-u. 43.

KÖZGAZDASÁG.

A Hazai Bank igazgatósági ülése. A Hazai Bank ma igazgatósági ülést tartott, amelyen megállapították az intézet 1911. évi mérlegét, amelyet azonban csak hétfőn, 29-én tesznek közzé. A mérleg, mint már jeleztük, az egész vonalon igen erőteljes fejlődés képét mutatja és minden tekintetben igazolja a bank alaptőkeemelési tervét, amelyvel a legközelebbi időben a részvényesek elé fog lépni. Az osztalék, miként a múlt évben, az idén is 16 korona lesz. A mai igazgatósági ülésen még tényleg megtörténtek azok a kinevezések, amelyekről már legutóbb írtunk; így kinevezték az említett új czéggjegyzőket, valamint igazgató-helyetteső *Czeiner Józsefet*, a számfőnökség kiváló főnökét.

A Siemens és Halske cég aeroplan-gyára. A Siemens és Halske részvénytársaság nagyszabású aeroplan-gyárat létesít Berlin közelében. A vállalat állítólag budapesti telepét is ki fogja bővíteni egy aeroplan-osztályllyal és esetleg javítóműhelyt állít fel a főváros környékén, valószínűleg a rákosi hangárok közelében.

A koronajáradék árfolyama. A 4 százalékos magyar koronajáradék ma 90 koronás árfolyamon zárult. A múlt év május 1-én még 91.50 korona volt a 4 százalékos koronajáradék árfolyama és azóta fokozatosan csökkent ez a nivó, míg ma olyan árfolyamra süllyedt, ami háborús viszonyok között, a belpolitikai viszonyok teljes rendezetlensége esetén indokolt. A mai viszonyok között ez a rendkívül alacsony árfolyam kell hogy gondolkodóba ejtse, nemcsak az ország pénzügyeinek intézőit, hanem azoknak a nagy pénzügyi vállalkozásoknak vezetőit is, akik az államkölcsönök elhelyezését s az állam kölcsönműveleteit szokták lebonyolítani. Odaát Ausztriában szakasztott olyan a helyzet, mint nálunk. Ott is 90 koronás árfolyamon kerül az új, 4 százalékkal kamatozó kölcsön kibocsátásra. Csak hogy, amikor nyilvánosságra került az új osztrák kölcsön kibocsátási árfolyama, akkor még 50 fillérrel magasabb volt a magyar járadék árfolyama, mint ma. Az osztrák pénzügyi körök azonban siettek a magyar járadék piacra dobásával ezt a különbséget eltüntetni s a nagy kínálat hatása alatt esett annyira járadékunk. Sem a kormányt, sem az állam bankárját nem lehet okolni azért, hogy a piacra dobott járadékot nem igyekeztek tömeges vásárlás útján felverni, hogy ezáltal az árfolyamot fentartsa. Az állam bankárja nem képes olyan tömeges vásárlást eszközölni, ami ilyen tömörked kínálatot azonnal fölvegyen. Üres beszéd tehát lépten-nyomon előhozakodni azzal, hogyha a járadékkibocsátásnál milliós hasznokat tud zsebre venni, ilyen alkalomkor még áldozatok árán is igyekeznek az árnyót fentartani. Mind anyagi, mind erkölcsi kötelességét teljesen jól megteszi az állam bankárja s éppen őt nem érheti gáncs a járadék jelenlegi árfolyamcsökkenésekor. Nálunk azonban mindig bűnbakokat keresnek. Ahelyett, hogy a helyes okra mutatnának rá, üres gyanúsításokkal akarják a tényt magyarázni. Angliában is állandóan süllyed a korzók árfolyama s ezért még az angol pénzkiválóságoknak nem jutott eszébe az állam bankárját okolni. Így sohasem lehet ezt a kérdést megoldani. Szakszerű irodalmi vita fejlődött ki újabban a járadékárfolyam hanyatlásának a megakadályozásáról s ez alkalommal több olyan proposíció merült fel, melyet érdemes tanulmányozás tárgyává tenni. Ez többet fog használni, mint általában tanácsokkal ellátni és meggyanúsítani az állam bankárját.

A mezőgazdasági statisztikai szolgálat újraszervezése. Tekintettel az ország változó éghajlati viszonyaira, melynek következtében a vetések állása az aratás előtt néhány nappal könnyen megváltozhatik, ezentúl csak Péter Pál előestéjén (június 28-án) fogja a földművelésügyi minisztérium a beérkezett jelentések alapján a búzából és rozsból várható termés első számszerű becslési adatait közzétenni. Julius hónap második szombatján közölni fogják a buza, rozs, árpa és zabra vonatkozó számszerű termésbecslési adatokat. Hogy azonban a közönség a vetések állásáról június folyamán is tájékozva legyen, ebben a hónapban a miniszte-

rium minősítési becslést fog kiadni. A minősítő becslésnél öt fokozat lesz. Az 1 künöt, a 2 jót, a 3 közpszerűt, a 4 gyengét és az 5 rossz termést fog jelenteni. A minősítő becslést vármegyénként tüntetik föl. Julius második szombatján jelenik meg a buza, árpa, zab és rozs becslésén kívül az első burgonyára és tengerire vonatkozó minősítési becslés. A vetésjelentéseket kéthetenként adják ki. A tengeri és burgonya első számszerű becslése augusztus negyedik szombatján jelenik meg. Szeptember második szombatján a négy gabonaneműnek nagybárára cséplési eredményeken nyugvó adataira és a tengerire, valamint burgonyára vonatkozó számszerű becslést közöl a földművelésügyi minisztérium. A gazdasági tudósítók jelentéseiket az illetékes gazdasági felügyelőségekhez fogják beküldeni felülvizsgálás czéljából. A gazdasági felügyelőségek fogják kiszámítani az egyes megyebeli járásek átlagterméseit a legszigorúbb felelősség mellett. A közzététel ideje megmarad. Intézkedett a miniszter, hogy a jelentések francia és német nyelven is megjelenjenek a külföldi sajtó czéljaira. A miniszter a gazdasági tudósítók behatóbb munkásságát akarván biztosítani, a szorgalmas és buzgó tudósítókat anyagi és erkölcsi jutalomban fogja részesíteni. Az újraszervezés következtében a gazdasági tudósítók száma ezernyolczsáz lesz.

A Községi és Körjegyzők Országos Bankja R.-T. fölszámolás előtt. A múlt évben előkelő igazgatóság vezetése alatt *Községi és Körjegyzők Országos Bankja R.-T.* czéggjegyzéssel alakult Budapesten három millió korona alaptőkével egy pénzügyi intézet, mely czéljával — többek között — a jegyzői kar érdekeinek pénzügyi téren való előmozdítását tűzte ki. Az alakulás alkalmával az intézet körleveleket küldött a községi és körjegyzőknek, amelyekben őket részvényvételre hívta föl. A fölhívásnak azonban igen kevés eredménye lett, mert mindössze csak pár ezer korona értékű részvényt jegyeztek a jegyzők. A bank működését így nehéz viszonyok között kezdte meg, amit csak súlyosított az, hogy éppen a legválságosabb időben az általános pénzpiaci helyzet is kedvezőtlenre fordult. A fiáth intézet különösen súlyosan érezte azt a nagy pénzzükét és pénzdrágaságot, mely a múlt év második felét jellemezte, úgy hogy működése jóformán holt pontra jutott, ami az igazgatóságban megérlette azt a gondolatot, hogy a bankot likvidáltatja. Mindazonáltal a fölszámolást az igazgatóság lehető simán óhajtja elvégezni, már csak azokra az előkelő urakra való tekintetből is, akik az igazgatóságban helyet foglaltak. Ezek közbenjárására a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár* vállalkozott is arra, hogy átsegíti a bankot a nehézségeken. Ezért a takarékpénztár egyik bizalmi emberét naponként átküldi a Községi és Körjegyzők Országos Bankjába, ahol az okvetlenül szükséges ügyleteket lebonyolítja. Természetesen az ő hozzájárulása nélkül semmiféle ügyletet sem lehet kötni. Így aztán a jegyzőbank megvárja a pénzügyi viszonyok javulását s akkor föl fog számolni, miután kötelezettségeinek minden irányban eleget tett. Ez a fölszámolás azonban a jegyzői kar érdekeit alig érinti, miután a községi és körjegyzők mindössze pár ezer korona erejéig vannak érdekelve, egyébként pedig semmi különös kapcsolatuk nincs az intézettel, amely — természetesen — ilyen körülmények közt nem tartja szükségesnek, hogy a jegyzői kar érdekében különös tevékenységet fejtsen ki.

Felbomlik a parkett-kartel. A parketta-gyárak karteljéből, amelynek eladási és nyilvántartási irodáját az Egyesült Parkétygyárak R.-T. vezeti, a Szentlőrinczi Parkétygyár R.-T. ki szándékozik lépni. A társaság ebbeli szándékát a kartel vezetőségének bejelentette, amire ez tárgyalásokat kezdett vele, hogy a szövetségben való benmaradásra bírja. A tárgyalások még folynak, de mint a K. Lapja értesül, nem sok eredménnyel kecsegtetnek. A szentlőrinczi parkétygyár kilépése a kartelből a folyó év végére szól, de a versenyharcz előreláthatólag korábban meg fog indulni, mert a parkettákat rendszeren legalább félévvel a szükséglet beállta előtt szokás lekötötni.

A Magyar Általános Ingatlan-Forgalmi Bank alaptőkeemelése. Ismeretes, hogy a Magyar Általános Ingatlan-Forgalmi Bank holnap fogja tartani rendkívüli közgyűlését, amelyen 1.200.000 koronás alaptőkeemelését 2 millió koronára egészíti ki. A tőkeszaporítást a bank széleskörű üzletei s az a nagy fejlődés indokolják, amely a folyó évben is annyira szembetűnő. Hogy az elmúlt évben milyen erőteljes volt a bank működése, arra elég jellemző az, hogy több, mint 10 millió korona törlesztéses jelzálog-kölcsönt helyezett ki. Az új részvények, amelyek 400 korona névértékűek, 610 koronás árfolyamon kerülnek kibocsátásra, azonban piacra nem kerülnek, mert egy előkelő fővárosi pénzügyintézetből alakult bankcsoport fix áron több évre lekötve veszi át. A bank igazgatósága több nagyszabású terv végrehajtásának részleteit dolgozza ki ez idő szerint, többek között a városi telkek beépítésével is foglalkozik, amiből nemcsak pénzügyi szempontból fog kiváló eredményeket elérni, hanem városfejlesztési szempontból is közérdekű munkát végez. A bank osztaléka ez évben 32 korona lesz.

Az Adler-Werke Magyarországon. Az Adler-Werke frankfurti automobilgyár Budapesten fióktelepet akar létesíteni. Egyelőre még csak arról van szó, hogy automobilraktárt és eladási irodát tartanak a fővárosban, néhány vidéki nagyobb városban pedig ügynökséget állítanak föl. Ha azonban a magyar üzlet rentabilisnek mutatkozik, a főváros közelében külön gyárat is építenek.

A Ganz-gyár beosztja a Schlick-gyárat. Az elmúlt napokban sok szó esett arról a szinte hihetetlen hangzó hírről, hogy a *Ganz-Danubius Vasöntőde és Gépgyár R.-T.* beosztja a *Schlick-féle gépgyárat*. A hír a két intézet különböző pénzügyi érdekelttsége mellett szinte hihetetlennek hangzik és egyelőre nem is ismeretes a terv tulajdonképeni mozgató oka, de ha tényleg valóra válik, akkor valóvá lesz az, hogy a két vezető bank, a Hitelbank és a Kereskedelmi Bank egy óriási vas- és gépgyári tröszt megalakulását készíti elő.

A földalatti vasut igazgatóságának kiegészítése. A Ferencz József földalatti villamos vasut részvénytársaság két igazgatósági tagja — amint értesülünk — Jellinek Henrik és Jellinek Artur lemondtak tisztségükről. A társaság február 11-én rendkívüli közgyűlést tart, ennek a közgyűlésnek napirendjére tűzték ki a megüresedett igazgatósági helyek betöltését.

Kereskedők az árverési csarnok ellen. Nagy port vert fel az elmúlt évben az a mozgalom, amely arról szólt, hogy több magánvállalkozó ajánlatot tett a kereskedelemügyi miniszternek az árverési csarnok létesítésére való koncesszióra. Amint a tervet nyilvánosságra jutottak, az üzleti körök óriási ellenharcot folytattak és a tisztességes kereskedelmi élet védelmére érdekében mindent megmozgattak az árverési csarnok ellen. A mozgalom azonban még sem aludt el, sőt az utóbbi időben nagyon is üzleti tevékenységre törekvő főváros is a versengők közé állott és mint ismeretes, komoly lépéseket tett az árverési csarnok megvalósítása érdekében. Kétségtelen, hogy a tisztességes kereskedelem védelmezése szempontjából sokkal nagyobb biztosítékot nyújt egy hatóságilag üzemben levő árverési csarnok, mint hogyha magánfél kezébe kerülne. Azonban éppen Budapest székesfőváros nem egyszer mutatta meg már azt, hogy semmi érdeke sincs a legális kereskedelem és ipar érdekei iránt. S nem igen találja meg azt a határt, ameddig elmehet az ipar és kereskedelem sérelme nélkül. Éppen ezért, az érdekelt üzleti körök meglehetősen nagy bizalmatlansággal fogadják a főváros árverési csarnok akcióját annyival is inkább, mert a főváros éppen a leglényegesebb részét a

dolognak úgy kerüli, mint a macska a forró kását. A fővárosi ügyosztály ugyanis nem nyilatkozik arról, tulajdonképpen az árverési csarnok ügykörébe mit kíván bevinni. Tisztán csak azon cikkek árverésére szorítkozni-e, amelyek tényleg a hatósági árverés értékesítése kebelébe tartoznak, avagy pedig különféle hangzatos segítő akció öve alatt kész még kereskedelmi forgalom céljaira is alkalmas cikkek értékesíteni? Végtelen véleményeket mondani mindenestre most, az előkészítés ideje alatt nem lehet. A kereskedői körök azonban már teljes bizalmatlansággal néznek az akció elé és mint értesülünk, több kereskedői testületben újabb mozgalom indult meg a csarnok létesítése ellen. A dolog ugyanis úgy áll, hogy még egyáltalában nincs tisztában azzal a kérdéssel, van-e szükség egyáltalában árverési csarnokra. Bécs és Páris példájával ne hozakodjék elő a főváros. Párisnak és Bécsnek a maga 2 millió lakosságával, Budapesthez egyáltalában nem hasonlítható óriási iparával és kereskedelmével a főváros nem versenyezhetik. Ami Párisban és Bécsben szükséges, az még nem okvetlen szükséges Budapesten is és csak azért, mert egy világvárosi intézményt meghonosítani akarunk, egyáltalában nincs szükség arra, hogy a főváros vagy valamely magánvállalkozó megnehezítse a legális ipar és kereskedelem érdekeit. Ezzel az alapkérdéssel jöjjön először tisztába a főváros és csak azután döntsön arról, hogy milyen formában állítsa fel az árverési csarnokot. Mert az a mi véleményünk és ez az üzleti körök általános véleménye, hogy Budapesten árverési csarnokra egyáltalában nincs szükség sem hatósági kezelésben, sem magánkezelésben.

A vasuti forgalom zavarai. A Magyar Gyár-
iparosok Országos Szövetsége nagyválasztmányának csütörtökön, február 1-én délután 4 órakor tartandó ülésén a vasuti forgalom zavarai kerülnek gyakorlati megbeszélésre. Az ügy előadója Söpkéz Sándor orsz. képviselő, volt vasuti és hajózási főfelügyelő lesz.

Magyar részvényesek a jegybank közgyűlésén. Az Osztrák-Magyar Bank február hó 3-án Bécsben tartandó rendes közgyűlésén 218 magyar részvényes bir szavazati joggal. A multban a magyar részvényesek igen gyér számban vettek részt a jegybank közgyűlésén, ami semmi esetre sem alkalmas azon régi óhaj előbbre vitelére, hogy a jegybank közgyűlései felváltva Bécsben és Budapesten tartassanak meg. A Pénzügyminisztérium Országos Egyesülése nevében most dr. Hantos Elemér igazgató felszólította az Egyesüléshez tartozó részvényes pénzügyintézeteket, hogy a jegybank közgyűlésén lehetőleg képviseltesék magukat.

Románia és a kolera. A belügyminisztérium január 8-án hivatalosan kolera mentesnek nyilvánította Magyarországot, de ennek ellenére Románia nem szüntette meg azokat az áruforgalmat korlátozó intézkedéseket, amelyeket Magyarországgal szemben a kolera ürügye alatt életbeléptetett. A Magyar Gyár-
iparosok Országos Szövetsége emiatt távirati beadvánnyal fordult a kereskedelmi miniszterhez azzal a kérelemmel, hogy a külügyminiszter útján sürgesse meg a megokolatlan formai korlátozások megszüntetését. A kereskedelmi miniszter most arról értesítette a Szövetséget, hogy Románia a Magyarországgal szemben életbeléptetett korlátozó rendelkezéseket megszüntette.

A Röck-gyár automobil-osztályt létesít. Ismeretes, hogy Röck István gépgyára volt az, amelyik talán legelsőként foglalkozott *Csonka* Ferenczel együtt az automobil-gyártással. Azonban csak melléküzemként és fix rendelésre dolgozott. A hazai automobil-fogyasztás óriási mérvű emelkedése arra indította a gyár vezetését, hogy most egészen önálló automobilüzemet létesítsen. Ennek az üzemágnak a prosperitása már is biztosítva van az által, hogy a cég megkapja postai célra szolgáló hatalmas csomagszállító automobilon szállítását, mert a cég által bemutatott és üzembe helyezett próbakocsik igen kiválóan sikerültek és jó teljesítő képességüknek bizonyultak.

**Az Ócsanádi Henger-gőzmalom R. T. töké-
visszafizetése.** Tudott dolog, hogy az Ócsanádi Henger-gőzmalom Részvénytársaság felszámol. A felszámolók most teszik közre a felszámolás eredményét. E szerint az 50.000 korona alaptökeből

47.900 korona elveszett. A megmaradt 2100 koronából pedig a részvényeseknek részvényenként 4 korona 20 fillért fognak kifizetni.

Ultimóhalasztás és a pénzpiacz. Örvedetes a pénzpiacz helyzetének a javulása. A kontinens valamennyi piaczán érezhető a javulás. amit a jegybankok állása is igazol. Nemcsak az Osztrák-Magyar Bank legutóbbi státusa mutatta az általános pénzpiacz könnyebbülést, hanem éppen ilyen kedvező volt a francia és angol, de különösen a német jegybank legutóbbi kimutatása. A váltóárfolyamok is kedvezőbben alakultak, különösen a berlini deviza árfolyama csökkent. A magánkamatláb már 4 ötnyolczad százalék körül s prima váltók a magánforgalomban olcsóbban kerülnek leszámításra, mint a jegybanknál. Mindezek a jelenségek azt mutatják, hogy a várva-várt kamatláb-lezállítás rövidesen bekövetkezik. Pénzajánlat már van a piaczon, ugyan még mindig nem olyan mértékben, mint más esztendő ebben az időpontjában szokott lenni. Nálunk különösen belga és francia pénzajánlatok jelentkeznek. Párisban ugyanis, bár lassan, de mégis visszatér a bizalom. A betevők már aggodalmaskodnak, visszahordják kivont pénzüket s így a nagy bankok révén a felgyülemlt tőkék a külföldön keresnek elhelyezést. Ennek hatása alatt ma simán ment a tőzsdén az ultimó prolongáció. A halasztást ugyanis mindjárt megnyitáskor gyorsan intézték el. Az angazsmán jelentékenyen kisebbedett, számos papirosból egyesesen darabhiány mutatkozott s így a prolongációs anyag javarésze a kuliszban volt elhelyezhető. A report egyébként a multkorinál háromnegyed százalékkal olcsóbb volt. Február ultimójáig fizettek: Osztrák hitelrészvényért 1.36 $\frac{1}{2}$ —2.71 $\frac{1}{2}$ K-t, Államvasutért 0.48 $\frac{1}{2}$ —2.48 K-t, Déli vasut 0.44—0.67 K-t, Koronajáradék 0.03—0.21 K-t. Február mediójáig: Magyar hitelrészvényért 0.99—1.90 K-t, Leszámitolóbank 0.41 $\frac{1}{2}$ —1.04 K-t, Magyar bank 0.70—1.41 K-t, Jelzálog 0.56—1.04 K-t, Hazai 0.26 $\frac{1}{2}$ —0.69 K-t, Rimamurányi 1.05—1.79 K-t, Városi villamos 0.50—0.96 K-t, Közuti 1.30—2.16 K-t, 5—7 $\frac{1}{2}$ százalék.

Az aradi kereskedelmi kamara jubileuma. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara a folyó évben fogja betölteni fennállásának negyvenedik évét. A tegnapi tartott kamarai teljes ülés elhatározta, hogy a négy évtizedes jubileumot országos kamarai kongresszus rendezésével, megfelelő ünnepek között fogja megülni. A jubileumi bizottságba a teljes ülés Ottenberg Tivadar elnöklété alatt 20 kamarai tagot választott.

Ugró Gyula bankot alapít. A közelmultban nem éppen kellemes vonatkozásban igen gyakran szerepelt Ugró Gyula, Ujpest kibukott polgármesterének neve. Mint ismeretes a polgármesterségi idejében elkövetett szabályellenes közgazdasági tevékenysége miatt fegyelmi eljárást is indítottak ellene. Ugy látszik, a sok hajsza nem kedvetlenítette el, mert mint értesülünk, nagy agitációt fejt ki most egy Ujpesten alakítandó bank érdekében, amelynek előmunkálatai ma már annyira előrehaladtak, hogy május 1-én már meg is kezdte működését. A bank nemcsak tulajdonképeni váltóüzletekkel fog foglalkozni, hanem számos ujpesti kis-és középiparos üzleti ügyeinek ellátását is át fogja venni.

Sorsolás. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület nyereménykötvényeinek tizennyolczadik nyereményhuzása 200.000 koronás főnyereménnyel folyó év február hó 5-én délután 4 órakor fog az egyesület központi épületében (IV., Egyetem-utca 2.) az igazgatóság ülésstermében kir. közjegyző közbenjöttével megtartatni.

**A Nagysurányi Csukorgyár r.-t. töké-
emelésé.** A Nagysurányi Csukorgyár és Finomító Részvénytársaság február 10-én rendkívüli közgyűlést tart, alaptökéjének további 2720 darab teljesen befizetett, egyenkint 1000 azaz ezer koronáról és névre szóló részvény kibocsátása által 8,000,000 azaz nyolcz millió koronára való felemelése ügyében. A társaság egyik legelőkelőbb vállalataink közé tartozik s 1881-ben alakult. Jelenlegi alaptökéje 4,800,000 korona. Az utolsó évben nem kevesebb, mint 25 százalék osztalékot fizetett. A társaság részvényeinek többsége a Hatvany-Deutsch és a Kohner-család birtokában van és ők veszik át a most kibocsátandó új részvényeket is.

Részvénytársas. Balatonfüred kiépítésére. Régióta kísért már a terv, hogy Balatonfüredet, a jelenlegi tulajdonostól, a Szent-Benedek rendtől kibéreljék s modern gyógyfürdővé alakítsák át. A fővárosi bankok egyike-másika szintén foglalkozott Balatonfüred bérbevitelével, azonban az üzlet fikszirozása elé mindig gördült valami akadály. Most azonban egy magánosokból alakult pénzügyi csoport a fürdő haszonbérbe vételére 3 millió korona alaptökével *Balatonfüred Gyógyfürdő Részvénytársaság* cég alatt új vállalatot alapított, mely már meg is állapodott a Szent-Benedek renddel. Az új vállalat alapítói most bocsátották ki az alapítási tervezetet, mely szerint a haszonbérleti szerződés értelmében a részvénytársaság mindjárt legalább 3 millió koronát fektet új beruházásokba azoknak a terveknek az alapján, melyek a főpát-ság jóváhagyása után kerülnek kivitelre. Az első beruházásokat újabb és újabb nagyszabású befektetések követik, amire nézve a haszonbérleti szerződésben szintén gondoskodás történt.

Csöd a fővárosban. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék ma megnyitotta a csödtöt Fliegauf Ignác építési vállalkozó ujpesti (Mária-utca 42. szám.), mint Hanthó és Fliegauf budapesti bej. cég tagja ellen.

Horvát háziipari kiállítás. Zágrábból jelentik: A zágrábi magyar társaskör tízéves fennállásának alkalmából rendezett jubiláris háziipari kiállítását szombaton este nyitotta meg *Moteszky* Hugó m. v. felügyelő, a rendező bizottság elnöke. Ez alkalomra az előkelő magyarság képviselői zsufolásig megtöltötték a kiállítási csarnokot. A megnyitó ünnepen a horvátok is szép számban voltak jelen. A kiállított művészi háziipari cikkek már az első benyomásra meghódították őket s a kiállított cikkek legnagyobb részét már az első napon megvették a látogatók. A tulzó horvát sajtó nap-nap után heves támadásokban részesíti a kiállítás rendező bizottságát, mert Zágráb elmagyarosítását látják a magyarok kizárólagos kulturális társadalmi törekvéseiben. A kiállítás február 4-ig marad nyitva s az érdeklődés mérís oly nagy, hogy a bezárás rapját el kellett halasztani.

Egybehívott közgyűlések.

- Január 23. Délmagyarországi cukoripar r. t. (rendk. egy. tökéemelés.)
- Magyar Általános Ingatlanbank r. t. (rendk. egy. tökéemelés.)
- Magyar Villamossági r. t. (r. k.)
- Január 29. Első Magyar Általános Biztosító (rendk. egy.)
- Január 31. Magyar Telepítő és Parcellázó Bank r. t. (r. k.)
- Február 2. Pesti Hazai Első Takarékpénztár r. t. Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár r. t. (r. k.)
- Magyar Fakereskedők Hitelintézete r. t. (r. k.)
- Február 3. Budapesti Takarékpénztár és Országos zálogkölcsön r. t. (r. k.)
- Osztrák-Magyar Bank (r. k.)
- Belvárosi Takarékpénztár r. t. (r. k.)
- Február 5. Budapest-Lipótvárosi takarékpénztár r. t. (r. k.)
- Február 8. Budapesti Iparbank r. t. (r. k.)
- Nagysurányi cukorgyár és finomító r. t. (rendk. egy. tökéemelés.)
- Február 20. Salgótarjáni Kőszémbánya-részvénytársulat (r. k.)

Hát

és derékfájásnál, szaggatásnál, egy szóval mindennemű meghülésből eredő fájdalomnál a leg'obb fájdalomcsillapító bedörzsölő háziszser a „DIANA-SÓSBORSZESZ”. Sokan utánozzák és hamisítják

most

ezt az egyetlen kiváló tulajdonságokkal bíró masszírozásra, desinficiálásra és borogatásra legalkalmasabb „DIANA-SÓSBORSZESZ”-t. Ezért

mond

ják is általánosságban az emberek, hogy a „DIANA-SÓSBORSZESZ” a csodaháziszserek közé tartozik. Egy biharmegyei földesúr a napokban a következő levelet írta egy fővárosban lakó rokonához: „Abból a híres háziszserből

kérlek

hozz magaddal 12 üveggel, mert nálunk azt tartják, hogy „DIANA-SÓSBORSZESZ” nélkül nincs maradás az embernek a házban,

de egész

biztosan számítok reá.” Télen egy bedörzsölés a „DIANA-SÓSBORSZESZBŐL” kincset ér. Sokan összehasonlítást tettek a többi utáztatokkal és a végén mindenki

pártatlanul

a „DIANA-SÓSBORSZESZ” mellé szegődött.

44 filléres üvegekben az egész országban mindenütt kapható.

Vigyázzon jól a hamisítványokra.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, január 27.

A készáru piacra ma szilárd volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak és nem zárkoztak el méréskeltén jobb árak fizetése előtt sem. Mivel azonban az árubirtokosok kissé túlkövetelők voltak, élénkebb forgalom nem fejlődhetett ki. Mindössze mintegy 14.000 q buza kelt el a tegnapi árnál néhány fillérrel drágábban. A legdrágább eladási ár 12.25 korona volt 82 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.62½ korona 78 kilós boszniai buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 5 fillérrel drágább, a zab ártartó, a tengeri emelkedő. Forgalmába került: 2000 q rozs 10.07½—10.12½ koronás árakon, 500 q zab 9.42½—9.95 koronás árakon, 100 q tengeri 9.15 koronás áron és 180 q lóhere 80.50 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet nyugodtan és a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg. Kezdetben jó ideig igen csekély forgalom mellett majdnem egyazon a színvonalon mozogtak az összes jegyzések, később azonban egyre fokozódó keresletre szilárdult az irányzat, mi mellett néhány fillérrel emelkedtek az árfolyamok. Az áprilisi buza 11.83 koronán indult, előbb pár fillér keretén belül ingadozott. Az októberi buza 11.06 koronán indulva, élénk vételkedvre 11.11-ig emelkedett és zárlatkor 11.10 koronán maradt. Az áprilisi rozs 10.43 koronán, az októberi rozs 9.23 koronán indult, az előbbi ezikk 10.49-ig emelkedett és 10.45 koronán zárult, míg az utóbbi sürgős keresletre 9.31-ig javította az árfolyamát és zárlatkor 9.28 koronán maradt. Az áprilisi zab 9.82 koronás kezdőárfolyama 9.81 és 9.86 között ingadozva, 9.83 koronán zárult, a májusi tengeri pedig 8.78 koronáról 8.84-ig emelkedett és zárlatkor 8.83 koronán maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 4 fillérrel, az októberi buza 5 fillérrel, az áprilisi rozs 5 fillérrel, az októberi rozs 9 fillérrel, az áprilisi zab 3 fillérrel, az októberi zab 4 fillérrel, a májusi tengeri 6 fillérrel emelkedett.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ.

Kező volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.55—23.90
„	76	—	80	23.70—24.15
„	77	—	81	24.00—24.35
„	78	23.20—23.60	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.35—23.75
„	76	—	80	23.60—23.95
„	77	—	81	23.80—24.15
„	78	23.10—23.40	82	—
Festvidéki	75	—	79	23.40—23.80
„	76	—	80	23.60—23.95
„	77	—	81	23.85—24.15
„	78	23.10—23.45	82	—
Bánsági	75	—	79	23.55—23.90
„	76	—	80	23.70—24.05
„	77	—	81	—
„	78	23.20—23.60	82	—
Bácskai	75	—	79	23.55—23.90
„	76	—	80	23.70—24.05
„	77	—	81	—
„	78	23.20—23.60	82	—
Rozs	I. rendű uj	—	—	20.45—20.55
„	középmínőségű uj	—	—	20.20—20.40
Arpa	takarmány I. rendű	—	—	18.40—19.80
„	II.	—	—	18.80—19.10
Zab	I. rendű	—	—	19.75—20.05
„	II.	—	—	19.25—19.55
Tengeri belföldi uj	—	—	—	17.90—18.10
Köles	—	—	—	—

Köttetett:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 82 k 24.50 K, 300 q 81 kg. 24.50 K, 200 q 81 kg. 24.50 K, 500 q 81 kg. 24.30 K, 100 q 81 kg. 24.10 K, 100 q 80.5 kg. 24.35 K, 100 q 80.5 kg. 24.40 K, 500 q 30.5 k 24.45 K, 100 q 80.5 kg. 24.35 K, 150 q 80.5 kg. 24.40 K, 100 q 80.7 kg. 24.40 K, 1500 q 80 kg. 24.30 K, 150 q 80 kg. 24.30 K, 150 q 79 kg. 23.35 K felső, 100 q 79 kg. 23.85 K felső, 300 q 79 kg. 24.30 K, 100 q 79 kg. 24.10 K, 100 q 79 kg. 24.10 K, 100 q 78.5 kg. 24.10 K, 500 q 81 kg. 24.50 K, 500 q 80 kg. 24.30 K, 200 q 80 kg. 24.50 K, 200 q 81 kg. 24.30 K. Pestvidéki: 100 q 81 k 24.50 K, 600 q 80 k 24.25 K, 100 q 80 k 24.20 K, 100 q 80 k 24.30 K.

Bácskai: 100 q 79 k 23.90 K, 1900 q 78.5 k 24.15 K.

Boszniai: 2400 q 78 k 23.25 K hajózás megnyitásával.

Rozs: 500 q 20.25 K, 500 q 20.20 K, 150 q 20.20 K, 300 q 20.20 K, 100 q 20.15 K, 300 q 20.25 K mind kp p.

Zab: 200 q 19.10 K, 100 q 18.95 K, 100 q 19.70 K, 100 q 19.90 K mind kp p.

Tengeri: 100 q 18.30 K ab Bpest.

Lóhere: 180 q 161.— K ab Bpest.

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtti:

Előfordult kötések (100 kg.-kint) 1912-re.

Buza 1912 áprilisra	23.66—80—74
Májusi buza	23.52—54—50—58
Buza októberre	22.12—08—20—12—22
Rozs áprilisra	20.82—98—88—96
Rozs októberre	18.46—44—62—58
Zab áprilisra	19.64—66—62—72—68
Zab októberre	16.88—96
Tengeri 1912 májusra	17.56—54—68
Tengeri júliusra	17.60—56—66
Káposztarepeze augusztusra	—

1 óra 30 perczkor zárulnak

Buza áprilisra	23.74—23.76
Buza májusra	23.54—23.56
Buza októberre	22.20—22.22
Áprilisi rozs	20.90—20.91
Rozs októberre	18.56—18.58
Zab áprilisra	19.66—19.68
Zab októberre	16.92—16.94
Tengeri 1912 májusra	17.66—17.68
Tengeri júliusra	17.64—17.66

Budapesti gabonaforgalom.

1912. január 25-től 1912. január 26-ig.

Erkezett Elszállított

métermázsza

Buza	10176	—
Rozs	805	—
Arpa	604	—
Zab	2123	100
Tengeri	340	—
Liszt	—	1105
Korpa	—	2791

Royal szálloda SZEGED

80 SZOBA.
KÖZPONTI FÜTÉS.
MÉRSÉKELT ÁRAK.

Tulajdonos:

DÁVID SÁNDOR

vasuti vendéglős.

Értéktőzsde.

Ma megnyitáskor az ultimóhalasztással foglalkoztak az előtőzsdén. A halasztás könnyű elintézésé után hozzáfogtak az üzlethez, amelynek az irányja tartott volt, de a forgalom buzdítás hiányában nehezen kapott lábra. A vezető értékek alig változtak és esőndesen zárultak. A helyi piacon a magyar bankrészvény és a rimamurányi részvény valamivel emelkedett. A készáru piacra ma a malomrészvények napja volt. Néhány malomrészvény az érdekelte bankesportok forszírozott vásárlása nyomán tetemesen emelkedett, azonkívül még az esztergomszászvárosi közbányárészvényt és néhány pénzügyi részvényt adtak-vettek a múltkorinál néhány koronával drágább áron. A déli tőzsde iránya alig változott. A nemzetközi piac értékei lemorzsolódtak. A helyi piacon tartott áron folyt a vásár. A készáru piacra szilárd volt. A járanépiac esendes. A valuta és ércváltó változatlan. A zárlat esendes volt.

Az előtőzsdén köttetett: Osztrák hitelrészvény 655.50—656.25, Magyar hitelrészvény 854.75—855.75, Jelzálogbankrészvény 494.75—495, Rimamurányi részvény 694.50—696.25, Kézúti vasútrészvény 813—813.50, Hazai bankrészvény 316—316.50, Magyar bankrészvény 716—717.50, 4 százalékos koronajáradék 90.07½—90.10, Merkur-részvény 300—301, Agrár-bankrészvény 535.50—536, Kereskedelmi bankrészvény 4398, Budapesti taka-

Kőbányai sertéspiac.

Január 27. Magyar elsőrendű, fiatal nehéz (pár-
ronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 132-134 fillér.
Fiatalközép (párronkint 251-320 klg.-ig terjedő
súlyban) 136-138 fillér. Közép (párronkint 240-
280 klg.) 142-144 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi január 25. napján volt
készlet 19428 drb. — 1912. január 26-án elszállított
230 drb. — 1912. január 27. napjára maradt készletben
19198 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbölgöd igazga-
tóságától.) 1912. január 27. Előző napi eladatlan ma-
radvány 656 drb sertés, 18 drb süldő. Pótfelhajtás 18
drb sertés, 18 drb süldő. Eladatott 436 drb sertés, 6 drb
süldő. Mai maradvány 488 drb sertés, 12 drb süldő.

Árjegyzés. Zsírterítés. Öreg I. rendű 350 klg. felül
életsúlyonál 126-137 fillér. Öreg II. rendű 280-
350 klg. életsúlyonál 126 fillér. Fialat nehéz 300
kg. felül életsúlyonál 132-140 fillér. Fialat
közép 220-300 klg.-ig életsúlyonál 134-142 fillér.
Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlyonál 138-
146 fillér. Huszterítés könnyű 140-300 klg.-ig életsúly-
onál 124-146 fillér. Süldő beföldi életsúlyban 104
fillér. Malacz életsúlyban 120 fillér. A vásár irányzata
közepes. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 27. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr.
Sziklay Dezső kassai gyakorlóügyvélet a vajdahunyadi
járásbírószékhez jegyzővé, Asztalos Gábor tordai ügyész-
ségi díjnyok a petrozsényi járásbírószékhez írnokká;
a pénzügyminiszter Horváth József hédervári lakost
ideiglenes pénzügyi számgyakornokká a lugosi pénzü-
gyigazgatóságához;
a közalapítványi ügyigazgató Mamuzsich Mihály
jogszigorlót a közalapítványi ügyigazgatóságához jog-
gyakornokká;
a külügyminiszter Hochfilzer Miksa vámgyakor-
nokot a külügyminisztériumba számsegéddé nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Kaifez
János magyarlápói járásbírószék irnokot a dési tör-
vényesekhez helyezte át.

Névmagyarosítások. Engel Ernő budapesti
lakos, valamint István nevű kiskoru gyermeke család
névének Endreire, Kárré János szolnoki lakos család
névének Károlyira, kiskoru Gutfreund Henrik belassa-
gyarmati lakos család névének Gömörre, Fischer Béla
budapesti lakos család névének Forgóra, kiskoru
Deutsch Fülöp budapesti lakos család névének Dar-
vasra, Skrobai Sándor monori lakos, valamint Skrobai
Lajos és Mária nevű kiskoru gyermekei család névének
Kisre, kiskoru Schneider Dezső budapesti lakos család
névének Szelenyire, Kohn Ábrahám budapesti lakos
család névének Kertészre, Mrazovics Antal budapesti
lakos, valamint Mária, Gyula, Julia és Anna nevű kis-
koru gyermekei család névének Horvátra, Blum Dezső
budapesti lakos család névének Virágra, Blumberger
Jenő (Jezchak) és Gyula egri lakosok család névének
Balázusra, Klein Zsigmond budapesti lakos, valamint
Margit, Lajos és István nevű kiskoru gyermekei család
névének Kovácsra, kiskoru Klein József, Ferenc,
Sándor és Árpád budapesti lakos család névének Ke-
lre, Klein Béla budapesti lakos család névének Kar-
czagra, kiskoru Fischer Árpád budapesti lakos család
névének Halászra, Sumbenza Iván budapesti lakos, vá-
lamint Ferenc nevű nagykoru, továbbá Sumbenza
János és Sumbenza Paula nevű kiskoru gyermekei család
névének Simegíre, Kronstein Berta, Emma és Ma-
iska máramaroszi lakosok család névének Kait-
márra, Puta-Filipás Vaszlai nagyszalontai lakos család
névének Ponta névre, Muntány János és Mihály nagyar-
péterfalvi lakosok család névének Barabásra, Frech
Róza temesvári lakos család névének Fellegre, Ferenc-
sics Antal kisbocszai lakos család névének Földesre,
Sikovanc Péter óbányai lakos család névének Szilá-
gyira, Vritsan Pál budapesti lakos család névének
Vadászra, Matusz János balatonalmádi lakos, valamint
Matuz Emília, Béla és Endre nevű kiskoru gyermekei
család névének Mátraira, Czimbó Sándor nagyszalontai

lakos család névének Székelyre, Moósz János budapesti
lakos család névének Molnárra, kiskoru Szedlák Mihály
fiúmei lakos család névének Csongrádira, Deutsch
Arthur budapesti lakos, valamint Gábor, Piroška és
Rózsa nevű kiskoru gyermekei család névének Dé-
nesre kért átváltoztatást megengedte.

Pályázatok. A sátoraljai helyi pénzügyigaz-
gatóságnál több fővigyázói állásra 14 nap alatt; Ba-
ranyamegye dárda járásában számtisztai állásra 2 hét
alatt; a győri ügyészségnél alügyészi állásra 14 nap
alatt; a kereskedelmi minisztériumnál hivatalszolgá-
llásra 1912. március 31-ig; a tapolezai járásbírószék-
nél irnoki állásra 4 hét alatt; a zilahi pénzügyigazga-
tóságnál számvevői állásra 2 hét alatt; a dunaszerda-
helyi járásbírószékénél irnoki állásra 4 hét alatt; a ba-
zini járásbírószékénél irnoki állásra 4 hét alatt lehet
kérvényeket leadni.

VIZÁLLÁS.

Jan. 25	Jan. 26	Jan. 25	Jan. 26
ár	ár	ár	ár
1000	1000	1000	1000
...

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

No küldjük pénzünket külföldre!
Magyarnak Pécs - Németnek Bécs!
Tessék ezen lapra és hirdetésemre hivatkozni s megkapja tőlem legrövidebb és legbiztonságosabb úton a pénzt.
Dívatos, kiváló pontos járási ura óra oxidált tokban elegánsan kidolgozva 10.- korona.
Hasonló kivitelű ébresztő szerk. 20.- korona.
Készlet kizárva, mert nem tetsző tárgykért pénzt visszafizetek vagy más tárgyra átcserelem.
Hazánk első és legnagyobb órák, órák, látszer és iparművészeti tárgyak telepe
Schönwald Imre
magyar órásmester, ékszer-
gyáros látszerész
Pécs.

Budapesti értéktőzsde				Mai záró ár- folyam		Máj. záró ár- folyam	
Pénz		Áru		Pénz	Áru	Pénz	Áru
Államadósság.							
M. kir. állami pénztárj. adóm. 4 1/2%	99 85	100 30	18.	416.667	240
Magyar aranyjárdék ... 4%	110 25	110 75	83.	20.000	500
Magyar koronajárdék ... 4%	90 05	90 45	22.	33.334	300
Államkölcsön vaskapu céljára 3%	74 50	75 50	...	12.500
1870. évi nyereségeköltsön ... 4%	210	215	16.	160.000	200
Horvát-szlavon reg. k. kötv. 4 1/2%	99	100	...	15.000	200
Magyar földterherment. kötvény 4%	90 75	91 75	13.	30.000	200
Horvát-szlavon földterherm. kötv. 4%	92 25	93 25	28.	60.000	400
Tiszai és szegedi nyer.-kölcsön 4%	149	155	42.	200.000	400
Egyesített járadék papírban 4 1/2%	94	94 50	25.	200.000	240
Államkölcsön papírban 4 1/2%	94	94 50	25.	150.000	400
Egyesített járadék ezüstben 4 1/2%	114	114 50	88.	150.000	400
Oszt. aranyjárdék ... 4%	90 75	91 25	30.	125.000	500
Oszt. koronajárdék ... 4%	159	166	50.	20.000	560
Oszt. államsorsj. 1860 ... 4%	216	223	50.	20.000	560
Oszt. államsorsj. 1864 ... 4%	305	312	12.	100.000	200
Oszt. államsorsj. 1864 ... 4%	90 25	91 25	32.	468.750	320
Bpest székesfőv. kölesön adóm. 4%	90	91	63.30	150.000	1400
Bpest székesfőv. kölesön adóm. 4%	90	91	63.30	150.000	1400
Orosz államkölcsön 1906. évről 5%	103 50	104 50	170.	50.000	1000
Temes-Bégav. szab. kölesön ... 4%	98	94	32.	175.000	400
Záloglevelek, elsőségek.							
Bélvárosi takp. r.-t. ... 4 1/2%	98 25	99 25	32.	52.000	500
Bélvárosi takp. r.-t. ... 4 1/2%	98	94	25.	14.000	200
Egyesült budapesti f. takp. ... 4%	90 50	91 50	420.	25.000	600
Egyesült budapesti f. takp. ... 4%	90 50	91 50	38.	50.000	500
Ganz és társa kölcsönk. r.-t. ... 4 1/2%	99 40	100 40	85.	30.250	600
Hazai bank r.-t. 63 e. 4 1/2% kam. kötv.	101 25	102 25	775.	10.000	2000
Kishirtokosok orsz. földhitelint. 6%	97	98	15.	10.000	200
Kisb. orsz. földhitelint. 6 1/2% a. 4 1/2%	98	99
M. agrár- és járadék. sz. kötv. 4%	98	99	80.	10.000	400
M. agrár- és járadék. sz. kötv. 4%	98	99	32.	7.500	400
Magyar ált. takarékp. r.-t. 60 évre	99	100	...	20.000	200
Magyar ált. takarékp. r.-t. 40 évre	99	100	...	20.000	200
Magyar földhitelint. sz., talaji. 4%	98	99	14.	15.000	200
Magyar földhitelint. sz., talaji. 4%	99 25	99 25	18.	5.000	200
Magyar jelzáloghitelbank ... 4 1/2%	98 75	99 75	200.	3.200	600
Magyar jelzáloghitelbank ... 4 1/2%	98 50	99 50
M. jelzáloghitelb. közs. kötv. 4 1/2%	98 50	99 50
M. jelzáloghitelb. közs. kötv. 4%	99	98	27.	20.000	200
M. jelzáloghitelb. nyer.-kötv. 4%	122	124	16.	10.000	200
M. jelzáloghitelb. conv. ny. kötv. 100 K	178	181	80.	10.125	500
Magyar orsz. közp. takp. ... 4 1/2%	98	99	20.	6.750	200
Magyar orsz. közp. takp. ... 4%	90 75	91 75	12.	8.750	320
Magyar takp. közp. jelz. ... 4 1/2%	99	100	18.	8.000	200
Magyar takp. közp. jelz. ... 4%	92 50	93 50	20.	4.500	400
M. takp. közp. jelz. közs. kötv. 4 1/2%	92 50	93 50	40.	8.000	200
M. takp. közp. jelz. közs. kötv. 4%	99	100
Orsz. közp. hitelint. kötv. ... 6%	94 80	97 80	18.	5.000	200
Oszt. magyar bank ... 4%	99	100	40.	40.000	200
Oszt. hazai takp. közs. kötv. 4 1/2%	91	92	30.	3.200	200
Pesti hazai takp. közs. kötv. 4%	91	92	19.	20.000	200
Pesti hazai takp. zaloglevél ... 4%	91	92
Pesti magy. keresk. bank ... 4 1/2%	98 50	99 50	52.	20.000	150
Pesti magy. keresk. bank ... 4%	91 25	92 25	22.	4.000	300
Pesti m. keresk. b. közs. kötv. 4 1/2%	98	99	100.	2.100	320
Pesti m. keresk. b. közs. kötv. 4%	91 25	92 25	34.	17.000	200
M. lezáram. és pénzváltó. 50 évre 4%	99	99 50	0.	19.000	200
M. lezáram. és pénzváltó. zalogl. 4 1/2%	99	100	30.	80.000	200
Adria m. tengerhajózási r.-t. 4 1/2%	96 50	100 50	14.	15.000	200
Budapesti közuti vasp.-társ. ... 4%	92 25	93 25	32.	110.000	200
Budapesti közuti vasp.-társ. ... 4%	88 50	89 50	22.	20.000	200
Budapesti vasp. vasut. r.-t. ... 4%	85 75	90 75	24.	7.500	200
Budapesti vasp. vasut. r.-t. ... 4%	92 50	93 50	24.	7.500	200
Kassa-óderbergi vasut. 1889. ar. 4%	92 50	93 50
1891. p. 4%	98 25	99 25	15.	18.000	200
M. folyam- és tengerh. r.-t. 4 1/2%	98 25	99 25
Bankok.							
Angol-osztrák bank ...	328	330	180.	10.800	800
Budapesti bank részv. társ. ...	472	473	12.	10.000	200
Első magyar iparbank r.-t. ...	417	420	...	100.000	200
Fiumei hitelbank ...	316 50	317	10.	8.300	200
Hazai bank részvénytársaság ...	374	376	...	5.200	500
Hermes m. ált. váltóüzlet r.-t. ...	326	324	...	20.000	250
Horvát-szlavon orsz. jelz. bank ...	635	635 50	18.	11.000	200
Magyar agrár- és járadék. r.-t. ...	855	855 50	34.	10.175	800
Magyar bank- és kereskedelmi r.-t.	494 50	495	14.	7.500	200
Magy. kir. szab. osztályos r.-t. ...	1116	1120	163.	441	1000
Magyar kereskedelmi és pénzv. bank	579	579 50	14.	4.000	200
Magy. pénzüg. közp. hitelb. r.-t. A)	515	518	12.	8.000	200
Magy. takarékp. közp. jelz. bank	546	548	22.	35.000	200
Oszt. magyar hitelintézet ...	228	224	20.	3.000	200
Oszt. magyar hitelintézet ...	654 50	655	20.	700	400
Pesti magyar kereskedelmi bank	2009	2005	250.	3.000	600
Unionbank ...	4395	4400	12.	2.500	400
Unionbank ...	628	622	...	18.000	200
Takarékpénztárak.							
Bélvárosi takarékpénztár ...	690	691	170.	2.805	1000
Budapest-érszékvárosi tkp. ...	590	595	70.	3.000	400
Budapest-Érpótvárosi társaság r.-t.	212	215	16.	20.000	200
Budapesti tak. és orsz. zalogl. r.-t.	464	466	125.	10.000	1200
Egyesült budapesti f. takarékp.	2470	2480	16.	12.900	200
Magyar általános takarékpénztár	691	694	27.	17.500	200
Magyar orsz. közp. takarékpénztár	1745	1806	26.	40.000	200
Pesti hazai első tkp.-egyesület	18320	18450	24.	40.000	200
Kőbányai takarékpénztár r.-t. ...	297	300	40.	15.000	400
Biztosító társaságok.							
Bécsi biztosító társaság ...	900	940	18.	27.500	200
Bécsi élet- és jar.-biztosító int.	925	965
Első magyar ált. biztosító társaság	17550	17650
Foncilára" pesti biztosító intézet	482	485	16.	50.000	200
Magyar jég- és víztorlbiztosító r.-t.	380	400	16.	30.000	200
"Nemzeti" baleset biztosító r.-t.	545	550	32.	189.086	200
Pannónia víztorlbiztosító intézet	4590	4580	16.	94.612	200
Gőzmalomok.							
Borsod-miskolci gőzmalom r.-t. ...	634 75	635 25	12.	39.085	200
Concordia-gőzmalom r.-t. ...	486	485	42.	48.000	1050
Első budapesti gőzmalom r.-t. ...	1940	1950	15.88	118.205	400
Erzsébet-gőzmalom-társaság r.-t.	453	460	6.	50.000	200
Liza-gőzmalom r.-társaság ...	395	400	20.	60.000	200
Pesti bengermalom-társaság ...	385	395	34.	522.579	480
Pesti molnárak és sütők gőzm. r.-t.	650	955
Pesti Viktorai gőzmalom
Iparvállalatok.							
Egyesült tégl- és cseméntgyár ...	276	280
Beosini cementgyári Unió r.-t. ...	965	970
Budapest-szentlőrinci téglagyár ...	620	695
Északmagyarországi kőszénbánya ...	428	428
F.-magyarországi bánya- és kohóint.	635	648
István-gőztéglagyár r.-t. ...	303	367
Kőbányai gőztéglagyár r.-t. ...	2250	2350
Kőszénbánya és téglagyár r.-t. ...	710	711
Magyar aszfalt részvénytársaság ...	36	38
Magyar általános kőszénbánya r.-t.	8						

KÜLÖNFÉLÉK.

Az álmok utján.

Járok, megyek az álmok utján,
Rögös, út, esőndes, bús, szomorú,
Vergődő, kínos, magányos út,
Örökös itt a szürke boru.

Járok, megyek az álmok utján,
Fájó, poros út végis-végig.
Csak néha csillan egy határkő,
Napfény, rózsák, virágok védik

Mindgyik kő egy esodás álom,
És míg ott állok, egy darabig,
Az álom mindig újra eltet,
Ott nyugalom és béke lakik.

S megyek, megyek, az álmok utján,
Végét nem látom, nem találok,
Míg elém kerül egy határkő,
És rá lesz írva: „Örök álom.“

Radó Lili.

(Vilmos császár első látogatása a Vatikánban.) Jövő hó elején jelennek meg a Galimberti biornoknak az emlékiratai, melynek egy fejezete Vilmos császárnak a Vatikánban tett első látogatásával foglalkozik. A Kuria, mint 1882-ben, amikor Ferenc József római látogatását a pápa levele megakadályozta, mindent elkövetett, hogy a német császár római utazását is meggyújtotta. Amikor a Vatikánban meggyőződtek arról, hogy ez nem fog sikerülni, Rampolla legalább is fel akarta használni az alkalmat arra, hogy a császárnak amennyire csak lehet, elvegye a kedvét az Olaszországgal való szövetségtől. Rampolla tehát rávette a pápát, hogy amikor a császár meglátogatja, ajánlja neki a gyenge és megbízhatatlan Olaszországgal való szövetség helyett azt, hogy csatlakozzék szorosán Francia- és Oroszországhoz. Monsignore de Montel arról Galimbertinek, aki akkor még bécsi nuncius volt, a következőket írta:

„A szokásos üdvözlő szavak után a pápa azonnal politikai fordulatot adott a beszélgetésnek. — A Szentszéknek — mondotta a pápa — nincs őszintébb óhaja, mint hogy a béke fentartásán közremű-

ködjön, de ehhez nézete szerinti feltétlenül szükséges Németországnak Franciaországhoz és Oroszországhoz való közeledése, annál is inkább, mert a jelenlegi olasz kormányval való szövetség nem sokat ér. Az olasz kormány a katolikus egyházzal való ellenségeskedése miatt nyomorúságos helyzetben van és nem képes feladatát az olasz nép megelégedésére megoldani. Vilmos császár erre azzal az ellenvetéssel válaszolt, hogy rámutatott a franciaországi szomorú állapotokra és a szláv világot betöltő pánszláv üzemekre. A nem éppen épületes beszélgetésnek Henrik porosz herceg belépése hirtelen véget vetett. A császár, amikor pár perc múlva XIII. Leó oldalán kilépett az előcsarnokba, nagyon komoly volt és megilletődöttnek látszott, a pápa pedig, mint a szemtanúk állítják, alig tudta könyeit elfojtani.“

(Dickens fia.) Newyorkban nemrég hirtelen elhunyt a nagy angol regényírónak, Charles Dickensnek legidősebb fia, mr. Alfréd Tennyson Dickens. Este még a színházban volt és onnan hazatérve az Astor-hotelbe, éjjel egy órakor rosszul lett és reggelre beállt a halála. Hatvanhat évet élt. Családja tagjai közül ő volt az első, aki kivándorolt Ausztráliába. Husz évi távollét után tavaly hazament és felolvasásokat tartott apja életéről és működéséről. Hosszabb ideig élt Új-Dél-Walesben, ahol testvéröccsével együtt börtönüzleteket kiwitett, aki már övekkal ezeltt Sidneyben meghalt. Dickensnek most már csak egy fia van életben, a 64 éves Henry Fieldenk Dickens, aki Angliában lakik.

(A newyorki magyar menház egy esztendeje.) A newyorki magyar menház, az egyetlen magyar jótékonyági intézmény, mely a megőrzött bevándoroltakat pártfogásába veszi s amely a már itt élő, de rossz helyzetbe került honfitársainkat támogatja, lakást és ellátást ad nekik, sőt nagyon sokszor munkát is szerez nekik, most tette közzé az elmúlt évi működéséről szóló kimutatást. E kimutatásból kitűnik, hogy a magyar menház valóban egy olyan jótékonyági intézmény, mely megérdemli az amerikai magyarok támogatását. A magyar menház, melynek kiváló vezetését Williams bevándorlási biztos példaként állítja a többi nemzetek ily intézményei elé, az elmúlt évben 10.068 reggelit szolgáltat ki, 5663-ért fizettek és 4405-öt teljesen ingyen szolgált ki. Ebéd és vacsora 19.052-ért kiszolgáltatta, 11.182-ért fizettek, míg 7870-ét teljesen ingyen szolgált ki. Lakást 11.064 szemely kapott, 5657 pénzt és 5407 személy teljesen ingyen vette igénybe a magyar menház szíveségét.

(Elefántfókák.) Towsend tanárnak, a newyorki állami akvárium igazgatójának az expedíciója, amelyet a Kaliforniai-öböl mélységének a megállapítására a múlt évben szervezett, a természetrajz szempontjából is kiváló eredménnyel járt. A méréseken kívül, amelyeket az „Albatros“ nevű expedíciós hajóról eszközöltek, a tudós a tengeri állatvilág körében is végzett kutatásokat és azonkívül a kaliforniai félsziget állat- és növényvilágából is nagyértékű gyűjteményt állított össze. Legnagyobb meglepetésére a teljesen lakatlan Guadeloupe-szigeten mintegy száz darab úgynevezett elefántfókára (mirounga) akadt, amely állatfajról eddig azt hitték, hogy teljesen kihalt. A him elefántfókák csaknem öt méter hosszúak és ilyen ölt a tudós magával vitt a newyorki akvárium részére, amely ilyenformán olyan látványosság birtokába jutott, amellyel a világ semmiféle másik hasonló intézete sem dicsekedhetik.

(Óriási kotrógép.) Az Atlanti-oczeánt a Csendes-Oczeánnal összekötő Panama-csatorna, mely Észak-Amerikát Dél-Amerikától elválasztja, nem sokára elkészül. Ez a hir az emberi technika legnagyobb diadalát jelenti, mert ennél az építkezésnél szinte hihetetlen nehézségeket kellett legyőzni. Az éghajlat, mely ezer halálos betegség csirája, elriasztja a munkásokat, akiknek nagyrészt ezért ujjajta gépekkel kellett helyettesíteni. A mellett a vidéken víz egyáltalán nincs, a gépek hajtására szükséges szén is messze vidékről kell a munka helyére szállítani. Az új gépek között pedig a legcsodálatosabbak a hatalmas kotrógépek, amelyek segítségével a csatorna ágyát építik. A gépet hatalmas lokomotív hajtja és vontatja egyik helyről a másikra. A kotrógépnek két óriási karja van, amelyeken a fogók lógnak. A fogókat, amelyeknek a szerkezete olyanféle, mint az emberi kéz, a gép a földbe mélyeszi, s mikor kiemel, homokkal és kődarabokkal van tele. Hogy milyen méretű a gép, megíthatjuk abból is, hogy a fogók egyszeri fölemelés alkalmával annyi földtörmelékkel emelnek ki a csatorna ágyából, amennyivel néhány vasuti kocsi megtelik. A fogók kiürítése úgy történik, hogy a kar oldalt fordul kifelé, úgy, hogy a benne levő földtörmelék a kocsiba ömlik. Ha azonban a földtörmelék az építkezésnél szükség van, például a csatorna partjának erősítésére, akkor ott öntik ki, s óriási tömkek segítségével töltéssé szállítják. Elképzelhető, minő erővel kell ennek történnie, hogy a töltést a víz soha el ne mossa.

A NAGY NAP.

— REGÉNY EGY KÖTETBEN. —

Irta: JEAN DE CARRE.

Most pedig, miután megbízásomat elvégeztem, átengedem apai örömeinek.

— Velem jön, Rafael?

— Lesz szerencsém, szennor?

A két férfi távozott; a fegyverkovács a küszöbög kísérte őket.

Borostidi boltja előtt még mindig csoportok ácsorogtak. A királyi testőrök bátor cselekedetének a híre gyorsan elterjedt. Azzal a szenvedélyes és tulságos élénkséggel tárgyalták, mely a spanyolok beszélgetését jellemzi.

A felindulás, melyet az eset idézett elő, esodálkozó, virágos és ékes kifejezésekben nyilvánult. Szájról-szájra röpködtek, meg-meg visszatértek, mint az Osorio gróf és társaira énekelt valamely himnusz refrainje.

De igazán magas fokra csak akkor hágott a lelkesedés, amikor a testőrtiszt Morera Juan kíséretében Borostiditől kilépett. Látára az emberek rögtön sorfalba állottak a boltajtó két oldalán, egészen az orvos kocsijáig, mely némi távolságban várakozott.

Egyidejűleg viharosan hangzott fel a rivalgás:

— Éljen Don Rafael!

Osorio gróf minden más körülmény között sietve vonta volna el magát az ünnepeltetés elől, de e napon kétség kívül nem volt ellenére, sőt örült neki; mert a helyett, hogy gyorsabban haladna a sorfal között, meglátsította lépteit; jobbra-balra köszöngött, szorongatta a feléje nyújtott kezeket, anélkül, hogy eltitkolni igyekeznék a megelégedést, melyet a népkönyök illetően megnyilvánulása szerzett neki. Nem kellett több, hogy ez a kegy még zajosabban megnyilvánuljon.

Ujra és többszörösen ismételt felhangzott a rivalgás: „Éljen Don Rafael!“ Csak hogy ez alkalommal egészen más jellegű kiáltás is vegyült közéje.

Több hang kiáltotta:

— Le Morera Juannal!

Az utóbbi elsápadt. Hirtelen visszafordult s inkább indulatos, mint ijedt arccal. Tekintete a tömeg közé mélyedt, hogy megkeresse azokat, akik ellenséges indulatukat fejezték ki. De a fürkésző pillantás eredménytelen maradt; senkit sem ismert meg a sokaságban és a reá meredő szemek annyi gyűlöletet fejeztek ki, hogy Rafaelhez fordulva parancsoló, de egyuttal hidegvérrel bizonyító gunnyal párosult hangon mondá:

— Siessünk, Rafael. Azt hiszem, itt nem jó nekem időzni.

— Itt vagyok én, hogy pártoljam és megvédelmezem — feltele a fiatal tiszt.

Elérkeztek a fogathoz. Egy inas nyitva tartotta a kocsi ajtaját.

— Hol akar leszállani? — kérdezte Morera Juan Rafaeltól.

— Haza szándékozom. Pihenni szeretnék egy keveset, mielőtt folytatom utamat Aranjuézbe. De nem akarom önt eltéríteni a saját utjából.

— Elviszem hazáig... Beszélgetnem kell önnel.

A kocsi megindult s az ösvérek gyors ügetésben indultak el.

Ekkor a tömeg ajkain ismét előtörték a két férfihez intézett kiáltások; a szenvedélyes gyűlölet kiáltásai az egyikhez, a lelkesültség esodálatai a másikhoz. Mindaddig hallották, amíg maguk mögött nem hagyták a Pueria del Solt.

Rafael a madridiak boulognei erdejét képező Prado közelében lakott, nem messze az Atocha kapuhoz. Elég hosszú utat kellett hát megtennie, amíg oda ért. Volt idejük a beszélgetésre.

— Tudja-e, hogy ön most már népszerű Madridban, Rafael — jegyezte meg Morera

— sőt nagyon népszerű. Csak egy szót kellett volna szólnia, hogy azt tehesse ezzel a csöcselékkel, amit akar, hogy engedelmessékedett volna önnek, mint vezérének.

— Ez a csöcselék, ahogyan ön nevezi, Don Juan, ismeri igazí barátait — válaszolta Rafael. — Nem ismeretlen előtte, hogy én csakis jót akarok neki. Egyébiránt nem kerestem a kegyét. Ha népszerű vagyok, akaratom ellenére lettem azazz.

— Oh, ne mentegetődjék. A legkevésbbé sem gyanusítom a szándékait. Meg vagyok győződve, hogy szükség esetén a király szolgálatára használná fel népszerűségét. Örömmel látom tehát, hogy megszerezte. Alkalmilag még hasznát veheti.

— Valóban, még hasznát vehetem.

Csend állt be.

Pár pillanat múlva Morera Juan ismét megszólalt:

— Sajnálom, hogy mielőtt Kordovába indult, nem értesített erről az utazásról.

— Valami megbízása lett volna számomra, szennor?

— Megkértem volna, hogy fejezze ki gondolatomat Osorio grófnénak. És aztán nem találja Rafael, hogy abban a viszonyban, amelylyel egymással szemben vagyunk, kötelessége volna velem közölni a cselekedeteit és az ilyen hosszabb utazásait?

— Nem értem ön, Don Juan.

— Pedig a dolog nagyon egyszerű. Amikor önt de la Paix herceg az én ajánlatomra és azért, mert jót álltam iránta való odaadásáról, az aszturiai herceg mellé tette, akkor nem csupán egy fényes pályát akart megnyitani önnek, nem csupán az ön érdekeit kívánta szolgálni. Szem előtt tartotta a saját érdekét, a miénket is. Fontos kérdés volt, hogy a királyi herceg mellett egy megbízható ügyes embere legyen és különösen olyan, aki buzgón igyekszik megfelelni a hozzá kötött várakozásnak. Ilyen körülmények között nem volna szabad eltávoznia előzetes engedély nélkül. (Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1912 január 28-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak

A peleskei nótárius.
Ennek bohózat 3 felvonásban.
Irták: Gábor József. Zenéjét szerző Egrossy Béni.

Személyek:
Zoltay Istvan Horváth Klára, a felesége K. Gerő L. Baczur Gázi Rózsahegy Gyenes Rejzai Rajnai Cs. Aczél L. Toti Dorika Jászai M. Megyvitizs Mihályfi Suga Laci Rózsahegy Szegly Bandi Fehes Harsmia Narcisz Csapáros Bartos

Kezdeté 1/2 3 órakor.

Este rendez helyárakkal

Tiltott szerelem.

Színjáték 3 felvonásban. Irták: Pierre Wolff. Fordította: Várdi Antal.

Személyek:
Pierre Verneuil Pethes Madelaine B. T. rök I. Rouss tné Alszegey Jean Der gny Odry Árpád Langsac Gál Gyula Launay Huguetta V. Molnár Thérèse Clairval György I. Leduc Hajdu Louine Demjén Paulie F. J. A. Andree Kálemen

Kezdeté 1/2 8 órakor.

WIGSZINHÁZ.

Papa.

Vígjáték 3 felvonásban. Irták: Fiers és Caillaud.

Személyek:
Larzac gróf Góth Georgina G. Kerész E. Jean Csontos Charroul Tanay Thoury de Melcourin Pailly R. Jacasse abbe Szerény Aubrin Vendrey Jeanne Molnar A. Vaviers Sarkadi Lucy Varga A. Jeaninne Margitay A. Csendőrmester Bárdi Rigorre Gyözö Pierre Kementes

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal

Csitrí.

Vígjáték 3 felvonásban. Irták: Pierre Veber és de Gorsae Henri. Fordította: Heitai Jenő.

Személyek:
Dalanoy Maurice Hegedűs Vergnaud Ditrói Alice Tanay Simoneau Szerény Serpín Pierre Körmeudí Piesbanos Vendrey Colette Varsányi Aglae Harszihy Vatter Nancy Mézáros Suberville k. a. Komlóssy

Kezdeté 1/2 8 órakor.

A nm. vallás és közokt. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: **Károly-körut 10. sz. alá.**

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak, Tartós fogtömések. aranyhídak, koronák. Foghúzások (altatásban is). Jól használható fogszorok elkészítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Videkek félnap alatt megkapják műfogalkat.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31 110-22 : TELEFON : 110-22

Ma vasárnap, január 28-án két előadás; Délután 3/2 órakor mérsékelt helyáru nagy családi előadás **HANS HOMMA** és az összes attrakciók fellépte. Este 8 órakor **januári parádés műsor.**

Közönlvannra még e hó végéig prolongálva: **HANS HOMMA** a bécsi Deutsches Volkstheater tagja és társulata vendégszereplése 1.) „Der selige Octave.“ Posse von Mirandé & Keroue. Dargestellt von: Hans HOMMA; Baronesse Bernau-Löhningen, Karl Door, Hans Karl. — Als Novität! 2.) Die Hasenpfote. Characterstudie von: Hans Brenner. Dargestellt von: Hans Homma, Karl Door, Hans Karl.

Holden's Marionettes 1) Arkon át, bokron át. 2) Maud Allan, mint Salome. 3. Cowboy-jelenet. Raffaette akrobata kutyái. Le Décharneau, francia excentrikusok. Mac's & Merry Marvels a kedves angol lányok. **MORRIS ORONIN COMP.** amerikai tréfamester. **Christie Dou**, a víg duettisták. **Freser Freres** athéni jelenet. **Rodrigo** új bohózat. **The Empire Comedy** 4 világhírű angol vokalisták. **K. Solti Hermin** mint lipótvárosi nő. **Virágh Jenő** új Weiner nótákkal. **Baronesse Bernau-Löhningen** és a többi januári attrakciók.

A télközvetlen Royal-Cabaret. Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. **Kuko Vince** és zenekara hajnalig muzsikál. 46 új, szenzációs ének- és tánc attrakciók. Minden csütörtök-, vasár- és ünnepnap délután 3/2 órakor mérsékelt helyáru nagy családi előadás **HANS HOMMA** és az összes attrakciók fellépte.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31 110-22 : TELEFON : 110-22

Közönlvannra még e hó végéig prolongálva:

HANS HOMMA a bécsi Deutsches Volkstheater tagja és társulata vendégszerepl. 1.) „Der selige Octave.“ Posse von Mirandé & Keroue. Als Novität! Die Hasenpfote. Characterstudie von Hans Brenner

és az összes januári attrakciók

Jegyek ezen előadásokra — elővételi díj nélkül — válthatók a Royal-Orfeum jegypénztáránál.

Uj Styria kötőgépek részletfizetésre **Fogl József Lajos** Budapest, VIII., József-körut 42. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Fővárosi Orfeum

VI., Págymező-utca 17. WALDMANN IURE, igazgató.

Ma, vasárnap

két nagy előadás.

Kezdetük 1/2 4 és 8 órakor.

Délután mérsékelt helyárak.

Szerdán, január 31-ikén:

BAUMANN KÁROLY bucsu-jutalomjátéka szenzációs vendégfellépésekkel. ::

TROCADERO

Telefon 15-70 VII. KIRÁLY-UTCZA 77. Pénztárnyitás 8-kor

NEMZETKÖZI KABARET.

Dolesch és Zillbauer Hock Rudolf utcai muzsikusok recitátor **Mile Della Rosa avec son Bariton Marcello** **Vivia des Varennes** Erna Larsen Gerda Arnhoff hegedűművész nő saját műsorával előadó szubrette **VÁGÓ GÉZA** Eine Nächtliche Boudoirscene inscenirt von Ferry Rosen kómikus

Ezenkívül még 12 új szám fellépte, 12-1-ig 18 tánc attrakció szabad bemenettel. — 1-5-ig keringőverseny **Hegedűs Gyula** cigányzenekarának kíséretével. Jegyek előre válthatók Zípsér és Königné, Andrassy-ut 4. Kezdeté fél 9 órakor.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 1/2 9 órakor. Ujdonság! 11 órakor.

HAJLEKTALANOK MENHELYE!

9 órakor. **A GORDIUSI CSOMÓ** Bohózatok, irta: Glinger és Taussig, ford. és átjolg. Steinhardt. **STEINHARDT és HUNYADY új kuplékkal.** Vasár- és ünnepnapokon délután mérsékelt helyáru előadás. Kezdeté fél 4 órakor. Éjjel után a remek téli kertben **Sárközi Pista** zenekara, cabaret- és táncz, belépti díj nélkül. Jegyek: d. a. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch féle nagytársaságban és a Hungaria-fürdő pénztáránál kaphatók.

Abbázia Szálloda

Budapest, Dohány-utca 62. (Erzsébet körut mellett) teljesen újjonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg-meleg víz. Szobaárak már 3 koronáért. Figyelmes előzőkeny kiszolgálás.

Finom uri fehérneműek legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat czégnél VI., Budapest, Andrassy-ut 50. sz.

HAGGENMACHER SZT. GELLÉRT-SÖR

csapolása: **Egyed György** I., Krisztina-tér, Zöldfa-vendéglő. **Markovits Domonkos** I., Döbrentei-tér 6. **Kubancsek V.** II., budaí Vigadó. **Borovizky L.** II., Fő-ut 88. **Szűcs Jenő** III., Zeigmond-utca, (Lukács-fürdő mellett) **Hlatky Sándor** III., Fő-ter 2. **Göttler L.** IV., Veres Pálné-utca 11. **Raposa István** (Nemesák M.-né) IV., Egyetem-tér. **Bertha Gyula** V., Lipót-körut 21. **Schück M.** V., Lipót-körut 18. **Wagner V.** VI., Andrassy-ut 44. **Fottinger J.** VI., Teréz-körut 17. **Waltz György** Kéményseprő-vendéglő, VI., Aréna-ut 106. **Sipos Benő** VI., Király-utca 100. **Ózv. Jahn Ede** VII., Király- és Valeró-n. sarok. **Schneider L.** VII., Király-utca 7. **Szeles J.** VII., Damjanich-utca 23. **Hantzman János** VII., Thököly-ut és Aréna-ut sarkán. **Waschata Győző** VIII., József-körut 46. **Schmidhofer Vilmos** VIII., József-utca 46. **Wehrmann Béla** VIII., Baross-utca 7. **Vezér Peter** VIII., Népszínház-u. **Apolló-színház** **Borahardt Maria** IX., Ferencz-körut 13.

PYRAM

CIPÓKRÉM A LEGJOBB. GYARTJA: **BENES TESTVÉREK GYŐR**

Képeket és kereteket mint eszményi szép

alkalmi ajándékot

ajánl **Sinayberger Béla** műkereskedő és fényképész **Király-utca 51. (a Teréz-templommal szemben.)** Mindennemű stilszerű keretezések, valamint művészi fényképek.

Közvetlen keleti behozatal.

Valódi **Perzsa és Smyrna szőnyegek** nagy választékban kaphatók, budapesti lakóknak árfel-emelés nélkül részletfizetésre is. **SZÖNYEG-UDVAR** BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32. (az udvarban.)

Weinberger és Fodor

az összes sportcikkek áruháza.

Téli sportcikkekben, sportöltözékekben

speczialisták **IV., Haris-bazár 4.** Telefon: 113-59. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Takarékos, tiszta, kényelmes fűtés érhető el az

EFCO

porosz **köszöntéglával!**

Próbadarabok ingyen Irodánkban Pesten 100 drb 4.10 kor. Budán 100 drb 4.20 kor. 100 darabonként házhoz szállítjat

PONGRÁCZ ÉS PONGRÁCZ

Budapest, VII., Erzsébet-körut 50. Telefonszám: 177-41. és 158-03.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1912. január 28-án.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A denevér

Operett 3 felv. Egy francia vigjáték után látás Hafner és Genés Zenedő szerzője Strauss J.

Személyek:
 Eisenstein Székelybáty
 Rosalinda Bánó I.
 Frank Kornai
 Orlócsky Dömötör
 Alrod Kornyey
 Falke Dalnoki
 Bind Kertész
 Adél Szeyer I.
 Ali bey Adám
 Froesch Hegedüs

Kezdetre 7 órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

Déliutó méréseket helyrakk.

Téli verőfény

Kezdetre 1/2 4 órakor.

Este rendszer helyrakkal

A diadalmas Amerika

Kezdetre 1/2 8 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

A kis lord.

Eletkép 3 felvonásban. Irta: Burnett Hodgson. Fordította: Hajo Sandor.

Személyek:
 Dorincourt Sebestyén
 Errol Cedrik Fényes A.
 Hawisham Réthey
 Higgins Kérthy
 Hobs Kérthy
 Dick Hajnal
 Tomas Huszár
 Mrs. Errol Gere
 Minna Bathori
 Mary Csatali J.
 Gerő

Kezdetre 3 órakor.

Este rendszer helyrakkal

A rablólovag.

Színkép 3 felvonásban. Irta: Biro Lajos.

Személyek:
 Ferencz gróf Törzs
 László gróf Sebestyén
 Emma grófné Haraszti M.
 Mihály gróf Réthey
 Margit grófné T. Ferrai R.
 Steil gróf Z. Molnár
 Viktor gróf Tarnai
 Galambos Kérthy
 Anna R. Gombaszögi
 Kúrt Balla

Kezdetre 1/2 8 órakor.

KERPELI
 kézfinozmitót
 használjatok
 ára 90 fill.
 V. Lipót-körút-28.

A Dreher Antal serfőzdei r.-t. ezennel a nagyérdemű közönség tudomására hozza, hogy január hó 14-től kezdve a

DREHER-féle

Szt.-János-sör

míg a készlet tart, a következő vendéglőkben lesz mindenkor frissen csapolva:

- Altstatter Nándor, VII. ker., Óvoda-utca 42.
- Bánovszky Sándor, I. Buda-foki-ut 14.
- Bagyik Vince, II., Iskola-utca 44.
- Eauer Ferencz, VII., Nefelejts-utca 78.
- Borger Pál, VII. ker., Király-utca 11.
- Bornhardt Ferencz, VIII., Rákóczi-ut 55.
- Elaszváoz Antal, VIII., Köztemető-ut 7.
- Bokros Károly, VI., Andrássy-ut 26.
- Braun József, Népepera vendéglője, VIII., Tisza Kálmán-ter 1.
- Chladek József, V., Váci-ut 36. sz.
- Deákny Sándor, VII., Wesse-ényi-utca 63.
- Dalstor Janos, VIII., Rákóczi-ut 51.
- Drogyák Izidor, VII., Dohány-utca 81.
- Forster Konrad, söröző „A hét vezérhez” VII., Erzsébet-körút 34., Royal Orfeummal szemben.
- Gregorits Ferencz, VII. ker., Hermán-ut 57.
- Hambalek József, VIII., Koszoru-utca 24.
- Herschmied Tamás, VIII., Dobó-utca 28.
- Kilian Sándor, VII., István-ut 18.
- May Ede, VIII., Mátyás-ter 5.
- Metzger Janos, VII., Dob-utca 112.
- Mos György, VI., Hajós-u. 31.
- Német Lajos, VII., István-ut 49. sz.
- Neveklia Róbert, VI., Podmaniczky-utca 51.
- Potzmán Mátyas, VIII. ker., Elő-ut 6.
- Rochorisz Samu, VI., Sziv-utca 39.
- Roth Bernát, VIII., Teleki-ter 5.
- Schumitzky Venozel, VII., Thokély-ut 6.
- Semsei József, IV., S6-u. 6.
- Steinbock Károly, VI., Bajza-utca 48.
- Steiner Miksa, VIII., Tisza Kálmán-ter 13.
- Strasser József, VII., ker., Töröly-ut 4.
- Szanyi Mihály, VII., Hernád-utca 27.
- Talabér Ferencz, I., Fehérvári-ut 27.
- Vajntin Antalné, I., Dobren-telei-ter 9. (Rudasfürdő).
- Vas és Fémmunkások Szövetkezte, VII., Bálint-u. 4.
- Verbóczy Lajos, IV., Városház-utca 3.
- Weisz Antal, VI., Király-utca 40.
- Wrabetz Gusztáv, Exelsior-szálló, VII., Rákóczi-ut 72.
- Winkler Antal, X., Delej-utca 27.
- Závodszy Janos, X., Szapary-utca 16.

Palackokban kapható minden jobb fűszer- és csemegeüzletben.

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herczeg Windischgratz Lajos.

Minden asztal vagy háztartás hiányos Magyarország kincse, a felséges tokaji bor nélkül!

Legbecselesebb és legalkalmasabb ! alkalmi ajándék !

Társaságunk által forgalomba hozott borok kiválóság :: és eredetiségben felülmulthatatlanok.

5 kilogramos bérmentes postakosár
 2 palack 0-5 literes 1904. évi zamatos szamorodni és
 2 " 0-5 " 1906. " két putonos asszu és
 1 " 0-5 " 1904. " három putonos asszu
 együttesen korona 17.20.

3 palack 0-7 literes 1901. évi szagos kiváló szamorodni korona 7.40

Központi iroda:

Budapest, V., Teréz-körút 25. sz.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

(Főpostával szemben)

Benes Károlyné

VI-ik ker., Teréz-körút 26. sz. alatt levő elsorangu angol es francia női divattermével kapcsolatos csomagok

szabásművelési- és varrodatanintézetében

a beiratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig, á. u. 2 óráig 6-ig eszközölhetők.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 9 órakor.

Ma „HOFJAGD“

Bohóság 1 felvonásban. Irta: SATYR.

Továbbá R. Türk Berta

új szóló műsorával és

„A Regulátor.“

Jegyek elővételben kaphatók: Folies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. Hirsch nagyüzemű Andrássy-ut 19. és Sopronyi nagyüzemű Rákóczi-ut 1. 12 óra után az 1-ső emeleti „Casino de Parisban” teljesen új műsor a világ legelső tánc-atrakközölnök fellelével.

NEM BÉRLI

a részletfizetés leple alatt, hanem azonnal Ön a ZONGORA

10 firtos havi részletfizetés mellett, de csak ha

REMÉNYI MIHÁLY

a Magyar Királyi Zeneakadémia szállító-jánál veszi azt meg.

Budapest, VI., Király-u. 58.

Telefon 87-84. Telefon 87-84.

Kérjen „Arlégyzéklet” és „Prospektust”.

MINDENKI

akl iradókban, hivatalokban, üzletokban a gyárakban a tisztaságot, kegyelmet és ezüstörtséget szem előtt tartja

AZ „A. B. C.”-NÉL

hygien. tisztított kölcsöntöröközöknek, porirtóknak, padlóruhákak bevezetését, nagyon olcsó kölcsöntől mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg-

KEZDI.

„A. B. C.” Egyesült Fehérnemű Kőcsésző Vállalat.

Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46-86.

Külön osztály vendéglők részére.

Köszvényt gyógyít

a franzensbadi Natália-forrás!

orvosilag ajánlva csusz, ércmeszesedés, vese- és hólyag-

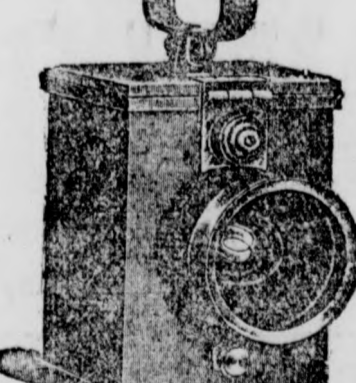
11810/IV. hurut ellen is.

Eredeti franzensbadi vas-lápsó és lép-lug köszvény, csusz, uddi bajok, tisztulási zavarak, hystéria, gáphor, vértelenység, zvor-mekbetegségek, ideg- és női bajok ellen. Kapható gyógy-szertárakban, drogeriákban, asványvízkereskedésekben. **Franzensbadi gyógyhely a legelső lép-lugó a világon és kitűnő szív-nyógyfűrdő.** Vezérképviselet: **Alte k. k. Feldapotheke Wien. I., Stephansplatz 8.**

Korányi Márton

hordozható accumulator-gyártó, javító és töltő műhely

Budapest, IV., Ferenoziek-tere 3. sz.

Telefon 85-33.

Telefon 85-33.

Hordozható accumulatorok, villamos gyújtótelepek, kézi lámpák, bányalámpák, tölthető lámpák, kocsilámpák, zseb-lámpák és automobil batteriák. — Accumulator gyártó javító és töltőállomás. — Szab. elektromos vészlámpák. — Izzólámpa és elektrotechnikai cikkek gyári raktára. — Villany szerelés. — Valódi Korányi-féle szijvarró sodrony egyedárulása.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1912. január 28-án.

NÉPOPERA.

Déliutáni mersékelte helyszínek.

Trenbadur.

Opera 4 felvonásban, 4 képben. Írta: Salvatore Cammarano. Zenéjét szerzelte: Giuseppe Verdi. A zenekart vezényli: Reiner Frigyes karmester.

Személyek:

Luna gróf	Kriener
Leon Fa	Goval E.
Azucona	Reiczky L.
Manrico	Várai
Ferdandó	Kurósi
Ines	Legrd A.
Ruiz	Széely
Órós cigány	Székli
Hrnók	Sugar

Kezdeté 1/2 3 órakor.

Este rendez helyszínekkel.

Furulyás Jancsi.

Operett 3 felvonásban Szövegét írta: Maurice Vaucaire és Georges Miltonel. Zenéjét szerzelte: Louis Ganne. Ford.: Brody Miksa.

Személyek:

Furulyás Jancsi	Pajor
Joris költő	Hajagos
Pippermann	Matrai
A felesége	Hikisch K.
Lisbeth, a leányuk	Székli
Vilmos, portás	Marostly
Katóka, a felesége	Székli
Van Port	Bihar
Tontendorff	Fehér
Loskitch	Károcsai
Steinbeck	Szekely
Kartelife	Gardácska
Petrovics, városatyja	Pécskai
Tantendorffné	Lehner M.
Loskitchné	Krasznai M.
A pipereárosnő	Kalocsainé
Van Quatsch	Szalay
Órmeester	Odry
Ejeli ór	Sugar
Polgár	Loránd
Ketty	Sahajda
Bođrigo	Stoll B.
Wangel	Czukur

Kezdeté 1/2 8 órakor.

BUDAPESTI SZÍNHÁZ

Déliutáni mersékelte helyszínek.

Leγγελy menyecske.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Csász és Okomkovszky. Zenéjét szerzelte: Jean Gilbert. Magyar színe alkalmarta: Faragó Jenő.

Személyek:

Madarász	Szöreghy
Gabriella	Veszpréminé
Ily	Szöllősy R.
Hekuba Vilmos	Fekete
Marga	Küry Klára
Solnicsky Kázmér	Szabó es
Moruska	Radó N.
Souska	Kürmendi L.
Annuska	Ótvös J.
Petruska	Mányoki L.
Fodor János	Szalay
Minka	Heltay O.

Kezdeté 1/2 4 órakor.

Este rendez helyszínekkel.

Gróf Schléssinger.

Látványos pesti bohózat 6 képben, lírik Faragó Jenő és Feld Mátyás. Zenéjét szerzeltek: Zerkovitz Béla, Weiner István, Huber Miksa, Chorin Géza.

Személyek:

Schléssinger Albin	Fekete
Schléssinger Izso	Radó N.
Schléssinger Kázmér	Török
Schléssinger Adolf	Szász
Rikkancsleány	Kornai B.
Rikkancsleány	Szabolcs
Dr. Blau Jónás	Szöllősy R.
Leokádia, felesége	Szalay
Lili, leánya	Mányoki L.
Berger Miksa	Fenyvesi
Adelaida, felesége	Delliné
Gyóker főpinczer	Gabor
Gigányprimás	Székli
	Bacz Laci

Kezdeté 1/2 8 órakor.

VARSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

Mery Béla

hangversenyirodája, József-tér 11.

Vasárnap, január hó 28-án, — Royal-terem.

HEGEDŰS

Ferenc hegedűművész 2-ik és utolsó hangversenye

Jegyek: 10, 6, 4 és 2 koronaért kizárólag MERY BÉLANAL, József-tér 11. szám.

Hétfőn, jan. 29. és február 5-én — Royal-terem.

YVETTE

GUILBERT

2 Chanson estélye

Jegyek: 15, 10, 8, 6, 4 és 3 koronaért kizárólag MERY BÉLANAL, József-tér 11. szám.

Csütörtökön, február 8-án — Royalterem — Párisi

CAPET

Vonósnégyes kamaraestélye (bérlet 4 sz.)

Gabriel Faure zeneszerző közreműködésével.

Jegyek 10-6-4-2 Kr. kizárólag Mery Bélánál József-tér 11.

Hétfőn, február 12-én — Royalterem —

KOENEN

Tilly egyetlen dalestélye.

Jegyek 10, 6, 4, 2 koronaért kizárólag Mery Bélánál József-tér 11 szám.

Pénteken február 16-án — Royalterem —

MOISSI

Alexander, a Berliini Deutsches Reinhardt-Theater hőszereplőjének egyetlen drámai estélye.

Jegyek: 10, 8, 6, 4, 2 kor. kizárólag MERY BÉLANAL József-tér 11. szám.

Hétfőn, február 19-én, Fővárosi Vigadó Nagyterme

DONALDA

Pauline, a Londoni Coventgarden-Opera primadonnájának első dalestélye Budapesten.

Jegyek: 10, 8, 6, 4, 3, 2 kor. kizárólag Mery Bélánál, József-tér 11.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Venéziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb. A gőzhajók modern kényelmekkel, hátofülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menetjegyiroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodája.

Eckardt Vilmos és Hotop Ernő

Részvénytársaság

Budapest, V. ker., Dorottya-utca 6. sz.

Tervezünk és vállalunk 1870 óta

téglaégetőket, cseréptéglagyárakat, chamoto-gyárakat, mészetöket, magnesitműveket, tüzelőberendezéseket, gyárkéményeket, kazánfalazásokat.

Több mint 5000 építkezés.

Bank és Pénzváltó r.-t.

Budapest, V. ker., Tükör-utca 3. szám.

Lakásberendezési vállalata

V., Nádor-utca 4. sz. (Mérleg-u. sarok.)

Állandó butorkiállítás.

Kaphatók szebbnél-szebb kivitelben teljes lakberendezések, butorok, keleti szőnyegek, festmények, francia és bronz-dísz tárgyak, csillárak kézműves díszítéssel.

Óriási választék! Mérsékelt árak! Lelkismeretes kiszolgálás!

Szépirodalmi ujdonságok.

ZSOLDOS LÁSZLÓ

VICZA REGÉNYE.

Regény.

Ára 3 korona.

Egy bájos fiatal leány meleg humorral és gyöngéd érzéssel előadott szerelmi története.

KÁLNOKI BEDŐ BÉLA

DOKTOR OREMUSZ

és egyéb elbeszélések.

Ára 4 korona.

Valamennyi elbeszélésben érdekes, sokszor érdekfeszítő a mese, színes, csillogó az előadás és valamennyin jóleső, meleg és őszinte szelmség ömlik el.

Megrendelhetők:

LAMPÉL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

(Wodianer F. és Fiai) részv. társ.-nál

BUDAPEST, VI. kerület, Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Városmajor szanatórium

és vizgyógyintézet

Budapest, Városmajor-utca 64. szám.

Telefon 88-80.

A kis Svábhegyi lankás hegyoldalon, óségi arnyas park közepén, remek kilátással a budai hegyekre. Özönvíz-levegő. Budapest legesősebb területe. Harmat, kényelemmel berendezett szoba, közös és társalgó-helyiségek, előkelő és meleg családi otthon. Nagy vizgyógyintézet. A vizgyógykezelés összes eljárásai: zén-

Telefon 88-89.

savas, sós, mór, fenyő, villamos és fényfürdők. A szanatórium-ban rendelkeznek: **emésztőszervek betegségei, anyagcsere-bántalmak, cukorbetegség, máj, epekövajok, vesekövek, neurasthenia, hátrányos-érzés ellen, savanyító- és hizalókurák esetére.**
— Igazgató-főorvos: csernyfalvi úr. Kezdetre Béla. Felvétel a szanatórium-ban egész nap.

LEGELCSŐRE

készpénzárak!

Telefon 185-48

ZONGORÁK

pianinók, használtak is, legelőnyösebben vásárolhatók

FARKASHÁZI és BIRÓ

zongoratermeiben

Budapest, V., Váci-körút 12

Hangolás, javítás, becserelés, bérlet.

Kényelmes részletfizetés.

ÁGYTOLLAK, „MARABU“-hoz

VII., Károly-körút 7. Ágytoll-gőztisztítás.

(Telefon 71-25.)

A háztól való el- és visszaszállítás még aznap 20-25 dijtalanul 20-25 eszközöztetik.

PALACE ÉTTEREM =

CAFÉ RESTAURANT, Rákóczi-út 43.

Esténként

tozmai Korodi Gyula

muzsikál.

Palace soupe

személyenként

3 korona.

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben

SALAMON JAKAB és Társaság Budapest,

V., Erzsébet-tér 5. szám.

TELEFONSZÁMOK.

12-90, 72-97, 73-98, 73-99.

TELEFONSZÁMOK:

72-90, 72-97, 73-98, 73-99

SZÍNHÁZAK

Vasárnap, 1912, január 28-án.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyre.

Leányvásár.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyre.

Leányvásár.

Operette 3 felvonásban. Írták: Moros Ferenc és Bródy Miksa. Zenéjét szerette: Jacobi Victor

Személyek:

Harrison	Boross
Harrisonné	Erdői B.
Lucy, leánya	Petrás S.
Hollenberg gróf	Latabár
Fritz, fia	Rátkai
Miries Tom	Király
Kordsmáros	Kovács
Hajskapitány	Krasznai
Bessl, szobalány	Fedák S.
Sam, pinzer	Császár

Kezdeté 1/8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Sépszínház-utca 1-3. Telefon 62-39.

Testgyakorlatok (gyermektanulmány) - Bohó ifjúság (humoresk). Édesvízi halak (természettudományi felvétel). Az eltűnt tehertövis (amerikai dráma). A Derksen nővérek korecsolyaművészek vendégszerzése a városi jégpályán (eredeti felvétel). A tereadór (komédia). Leányzó-kötés aeroplánon (szenzácziós amerikai színmű).

Legközelebbi műsorváltás hétfőn, i. hó 29-én.

Az első előadás hétköznapokon d. u. 5 órakor, vasár- és ünnepnapokon 4 órakor kezdődik. Minden pénteken délután fél négy órakor nagy gyermekelőadás. Gál Mózses mesél.

ROYAL-ORFÉUM

VII. Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Ma vasárnap, január hó 28-án:

két előadás

d. u. 3/4 órakor mérsékelt helyre nagy családi előadás Hans Homma és az összes attrakciók fellépte. - Este 8 órakor:

a parádés januári műsor.

Közkívánatra még e hó végéig

prolongálva: Hans Homma a bécsi Deutsches Volkstheater

tagja és társulata vendégjátéka.

1) Der Bellige Octave. Posse von: Mirande & Kénele.

Als novitát! 2) Die Hasen-

pfote. Charakterstudie von: Hans Bromert. Dargestellt von: Hans Homma, Karl Door, Hans Karl, Holden's Marionettes Moris Cronin Comp.

amerikai tréfaművészek, Christie Duo, a vig duettisták, Rafaelette akrobata kutyái, Los Déchernen francia excentrikusok, Fróser Fróser athén jelenet Rodrigó új bohózat.

Mac's 8 Merry Marvels a kedves angol leányok, The Empire Comedy 4 angol vokalisták, K. Solti Hermin mint lipótvárosi fiú, Virágh Jenő mint F. T. C. játékos, Baronette Bernau Löhringon és a többi januári attrakció!

A téli kertben Royal-Cabaret Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj.

Kukó Vince és zenekara. Bal-mabille. Keringő verseny. Tancz hajnalig. A legvidámabb budapesti hely.

Minden csütörtökön, vasár- és ünnepnap délután 3/4 órakor mérsékelt helyre nagy családi előadás.

OMNIA

A főváros legnagyobb és legdisz-

sztább mozgóképpalotája. Bejárat: József-körút 31. sz. Telefon 120-49

Ma utoljára

A „Kinema-Sketch“

Holnap óriási mozgóképműsor

Egy színes tragédiája

társadalmi színmű 3 felvonásban

Részletfizetésre is!

Látható írásu

Ujlaki írógépek

Arjegyék kívánatra. Arjegyék kívánatra.

Ujlaki írógéptelep

Bpest, Erzsébet-körút 25/B.

Telefon 122-60.

PETROLNERUDA

A LEGJOBB HAJÁPOLÓSZER

Neruda Nándor

cs. / KIR. UDV. STALLÓ

BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS U. 7.

BRISTOLSZÁLLÓ

Legmodernebb berendezés
Fényes társalgótermek
Naponta tea hangverseny

DUNAPART-BUDAPEST

Figyelem!

50.000 pár cipő!

4 pár cipő csak kor. 8.-

Több gyár fizetési zavarokkal küzd s ezért megbiztatam, hogy nagy mennyiségű cipőt, melyen az előállítási árón alul eladják. Eladok tehát bárkinél: 2 pár férfi és 2 pár női fűzőscipőt, barna vagy fekete bőrből, vízmentes, erősen szögelt talppal, nagyon elegáns, legújabb fazonu. Méret szám szerint. Mind a 4 pár cipő csak 8 koronába kerül. Szétküldés utánvétel. A GELÉ cipőszekciójuké Krakau 40/17 sz. Kioszerelés megengedve, vagy a pénz vissza.

HERCZEG FERENCZ

Meséskönyve.

Herczeg Ferenc csodálatos művészi érzékkel találta el azt a hangot, amelyen a mai korgyermekéhez a mesében szólni kell. Az 5 gyermekmeséiben, úgy érezzük, a mai kor magyar Andersenje és Grimmje közelébe a gyermeki lélekhez. Herczeg Ferencz mesái éppen ezért többek is mint egyszerű gyermekmesék: olyan olvasmányok, amelyeket a gyermek mellett a felnőtt is éppen úgy tud élvezni, legfeljebb csak mindegyikük más és más szépségeket talál bennük. De egyben mindenkire ugyanazt a hatást gyakorolja: gyönyörködteti és egyben megnevesíti a lelket. A könyvhöz Mühlbeck Károly készített egész sereg-illusztrációt. Ára diszkötésben 2 kor.

Herczeg Ferencz legújabb könyvei:

Napvörös. Elbeszélések	4.-
Diszkötésben	6.-
Szelek szárnyán	3.50
Diszkötésben	5.50
Szerelmesek	4.-
Két regény	6.-
Királyné futárja. Regény	3.50
Diszkötésben	6.-
A fehér páva. Regény	3.50
Diszkötésben	5.50

Magyar Királyi Államvasutak Igazgatóság.
1906/1912.

Hirdetmény.

Értesítjük az érdeklődő vállalkozókat, hogy Fiumében a most épülő II. számú tárház közelében egy négy emeletes, alapincézett, falazott kőfalakkal bíró, egyébként vesbeton szerkezetű tárházat szándékozunk a folyó évben megépíttetni. A versenytárgyalásra szóló végleges hirdetmény január hó végével meg fog jelenni, de a létesítmény sürgősségére való tekintettel az ajánlatok benyújtására lehető rövid határidő fog szabadni.

A vállalkozók a tanulmányokat a hirdetmény alapján megkezdhetik, a szükséges felvilágosítások a helyszínen, az osztálymérnökségnél, nemkülönben Zágrábban az üzletvezetőség II. osztályában beszerezhetők. Ugyiszintén felvilágosítás nyerhető építési és pályafentartási főosztályunk magasépítmenyi ügyosztályában is (Budapestten, VI., Teréz-körút 56. sz. III. em.).

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

AZ ÉN UJSÁGOM

előfizetési ára:

Negyedévre 2,50, félévre 5.-, egész évre 10.- kor.
Singer és Wolfner, Andrássy-ut 10. szám.

Szőlőoltványok

szőlővesszők és Gladiolus (6 fő korlításnak alkalmas) csemsték beszerzésére legmegelőgöbbon ajánljuk a legjobb hírnévnek örvendő

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőtelepét Biharlőszegen.

Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, míg a fenti cég nagy képes árjegyzékét nem kéri: ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szőlőbirtokost érdekel hasznos tartalmánál fogva. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Examós elismerő levél. - A tisztelt érdeklődők a telep megtekintésére szívesen láttatnak.

kézpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

Butor EHRENTREU és FUCHS

testvéreknei

Budapest, VI., Teréz-körút 8.

Képes árjegyzék ingyen. Telefon 68-59.

A három legújabb !!! szó: **Wrabetz „Excelsior“ étterme** A főváos legszebb étkezője.

!!! szó: Rákóczi-ut 72., a Népoperaival szemben. Havi ebédhíriatok és ötfogásos ebéd 2 kor. a Souterrainban.

Heti műsor:

Január-február hó	Nemzeti Színház	Magy. Kir. Operaház	Várszínház	Népopera	Vigszínház	Magyar Színház	Király Színház	Budapesti Színház	Uránia	Hangversenyek
29 Hétfő	Tudós nők	Rigólettó	-	Furulyás Jancs	Csitri	A rablólovag	Leányvásár	Gróf Schlésinger	A diadalmas Amerika	Yvette G. Royal (M)
30 Kedd	Judit	Coppelia Jacsai és Juliska	-	Furulyás Jancs	Csitri	A kis kávéház	Leányvásár	Gróf Schlésinger	A diadalmas Amerika	Altmann Leo Royal (H)
31 Szerda	Tiltott szerelem	-	-	Furulyás Jancs	Papa	A rablólovag	Leányvásár	Gróf Schlésinger	A diadalmas Amerika	IV. Fülharm. Vigadó
1 Csütörtök	Nem lehessen tudni	Tosca	Stuart Mária	Quo Vadis?	Csitri	A rablólovag	Leányvásár	Gróf Schlésinger	A diadalmas Amerika	-
2 Péntek	A vasgyáros	A hercegkisasszony	-	A kornevillei harangok	Diakélet	Sasfők	János vitéz	Párisi élet	A tánc	Kerpely J. Royal (H)
3 Szombat	Judit	-	-	Szibéria	Csitri	A varsányi csata	Leányvásár	Gróf Schlésinger	A diadalmas Amerika	-
4 Vasárnap	Tiltott szerelem	Tan háuser	Tudós nők	Furulyás Jancs	Györgyiko, drága gyermek	A rablólovag	Leányvásár	Gróf Schlésinger	Az országos színművészeti akadémia előadása	-
	Borgia Lucrétia	Hoffmann meséi	-	Quo Vadis?	Nincs tovább	Sárga lilium	A kis gróf	Széköt katoná	-	Waldbauer-Kerpely Royal (R.) Füredi és Bankó Royal (H)
	A szerelem gyermeke	-	-	Furulyás Jancs	Drága gyermek	A rablólovag	Leányvásár	Gróf Schlésinger	-	-

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyított küszvényénél, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany proszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Magyar Kir. Államvasutak Igazgatósága, 14013-1912. ig. sz.

HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a miskolczi kocsiszerező műhely bővítésénél szükséges építési munkák biztosítására.

A tervék a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati és a munkák végrehajtásához kötött egyéb feltételek, Budapesten, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magas építményi ügyosztályában, (VI. ker., Teréz-körút 56. sz., III. emelet 14. ajtó), továbbá a miskolczi üzletvezetőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1912. évi február hó 24-ének déli 12 óráig nyújtandók be, alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztálya titkáranál, (Budapest, VI. ker., Teréz-körút 56. sz., II. emelet, 10.). Az ajánlatok 1 koronára, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve, a következő felirattal nyújtandók be:

„Ajánlat a miskolczi kocsiszerezőműhely bővítésénél szükséges összes építési munkákra“.

Ajánlat csakis a kiírási művelethez tartozó költségszámításokban felsorolt összes munkákra tehető.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1912. február hó 23-án déli 12 óráig, az egyes ajánlatok végösszegei 250.000 koronáig terjedő része után 5% azaz öt százalék, az ezen összeget meghaladó érték után 2% azaz kettő százalék bánatpénz gyanánt teendő le, a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 75. szám, földsz.), akár készpénzker., Andrassy-ut 75. sz., földsz.), akár készpénztékpapírokkal.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti áru- és értéktőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térítvényennyel adandók fel.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága előtt ismeretlen ajánlattevők kötelesek a szállító-képességeket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartozik.

Az ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlataikban oly képesítéssel bíró, megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Budapest, 1912. évi január hónapban.

Héveny vagy idült bujakór - bántalmak

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párizsi orvosi akadémia által engedélyezve és a párizsi kórházakban egyeduralkodóan vannak engedélyezve

Igen kellemes gyógyszer, melyet az orvosok a legkiválóbb orvosi használatnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szernek és számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.- kor. Minta és prospectus rendelkezőre áll.

Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. és Andrassy-ut 22. szám.

Legolcsóbb és legjobb hatású hashajtószer.

NEUSTEIN FÜLÖP

CUKROZOTT HASHAJTÓ LABDACSAI

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használatyán, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tegeres, mely 6 dobozt, tehát 120 pillulát tartalmaz, csak 2 kor., 2 kor. 45 fill. előleges bekloldése mellett egy tegeres bérmentve kldetik.

ÓVÁSI Utazásoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsot. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fehére nyomtatásban „Szent-Lipót“ és „Neustein Fülöp gyógyszer“ aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvény-székileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP „Szent Lipót“-hoz címzett gyógyszerháza, Bécs, I. Plankeg. c. Kapható: Budapest, Török J. gyógyszerháza, Király-utca 12. és Andrassy-ut 22. sz.

Gummi-óvszerek

legfinomabb francia gyártmány 12 db.-ként 1.80, 2.40, 4.- és 5.- korona.

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.- K

STERYL legfinomabb Paara gummi-hólyag 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülmul, kizárólag cégemnél kapható.

CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.- koronától 5.- koronáig.

HALHÓLYAG valódi francia „Duchamps“ gyártm. 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.

Mintagyűjtemény 12 db legfinomabb 4 korona.

IRRIGÁTOR románczozott vagy üvegen teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.

Suspensor (heretartó) drbja -.50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig.

Has- és Sérvkötők a Gummiharisnyák legnagyobb választékban, mérték után is készítenek.

„GLORIA-ÖV“ (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor.-ig.

Neumayer Lipót

készít, gummiárak és betegápolási cikkek raktára

V., Budapest, Váci-körút 2. szám.

LINOLEUM üzleteim:

VI. Váci-körút I. (Ankerkölz), VII. Rákóczi-ut 8. szám.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Most jelent meg!

A MODERN KÖNYVTÁR

legújabb kötetei:

Maeterlinck I Aglavaine és Sélysette. Bárdos Artur fordítása. Ára 60 fillér.

A Modern Könyvtár 100-ik száma Romain Rolland: Beethoven élete. Mikos Lajos fordítása. Beethoven tragikus és nagy-szerű életének vonzó leírása. Ára 40 fillér.

Giovanni Papini: Válogatott elbeszélései. Papininek a Modern Könyvtár kötetek első, elő-szavával. Ára 40 fillér.

Strindberg I: Pajtások. (Komédia.) Harnos Hona fordítása. Ára 60 fillér.

Szilágyi Géza: Könyvek és emberek. A nagybíró postának magas és igen nagyértékű, népszerű tanulmányai. Ára 60 fillér.

Az ATHENAEUM kiadása. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

MEGHIVÓ.

A NYIRBÁTORI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZV.-T. 1912 február hó 11-én d. e. 10 órakor Nyirbátorban az intézet helyiségében tartandó

XL. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSERE

a t. részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozati

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. Zárószámadások előterjesztése, a mérleg meg-állapítása és a nyereség felosztása feletti ha-tározathozatal.
5. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása feletti határozathozatal.
6. Javaslat az alaptőkének 600.000 koronára való felemelése iránt.
7. A módosított alapszabályok előterjesztése és megállapítása.
8. Ügyvezető igazgató, igazgatóság és felügyelő bizottság választása és javadalmazásuknak megállapítása.
9. Írásban beadott indítványok és kérvények tár-gyalása.

Nyirbátor, 1912. évi január 25.

Nyirbátori Takarékpénztár Igazgatósága

Jegyzet: Az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelenté-sek és javaslatok és a mérleg a közgyűlést megelőző 8 nap-pal az intézet helyiségében megtekinthetők.

Magyar Királyi Államvasutak Bpest jobbpárti üzletvezetőség. 2603. szám.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉS (accumulátor szekrényekre.)

A magyar királyi államvasutak budapest-
jobbpárti üzletvezetősége által az 1912, 1913, 1914. években szükséges accumulátor szekrények szállítá-sára nyilvános pályázatot hirdet.

Az egy évi megközelítő szükséglet 600 darab accumulátor szekrény.

Ezen mennyiségnél az 1912, 1913. és 1914. évek folyamán 10 százalékkal több, vagy keve-sebb is megrendelhető.

Az ajánlatok 1912. február hó 27-én déli 12 óráig üzletvezetőségünk általános I. osztályának (VIII. Kerpesi-ut 3. I. 38.) adandók át. Bánat-pénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben, vagy állami letétekre alkalm-as értékpapírokkal ugyanott a gyűjtőpénztárnál 1912. február 26-án déli 12 óráig teendők.

A részletes pályázatírtételek és ajánlati ür-lap valamennyi üzletvezetőségünél megtekinthető üzletvezetőségünk általános osztályában pedig azok díjmentesen megszerezhetők.

Budapest, 1912. január hó 17-én.

Budapest-jobbpárti üzletvezetőség.

„OLLA“ bebizonyíthatóan a legjobb higiénikus GUMMI 3 évi jótállás minden drbért. Ára 4, 6 és 8 K tucatjára. Mintagyűjtemények 12 db válogatva 5 K

„OLLA“ GUMMIT több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja. OLLA kapható minden gyógyszerárban s jobb drogueráriában. Érdekes árjegyzéket küld OLLA Gummiár, Wien, II/517. Praterstr. 57.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerieltt gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éve át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(húgycsőfolyást, sebeket, syphilist és önfertő-zésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férfiu gyen-geségnél (impotentia) még öregebb egyéneknél is.

Újított siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerék.

Rendelés délelőtt 9-3ig, és este 6-7ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8.A. szám.

(Ájáróház a Pannónia szállóval szemben.) Lépcsőházi bejárat. Külön várószobák.

Szerencsés véletlen

millió vagyonhoz juttathatja, ha alant olvasható feltételek mellett sorsjegyeket vásárol nálunk. Oly módozatot ajánlunk Önnek, ahol havi részletek fizetése által **tőkét gyűjt**; értékben emelkedő, **bármikor eladható** értékpapírokat szerez meg, melyek megvásárlásával évente **nagy nyereményekre játszik**. A nyeréményszabályok értelmében minden sorsjegynél legalább egyszer ki kell húzatnia. Ha tehát vásárol nálunk

48 havi 6 koronás részletfizetésre

1 drb Pesti Hazai Takarékpénztári sorsjegyet,
1 drb Bazilika sorsjegyet,
1 drb Józsv sorsjegyet,
1 drb Erzsébet kir. szanatórium sorsjegyet,

1,500.000 korona

nyereményre játszik évenként 10 húzásban.

Mind a négy sorsjegyet összesen 48 hónapig havonként 6 koronát kell fizetni és ha postautóval az első hat koronás részletet megküldi, azonnal megkapja a sorsjegyek számaival ellátott részleteket. Így már az első részlet megfizetésével a sorsjegyekre eső minden nyereményt Ön illeti. Pénzt nem veszítheti el, mert

1. 48 hónapig a sorsjegyekre eső nyeremények az Ön tulajdonát képezik,
2. 48 hónap elteltével négy sorsjegyet kap, melyet a napi árfolyamon készpénzért eladhat,

3. ha a sorsjegyeket megtartja 37, illetve 58 évig, számtalan húzásban nagy nyereményekre játszik és ezen idő alatt minden sorsjegyet okvetlenül nyer. Húzasok: február 5., március 1. (2 húzás), május 15., június 5., július 1., szeptember 1., október 5., november 1. és 15. Húzás után sorsolási értesítőt küldünk

Húzás: február 5-én.

Legnagyobb főnyeremény 400.000 K.

300.000 és 50.000 K.-t nyertek nálunk részletlően vett Hazai sorsjeggyel.

Külön kedvezményképpen a harmadik részletet ingyen nyugtázzuk annak, aki az első két részletet egyszerre küldi be.

Központi Váltóüzlet Részvénytársaság

Budapest, V., Szabadság-tér 3.

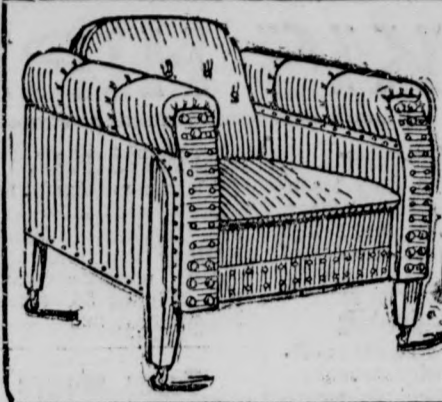
Nagyobb csoport:
évi 17 húzás
4 millió
össznyeremény.
48 havi
11 K 60 fill.

Ha több sorsjeggyel gyakrabban akar játszani, vegyen:

1 drb Magyar Jelzáloghitelbank sorsjegyet,
1 drb Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyet,
1 drb Ola-z vöröskereszt sorsjegyet,
1 drb Bazilika sorsjegyet,
1 drb Józsv sorsjegyet,
1 drb Erzsébet királyné sorsjegyet,

Mind a hat sorsjegyet összesen 48 havi tizenegy (11) korona 60 fillér fizetendő.

Bőrbutoripar!

Kendi Antal,
Bpest, IV., Semmelweis-u. 7.

Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivitel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédli székek, fontenilok, férfszobák és irodahelyiségek butorzása!

Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

- Mi van a kezében?
- Modern haladásunk egy újabb bizonyítéka,
- Micsoda?
- Az Athenaeum-Könyvtár egy kötete, amely szenzációs meglepetést szerzett az irodalom barátainak.
- És mi a szenzáció benne?

- Remek tartalma, bájos külseje és csudás olcsósága egyaránt. A kb. 500 oldalas kötet ára csak 1 korona 90 fillér. Mindenki megveheti és gyönyörködhetik a legnagyobb írók remekműveiben.

Előretek felvételnek.
e lap kiadóhivatalában.

A legtökéletesebb Dieselmotorokat

készíti a monarchia legnagyobb és legrégebb Dieselmotor gyára

Fegyver és Gépgyár Részvénytársaság

Budapest.

ÓRAK, ÉKSZEREK
GRAMOFONOK = LEMEZEK
RÉSZLETFIZETÉSRE IS!
10 évi jótállás mellett =
Magyarországon legolcsóbban kaphatók
TÓTH JÓZSEF
CHRONOMETER ÉS MŰÓRÁS GYÁRI NAGYRAKTÁRÁBAN
SZEGED, Dugonics tér 11/H.
Számítlan elismeréssel. Oravajások 5 évi jótállás mellett.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

LEGALKALMASABB AJÁNDÉK!

Legújabb divatu amerikai estély cipőink.
Legizlésesebb kivitelű és elsőrendű minőségű

férfi-, női és gyermekcipőink

Igen tartós sport- és vadász-cipőink.
Kérjük kirakatainkat megtekintenii!

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.

Budapest V., Dorottya-utca 6., VII., Erzsébet-körut 42.

Kérje képes árjegyzékünket.

Kérje képes árjegyzékünket.

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrényeket tűz- és beförésmenéseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár...

Sonka-pác szépségi, 1 adag 1 sonkára utasítással 1 korona...

Műkedvelők által díszlet nélkül is előadható szindarabokról...

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket...

56 éves bécsi hölgy több mint egy millió kor. vagyonnal 40 éven alóli férjet keres...

Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz.

Pályázatok. Több száz pályázatot mindenféle szakmából közöl az Országos Pályázati Közlöny...

Veres afonya befőtt, 5 kilós postakosár 9 korona...

Mérlegképes könyvelő esti foglalkozást keres. Szíves ajánlatokat...

Singer varrógépek Kerékpárok, gramofonok, hanglemezek...

Haban József Budapest, Almássy-tér 14. javításokat olcsón készít...

Friss olcsó hus! Borjú, marha vagy bárány 5 kg-os postacsomagokban...

Juniperus (nemes borovicska) 4 H-teres tartályban 11 korona...

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola...

Pénzt akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre...

Pénzelőleggel minden levonás nélkül beraktároz bizományba...

Tisztviselő-otthon Pénzű Budapest, Szentkirály-utca 22. I. em.

Acetylén kézi-lámpa A legnagyobb sötétségben is 250-300 lépésnyit...

acetylén-lámpa. Nélkülözhetetlen minden vidéki háznál...

Tífkos betegségek húgyvesztés, húgyvesztések, hólyagbántalmak...

Dr. Garai hírneves szakorvos rendelő-intézet Budapest, VI., Andrassy-ut 28.

Nemi bajoknál húgyvesztés, tripper, kankórák...

'ÉVIKE' Fehér alapon, elsőrendű fehér himnusz remek ajándék...

Zálogcédulát, brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt...

30 koronaért készülnék saját műhelyemben mérték után...

Magyar harzi kanári-tenyésztés Debrecenben. Kérem a madár dalát...

Magyar harzi kanári-tenyésztés Debrecenben. Kérem a madár dalát...

Magyar harzi kanári-tenyésztés Debrecenben. Kérem a madár dalát...

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 telemelet...

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak...

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÖLLŐI-UT 123. Telefon: 62-80.

Technikum Mittweida. Igazgató: A. Holst, tanár. Magasabb technikai tanintézet...

Kézipénzért vagy hitelképes egyéneknek kedvező feltételek mellett...

vehet a legújabbabbtól a legdrágábbig kivitel minden fajta BUTORT Nagy Imre...

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett...

Modern lakberendezési vállalat Budapest, IV. ker., Gerőczy-utca 7. sz.

KÖZIGAZGATÁS

A kongresszus felé.

Budapest, január 27.

Kétszáznyolcvanhét! Ennyien, kétszáznyolcvanheten jelentkeztek eddig a megtartani szándékolt kongresszusra. Ha figyelembe vesszük, hogy felhívásunktól mai napig csak tizenhárom nap telt el, ha figyelembe vesszük továbbá, hogy a jegyzők egymástól való távollakása, a személyes érintkezés ritkább volta miatt még meg sem mozdulhattak az egyes részecskék: kétségtelennek látszik, hogy a mi felhívásunkban a kar igazi akarata nyilvánult meg, de kétségtelennek látszik az is, hogy a jegyzői kar az országos jegyzői egyesület mai tevékenységével megelégedve egyáltalán nincsen és sorsát ettől függetlenül kívánja, kétségtelennek látszik végül az is, hogy a kongresszus is kere biztosítva van, mert azon oly számban fognak részt venni a közigazgatás munkásai, hogy a kongresszus páratlanul fog állani ezek történetében.

Az újabb jelentkezések újabb és újabb anyagot hoznak, amelyeknek a kongresszus tárgyalási rendjén szerepelniök kell és csak mi is — akik pedig elég jó ismerősei vagyunk a közéletnek és a községi közigazgatás munkásainak helyzetét is elég jól ismerjük — most kezdjük egészen tisztán látni, hogy az országos jegyzői egyesület mai elnöksége mennyire elhanyagolta a jegyzői kar érdekeit, mily kevéssé volt akarata vagy képessége azok megvédelmezésére. Most kezdjük látni, mennyire igazuk volt azoknak, akik már évekel ezelőtt a kongresszus összehívásának eszméjét — mint egyetlen segítő eszközt — proponálták és a kongresszus révén akarták a közvélemény tudatába bevinni a jegyzői kar igazi törekvéseit, ennek segítségével kívánták a kart megszabadítani a mai regime uralmától.

Most kezdjük csak látni, hogy a kongresszus össze nem hívása több volna, mint hiba, egyenesen büni volna a községi közigazgatás munkásainak legvitálisabb érdekei ellen és azt megtartani egyenesen kötelesség; kötelesség, amelynek teljesítése elől most, amidőn minden társadalmi osztály nehéz harcokat harszol, erős küzdelmet vív jogos érdekei kielégítéséért, kitérni nem szabad és nem lehet.

Mi a bagunk részéről a kongresszus megtartásának eszméjét nem is vesszük le többé a napirendről, nem vehetjük le, mert hiszen mi nekünk minden törekvésünk az, hogy a községi közigazgatás munkásainak jogos törekvései végre valóra váljanak, mert azokban a reformokban, amelyek e törekvéseket valósítják, látjuk a községi közigazgatás életképességét, azokban a reformokban látjuk annak oly fontos teljesítési képességét, amely megteremt a modern községi életet, a demokratikus közigazgatást.

Egy nemzetiségi vidéken működő körjegyző felhívja figyelmünket arra, hogy hat községtől álló körjegyzőség önkormányzati és közigazgatási feladatait kell ellátnia és nem képes — dacára minden irányban tett lépéseinek — sem a községektől, sem a belügyminisztériumtól kieszközölni, hogy körjegyzőségben fogadják meg az állás szerveztessék, de még annyit sem tud elérni, hogy legalább kisegítő munkakör tartása címén némi átalányt kapjon. Természetes, hogy hat községtől álló körjegyzőségnek ügyeit egymagában ellátni nem képes, mert hiszen egy hétben csak hat munkanap lévén s ebből legalább hármat a külközségekben, hivatalos utazásokon — adószámítás, sorsbuzás, sorozás, főkönyvek hitelesítése stb. — eltöltve el, marad csak hetenkint három napja, amelyet irodájában tölthet el, már pedig három nap alatt teljes lehetetlenség, hogy a felmerülő összes irodai teendőket elvégezhesse. Minthogy azonban felettes hatóságai éppen nem mellényolják helyzetét, nem veszik figyelembe a lehetetlenségig fokozott munkahalmazt, nem tekintik az emberi munkaképesség korlátolt határait, hanem éppen úgy megkívánja mindenik saját hatósági körébe eső munkaneműk

tos ellátását, mintha jegyzői irodája el volna látva a kellő és szükséges munkakörrel. A jegyző azután, hogy a folytonos birságolásoktól mentve legyen, hogy a fegyelmi eljárás Damokles-kardja ne lebegjen állandóan feje felett, kénytelen saját fizetése terhére kisegítő munkaköröt tartani Van pedig neki 1600 korona évi fizetése; mellékjövedeleit ő maga 400 koronára teszi; mi a mellékjövedeimet, mivel több jegyző és körjegyző is van abban a helyzetben, hogy a kisegítő munkakörét sajátjából kell fizetnie és így mi egy átlagos képet akarunk bemutatni, 800 koronára tesszük. Fizet a jegyző — mindig csak a legminimálisabb összegeket számítjuk — havonként 20 koronát, teljes ellátásának egyenértéke havi 40 korona. ez összesen havonként 60, évenként tehát 720 korona. Ennyi azon összeg, amelyet egy szegény jegyző 2000—2400 korona évi összjövedelméből kénytelen kifizetni közügyek elintézésére.

Van erre még valahol a világon példa? Van Magyarországon a jegyzőn kívül még egy tisztviselő, aki a maga keserves munkájával, véres verejtékével keresett fizetésének egy harmadrészt kénytelen elfizetni az általa mennyiségénél fogva el nem végezhető közügyek elintézésére? Méltánvos, jogos, igazságos, türelhető állapot ez? Nem, és százszor nem. Ha nem tudna k a községek, az állam munkakörét adni, fizetni, akkor ne utaljanak a jegyzők hatáskörébe oly mennyiségű munkát, amelynek ellátása túlhaladja az emberi munkabírás határait. De a jegyzővel fizettetni meg a közügyek elintézésére alkalmazott embert, annak nyomorúságos fizetéséből, birságokból, fegyelmi törvények hatalmával a szószeros értelmében kiszarolni közdolgok ellátásának költségeit, szegyen az országra és ennek becsülete követeli, hogy az illetékes tényleg és felháborító kizsákmánvolási rendszernek véget vessenek.

Ha nem volna semmi egyéb sérelem, amely orvoslásra vár, ha nem volna más, égető és fájó seb a községi és körjegyzők testén, amelyet meggyógyítani kell, maga ezen egyetlen tény, hogy a jegyzők saját fizetésükből kénytelenek az általuk el nem végezhető munkák feldolgozására munkakörét alkalmazni: elegendő ok lenne arra, hogy a községi közigazgatás szellemi munkásai kongresszusra üljenek össze és azon egyértelműleg tiltakozzanak a kizsákmánvolás ezen gyalázatos politikája ellen.

Más oldalról arra figyelmeztetnek bennünket, hogy a jegyzői kar azon törekvései is, hogy magasabb közigazgatási pályára a jegyzői képzettség által képesítsessenek: hajótörés előtt áll.

Ugyanis a rendezett tanácsú városokról készülő reformtervezet a rendezett tanácsú városok fogalmazási szakában működő tisztviselőktől a jogvégzettséget kontemplálja megkívánni, vagyis a jegyzői oklevél a reformnak törvényvnyé válása esetén nem adna minősítést rendezett tanácsú városban jegyzői állás elnyeréséhez.

Tehát az országos jegyzői egyesület elnökségének sok ékes memorandumai, amelyeket az elnökség évről-évre benyújtani szokott, de amelyekért azután soha nem exponálta magát, hanem hagyta, hogy a por lepje be őket, az aranykereszt elnökség, amely úgy ünnepeztette magát, mintha ő volna a forrása minden jónak, amely a jegyzői kart hatalmas sugarakban elárasztja, a bankalapító elnökség elérte „önfeláldozó” munkássággal, kitartó „küzdéssel” azt, hogy a jegyzői diploma nem hogy többre képesítene a jövőben — mint eddig, hanem kisebb körre fogja szorítani a jegyzők ambícióját, nem hogy olyan állásokat nyerhetnek el birtokában, amelyeket eddig el nem érhettek, hanem el fog zárni előlük olyan pályát is, amelyet eddig elé kvalifikációjuk előttük nyitva tartott!

Ez az elnökség, amely a jegyzői kar nyomorúságos sorsában, a községi közigazgatás többi munkásainak vérlázító helyzetében semmi egyebet nem tesz, csak álomport, a memorandumok álomporát hinti a jegyzők keserű po-

rába, hogy aludjanak tétlenül: nem lehet méltó a jegyzői kar bizalmára, nem szabad a jegyzői karnak fontos érdekeit továbbra is kezeiben hagyni, hanem magának a jegyzői karnak kell sorsa intézését kezébe vennie egy időre s azután sorsát olyanok kezére bízni, akik a kar erejét annak érdekei kivívására használják fel; olyanok kezére, akik egyebet is mernek mondani a belügyminiszternek, mint hálás köszönetet, amiért méltóztatik a jegyzők keserves pénzén elvégeztetni az állami közigazgatás feladatait, amiért méltóztatik a jegyzők kvalifikációjának érvényesülési körét szűkebbre szorítani és amiért kegyeskedik a jegyzőket igazságtalan, rabszolga-fegyelmi törvényekkel továbbra is járomban tartani és főnökükké az irni-olvasni alig, vagy egyáltalán nem tudó falusi bírót tenni!

Ennek az elnökségnek, amely prototipusa a gerinczelen stréberek családjának, soha nem volt lefelé más szava: mint az ámitásé, felfelé, mint a hízlegésé. Lefelé nem tett egyebet, mint fékezte a küzdeni vágyókat, hogy felfelé tájnyalása kegyesen fogadtassék.

Ennek az elnökségnek helyéről távoznia kell, hogy helyet adjon férfiaknak, akik felémelt homlokokkal, bátran mernek a hatalom szemébe nézni s lefelé-felfelé igazságot mondának — igazságot tesznek, akik össze vannak forrva a jegyzői érdekekkel, akik még ezen a pályán akarják hevülő ambícióikat kielégíteni, akik exponált állásukban nem maguknak előnyös személyi összeköttetéseket — hanem a karnak akarnak anyagi és erkölcsi előnyöket biztosítani.

A kongresszus programjáról ma még korai volna beszélnünk; korai volna, ha ennek irányát már most akarnánk megszabni, hogy alakuljon ki az lassan-lassan maguknak a községi közigazgatás munkásainak lelkében, hogy kapjuk mi meg a mozaikdarabokat s majd összeállítjuk e mozaikdarabokból az egységes programot. Így azután a kongresszus valóban a községi közigazgatás munkásainak valódi, hamisítatlan akaratát fogja visszatükrözni.

Ezidő ezerint a legfontosabb a kongresszus és így a községi közigazgatás munkásainak érdekében áll, hogy a kongresszust kívánók kívánságukat bejelentésük. Használjanak fel az eszmének hívei minden alkalmat, amidőn találkoznak kártársaikkal és eszközöljék a bejelentéseket. Van az országban több járás, amelyek valamennyi jegyzője egy levelezőlapon jelentették be az eszméhez való csatlakozásukat.

A jegyzői kar, a községi közigazgatás összes munkásai válaszul állanak. Most kell dönteniök afelett, beletörődnek-e a mai szolgaságba, erkölcsi és anyagi nyomorúságba, czipelik-e továbbra is a jármot tespedő békében, vagy harcolni és így élni akarnak, a maguk, a közigazgatás, az ország jóvoltáért.

Ha szétnéznék, mindenütt azt látják, hogy minden társadalmi osztály harcokat, küzdelmet hirdet jogos érdekeiért, ha beállanak a harczólok sorába: a végén ott várja őket a győzelem babérja, ha pedig ernyedten buknak el az ut kezdetén: görnyedni fognak továbbra is „szolgaságban, gyászos rabigában”!

A Rubikonhoz értünk.

Községi közigazgatás.

A katonai beszállásolási díjak. Az ország közvéleményében már régóta hangtalan felháborodás él az iránt, ami a vidéki katonai elszállásolás körüli történik. A vidéki lakosságot majdnem állandóan zaklatják a katonák elszállásolásával és a sok fáradságért, mely ez elszállásolás nyomán jár, szinte neveltségesen kicsinyek a megtérítési összegek. 1879-ben alkották meg azt a törvényt, mely a napi megtérítéseket szabályozza. Már akkor is, tehát 33 évvel ezelőtt, hallatlanul csekély összegeket fizetett a hadsereg az elszállásolásért és azóta ez a törvény nem módosult. Egy legény elszállásolásáért első oszt. laktanyákban napi hét fillér, II. osztályokban 4.2 fillér, III. osztályokban négy fillér és negyedosztályokban 3 fillér a megtérítés. Egy-egy lóért 6. 3.6 és 3 filléret fizetnek naponta. Nyíregyháza jelentés szerint Nyíregyháza városának tizenkét vezető polgára, köztük Májersky Béla polgármester most érdekes előterjesztést tett erre vonatkozólag Szeged vármegye törvényhatóságának. Azt kéri, hogy intézzen a törvényhatóság feliratot

a honvédelmi miniszterhez a megtérítési díjak fel-
emelésé iránt. Az indítvány aláírói hivatkoznak s
33 év óta gyökeresen megváltozott viszonyokra, a
súlyosabbá vált építési körülményekre, az anyag-
árak és a munkabérek emelkedésére. A törvényha-
tóság legközelebbi közgyűlése határoz majd az in-
dítvány felett és a határozatot Szabolcs vármegye
hasonló határozathozatal végett elküldi az ország
összes törvényhatóságainak.

Anyagi zavarok a pécsi közkörháznál. Pécsi
jelentés szerint a város közkörháza régóta anyagi
bajokkal küzd. A városi tanács javaslatára nem-
régén háromszázezer koronás folyószámla-kölesőnt
vettek föl az adósságok kifizetésére, de ebből az
összegeből csak igen kevés tartozást lehetett ren-
dezni. Most a február közgyűléshez fordul egy
konkrét javaslattal a kórházi bizottság, hogy a
közgyűlés keresse meg a belügyminisztert három-
százezer koronás kamatmentes kölcsön utalványo-
zása iránt. Afölterjesztésnek több olyan pontja is
lesz, aminek révén az anyagi zavarok egyszerre
megszűnnek.

Nemzetiségi polgármester Lugoson. Lugosi
jelentés szerint Marsovszky Árpád polgármester
nyugdíjazása miatt ma délután polgármester vá-
lasztó közgyűlés volt Lugoson. Két jelölt volt: dr.
Floreszku Dóme polgármesterhelyettes, a román-
ság jelöltje és dr. Balteszku János megyei aljegyző,
a hivatalos körök jelöltje. Összesen 124 szavazatot
adtak le; ezek közül Floreszkura esett 68, Baltesz-
kura 58, érvénytelen volt három szavazat. Az
érvénytelen szavazatok hozzászámításával tehát
Floreszku egy szavazattöbbséggel lett polgármester.

A községi törvénykönyvi bizottság tagja. A
belügyminiszter a szervezeti és ügyviteli szabály-
zat értelmében alakított községi törvénykönyvi bizott-
ság tagjává Kovács Alajost, a központi statisztikai
hivatalnál alkalmazott miniszteri titkárt ne-
vezte ki.

Községi czimeres pecsét adományozás. A
király, a hivatalos lap mai közlése szerint, a mi-
niszterelnök előterjesztésére Baross háza Trencsén
vármegyei községnek az általa bemutatott czimeres
pecsétet adományozta.

Eger város államsegélye. Eger város képviselő-
testülete Jankovich Dezső kir. tanácsos, polgármes-
ter elnöklete alatt tartott közgyűlésében az állam-
segéllyel foglalkozott. A belügyminiszter a váro-
sok segítésére szánt harmadik millióból Eger váro-
sának csak 5000 koronát utalványozott a várt
15.000 korona helyett. A közgyűlés elhatározta,
hogy ezt az összeget az utépítési kölcsön törleszté-
sére fordítja; egyben felír a belügyminiszterhez,
hogy tekintettel Eger város súlyos anyagi viszony-
aira, a legutóbb megállapított szétosztási kulcsot
változtassa meg.

Megüresedett községjegyzői állások. Huszt
segédj. a., 1000 K fiz., 220 K lakp. Febr. 20-ig.
Főszolgab. Huszt.

Csökmő, alj. a., 1000 K fiz. Jan. 30-ig. Fő-
szolgab. Berettyóújfalú.

Dunaszerdahely. 1. II. jegyzői a., 1600 K fiz.,
400 K lakp. 2. Községi II-ik segédj. a., 1000 K fiz.,
100 K lakp. Febr. 3-ig. Főszolgab. Dunaszer-
dahely.

Jász-Szent-László, segédj. a., 1000 K fiz. Febr.
10. d. u. 5-ig. Szolgab. Kiskunfélegyháza.

Csátalya, közs. segédj. a., 1000 K fiz. Febr.
25-ig. Főszolgab. Baja.

Neszmély, közs. segédj. a., 1000 K fiz., szabad-
lakás. Febr. 7. d. 12-ig. Szolgab. Tata.

Demény és Blonkamező, segédj. állások 1000
—1000 K fiz., febr. 12. d. e. 9-ig. Főszolgab. Nagy-
lóna.

Torujfalu, segédj. a. 1000 K fiz., febr. 10-ig.
Főszolgab. Ökörmező.

Vállaj, segédj. a. 1000 K fiz., 200 K lakp. febr.
4. d. e. 12-ig. Főszolgab. Nagykároly.

Eperjeske, segédj. a. 1000 K fiz., 200 K lakp.
febr. 8-ig. Főszolgab. Mándok.

Alsóaklós, alj. a. 1000 K fiz., 100 K lakp.,
febr. 8-ig. Főszolgab. Toroczkó.

Avasujváros, segédj. a. 1000 K fiz., febr. 1-ig.
Főszolgab. Avasujváros.

Alcsut, segédj. a. 1000 K fiz., 120 K lakp.,
febr. 8. d. u. 5-ig. Főszolgab. Vél.

Felsőgalla alj. a. 1000 K fiz., szabad lakás,
febr. 4. d. e. 12-ig. Főszolgab. Tata.

Nagysonyova, segédj. a. 1000 K fiz., febr.
8. d. e. 9-ig. Főszolgab. Nagyszőlős.

Sopronszentmárton, segédj. a. 1000 K fiz., sza-
bad lakás, febr. 10-ig. Főszolgab. Felsőpulya.

Szentmiklós, segédj. a. 1000 K fiz., febr. 25.
d. e. 11-ig. Főszolgab. Hosszúaszó.

Melencze, I. segédj. a. 1600 K fiz., 240 K lakp.,
80 K utiát., 100 K ötödéves korpótlék. Főszolgab.
Törökbecse.

Bács, segédj. a., 1000 K fiz., febr. 5. d. u.
12-ig. Főszolgab. Déva.

Melencze, I. segédj. a., 1600 K fiz., 240 K lakp.,
80 K utiát és 100 K ötödéves korpótlék. Február
11-ig. Főszolgab. Törökbecse.

Szentmiklós, segédj. a., 1000 K fiz., febr. 25.
d. e. 11-ig. Főszolgab. Hosszúaszó.

Firicse, segédj. a., 1000 K fiz., jan. 31. d. u.
5-ig. Főszolgab. Nyírbátor.

Megüresedett községi orvosi állások. Mura-
szerdahely, körorv. a., 1600 K fiz., 5 évi 200 K kor-
pótlék, 600 K lakpénz, 600 K utiát., 800 K trachoma
kezelésért. Febr. 12-ig. Főszolgab. Csáktornya.

A rovatvezető üzenetei.

Kérdés: Az állami tisztviselőket szállító foga-
tok vémentesek-e akkor, ha az illető tisztviselő
nem hivatalos kiküldetésben jár el?

Válasz: Az 1890. I. t.-cz. 99. paragrafusának
5. pontja értelmében az állami tisztviselők és az
azokat szállító fogatok vémentesek, mely vá-
mentesség minden korlátozás nélkül engedélyez-
tetvén, kétséget nem szenved, hogy az azon esetre
is biztosítva van, ha az illető tisztviselő nem hiva-
talos kiküldetésben jár el.

Kérdés: Valamely tisztviselő, akinek fizetése
havonként előleges részletekben jár, fizetését else-
jén felveszi s a hó közben állásától megváltik, —
tartozik-e a meg nem szolgált fizetést vissza-
fizetni?

Válasz: Az előleges havi részletekben kiszol-
gáltatandó s az illető hónapra jogosultán felvett
fizetés sem a tisztviselőtől, sem annak jogutódaitól
vissza nem követelhető.

Kérdés: Az állami adó után eső pótdadók ak-
kor is leirandók, ha az állami adó elemi csapás
folytán iratott le?

Válasz: Igen. A községi és megyei pótdadók,
utadók akkor is hivatából leirandók, ha az alapul
szolgált állami adó elemi csapás folytán iratott le.

Kérdés: Községi eljárási tagok iskolaszéki
tagokká megválaszthatók-e?

Válasz: Igen, mert a népiskolai hatóságokról
szóló 1876. XXVIII. t.-cz. 9. szakasza a községi is-
kolaszéki tagokra nézve csak azt írja elő, hogy azok
„a kebelbeli lakosok közül — lehetőleg az oktatás-
ügyhöz értő, de mindenesetre irni, olvasni tudó
egyénekből“ választassanak s a törvénynek sem
ezen szakasza, sem más rendelkezése a községi
eljárási tagjait az iskolaszékbe való megválasztá-
hatásból ki nem zárja.

Kérdés: Ha valaki valamely állatot más áll-
atra vonatkozó marhalevéllal adja el s azon még
változtatást is eszközöl, mely törvényszakasz alap-
ján büntetendő?

Válasz: Ha valaki állatot más állatra szóló
marhalevéllal eladja, a Btk. 400. szakaszába ütköző
vétséget követi el, ha pedig a marhalevélen annak
szövegében változtatásokat eszközöl: közokirathimi-
sítás büntetést követi el.

Kérdés: 1. A válópörben hozott, jogerős tör-
vényszéki ítélet elegendő-e a házasság
megkötéséhez legyen, vagy szükséges kuriai ítélet is.
2. A nő előbbi házasságának megszűnté után 10 hó
mulva köthet újabb házasságot; ez akadály alul
az igazságügyminiszter felmentést adhat. Kérdés,
a 10 hónapi várakozási idő mely naptól a felbontó
ítélet kelte, vagy jogerőssége napjától számítatik-e
és a várakozási idő akadály alul mennyi idő mulva
lehet felmentésért folyamodni.

Válasz: A válópörben hozott és jogerősnek ki-
mondott törvényszéki ítélet elegendő a házasság-
kötéshez, mert most már csak az esetben kerül a
válópör a kir. tábla, vagy a kir. Kuria elé, ha a
felek valamelyike az ellen felebbezéssel él, ez eset-
ben pedig a törvényszéki ítélet jogerőssége nem
lenne igazolható. 2. A 10 hónapi várakozási idő az
ítélet jogerőre emelkedése napjától számítatik és
ez alul felmentést kérhet a nő ugyancsak a jog-
erőre emelkedéstől számított 3 és fél hó mulva,
mert az orvos csak 3 és fél hó mulva képes megál-
lapítani a terhességet.

Kérdés: X. egy községben a községi kötelelőbe
felvételt kéri magát. Kimondhatja-e a képviselő-
testület, hogy a községi kötelelőbe felveszi, ha a
meghatározott díjat lefizeti.

Válasz: Nem mondhatja ki, mert az 1892.
XXII. t.-cz. 14. szakasza értelmében a kötelelőbe
való felvételért díj követelhető. A törvény ugyanis
ily és nem a kérdés szerinti értelemben rendelke-
zik, ami lényegesen különbözik, mert a törvény esu-
pán csak annak ad helyet, hogy a község attól, akit
kötelelőbe felvesz, a felvételért díj fizetését kö-
vetelhesse, amely díjat persze szabályszerű közigaz-
gatási uton be is hajthat az illető. De arra nem
ad jogot a törvény, hogy a díj lefizetéséhez köttes-
sék a felvétel, vagyis, hogy a megtörtént felvétel
a díj le nem fizetése által meg nem törtétté tá-
rtható, vagyis visszavonható.

JOGÉLET

Lefoglalhatók-e az adós által láthatólag viselt ékszerek?

Budapest, január 27.

Az ingóknak végrehajtási lefoglalása
rendszerint olyképen történik, hogy a kikül-
dött (rendszerint a bírósági végrehajtó) a
helyszínén az általa megszemlélte, előtte fel-
számlált vagy megmért ingóságokat össze-
írja. Attól az időtől kezdve, amelyben az
összeírás történt, az összeírt tárgyakra zálog-
jogot szerzett a végrehajtató hitelező.

A bírósági kiküldött tehát a foglaláskor
csak olyan ingó tárgyakat írhat össze, ame-
lyeket ő a helyszínén megszemlélte. Ha pedig
ezek az ingók darabárk, akkor azokat előtte
egyenként fel kell számlálni. Az olyan vég-
rehajtási foglalás, amikor a kiküldött a
szekrénybe csak beletekint, de az ott levő
pl. fehérneműket darabszám fel nem számlál-
tatja, nem érvényes s ha emiatt a hiányos
eljárás miatt a végrehajtást szenvedő vagy
a végrehajtató előterjesztést ad be a bírósá-
ghoz, kétségtelen, hogy ezt a hibás foglalá-
st a bíróság megsemmisíti. Eppen így van
ez olyan áruknál, melyek nem darabszám,
de súly szerint határozhatók meg pontosan.
Ezeket a kiküldött előtt meg kell mérni;
nem elég tehát azt mondani: 80 métermáza
buza, hanem le is kell mérni, hogy annyira
a helyszínén talált buzamennyiség. Ebből
természetesen következik, hogy a kiküldött-
nek módot is kell adni, hogy a lefoglalandó
ingókat megszemlélhesse, megszámláltat-
hassa és megmérthesse. A végrehajtási tör-
vény meg is adja a kiküldöttnek ezt a lehető-
séget. A 32. szakasz azt mondja, hogy a ki-
küldött, amennyiben a végrehajtási cselek-
mény fogantatása szükségessé teszi, a
végrehajtást szenvedőnek lakását és tartá-
lyait felnyitathatja és kutatásokat eszköz-
özölhet.

A végrehajtási cselekmény fogantatosi-
tásához pedig szükséges a lefoglalandó in-
góknak megszemlélése, esetleg felszámálása
és megmérése és összeírása. Mindennek esz-
közlése végett a kiküldött jogosítva van a
végrehajtást szenvedőnek lakását és az
azokban levő tartályokat, legyenek azok
szekrények, ládák, hombárok, asztalfiókok
stb. felnyitattani, az azokban levő tárgyakat
megszámlálni, ha kell megszámláltatni és
megmérni. A kutatás alatt ezt kell érteni,
hogy a kiküldött keres a tartályokban ingó-
kat, hogy van-e azokban lefoglalható ingó.

A törvény csak a végrehajtást szenvedő
lakásának és tartályainak felnyitattását en-
gedi meg; de sehol sem mondja, hogy a vég-
rehajtást szenvedő maga kikutatható, avagy
pedig, hogy zsebei kikutathatók. A kettő köz-
t. i. különbség van; mert lehet, hogy a zse-
bekben nincs semmi, de a testére kötve van
néhány darab ezer koronás bankjegy.

A bírói joggyakorlat nem is engedte
meg, hogy a végrehajtást szenvedő a vég-
rehajtási foglalás alkalmával megmotozható
legyen. A megmotozás a személyes szabadság
korlátozása, ezt a korlátozást azonban csak
világos, határozott törvény rendelheti el.
Igy is határozott adott esetben a kassai kir.
ítéletábla.

Az általunk feltett kérdés azonban nem
arra vonatkozik: szabad-e a bírósági kikül-
döttnek a végrehajtást szenvedőt a foglalás
alkalmával megmotozni, vajjon nincsenek-e
nála lefoglalható ingók; hanem az a kérdé-
sünk veleje, hogy a végrehajtást szenvedő
által láthatólag viselt ékszerek lefoglalha-
tók-e? Csak tessék a következő példákat el-
képzelni. A végrehajtást szenvedő vastag
arany óralánczot visel, nyakkendőjében ér-
tékes Kamea van tüként betűzve, ujjait
brilláns gyűrű, kezében arany cigarettatá-
réza. Avagy a végrehajtást szenvedő a nő
nemhez tartozik; éppen a bálba készül, am-
kor a végrehajtó betoppan s a nőn tizezrekre
menő ékszer ragyog, ellenben a hűtő-
mászé, vagy csak annyi, amennyit a foglalá-

alul mentesen kell hagyni és a hitelezőnek egyéb fedezete sem látszik lenni, mint az ékszernek. Mi történjék ilyenkor? Le lehet-e ezeket az ékszereket, drágaságokat foglalni?

Arra az esetre természetesen nem vonatkozik a kérdésünk, ha az adós önként leszedi magáról a drágaságokat s odaadja a végrehajtónak, aki azokat őrizetbe veszi és bírói letétbe helyezi. Ilyen esetben nincs szükség sem a kérdésre, sem az arra adandó feleletre; mert az adós maga akarta a drágaságok lefoglalását s önként átadta azokat a foglalást eszközölő bírói kiküldöttnek.

Amikor azonban hiánvzik az adósnak illetően beleegyezése, de a bírósági kiküldöttnek módjában van megszemlélni az ékszereket a végrehajtást szenvedőn, hiszen ez láthatóan viseli azokat, mi történjék akkor?

A felelet megadásánál ki kell indulni a végrehajtási törvény 73. szakaszából, amely szerint a kiküldött az összeírt tárgyak közt talál... arany- és ezüstneműeket és más drágaságokat a megbecslés után magához veszi és a tárgyaknak bírói letétbe helyezésére iránt haladéktalanul külön jelentést tesz.

Az arany- és ezüstneműeknél és drágaságoknál ezek szerint nem elégséges a lefoglalás érvényességéhez a megszemlélés és összeírás, hanem azoknak a kiküldött által való birtokba vétele is szükséges.

Azt lehetne ugyan ellenvetni, hogy a kiküldött részéről ez a birtokba vétel csupán avégett szükséges, hogy a lefoglalt drágaságok, arany- és ezüstneműek az elárverezéskor is meg legyenek ámde a végrehajtási törvény 74. szakasza az ellenkezőre tanít. Ez a szakasz azt mondja, hogy a lefoglalt ingók az előző szakaszban említettek (tehát arany- és ezüstneműek és drágaságok is) kivételével a kiküldött által szoros zár alkalmazása nélkül bírói zár alá vetteknek nyilvánítatnak. A 74. szakaszból kitűnik, hogy a 73. szakaszban felsorolt tárgyak csak a birtokba vétellel vannak bírói zár alá véve s csak a birtokba vétellel biztosítanak zálogjogot a végrehajtónak.

Viszont azonban ebből az következik, hogy az adós, helyesen végrehajtást szenvedő által láthatóan viselt ékszerek csak ugy foglalhatók le érvényesen, ha azokat a bírósági kiküldött nem kényseritheti a végrehajtást szenvedőt a viselt ékszerek átadására; ezen átadás nélkül pedig a megszemlélt ékszerek lefoglalása nem érvényes. Így határozott a múlt héten a budapesti kir. ítélőtábla is.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

Pusztuló világ.

(Elbeszélések a hajdúföldről, Rákosi Viktor előszavával, írta Mórincz Pál. Budapest, 1912. Singer és Wolfner kiadása. Ára 3 kor. 50 fillér.)

A czimlapon sunyi hollók csapata gubbaszkodik. Lesik a dögöt. Lám, Mórincz Pál is beállt szimbolistának? A hajdúföld pusztuló világának e prédáraóhas ragadozóit választotta új könyve külső ékességének! Jellemző, szomorú disz. Összeszorul láttára a magyar sziv.

Mennyivel derüesebb maga a könyv. A pusztulásnak semmi nyoma lapjain. A sok kedves elbeszélés jóvérű hajdusági embereknek többnyire vidám, olykor pajkos történeteiből szövődik. S ha itt-ott akad is köztük valami bánatos, ezt is menten enyhíti a könyveken át csillogó magyar humor.

Örömmel olvastam ezt a könyvet végig. Szinte éreztem a gyógyító hatását. Mert, úgy vélem, ha az ujkori orvos urak csodákat mivelnek X sugarakkal, lila fényvel, napkurával, légfürdővel, éppen olyan jótékony lehet a lelkifürdő, a szellemi kúra, a humor rózsaszínű sugarainak befolyása a beteg kedélyre.

Hiszen csak néhány nappal ezelőtt éreztem az ellenkező hatást. Dr. Janovics Jenő, kedves barátom, a kolozsvári Nemzeti Színház nagyjérdemű igazgatója, a színpadán rendezett magyar ciklus kapcsán rendkívül figyelemreméltó tanulmányt írt, s olvasott föl, a népszínmű hanyatlásáról. Mélyenjáró megokolással fejtegeti e speciális magyar színpadi műfaj keletkezését, felvirágzását és dekadenciáját. Minden szavát aláírom. Különösen azt ismerem el, hogy újabb népszínműíróink nem ismerik a népet és csak a régi nyomokon haladva tákolták össze, a muló sikerre spekuláló darabjaikat.

Csak a végső konkluziójával nem tudtam megbarátkozni: hogy a magyar nép lelkéből kivesszett minden derű, hogy komoran tekint a jövő elé, hogy a társadalmi problémák miként való megoldásán türi a fejét s hogy ezek alapján kellene az új népszínműveket megírni.

Nagyon elszomorított ez a felfogás. Régióta alszakadtam a „falu“-tól s most már csak futólag van alkalman a magyar néppel, az igazi magyar néppel találkozni. Megdöbbentett ez a pesszimiztikus, sötét perspektíva. Fajdalmasan gondoltam arra, hogy tehát végképen kivesszett az én véreimből az az egészséges jókedv, amely még a legnagyobb nyomorában, a legválságosabb időkben se hagyta el... amikor legalább sirva vigadtott!

Mórincz Pál könyve visszaadta hitemet, bizakodásomat. Ő ismeri a hortobágyi pásztornépet, a hajdúföld lakóinak apraját, nagyját. Közöttük élt, belelét a veséjükbe, ért a nyelvükön, megfigyelője buban-örömben lefolyó földi vezeclésüknek és ugy tapasztalta, hogy a körülmények megváltozhattak, de a magyar nép gondolkozása, érzése, kedélyvilága a régi maradt.

A világ folyása előre haladt s ezzel — természetesen — módosultak a magyar nép szokásai, szükségletei. A társadalmi kérdések se hagyhatták érintetlenül. Mint ahogy a negyvennyolcas események, az elnyomatás kora, a kiegyezés, a függetlenség eszményisért való küzdelem is mindig mély hatással volt rá. De bár változtak is a „jelszavak“, bár súlyosodtak is a megélhetési viszonyok, a magyar vér ugyanaz maradt, ami volt Mohács előtt s negyvennyolcz után.

Ezeket olvastam én a „Pusztuló világ“ kötetének lapjairól. Mórincz Pál az ő tőrülmetszett, zamatos nyelvén szólaltatja meg az ő szeretett hajdút s ezikornyatlan egyszerű nyelven mondja el a karámok között, a nyiregházi vásártéren, a nánási határban, a jánosréti tanyán s egybűtt lejártszóddott eseményeket. Ugy állítja be azokat, hogy elhisszük neki, hogy így történtek, csak így történhettek. És bármilyen igénytelenek is ezek a szomorú vagy jó sorsu hősök, kénytelenek vagyunk érdeklődni irántuk, annyi szeretettel, annyi megértéssel és irói izléssel jutnak kifejezésre.

Szinte látom a mozgásukat. Szinte halom a szavukat. Szinte érzem azt az éltető, üde szabad levegőt, amely körüllegi ezt a kedvos világot. És olvasva a Mórincz Pál elmés párbeszédeit, amelyek az elbeszélések menetét élénkítik, önkéntelenül is kérdezem: Vajjon nem ő lenne-e hivatott a hanyatló magyar népszínmű föllendítésére? Az ő tolla nem tud hamisítani. A maga valódi mivoltában vihetné színpadra az öreg Girus Mátyást, Dely Mátyást, a nagy tréfálkozót, Zsidó Jóskát a hortobágyi számadót, a jószágos Dobó nénit, a gömbölyű karu Zsuzsákát, Cúcsó cigányokat és Csibi Pistát, akit a pásztorok köztársaságában mindenki szeretett.

De szemembe ötlök a Rákosi Viktor szép előszava, mely bevezeti a kötetet s amely így végződik:

„Szeretném erősen megdicsérni ezt az író-társamat, nem csak mert megérdemli, hanem azért is, hogy visszaadja az önbizalmát. Mert az a bibája, hogy amily öntudatlanul alkot, oly öntudatosan agyonkritizálja magát.“

No már az igaz! Sohse láttam a Mórincz Pálhoz hasonló félnék és ezerény író-t. Dehogy is merné ő az írásait a színpadi lámpák fényének kitenni. Szobájának négy fala közé bujva nem kell látnia, hogyan olvassa ezer meg ezer ember, külön-külön az ő bájos elbeszéléseit s nem kell attól tartania, hogy a föllelkessedett közönség még ki találja tapsolni a függőny elé.

Kürthy Emil

* Tagajánlások a Tudományos Akadémiában.

A magyar Tudományos Akadémia főtítkára, Heinrich Gusztáv fölhívja az akadémia tagjait, hogy az ez évi április 30-án tartandó tagválasztó nagygyűlésre a tagajánlásokat február 20-ig hozzányujtsák be. Az Akadémia ügyrendje értelmében ebben az évben a következő tagsági helyek kerülnek betöltésre: az I. osztályban: a nyelvtudományi osztályban 1, a széptudományi osztályban 2 levelező-tagság. A II. osztályban: a bölcsészet és társadalomtudományi osztályban 2 rendes és 3 levelező, a történelemtudományi osztályban 1 rendes tagság. A III. osztályban 2 tiszteleti tag, továbbá a matematikai és fizikai osztályban 5 levelező, a természettudományi osztályban 2 levelező-tagsági hely. — A Magyar Tudományos Akadémia e hó 29-én, hétfőn délután hat órakor összes-ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Gyomlay Gyula 1. t. Bartal Antal r. t. emlékezete. 2. Vízota Gyulától: gróf Széchenyi István „Gurát“ című ismeretlen munkájáról. Előterjesztő Szily Kálmán r. t. 3. Folyó ügyek. Az ülés után társasvacsora lesz a Continental-szálló külön szobájában.

* A Természettudományi Társulat közgyűlése.

A Természettudományi Társulat január 31-én, szerdán délután 5 órakor tartja évi rendes közgyűlését a Tudományos Akadémia első emeleti kis termében. A közgyűlésen a Társulat minden tagja részt vehet. A közgyűlés tárgyai: Elnöki megnyitó, tartja Lengyel Béla miniszteri tanácsos, elnök. Titkárok és választmányi tagok választása. Titkári jelentés Illosvay Lajos első titkártól. Pénztári jelentés Karlovsky Geyzától. Könyvtári jelentés Rátó Arnoldtól. A választmány előterjesztései. Pályakérdések. Netán teendő indítványok. — A Társulat választmánya február 21-én, szerdán tartja legközelebbi ülését. A jelentkező új tagok címét az ajánlásokkal együtt eddig az időpontig be kell küldeni a titkársághoz.

* Az Országos Régészeti és Embertani Társulat

ez évi rendes közgyűlését február 27-én, kedden délután 5 órakor tartja meg a Magyar Tudományos Akadémia üléstermében. A közgyűlésen választják meg az új tisztkart és a választmányt. A január havi rendes ülést e hó 30-án, kedden délután 5 órakor tartják meg az Akadémia heti ülés-termében.

* A kassai Rákóczi-muzeum.

A kassai Rákóczi-muzeum óriási fejlődésnek indult az utóbbi időben, különösen attól az időtől kezdve, amikor a kormány elhatározta, hogy a rodostói ugynevezett Rákóczi-ház megvásárolt részeiből a fejedelm egykori ebédlőjét Kassán, még pedig a muzeummal kapcsolatban építteti fel és ide utalja át mindazokat az ereklyéket, amelyeket Rodostóban megszerelni sikerült. Ez idő óta a muzeum állandóan sok Rákóczi-relikviát kap.

* Mátyás-muzeum a budai várban.

A budavári koronázó Mátyás-templomot körülvevő Halászbástya toronyhelyiségeiben és alaguttoraiban igen sok régi építészeti emlék, szobornű, faragvány, vas, réz és bronz emléktárgy van felhalmozva. Az ereklyék nagy része a budai Mátyás-templom

Meg sohasem létezett olyan gyógyszer, mint a rég elismert és jónak bizonyult

Dr. Schöfft-féle

„ARANYCSEPPEK“

váltóláz és minden gyomorban ellen, a görcsöt 15 perc alatt megszünteti és gyógyítja a hasdugulást és köhögést, továbbá vértisztítóra is szolgál és megszünteti az étvágytalanságot, fejmigrént, hanyasinszert, aranyerét és reumatikus fájdalmakat. Aki ezen szert a háznál tartja, soha nem eshet nagy betegségre és a guta-áttestől is mentve van. Vesebaj és kolera ellen.

I üveg ára . . . 1 frt. 20 kr.
I drb. sebtapasz 1 frt. 50 kr.

Észküldi minden világrészben:

Franz Dommanovics
Wien, 17. Bez. Halischgasse 19. II/30.
Magyar levelezés.

restaurálása, valamint a budai várban megejtett régészeti kutatások alkalmával került felszínre. Az érdekes régiségeket, legközelebb rendszeres gyűjteménybe foglalják össze és hozzáférhetővé teszik nemcsak a kutatók, hanem a nagyközönség számára is. Az új Mátyás-muzeum, mint a középkori emlékek gyűjteménye, kiegészítő része lesz a székesfővárosi muzeumnak.

*** A Néprajzi Muzeumból.** A Magyar Nemzeti Múzeum néprajzi osztályának tisztviselői a múzeum zárvatartásának ideje alatt is szorgalmasan munkálkodnak a gyűjtemények felújításán s szaporításán. A múzeum tisztviselői közül Györfy István Biharvármegye belényesi járásának magyarsága közepette folytatott gyűjtést igen gazdag eredményre vezette. A gyűjtés anyagát beszéltették a Néprajzi Muzeumba, ahol ez most van feldolgozás alatt. Barátosi Balog Benedek és dr. Bán Aladár fővárosi tanárok hosszabb időt töltöttek a néprajzi osztály számára való gyűjtéssel, különösen a zürjének és az észtek területén s ezekről a rokonsági helyekről nagyon sok érdekes és felette jellemző dolgot hoztak magukkal. Ezt az érdekes gyűjteményt is most rendezik és tavaszra már kiállítják.

*** Az Országos Orvos-Szövetség kongresszusa.** Az Országos Orvos-Szövetség f. hó 28-án tartja meg Budapesten a kir. orvosegyesületi helyiségében (VIII., Szentkirályi-utca 21.) XVI. kongresszusát. A kongresszus napirendjén szerepel három közegészségügyi törvénytervezet, a községi és körorvosok nyugdíjintézetének és az orvosok és a betegpénztárak közti viszonyok kérdése. A belügyminisztert Böles Gyula min. tanácsos, a kereskedelemügyi minisztert Mentzik Ferenc, az állami munkásbiztosítási hivatal másodelnöke képviseli a kongresszuson.

*** Új Idők.** A magyar családok kedvelt hetilapja, az Új Idők e héten is gazdag, változatos és magas irodalmi színvonalú tartalommal jelent meg. A lap élén Herczeg Ferenc művészi tökéletességű új regényének, az „Alomország”-nak meseteri szépségű folytatását találjuk, Krudy Gyula „Frou-frou” című elbeszélést írt, Lukatos László pedig „A bécsi táncosnő” című novellájában Eisler Fannyt teszi meg hősné. A képviselő naplója ötletes rovatában e héten kellemes humorral megírt történetet kapunk. Babarczy báróné, Jóna Jolán „A nő mint epizód” című replikázik az Új Időkben nemrégiben megjelent cikk írójának, Lyka Károly „Egy újjáéledt művész” cz. cikkében Feszty Árpád művészetét méltatja, Gáspár Ármán pedig a bányatolvajokról ír, érdekes adatokkal gazdag ösmertetést. Farkas Imre, Lenkei Henrik, Remetey Dezső versei, apróbb cikkek stb. mellett érdekes képek teszik változatosabbá a lapot. Ezek közül kiemeljük Mühlbeck Károly tréfas fejtevéseit, Pap Emil képeit művészi reprodukcióban, fényképsorozat a budapesti jégművekről, a St. Moritz-i téli sportokról, stb. Előfizetési díja negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

*** Jubiláló szaklap.** A Grafikus Művészetek Egyesülete kiadásában megjelenő Magyar Nyomdászati című sokszorosító ipari és rekonsztrakciós havi folyóirata ez évben érte el huszonötödik évfolyamát. Ez alkalmából a lap januári száma a rendesnél jóval nagyobb terjedelemben és mintegy 45, a legmodernebb nyomtatványmintákból összeválogatott műmelléklettel jelent meg. Nagy érdekességet kölcsönöz a füzetnek az, hogy a huszonötödik év előtt megjelent első száma első olcsóját, valamint az első években készült műmellékletek javát reprodukcióban mutatják be és így nagyon hasznos összehasonlításra nyújt alkalmat a huszonötödik év előtti és a mai könyvnyomtatóművészetről. Közli ezenkívül a füzet a folyóirat megalapítójának és két évtizeden át szerkesztőjének, Pusztai Ferencnek arcképeit is. Pusztai egyike a legképzettebb nyomdászoknak s ifjabb korában nagy lelkesedéssel küzdött a nyomdászok és a nyomdászati megmagyarosításért. A jubilációs füzet különben maga is bizonyítja, hogy a magyar grafikai ipar milyen magas színvonalon áll már. A szövegelrendezés, a térélosztás, a képek elhelyezése mind jó izlésre mutat s bizonyítja annak, hogy hazai könyvnyomtatásunknak nem kell a külföldtől kölcsönözni ötletet. A műmellékletek között képviselve van a szedés, színnyomás, litográfia, fametszés, czinkográfia stb. művészi tökéletességű munkákkal. A boríték is különleges eljárás alapján készült, amelyet nálunk az Athenaeum-nyomda honosított meg. Az eljárás különlegessége abban van, hogy a közönséges betűöntődei anyagból készült és síkban tartott szöveget és díszítést fotografálás után és a czinkográfia segítségével úgy állítják elő, hogy az a nyomás után dombormű benyomását kelti. A jubileumot különben a jeles szaklap a Fővárosi Vigadó éttermében rendezett társas-vacsorával is megünnepelte, amelyen a nyomdatulajdonosok előkelőségei és a nyomdászok legjelesebbjei közül mintegy 200-an vettek részt. A sikerült vacsorán igen sok és talpraesett felhangzó hangzott el.

*** A „Vasárnapi Ujság”** január 28-iki számának képei közt általános és nagy érdekességre számíthatnak azok a pompás kivitelű képcsoportok és sorozatok, melyek az angol király keletindiai tigrisvadászatait, az új francia miniszteriumot, Heibel Judit-jának Nemzeti Színházi előadását, a mostani téli divatot, Bartha Ernő képeinek kiállítását, Pekár Gyula új Uránia-darabjának érdekes képeit, az új horvát bánt stb. mutatják be. Szemere György regénye, Jakab Ödön verse, Bán Ferenc novellája, Könyves Tóth Kálmán régi utleírása, Alexander Bernát színházi cikke, Farkas Zoltán műkritikája stb. bőséges olvasmányt adnak az irodalom iránt érdeklődőknek. Egyéb közlemények: kép a Duna jégzajlásáról, a legutóbbi amerikai nagy tüzvézsről, cikk Janku Ábrahámról (képpel) s a rendes heti rovatok, irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világ-kronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

*** Grafikai és papiripari szakvizitár** címmel a Könyvkötő és Rekonsztrakciós Évkönyvével kapcsolatban most jelent meg az 1912. évre szóló első ilyen magyar könyv. A vizitár tartalmazza valamennyi magyar és osztrák kö- és könyvnyomda, czinkográfiai intézet, könyvkötő, doboz készítő, könyv- és papirkereskedő, papirgyár, papiranyagkereskedő, papirdizsműárkészítő, bördizsműves stb. teljes címét. A hézagpótló könyvet a Könyvkötők és Rekonsztrakciós Évkönyve kiadóhivatalánál. (Budapest, I. ker., Mészöly-utca 4. (Tel. 66-98) lehet megrendelni. Ára 5 korona 50 fillér.

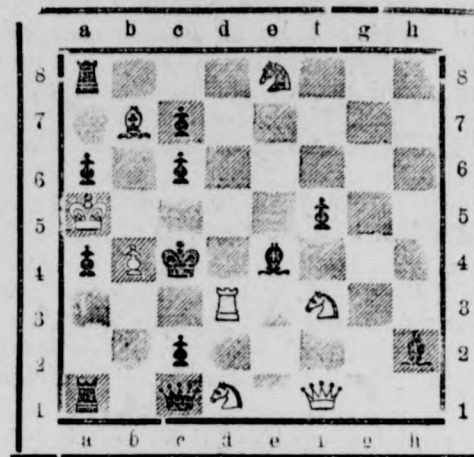
*** Fővárosi utmutató.** A Halász-féle „Budapest Fővárosi Utmutató” (Idegenek kalauza) című magyar, német és francia szövegű Baedecker, harmadik évfolyama most jelent meg, igen tetszetős külsejű, zsebkönyv alakban, Budapest legújabb nagy öt színből nyomott térképével bővítve. Ami az elmúlt évben változott szép fővárosunk életében, az évfolyamban már benne van. Pontos házszerűséggel jelölt utcájegyzék az összes újonnan megnyitott és elnevezett utcákkal, külön utcajegyzék a térképen, a villamos kocsi új számjegyzéke, az új taxameter-tarifá, muzeumok, képtárak, szállodák, fürdők, kávéházak, pénzüzetek, hatóságok stb. magyar, német és francia nyelven. A fővárost napi sétákra osztva, szintén három nyelven ismerteti. A térkép mintaszere; nagy terjedelme mellett könnyen áttekinthető; pontosan mutatja az újonnan nyitott és megnyitandó, szabályozás alatt levő utcákat, a folyó évben megnyitandó új villamosvasuti vonalakat stb. A rendkívül praktikus utmutató, melynek a fővárosi gyárosok és iparosok ép úgy használnak, mint az idejövő idegenek, minden könyvkereskedésben, dohányüzletben és a szerzőnél, Halász Henrik, kir. posta-és táv. főtisztnél, Budapest, VI., Bötvös-utca 2. szám alatt 1 koronáért, a vasutállomásokon 1 korona 20 fillérért kapható. A szerző művével az idegenforgalom emelése érdekében valóságos missziót teljesít, mert művét a bel- s külföldi szállodáknak, utazási irodáknak stb. ingyen küldi meg és ezért megérdemli nemcsak a fővárosiak, de minden magyar kultúrember pártfogását.

*** „Az automobil és kezelése”** címmel díszes kiállítású, tartalmas munka hagyta el a napokban a sajtót, amelyben a szerzők: Hevesi Gyula és Róth Imre mérnökök, népszerű könyvben, megérthető előadásmódban, de azért tudományos alaposítással ismertetik az automobil szerkezetét, felszerelését, jákárban tartásának és vezetésének technikáját. A 200-nál több ábrával és számos műmelléklettel illusztrált munka Politzer Zsigmond és Fia kiadásában jelent meg, első kötete gyanánt „A Modern Technika Könyvtár” című sorozatnak, amelyeknek további kötetei is a gyakorlati életben leginkább értékesíthető irányadó ismereteknek a népszerűsítésére fognak szolgálni. A könyv ára 5 korona.

*** Az ideg- és lelki gyógyítás irodalma** két értékes művel gazdagodott. A „Nyugat” kiadásában megjelent dr. Ferenczi Sándor idegorvosától „Leleki problémák a pszichoanalízis megvilágításában” című könyv, mely a szorosan veit idegyógyászati fejezeteken kívül érdekes lélektanai fejtegetéseket közöl a hipnoziszról, szugeszozioról, a homoszexualitásról, az életről és a komikumról és főleg a lélekelemzés újabb irányairól. (Ára 3 K). A másik mű „Pszichoanalízis” című alatt dr. Ferenczi fordításában adja magának Freud bécsi egyetemi tanárának Amerikában tartott népszerű előadásait tőle megalapított lélekelemző módszeréről (Ára 1.50 K). Ugyancsak a Nyugat vette kiadásába dr. Ferenczi régebben megjelent művét, a „Lélekelemzést”, mely az új irányok bevezető ismertetésén kívül az álom-magyarázásról és az idegbajok szexuális gyökereiről közöl fejtevéteket. (Ára 2.50 K).

SAKK.

141. számú feladvány.
Dr. Gold Samu, Newyork.

Matt a második lépésre.

443. számú játszma.

Játszották az abbáziai gambitversenyen 1911 január 18.

Királyhuszár-csel.

Világos:	Sötét:
Spielmann.	Leonhardt.
1. e2—e4	e7—e5
2. f2—f4	e5×f4
3. Hg1—f3	g7—g5
4. Hb1—c3
5. Hf3—e5	g5—g4
6. He5×g4	d7—d5
7. Hg4—f2	d5×e4
8. Ff1—c4	Hg8—f6
9. 0—0	Vd8—e7
	Ve7—c5

Ez az eredeti folytatás Quade nevű holl. játékostól ered, melyet a múlt század nyolcvanas éveiben dr. Schmid elemezett bővebben.

Ha 5... Vd8—h4, ug 6. g2—g3, f4×g3 7. Vd1×g4, g3—g2+ 8. Vg4×h4, g2×h1V 9. d2—d4 vagy 9. Vh4—h5 stb.

10. He5×e4	Hf6×e4
11. Vd1—e2	f7—f5
12. d2—d3	Hb8—c6
13. d3×e4	f4—f3
14. g2×f3	He6—d4
15. Ve2—d3	b7—b5
16. Fe4—d5	c7—c6
17. b2—b4	Ve5—h6
18. Fe1—h2	e6×d5
19. Fb2×d4
20. f3×e4	f5×e4
21. Kg1—h1	Bh8—g8+
22. Vd3×b5+	Vb6—h6
23. Vb5×d5	Fe8—d7
24. Vd5×g8+	Ff8—d6
25. Vg8—g7+	Ke8—e7
	feladja.

Sakkhírek.

A póstyéni nemzetközi mesterverseny programja megállapított s a következőket tartalmazza: „A budapesti sakk-kör közhírré teszi, hogy Pöstyén fürdő igazgatósága 1912. év május és június hónapjaiban Pöstyénben nemzetközi mesterversenyt rendez. Díjak: I. I. 3000 K. II. 2000 K. III. 1400 K. IV. 1000 K. V. 750 K. VI. 500 K. VII. 400 K. VIII. 300 K. IX. 250 K. X. 200 K. XI. 150 K. XII. 100 K. A díjak szaporítása vagy emelése, valamint külön díjak kifizése fenntartva.

1. A versenyen legfőlebb 18—20 mester vehet részt.
2. A verseny egy fordulós, azaz minden résztvevő minden ellenféllel csak egy játszmát játszik. Nyert játszma 1. remis fél egységet számít. Egyenlő pontszám esetén a megfelelő díjak megosztandók.
3. Jelentkezési határidő 1912. április 20. A résztvevők végleges névsora április 21-én állapítja meg. Tét vagy bánatpénz nincs.
4. A verseny 1912. május 19-én, vasárnap, kezdődik. Délután 5 órakor ünneplés megnyitás után jury-választás és sorsolás. Este 8 órakor társasvacsora.

Az abbázai versenyen meglepő jól tartja magát Spielmann, aki az első két fordulón minden játszmáját megnyerte. Utána következnek Freymani, Réti, Duras és Flambert.

„Jó étvágya lesz Ha DIANA-SÓT vesz.”

Szerkesztői üzenetek.

Magánlevelek írására nem vállalkozunk. Kéziratokat vissza nem küldünk.

L. Gyula, Hejőbába. A naponként beérkező leveleknél érthetővé teheti, hogy hónapok mulva nem emlékezünk egyes, hozzájuk beküldött, cizkékre. Ha megkaptuk, mindegyre értesítettük őket e helyen, hogy közölhetjük-e, vagy nem.

Aggódó asztaltársaság. A levelemben kifejtett nézeteket szintén a magunkénak valljuk s még se tehetünk eleget óhajtsunknak, amennyiben a szóban forgó nagyon derék uriember a saját elhatározásából, minden idegen nyomás nélkül, jelezte lemondási szándékát. És az erről közölt hírek megfelelnek a valóságnak.

K. F. Debreczen. A műhazafiságot szellemesen és helyesen határozza meg. Mi is így gondolkozunk.

R. Balázs. A százlábu pinczebogar a hűvös, sőt helyeket kedveli és ha valahol egyszer befészkelődött, nehezen pusztítható. Igen észszerű egy nagy békát a pinczébe tenni, ez nemcsak a százlábut, de az apró csigákat és egyéb férgeket is fölfalja. Ha nincs étel-nemű a pinczébe, el lehet benne szórni kátrányba mártott forgácsot, ennek szaga kiűzi a férgeket. Sokat el lehet fogni, ha kivíjt repát vagy burgonyát raknak szét a pinczébe, azokba belemásznak és így sokat lehet összegyűjteni. Mivel nagyon szeretik a nedvességet, szárítani kell a pinczét, több helyen szétrakva égetett, oltatlan meszet, mely magába szívja a nedvességet; vagy a falakat aszfaltplemezzel beborítani és a pinczét szorgalmasan szellőztetni.

Mici. Házi mulatságukon szeretnének a rendes limonádén és orangeade-on kívül még valami más italt is körülhordoztatni. Ajánljuk az amerikai limonádet. Ez így készül: Egy csirto bóját mozsárban szétzomunk, aztán porcelántálba téve töltünk rá 2 citrom levét és 2 csészényi porozukrot. Az egészet befődvé néhány órára féltetesszük, aztán 2 pohárnyi finom fehérbor és 1 liternyi forró tejet töltünk rá és tiszta asztalkendőn átszűrve a jégre tesszük.

T. Antalné. A pikkelyezett tárgyon levő rozsdafoltot sűrű olajjal be kell kenni, hogy a rozsa feloldódjék, majd néhány nap mulva szalmiákszeszbe mártott rongyocskával ledörzsölni. Ha a folt nem mulik el teljesen, hígított sósavval kell lemosni és utána fényesre dörzsölni. A tiszta pikkelytárgyat alkohollal tisztítjuk, melyhez kis kénsavat adunk. 150 gramm alkoholhoz 1 gramm kénsav és utána tiszta vízzel többször leöblítjük.

Virágtelep. Leírása szerint a kérdéses virág Crinum expense longifolia elhet, mely az Amaryllideákhoz közel rokonságban áll s a Jöreménység fokáról származik. Hogy e növény önnél már két év óta nem hozott virágot, ennek az lehet az oka, hogy az oldalon fejlődött fiatal hagymák nem távolítottak el. Az is valószínű, hogy a földben sincsen már elegendő táplálék. Éppen most érkezett el az az idő, hogy e hajtásokat segíteni lehet. E hó végén, vagy február hó folyamán tessék a hagymát a régi cserépből kivenni, a földjének egy jó részét lerázni és ekkor mindjárt valamennyi fiatal hagymát is óvatosan leválasztani. Ha a fiatal hagymákat leválasztotta, ezek helyeit tessék faszénporral jól behinteni és pedig azon ezébből, hogy az öreg hagyma a rothadástól megóvassék. A faszénporral való behintés után természetesen az átültetés következik, tehát a hagyma egy számmal nagyobb és tiszta cserépbe lesz ültetendő a következő földkeverékbe: egy fél rész meleggyöngy, egy fél rész rétiföld és kevés homok és faszénporból álló keverék. A további kezelés a melegebb évszakban csupán a rendes üntözésből áll, télen azonban igen mérsékelt, tehát ritkán üntözzük. Legjobb részükre a világos ablak. Átültetni három évenként egyszer is elegendő a mondott földkeverékbe. A fiatal hagymákat, hogy azok az öreg hajtást el ne gyengítsék, amint azok mutatkoznak, azonnal eltávolítjuk, letépjük. Ha szaporítani óhajtjuk, akkor a leválasztott fiatal és erősebb hagymákat egyenként megfellelő cserépekbe ültetjük. A többi rokon-Amaryllidek is hasonló elbánást kívánnak. Az ugynevezett Jakab-liliomokat (A. belladonna) áprilisban a szabadba is lehet ültetni és ha télire száraz lombbal befeljük teletük, a szabadban is eltűrik. Az Amaryllis vittata hybridék és az A. (Valota) purpurea november, december és januárban fagymentes helyen egészen szárazon tartandók valamely homályos helyen; februárban világos helyre tesszük és elkezdjük langyos vízzel rendszeresen üntözni. Ez utóbbiak beültetéséhez vagy átültetéséhez egy fél rész meleggyöngy, egy fél rész rétiföldet vesszünk, amelyhez egy kevés homokot és faszénport is keverünk.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az idő borult és ködös jellegű. Az elmúlt 24 óra alatt a Dunántulnak, a Duna-Tisza közének és Erdély délkeleti részének kivételével mindenütt esett kisebb-nagyobb csapadék. (10 mm-en alól.) A hőmérséklet, mely általában a normális felett van, egyenletesebben oszlott el, mint az előző napon.

A legmelegebb volt Fiumében 12 C fok, leghidegebb Bótfalun 3 C fok.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Fagypont körüli hőmérséklet és helyenkint, főleg nyugoton, meg délen csapadék várható.

(Sürgöny-prog.: Fagypont körüli hőmérséklet nyugoton, délen sokhelyütt csapadék.

Table with columns: Állomás, Legnagyobb hőmérséklet, Legkisebb hőmérséklet, Irány és erősség, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet máj. 1911.

Idegenek Utmutatója.

Bankok és takarékpénztárok.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület. Budapest. Alapítatott 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20.000.000 K. Tartalékai 59.029.862 K 89 fillér. Könyvecskére és folyószámlára elhelyezett betétek álladéka 1910. december hó 31-én 369.403.373 K 18 fillér. Forgalomban levő saját kibocsátványok 333.571.450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és 4 1/2 százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és 4 1/2 százalékos közszégi kötvényeket bocsát ki. Ezen címletek teljesen adómentesek, minden tekintetben kauczióképesek és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyűmölösözésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a közszégi kötvények alkalmasnak nyilvánítottak továbbá katonai házasági óvadékok céljaira s a záloglevelek ezenfelül árvapénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30.000.000 K összegű, egyenkint 100 K névértékű nyerevénykötvényt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság, VI. Teréz-körút 22. szám. Alapítke 10 millió korona. Fiókok: V., Zoltán-utca 16. sz. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékkönyvecskére. Előleglet ad értékpapírokra. Külföldi pénzek vétele és eladása. Tőzsdéi megbízások. Safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Első Magyar Iparbank váltóüzlete, Budapest, V. József-tér 1. szám. Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása a hivatalos nap árfolyamon. Tőzsdéi megbízásoknak úgy az érték-, mint a gabonatőzsdén a legelőnyösebb feltételek mellett eszközölése. Szelvények és ki sorsolt értékek díjmentes beváltása. Olcsó magas előlegek értékpapírokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletfizetésre. Igérvények minden huzásra. Osztályosjegyek eredeti áron. Sorsolási ellenőrzés költségmentesen. Katonai házasági óvadékok ügyében minden utbaigazítás és eljárás ingyenes.

Magyar Lezámlító- és Pénzváltóbank, V., Dorottya-utca 6. Fióktintézetek: Budapest, IV., Múzeum-körút 1., V., Nádor-utca 25., V., Lipótkörút 32., VII., Erzsébet-körút 41., VI., Andrásy-ut 30. Vidéki fiókok: Fiume, Kolozsvár, Kassa, Pozsony. Közraktárak: Budapestben és Barcon. Alapítke 40.000.000 korona.

A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe Budapest, V., Nádor-utca 4. (saját házában). Belvárosi osztály: IV., Koronaherczeg-utca 10. Terézvárosi osztály: VI., Deák Ferenc-tér 6. Központ: Wien, I., Herrengasse 8. Teljesen befizetett részvénytőke 130 millió korona. Tartalékai 40 millió korona. A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe a folyó banküzlet összes ágaival foglalkozik.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogköcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 20 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főkezelő helye: VI. kerület, Andrásy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18.; IV., Ferenciek-tere 4., Irányi-utca sarkán, V., Lipótkörút 27., VII., Király-utca 57., VII., Hottenbiller-utca 1., VIII., József-körút 2., VIII., Uhfó-ut 6. sz.

„Hermes” magyar általános váltóüzlet r.t. IV., Koronaherczeg-utca 5. sz. Fiókok: V., Dorottya-utca 8., V., Nádor-utca 25. Bécsi fiók: Wien, I., Stock am Eisenplatz No. 3. Alapítke 5 millió korona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és eladása. Betétek takarékkönyvecskére és folyószámlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztályosorsjáték. Safe deposits.

Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság, VIII. ker., Rákóczi-ut 9. sz. „Palace pezsgőgyár” elnevezés alatt Budafokon modern berendezésű pezsgőgyár van, ahol francia minta szerint elsőrangú magyar pezsgőt gyárt. E mellett borkereskedelemmel, főleg fajborokat palackokban, likőr, rum, cognac és gyümölcspálinka gyártásával foglalkozik. Tokaji borokban Tokaj-hegyalján külön pinczéi vannak és a legmegbízhatóbb szamorodni és asszu borokat árusítja. Importál kínai és japán teákat, amelyeket Nippon-tea elnevezés alatt hoz forgalomba. A részvénytársaság pénzületeket lebonolyit és takarékbetétet elfogad. Telefon: 141-83.

Szállítványozási és Iparbank r.t. VI., Váci-körút 37. Alapítke 400.000 K. Telefon: 21-29.

Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság, IV., Kigyó-tér 1. Alapítke 16.000.000 korona. Tartalékai 4.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, pénztári jegyre és cheque-számlára. Lezámlító váltókat. Jelzálogköcsönöket nyújt földbirtokokra. Előleglet ad értékpapírokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és legméltányosabb feltételek mellett eszközli. Tőkebefektetésül ajánlja 4 1/2 és 4 3/4-os adómentes zálogleveleit.

Budapesti Kölcsonös Segélyező Egylet m. sz. V., Arany János-utca 18. Takarékbetétek gyűmölösözését elvállalja heti befizetések mellett. Kölcsonöket folyósít olcsó kamat és előnyös visszafizetési módzatok mellett.

Budapesti Iparbank részv. társ. IV., Eskü-tér 8. Telefon: 25-65. Kölcsonöket folyósít váltóra vagy kötelezvényre; lezámlító folyószámlaköveteléseket s elvállal minden, a banküzletbe vágó megtízást előnyös feltételek mellett.

Budapest III. ker. takarékpénztár, III. Lajos-utca 183. Telefon: 41-82. Alapítke 1 millió korona. Alapítatott 1872.

Magyar Fakerekedők Hitelintézete r.t. V., Széchenyi-utca 1. Alapítke 3.000.000 korona. Alapítási és részecsedési: Egyesült Fatermelők r.t., Kisjenői Fatermelő r.t., Központi Faértékesítő r.t., Magyar Fakereskedelmi r.t. Elvállal minden, a fatermelés és fakereskedelem áráll tartozó pénzügyi műveletet, felbecslet, ardeértékesítést, vételt és eladást előnyös feltételek mellett. kérne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth La.

Általános bank részv. társaság, VII., Erzsébet-körút 39. Alapítke 3 millió korona.

Hazai Bank Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 3. Alapítke: 32.000.000 korona, tartalékai 9.500.000 korona. Nádor-utcai fiók: V., Nádor-utca 18., Oktogon-téri fiók: VI., Andrásy-ut 48., Rákóczi-ut 16.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár r. t. VI., Andrassy-ut 47. sz. Alapítke: 1,200.000 korona. Elfogad betéteket betétkönyvekre, pénztárjegyekre, valamint cheque- és folyószámlára. Leszámitol váltókat a legelőnyösebb feltételekkel bank-utón és hitelegyletben; előleget az értékpapírokra; elfogad megbízásokat értékpapírok bizományszerű vételére és eladására.

Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár r. t. V., Váci-körút 22. Saját ház. Alapítke hárommillió korona, tartaléktőke 200.000 korona. Fiókintézetek: Arad, Miskolcz, Nagyvárad. Foglalkozik mindennemű, a bankszakmába vágó ügyletekkel, finanszírozza a vasutas fogyasztási szövetkezeteket, lebonyolít mindenféle vasutas pénzügyi tranzakcióit.

Az Algemeene Bank voor Zaleijk Onderpaad németalföldi (hágai) pénzügyi intézetet kölcsönöket folyósít haszonélvezetekre, életjáradékokra, kötött tulajdonra stb., anélkül, hogy wittőfedezetet kérne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth jós-u. 4. az Általános Óvadékbank helyiségében.

Országos Iparbank Részvénytársaság, Budapest, V., Ferenc József-tér 6. szám. (Gresham-palota.) A Zivnostenská banka, Prága alapítása. Részvénytőke 60 millió, tartalékok 16 millió. Telefonszám: 131-65, 131-66. Sürgőnyczim: „Industriale.” Elfogad takarékbetétet 4½% netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára megegyezés alapján kútlans tétel mellett. A bankszakma összes aigaival foglalkozik. Értékpapírok vétele és eladása. Értékpapírok megőrzése és kezelése. Előleg értékpapírokra. Külföldi váltók és pénznemek vétele és eladása. Hitelek kibocsátása. A budapesti és külföldi tőzsdéken megbízások kútlans eszközése. Váltók, utalványok stb. behajtása. Folyószámlaforgalom. Váltók leszámitolása. Váltóüzlet: V., Ferenc József-tér 6. (Gresham-palota.)

Gaedicke bankház részv. társ. A magy. Lir szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusítója. Játéktérvek ingyen és bérmentve.

Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság, Budapest, V., Erzsébet-tér 12. Alapítke 8,000,000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, folyó- (cheque) számlára és pénztárjegyekre. Leszámitol váltókat, utalványokat, kötelevényeket és nyílt számlákon alapuló küllneveléseket. Előleget nyújt értékpapírokra és az azok vétele és eladására vonatkozó megbízásokat lelkiismeretesen és legelőnyösebben teljesíti. Külföldi pénznemek vétele és eladása. Vállal szeszájhitel-biztosítékot a kincstárral szemben és letesz mindennemű óvadékokat. Elfogad letéteket megőrzés végett. (Safe deposit.) Kiallít hitelevelveket.

Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság, IV., Koronaherczeg-utca 3. szám. Alapítke 2,000,000 korona. Elfogad takarékbetéteket 4½% mellett. Köztisztviselői kölcsönöket folyósít 10-30 évi törlesztésre minden előleges költség nélkül. Elvállal tisztviselő-házak építését és telepek létesítését lakbérletkötés mellett.

Budapest-Erzsébetvárosi Takarékpénztár r. t. VII., Károly-körút 13. Befizetett alapítke 5,000,000 korona. Elfogad betéteket takarékbetétekre és folyószámláiban. Tőzsdéi megbízásokat teljesít, értékpapírokat, csekket, küllöldi pénznemeket vesz és elad.

Industria-bank részvénytársaság, Budapest, V., Zrínyi-utca 9. Alapítke: 300,000 korona. Elvállal a banküzlet körébe vágó mindennemű megbízást.

Magyar teleplő- és parcellázó-bank r. t. Budapest, V., Nádor-utca 9. Alapítke: 5 millió K. Működési köre: Telepítések és parcellázások finanszírozása, saját számlára vagy bizománnyban.

Egyesült Budapesti Póvárosi Takarékpénztár. Központi osztály: Budapest, V., Dorottya-utca 4. Fiókok: I. Fehérvári-ut 1., II. Fő-utca 2. VIII., Rákóczi-ut 11. VI., Andrassy-ut 2. V., Nádor-utca 23. Alapítke: 15,000,000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, pénztári jegyekre és folyó számlára. Leszámitol váltókat és hitelepapírokat. Kölcsönöket ad teleknyvi ingatlanokra és fővárosi házakra.

Budapesti Kereskedők Bankja Részvénytársaság, Budapest, V., Erzsébet-tér 7. Erzsébetvárosi fiók: VII., Baross-tér 18. Alapítke 2,500,000 K. Elfogad minden a banküzlet körébe vágó megbízást.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti Általános Biztosító-társaság.) Alakult 1831 ben. Részvénytőke és tartalékalap 366,829.741 korona 68 fillér. Az eddig teljesített kifizetések összege: 1,018,074.811 korona 43 fillér, az érvényben levő életbiztosítások összege: 1,106,056.556 korona 66 fillér. Budapest, Dorottya-utca 10., az intézet saját házában. **Életbiztosítás** minden módozat szerint, valamint **finellátási és leánykiházasítási biztosítások.** — **Tűz-, szállítvány-, betöréssel lopás elleni és üvegbiztosítások.** — **Jégbiztosítás a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság** (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7,000,000 korona. Egyenkénti és csoportos **baletbiztosítások** (egyenkénti baletbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az **Első o. ált. balet ellen biztosító társ.** által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet m. sz. Andrassy-ut 8. Saját ház. Az életbiztosítás összes neimeit kultiválja, jutányos díjak és előnyös feltételek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás különböző neimeit és orvosi vizsgálat nélküli biztosításokat, kiházasítási biztosításokat leányok részére.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet, Budapest, VI., Teréz körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi fizetések mellett is. — **Tartalékok: 10,000,000 korona.** Eddig kifizetett biztosított összeg hétmillió korona. Biztosítási állomány 46,000,000 korona.

„Duna” Biztosító Társaság, VI., Andrassy-ut 30. Alapítke: 2 millió korona.

„Friedrich Wilhelm” porosz élet- és kezességi biztosító r. t. Berlinben. Magyarországi igazgatóság: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. Alapított 1866-ban. Telefon: 69-75. Eddig biztosítva: 1500 millió korona.

Ipari vállalatok.

Pizurnyi L. utóda Janisch János és fia, Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épülethádos mőhelye és horgany disztimények gyára. Légszusz- és vízvezetékek, központi ütések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszékek, vizeldék, mindennemű gőz-magán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések, fűtő-tűzhely összeköttetéssel, gépek, világítási, fűtési és műszaki czélokra. Saját légszusz-készülék minden házban. Telefon 20-83.

Gyorstalpáló ipar r. t. V., Andrassy-ut 4. Elvállal mindennemű cipőjavítást gyorsan és olcsón. Valódi angol cipő jutányos áron. Telefon: 28-33

Hungária műtrágya, kénsav és vegyi ipar r. t. f., Fűrdő-utca 8. sz. Alapítke 4,000,000 korona. Gyárak: Zsolna és Budapest. Telefon: 39-57.

Continental lemosható gallér- és közelgyár r. t. Budapest, VII., Telep-utca 43. sz. Telefonszám: 115-92.

Hazai Likőr-, Rum- és Szeszárugyár Részvénytársaság, Budapest, VI., Forgách-utca 9/b. Gőzüzemű likőrgyár. Nagyrányu pálinkafőzde. Szesz-szabadraktár. Szesz-denaturálótelep.

Szabadalmazott Osztrák Magyar Államvasut-Társaság magyar bányái, kútjai és uradalmainak igazgatósága, Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám Vas- és acélművek: Resicán és Aninán Hidéplő- és gépgyárak: Resicán. Gazdasági gépgyár: Román-Bogsanon. Petroleumfinomító m. mok. cementgyár, erdészeti és gazdaság-Oravicán. Megrendelések a budapesti igazgatóságához: IV., Egyetem-utca 1. szám alá intézendők.

Ujlaki Téglá- és Mészégető r. t. V., Akadémia-utca 9. Alapítke: 6 millió korona. Mészégető: Buda-Ujlak. Téglá- és cserépgyárak: Obuda, Péter-hegyi dőlő, Békásmegyer. Habarcsgyár: Budapest, V., Vizafogó 1455.

Amerikai Czipő Részvénytársaság — American Shoe Company Ltd. Budapest, Dorottya-utca 6. és Erzsébet-körút 42.

Unió gőzmosógári részv. társ. Budapest, VII., Telep-utca 43. sz. Telefonszám: 115-92. 23 sz-33.

Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság. Budapest, V., Nádor-utca 19. sz. Telefon: 38-83. Sürgőnyczim: Urikány Budapest. Bányák: **Lupény** (Hunyadmegye). Termel: Darabos szenet, kockaszén szoba- gőzcséplő-gép- és gőzeke-fűtésre, diószén, aknaszenet, pormentes aknaszenet kazánfűtési czélokra. Aprószén körkemence fűtésre, kovácszenet kovácsolási czélokra. Lupényi kőszénmőveiben gyárt: Darabos pirszenet kohászati czélokra, kocka pirszenet, dió pirszenet szobafűtési cement- és czukorgyártási czélokra, kátrányt, kénsavas ammoniumot, magas hatásfoku műtrágyát. **Vezérbizománys: Magyar Általános Hitelbank, Budapest, VI., Nádor-utca 12. sz.**

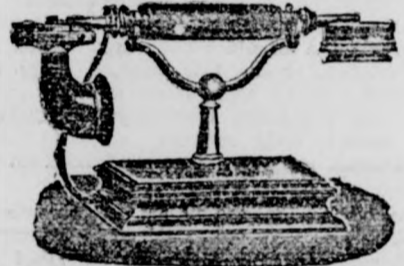
Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Részvénytársulat, V., Arany János-utca 29. sz. Alapítke 4 millió korona. Ajánlja szobafűtésre az országszerte kedvelt csibaji darabos szenet, gazdának és iparosoknak pedig a csibaji aknaszenet, valamint a kitűnő bagyaszalai tőmör- és gyárszenet

Magyar Aszfalt Részvénytársaság, V., Nádor-utca 4. sz. Gyártelepek: Budapest (VIII., Jrczy-ut 34.), Arad Mezőteleg, Felső-Derna, Patáros, Vercs. Alapítke 5 millió K. Alapított 1878.

Beocsini Czementyári Unió r. t. V., Alkotmány-utca 10. sz. Alapítke 7,600,000 korona. Czementyár: Beocsin; malomkőgyár: Ujvidék; kőszénbánya: Ujbánya.

Magyar Magántelefon Részvény-Társaság

Halló!

Belelő!

Még nem jutott eszébe, hogy sok pénzt takaríthatna meg, ha házitelefoniait bevezetné? Ha meggondolja, hogy Önnek és alkalmazottainak mennyi idővesztése, hiábavaló ide-oda járkálása van, be fogja látni, hogy mindentől csak szabadalmazott házitelefoniaik bevezetése által kímélhet meg magát Levélbéli vagy telefon felszólításra (szám 10-49. azonnal e küldjük megbízottunkat ki díjtalanul fog Önnek szabadalmazott házitelefoniaikról költségvetéssel szolgálni. Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27.

Kereskedelmi vállalatok.

Aufrecht és Goldschmid utóda Elek és Társa r. t. IV., Károly-körút 10. Egyetemes áruház. Elárusít könyveket, képeket, fényképező cikkeket, fegyvereket, mindenféle háztartási és fényüzési cikkeket előnyös részletfizetésre

Idegenforgalmi és utazási vállalat r. t. IV., Vindó-tér 1. sz. Fiókok: Brassó, Fiume, Kolozsvár, Nagyvárad, Nagyszeben, Temesvár, Zágráb. Alapítke 800,000 korona.

Budapesti Központi Tejcsmok-Szövetkezet, VII., Rottenbiller-utca 31. Üzletész-tőke 265,600 K (467 drb. 800 K-ás üzletész). Telefon: 58-56.

A Smith Premier látható írású írógép az egyedüli, azonnal és állandóan látható írással és teljes billentyűzettel. „Grand Prix” Páris 1900. és Brüsszel 1910. Árjegyzék és természetbeni bemutatás költségmentesen és minden vételkötelezettség nélkül. Budapest, VI., Deák Ferenc-tér 6. (Anker-palota) Telefon 80-60.

Általános Berendezési Részvénytársaság. Billiárd, fabutor és hűtőkészülékek gyára. Budapest, VII., Gizella-ut 26. Telefon: 65-75. Sürgőnyczim: Berendezők Budapest. Levélbéli vagy szóbeli megkeresésre költségvetéssel, rajzokkal és tervekkel készségesen díjtalanul szolgátunk

Budapesti Közuti Vaspálya-társaság, V., Lipót-körút 22. sz. Alapított 1865. Alapítke 40,477,800 korona. Telefonszám: 24-52, 85-92, 73-06, 19-90, 22-35, 47-56, 8-78, 84-51, 20-99.

Világjárás utazási és menetjegyroda R. T. Budapest, V., Fűrdő-utca 1. Alapítke: 100,000 K. Elvállalja egyes és csoportos utazások rendezését s ilyenekről prospektussal szivesen szolgát.

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia kúton arasságok. tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonként 20% engedmény.

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paracummi férfifülszegesség tucata 12. - korona. 3 tucatonként 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fogakendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OCL. erősebb, rendezve 2, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. - 3 darabonként 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és felejt. ! Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk. ! BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. **MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR** VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. A Rókussal szemben.

Pontos címlre és a vörös keresztire ügyeljünk.

Hazai Likőr-, Rum- és Szeszgyár R.-T.
Budapest, VI., Forgách-u. 9/b

Gőzüzemű likörgyártás. * Magyaránnyu gyümölcspálinkafőzde. * Szesz-szabadtár. * Szeszdenaturáló-telep. * Különlegesség gyanant ajánljuk garantált valódi

boróka pálinkánkat.
Likörgyárunk különlegessége:
Millenium keserü
" páratlan hatásu gyomorlikör. "

Gázdasszonyok és gazdák
ha sok tojást akarnak hozassanak,
Vajda-féle tojóport.
Biztos és eredménydus hatás. Doboz 1 K. Uradalmak részére 1 kg. 10 K franco szállítással. - Szétküldi:
Főhercegi udvari gyógyszerár
Alesut.

Lejtőbb! Most jelent meg!

A PRESZTIZS
Irta LEOPOLD LAJOS

Szerző rendkívül érdekes, úttörő munkájában a presztizst finoman, élesen megkülönbözteti a tekintélytől és mélyenjáró értékes bölcselkedéssel fejtegeti annak társadalmi-életi jelentőségét és értékét.

Ára **9 K** Ára **11 K**
füzve kötve

Kiadta az Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-társ. (Budapest, VII., Rákóczi-út 54.) és kapható minden hazai könyvkereskedésben

EREDETI BENZ

Elismert legjobb gyártmány álló- és fekvőrendszerű benzinkomobios cséplőkészleteket teljes jótállás mellett szállítja a

BENZ
MAGYAR AUTOMOBIL ÉS MOTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
Közponi iroda és gyártelep: BUDAPEST, VII. KER., ILKA-UTCA 31. SZÁM.
Telefon: 169-79. és 31-51.
Árjegyzék ingyen és bérmentve! Kérdő leveleket feltétlenül Szakszerű Kiszolgálás! Képviselek és Ügyelők felvételnek!

PÉNZKÖLCSÖN
sorsjegyekre, értékpapirokra és vidéki lak. pénzt. részv.

Erzsébet sorsjegyre 10. - K	Olasz v. + sorsjegyre 50 K
József 12. - K	Olasz v. + 55 -
Dáni ilka 28. - K	Magyar v. + 110 -
Magyar v. + 35. - K	Könyv. jelzalog 150 -

A kölcsön apró részletekben törleszhető. - Ha sorsjegyei bármel zálogban vannak, úgy a letétjegy bekioldása ellenében a kölcsönt a fenti összegre folomeljük. - Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és rájuk fenti kölcsönt adjuk. - A sorsjegyzanohat a zálogjegyre rávezetjük. - Össz kamat és azonnali elintézés.

BEIFELD BANKHÁZ Budapest, Hárty-körút 1
Alapított 1874.

DARANYI LEGUTJABB MODELLŰ Számoló ES LÁTHATO IRÁSŰ ÖSSZEADÓGÉPEI

nem szorulnak reklámra.

Díjmentes bemutató az ország bármely helyén.
Telefon 139-54.

DARANYI MIKSA
Első Magyar Számoló- és Összeadó-gép Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénytársaság áruosztálya
Budapest, VI., Váci-körút 37.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NÁSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK A LEOPOLYÓSEBBERN POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERESZ-ES MŰVÉSZ TITKÉREBEN SZEREZHETEK NE.

BUDAPEST, Erzsébet körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEJYZÉK 2000 RÁVZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Országos Iparbank Részvénytársaság
a Zivnostenská banka, Prága alapítása.

Budapest, V. ker., Fereoz József-lór 6. Váltóüzlet: A Zivnostenská Banka alaptőkéje 80 millió korona, tartalékai 20 millió koronára rúgnak.

Szövegnyelvi: "INDUSTRIALE." Telefon: 131-65, 131-66. V., Fereoz József-tér 6.

Takarék-betétet **4 1/2 % netto** kamatozás mellett fogad el. Loszámlát váltékot. Előlegot nyujt értékpapirokra. Elvállal megbizdosokat értékpapirok vételére és elindására, valamint mindenféle bankszereit ügyelőkre.

Jeizalogkölcsonökre, konvertálásokra,
 első és második helyü kölcsonökre a becstérték 90 %-a erejéig, továbbá adás-vétel közvetítésére ajánlom alulírott céget
 fővárosi, vidéki házakra, telkekre és földbirtokokra. Referenciának hivatkozom 25 éves
 gazdasági és építkezési tapasztalataimra és polgártársaim osztatlan bizalmára és Budapest
 pesti részének 2632., 2633., 2630., 2651., 2637., 4398. helyrajzi számok alatt felsorolt
 békéltetve.
 16232

STRAUSZ ADOLF
 törv. bejegyz. ingatlan-forgalmi és jeizalogkölcson-közvetítői iroda
 Budapest, VII., Aréna-ut 17. sz.

|| Kizárólag elsőrangú készítményü ||

**Vadászfegyverek,
 Revolverek,
 Flóbertek ::**

kényelmes havi
részletfizetésre
 kaphatók

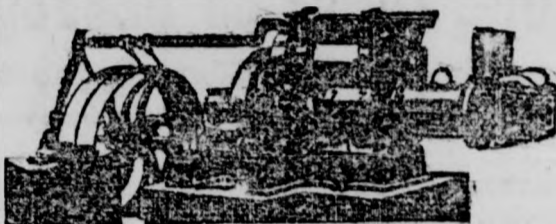
Elek és Társa R.-T.
 Budapest, IV., Károly-körut 10.

! Szíveskedjék fegyver-
 árjegyzékünket kérni. !

HIRSCH és FRANK

Budapest-salgótarjáni gépgyár és vasöntő részv.-társulat.
 Budapest VI., Aréna-ut 130. sz.

Külön osztály:
 téglagyári gépek.
 Gyárt:
 Falitégla és cserépsajtó-
 kat, téglagyártó- és agyag
 megmunkáló-gépeket,
 legújabb és lejobbba be-
 vált szerkezetekben.

Eivállalja anyagvizsgálatok kivételét és
 teljes téglagyári telepek létesítését.

Tervek és költségvetések díjtalanul. **ELSŐRANGU REFERENCIÁK.**

Szenzációs találmány.

Szabadalmazva:
 3956. sz. a.

Törv. védve.
 41. sz. a.

ANTICOL.

Páratlan hatású szer a lovak kólika betegségének megszüntetésére.
 Ezen Anticol szerrel az 1. sz. huszárezrednél két éven folytatott
 kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólika
 gyors és biztos megszüntetésére, mert minden esetben már egy
 adag után is a baj teljesen megszűnt.
 Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy
 adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál:
„ANTICOL“-laboratórium
 Mayer Ignác, kir. főállatorvosnál Brassó.

Kaiserl. und Königl.
 Huszárezred-Kaiser Nr. 1. **Elsimervény.**
 Alulírott, a Mayer Ignác körüli m. kir. állami állatorvos ur által
 lovak kólikás megbetegedései ellen feltalált és összeállított gyógyszerrel ugyan
 azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhet-
 ségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.
 Brassó, 1896. április hó 21-én.
 (P. H.) **Littke, Oberst s. k.**

Ó csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán

A polgári jótékony célokra szánt

XLI-ik cs. kir. államsorsjáték.

Ez az Osztás Birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett sorsjáték 21.143 készpénz
 nyeresémet tartalmaz, 625.000 korona össztörlesztésben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A nyereségek kifizetéséért a csász. kir. lottóvédék kezességével. A húzás visszavonha-
 tatlannal 1912. február 15-én fog megtörténi. Egy sorsjegyek ára 4 korona.
 sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zollamts-
 strasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődésben, dohánytözsékben, adó-, posta-, távírda- és vasúti
 hivatalokban, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegy vevők részére ingyen adatnak
 ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.
 A csász. kir. lottóvédéki igazgatóság (Államsorsjátékok osztálya).

MEGHIYO

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részvénytársaság részvé-
 nyeseinek 1912. évi február hó 3-án délután 11 órakor a takarékpénztár I.
 emeleti üléstermében (VI., Andrassy-ut 5. sz.) tartandó

XIX-ik rendes évi közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése.
 2. A zárszámadások előterjesztése és a felügyelő-
 bizottság jelentése.
 3. A mérleg megállapítása és a felmentvény iránti
 intézkedés.
 4. A nyereség hováfordítása iránti határozathozatal.
 5. A felügyelő-bizottság tagjainak választása és a
 bizottság tiszteletdíjának megállapítása.
 6. A választmány kiegészítése.
- Budapest, 1912. évi január hó 25-én.

Az igazgatóság.

Azon t. cz. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni
 óhajtanak, felkéretnek, hogy nevékre írt részvényeiket az alapszabályok
 20. §-a értelmében legkésőbb 1912. január 21-ig Budapest, a társaság
 főpénztáránál (VI., Andrassy-ut 5. sz.) vagy Triesztben a Filiale der k. k.
 priv. Oesterreichischen Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe pénztáránál
 letenni szíveskedjenek, hol a letett részvényekről elismervényt nyernek,
 mely igazolási jegyül szolgál a közgyűlésen való részvételre.

A közgyűlésen az alapszabályok 16. §-a szerint a részvényesek az
 általuk letett minden öt db részvény után egy-egy szavazatra jogosultak, azon-
 ban 30 szavazatnál többet sem saját, sem megbízójának nevében, sem
 mindkét minőségben együtt senki sem gyakorolhat.

A mérleg, valamint a felügyelő bizottság jelentése a letéteményezési
 helyeken a t. részvényesek rendelkezésére áll.

MAGYARHON ELSŐ, LEGHAGYÓBB ÉS LEGJÓBB NERVEVÜ ÓRAÜZLET.

Alapított
 1847.

János Strausweller

Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan
 szab. chronometer- és műórák, pótlalóké-
 és remontoirs ingóórák

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bármelyre. Javítások pontosan eszékészítéssel.